

ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۲
۱۴۰۲/۰۲/۲۲

آزمون
دهم
حضور
دفترچه شماره ۱

خیلی سبز!
آزمون
تجربی | ریاضی | انسانی
سال تحصیلی
۱۴۰۱-۱۴۰۲

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

نام و نام خانوادگی: شماره داوطلبی:

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ملاحظات	مدت پاسخ‌گویی	تا شماره	از شماره	تعداد سؤال	مواد امتحانی	ردیف
سؤال ۸۰ دقیقه ۸۵	۳۰ دقیقه	۲۰	۱	۲۰ سؤال	ریاضی	۱
	۳۰ دقیقه	۵۰	۲۱	۳۰ سؤال	زبان و ادبیات فارسی	۲
	۲۵ دقیقه	۶۵	۵۱	۱۵ سؤال	علوم اجتماعی	۳
		۸۰	۶۶	۱۵ سؤال	روان‌شناسی	۴

داوطلب گرامی، در این آزمون، حذفیات کنکور ۱۴۰۲ در تمام دروس مربوطه، اعمال شده است. (حذفیات کرونا)

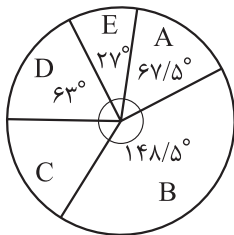
Azmoon.kheilisabz.com

ریاضی و آمار: ریاضی و آمار ۱: صفحه‌های ۷۲ تا ۱۱۷، ریاضی و آمار ۲: صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲

۱- مقیاس کدام متغیر زیر، فاصله‌ای است؟

- (۱) تعداد خودروهای یک پارکینگ
(۲) میزان فروش یک کتاب
(۳) تعداد چاپ‌های یک کتاب
(۴) دمای هوا

۲- نمودار دایره‌ای مقابل، مربوط به بررسی هوای شهر تهران به مدت ۸۰ روز است. در چند روز، هوا «ناسالم» برای

A	پاک
B	سالم
C	ناسالم برای گروه‌های حساس
D	ناسالم برای همه گروه‌ها
E	خطرناک

گروه‌های حساس» بوده است؟

- (۱) ۱۰
(۲) ۱۲
(۳) ۱۴
(۴) ۱۶

۳- در یک بررسی آماری ۷۵۰ نفر شرکت کرده‌اند. از این تعداد ۵۲۵ نفر دارای ویژگی مورد بررسی و سایر افراد، فاقد این ویژگی بوده‌اند. ۳۰۰ نفر از این افراد به طور تصادفی انتخاب می‌شوند که ۱۸۰ نفر آن‌ها دارای ویژگی مورد نظر هستند. در موضوع «نسبت افراد دارای ویژگی مورد نظر»، پارامتر جامعه چند برابر آماره نمونه است؟

- (۱) $\frac{5}{6}$ (۲) $\frac{6}{5}$ (۳) $\frac{7}{6}$ (۴) $\frac{6}{7}$

۴- در یک نمودار حبابی متغیر سوم، مربوط به میزان فروش دو شرکت از زیرمجموعه‌های یک هلدینگ است. اگر میزان فروش شرکت «الف» برابر ۱۴۵۸ میلیارد ریال و شعاع دایره مربوط به این شرکت $\frac{1}{5}$ برابر شعاع دایره مربوط به شرکت «ب» باشد، میزان فروش شرکت «ب» چقدر کم‌تر از میزان فروش شرکت «الف» است؟

- (۱) ۸۱۰ میلیارد ریال (۲) ۸۱۵ میلیارد ریال (۳) ۸۲۰ میلیارد ریال (۴) ۸۲۵ میلیارد ریال

۵- خانواده‌ای در سال ۹۶ برای «خدمات دندان پزشکی» و «خدمات گردشگری» به ترتیب ۶ و ۲۰ میلیون تومان هزینه کرده‌اند. اگر شاخص این دو خدمات به ترتیب ۱۴۰ و ۱۲۰ و در سال ۱۴۰۰ به ۲۵۹ و ۱۶۸ رسیده باشد، مجموع هزینه‌های این دو نوع از خدمات برای این خانواده در سال ۱۴۰۰، چند میلیون تومان است؟

- (۱) $\frac{38}{1}$ (۲) $\frac{38}{7}$ (۳) $\frac{39}{1}$ (۴) $\frac{39}{7}$

۶- در یک جامعه آماری با ۱۶ داده آماری، مجموع داده‌ها ۶۷۲ و انحراف معیار آن‌ها ۳ است. اگر داده‌های ۳۹، ۴۳، ۴۵ و ۴۱ به آن‌ها افزوده شود، واریانس داده‌های اخیر کدام است؟

- (۱) $\frac{8}{1}$ (۲) $\frac{8}{2}$ (۳) $\frac{8}{3}$ (۴) $\frac{8}{4}$

محل انجام محاسبات

۷- نمرات یک دانش‌آموز در هفت درس در نمودار نقطه‌ای زیر نمایش داده شده است. اگر میانگین دو واحد بیشتر از مد باشد و داده‌ها را در یک نمودار جعبه‌ای نمایش دهیم، انحراف معیار داده‌های داخل ورودی جعبه تقریباً کدام است؟

	•	••	•	•	•	•
داده‌ها	۱۲	۱۴	a	۱۸	۱۹	۲۰

۳/۶ (۴)

۳/۱ (۳)

۲/۶ (۲)

۲/۱ (۱)

۸- جدول زیر مربوط به درآمد ماهیانه افراد در یک جامعه آماری مورد بررسی است. اگر خط فقر به روش میانگین برابر ۴ میلیون تومان باشد، آن‌گاه خط فقر ماهانه به روش میانگین چند میلیون تومان است؟

تعداد اعضای خانواده	۳	۵	۳	۲	۴
درآمد ماهیانه (میلیون تومان)	۱۸	۴۵	۳۰	a	۲۸

۴۰۰۰۰۰۰ (۴)

۳۷۵۰۰۰۰ (۳)

۳۵۰۰۰۰۰ (۲)

۳۲۵۰۰۰۰ (۱)

۹- روی یک بسته مواد غذایی عدد 780 ± 10 گرم نوشته شده است. با فرض نرمال بودن جامعه، در ۲۵۰۰ بسته، حدوداً وزن چند بسته بین ۷۷۵ و ۷۸۵ است؟

۲۰۰۰ (۴)

۱۹۰۰ (۳)

۱۸۰۰ (۲)

۱۷۰۰ (۱)

۱۰- در جامعه‌ای با نرخ بیکاری ۸ درصد، برای ۳۶۸ نفر از افراد بیکار، شغل ایجاد می‌شود. اگر نرخ بیکاری جدید ۶ درصد باشد، جمعیت شاغل اولیه چند نفر بوده است؟

۱۸۱۰۵ (۴)

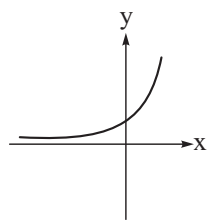
۱۷۸۲۴ (۳)

۱۷۲۰۰ (۲)

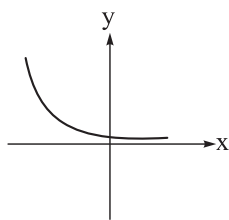
۱۶۹۲۸ (۱)

ریاضی و آمار ۳: صفحه‌های ۶۱ تا ۱۰۴

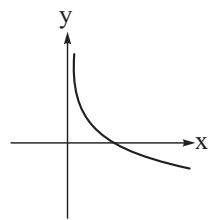
۱۱- نمودار تابع نمایی $f(x) = \left(\frac{\sqrt{15}}{3} - 1\right)^x$ به کدام صورت است؟

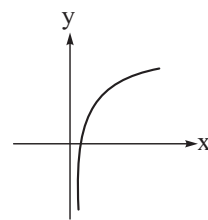
(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

۱۲- نیمه‌عمر یک دارو ۱۰ ساعت است. اگر مقدار اولیه آن ۱۲۰ میلی‌گرم باشد، بعد از ۴۰ ساعت چند میلی‌گرم از آن در بدن باقی می‌ماند؟

۶ (۴)

۱۲ (۳)

۱۵ (۲)

۷/۵ (۱)

محل انجام محاسبات

۱۳- سه جمله اول یک دنباله هندسی به ترتیب x ، $2x$ و $\frac{y}{3}$ هستند. اگر مجموع ۸ جمله اول دنباله 850 باشد، y کدام است؟

- (۱) $\frac{40}{3}$ (۲) $\frac{80}{3}$ (۳) 20 (۴) 30

۱۴- در دنباله حسابی با جمله عمومی $a_n = 3n + 6$ ، نسبت مجموع جملات با شماره زوج به مجموع جملات با شماره فرد در ۲۰ جمله اول کدام است؟

- (۱) $\frac{12}{11}$ (۲) $\frac{13}{12}$ (۳) $\frac{7}{6}$ (۴) $\frac{4}{3}$

۱۵- در یک دنباله هندسی افزایشی، نسبت مجموع جملات هفتم و هشتم به اختلاف جملات ششم و هفتم برابر با ۶ است. نسبت مشترک این دنباله کدام است؟

- (۱) ۲ یا ۳ (۲) ۳ یا ۴ (۳) ۲ یا ۴ (۴) ۴ یا ۶

۱۶- ریشه سوم عدد A برابر با $\frac{-3}{4}$ و یکی از ریشه‌های چهارم 0.0625 برابر با B است. حداکثر مقدار $A - B$ چقدر است؟

- (۱) $\frac{-23}{8}$ (۲) $\frac{-13}{4}$ (۳) $\frac{-7}{2}$ (۴) $\frac{-31}{8}$

۱۷- حاصل عبارت $A = \frac{54^{\frac{2}{3}} \times \sqrt[6]{12}}{(0.04)^{\frac{-1}{2}} \times \sqrt[3]{9}}$ کدام است؟

- (۱) ۱۸ (۲) $7/2$ (۳) $3/6$ (۴) ۹۰

۱۸- حاصل $\sqrt[3]{3} \times \sqrt[4]{4}$ با کدام گزینه برابر است؟

- (۱) $\sqrt[6]{36}$ (۲) $\sqrt[6]{72}$ (۳) $\sqrt[2]{54}$ (۴) $\sqrt[3]{108}$

۱۹- در تابع نمایی $f(x) = 14 - 2^{ax+b}$ ، اگر $f(x) = 6$ ، $f(0) = -3f(\frac{-1}{2}) = 6$ باشد، مقدار جزء صحیح $f(\frac{1}{2})$ کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) ۶ (۳) ۷ (۴) ۸

۲۰- جمعیت شهری با نرخ سالانه ۱۰ درصد در حال افزایش است. اگر جمعیت فعلی آن ۳,۰۰۰,۰۰۰ باشد، جمعیت آن در ۳ سال بعد چه قدر است؟

- (۱) ۳۸۲۵۰۰۰ (۲) ۳۹۰۰۰۰۰ (۳) ۳۸۷۶۰۰۰ (۴) ۳۹۹۳۰۰۰

علوم و فنون ادبی: علوم و فنون ادبی (۳): صفحه‌های ۶۸ تا ۱۱۷، علوم و فنون ادبی (۲): صفحه‌های ۱۰ تا ۱۹، ۲۶ تا ۳۳، ۳۶ تا ۴۱، ۵۱ تا ۵۴، ۵۸ تا ۶۲، ۷۱ تا ۷۶، ۸۰ تا ۸۷ و ۹۵ تا ۹۹

۲۱- کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات نادرست است؟

- (۱) بعد از خرداد ۴۲ مضمون رمان‌ها و داستان‌ها غالباً مبارزه و پایداری است و از ویژگی‌های نثر این دوره روی آوردن به داستان کوتاه است.
- (۲) پس از وقایع کودتای ۲۸ مرداد نوعی سرخوردگی و یأس در میان روشنفکران و شعرا پیدا شد و جریان سمبولیسم اجتماعی یا شعر نو حماسی رواج یافت.
- (۳) افرادی مانند شمس کسمایی، ابوالقاسم لاهوتی، جعفر خامنه‌ای و در نهایت نیما یوشیج تلاش‌هایی در تغییر شعر فارسی از نظر قالب و محتوا داشتند.
- (۴) «ارزیابی شتاب‌زده» مجموعه مقاله‌های جلال آل احمد است، مشهورترین اثرش داستان کوتاه «مدیر مدرسه» است و اولین داستانش با عنوان «زیارت» در مجله سخن چاپ شد.

۲۲- نام پدیدآورنده چند اثر در کمانک مقابل آن نادرست آمده است؟

- «تنگسیر (صادق چوبک)، آتش خاموش (سیمین دانشور)، تهران مخوف (حسن مقدم)، تلخ و شیرین (جمال زاده)، دید و بازدید (هوشنگ گلشیری)، همسایه‌ها (علی محمد افغانی)، از این اوستا (اخوان ثالث)، دهکده پرمال (امین فقیری)»
- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۲۳- کدام گزینه درباره داستان نویسی معاصر فارسی نادرست است؟

- (۱) جلال آل احمد و سیمین دانشور نویسندگان سبک تلفیقی هستند، از آن چه خود داشتیم و آن چه از شیوه‌های غربی گرفتیم.
- (۲) علی اکبر دهخدا با نوشتن مجموعه داستان «چرند و پرند» آغازگر داستان نویسی فارسی به شیوه نوین است.
- (۳) بهره‌بردن از زبان عامیانه، نویسندگی را برای بسیاری از طبقات جامعه آسان و نثر را آماده قبول افکار گوناگون کرد.
- (۴) در دوره مقاومت روی آوردن به ترجمه آثار داستانی آمریکای لاتین آشکار است.

۲۴- پدیدآورندگان «آینه‌های ناگهان، صدای سبز، از آسمان سبز، دلاویزتر از سبز» به ترتیب خالق آثار نیز هستند.

- (۱) ظهر روز دهم، گوشواره عرش، دری به خانه خورشید، مهاجر کوچک
- (۲) دستور زبان عشق، خواب ارغوانی، آینه‌های دردار، ملاقات در شب آفتابی
- (۳) طوفان در پرنتر، تنفس صبح، ضیافت، سفر ششم
- (۴) بی‌بال پریدن، برآشفتن گیسوی تاک، از این ستاره تا آن ستاره، ظهور

۲۵- تمام شاعران زیر را می‌توان از سراینندگان غزل‌هایی با مضامین تازه و بدیع دانست؛ به جز:

- (۱) بیدل دهلوی (۲) کلیم کاشانی (۳) جامی (۴) صائب تبریزی

۲۶- کدام مورد از ویژگی‌های ادبی شعر در سبک هندی به حساب نمی‌آید؟

- (۱) قالب مسلط در این دوره به ظاهر غزل است؛ اما غزلی که گاهی به چهل بیت هم می‌رسد و تکرار قافیه در آن، امری طبیعی است.
- (۲) شعر در این سبک، بیشتر در تکبیت خلاصه است و طول و عرض معنا از یک بیت پیش‌تر نمی‌رود.
- (۳) استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ در شعر این دوره رایج است.
- (۴) حسن تعلیل، حس آمیزی، تمثیل و اسلوب معادله از آرایه‌های پرکاربرد این سبک‌اند.

۲۷- همه گزینه‌های زیر، به غیر از گزینه، از جنبه سبک‌شناسی نادرست است.

- ۱) چهارچوب زبانی شعر در سبک عراقی همان چهارچوب سبک خراسانی است که تا حدودی مختصات جدید یافته است.
- ۲) نثر فنی کم‌کم در قرن هفتم تقویت می‌شود و در قرن هشتم با سیطره تیموریان بر ایران اوج می‌گیرد.
- ۳) سبک هندی از اوایل قرن دهم تا اواسط قرن یازدهم هجری قمری به مدت ۱۵۰ سال در تاریخ ادبیات فارسی رواج داشت.
- ۴) شعر هندی شعری صورت‌گراست، نه معنی‌گرا و شاعران بیشتر به زبان توجه دارند تا به معنی.

۲۸- همه گزینه‌ها از ویژگی‌های نثر دوره معاصر تا انقلاب اسلامی است؛ به جز:

- ۱) اساطیر یونانی، رومی، هندی و عبری رد پای آشکاری در داستان‌نویسی معاصر دارند.
- ۲) توصیف پدیده‌ها و شخصیت‌ها در نثر این دوره عینی، کوتاه، بیرونی و مشخص است.
- ۳) بسیاری از واژه‌ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه وارد نثر داستانی این دوره شده‌اند.
- ۴) بسیاری از واژه‌های مربوط به فرهنگ ایثار، شهادت و مبارزه وارد زبان داستان این دوره شد.

۲۹- آرایه‌های «ایهام، استعاره، تشبیه، اسلوب معادله، ایهام تناسب» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف) به یاد لعل تو و چشم مست می‌گونت	ز جام غم می‌لعلی که می‌خورم خون است
ب) دل که بخواهد ساعدت صدره‌گرش دورافکنی	باز هم چون مرغ دست‌آموز آید سوی تو
ج) از علایق فارغاند آزادمردان همچو سرو	خار نتواند گرفتن دامن برچیده را
د) جام نوشین چون نهم بر دست پنداری جم	ور به تخت زر برآیم راست گویی نوذرم
ه) به زهد خشک زاهد بر نمی‌آید ز خودبینی	که نبود جوهر از خود بریدن تیغ چوبین را
- ۱) ه - الف - د - ج - ب ۲) ب - ج - الف - ه - د ۳) ب - الف - ج - ه - د ۴) ه - د - الف - ج - ب

۳۰- کدام بیت فاقد «تشبیه» و «دارای ایهام» است؟

- ۱) ما گرچه از جناب تو چون حلقه بر دریم
 - ۲) عجب ز جادوی مستت که ناتوان خفته
 - ۳) گر خمر بهشت است بریزید که بی‌دوست
 - ۴) چشم تو کاو جز دل سیاه ندارد
- نتوان از آستان تو رفتن به هیچ باب
 نهاده است کمانش مدام بر بالین
 هر شربت عذیم که دهی عین عذاب است (عذب: گوارا)
 دل بَرَد از مردم و نگاه ندارد

۳۱- آرایه‌های کدام گزینه همگی در بیت «نکند ترک شکرخنده شیرین خسرو / لیک پیش لب شیرین ز شکر درگذرد» وجود دارد؟

- ۱) تلمیح - اغراق - ایهام تناسب - مجاز
- ۲) ایهام - تضمین - اغراق - ایهام تناسب
- ۳) حس‌آمیزی - اغراق - تشبیه - ایهام
- ۴) تلمیح - ایهام تناسب - تشبیه - استعاره

۳۲- کدام بیت دارای «تشبیه» و «بیشترین تعداد مجاز» است؟

- ۱) چون سلیمانم که از کف داده‌ام تاج و نگین
 - ۲) حال جان پاک را در قید تن داند که چیست
 - ۳) هر که زد بر آتش خشم، آب مانند خلیل
 - ۴) گر همی‌خواهی که فردا پایگاهی باشدت
- تا ز مستی شیشه و پیمانہ را گم کرده‌ام
 هر که ماه مصر را در چاه و زندان دیده است
 آتش سوزنده را بر خود گلستان می‌کند
 ترک سر گیر و قدم از ره مگیر امروز باز

۳۳- در کدام گزینه هر سه آرایه «تشبیه، استعاره آشکار و مجاز با علاقه غیرشباهت» دیده می‌شود؟

- (۱) این مرغ آشیان ازل را به تیغ عشق
 (۲) تا گل پادشاهوش تخت نهاد در چمن
 (۳) شراب وصلت اندر ده که جام هجر نوشیدم
 (۴) جان علوی هوس چاه زخندان تو داشت
- پیش سرای پرده او سر بریده‌ام
 لشکریان باغ را خیمه نسترن نگر
 درخت دوستی بنشان که بیخ صبر برکندم
 دست در حلقه آن زلف خم اندر خم زد

۳۴- در کدام بیت بعضی از آرایه‌های ذکر شده در مقابل آن، به کار نرفته است؟

- (۱) در عشق پیش‌بینی، سنگ‌ره وصال است
 (۲) گو تُرُش‌روی باش و تلخ سخن
 (۳) خُم‌ها همه در جوش و خروش‌اند، زمستی
 (۴) به دست خلق عالم کاسه در یوزه می‌بینم
- شد سیل محو در بحر، از پیش پا ندیدن (ایهام-اسلوب معادله)
 زهر شیرین‌لبان شکر باشد (تشبیه-حس آمیزی)
 وان می که در آن جاست، حقیقت نه مجاز است (تشبیه-حسن تعلیل)
 گدا چون پادشاه گردد، گدا سازد جهانی را (مجاز-اسلوب معادله)

۳۵- ترتیب درست ابیات به دلیل داشتن آرایه‌های «حسن تعلیل، مجاز، اسلوب معادله، ایهام و حس آمیزی» کدام است؟

- (الف) اگر گردی ز مستی خاک خشنود
 (ب) موج سراب، سلسله جنبان تشنگی است
 (ج) از من غمزده دل می‌طلبد غمزه دوست
 (د) نه من انگشت‌نمایم به هواداری رویت
 (ه) در حقیقت تنگ‌دستی مایه دیوانگی است
- تو را نبود زیان ما را بُود سود
 پروانه بی‌قرار ز مهتاب می‌شود
 دوستان دلبر ما نرگس گویا دارد
 که تو انگشت‌نمایی و خلاق نگرانت
 در چمن بید از غم بی‌حاصلی مجنون شود
- (۱) ب - ج - الف - د - ه (۲) ه - الف - ب - د - ج (۳) ج - ب - د - الف - ه (۴) د - الف - ب - ج

۳۶- آرایه‌های نوشته شده در مقابل کدام بیت، «هر دو» درست هستند؟

- (۱) آن دل که سفر کرده به چین سر زلفت
 (۲) ز آن رو که در جهان به جمالت نظیر نیست
 (۳) دل است کاین همه خونم ز دیده می‌بارد
 (۴) به بوی زلف تو دادم دل شکسته به باد
- یارب که در آن شام غریبان به چه حال است (ایهام-تناسب)
 هر کس که دید روی تو سر در جهان نهاد (اغراق-حسن تعلیل)
 پَر است که آفت جان عقاب می‌گردد (حسن تعلیل-اسلوب معادله)
 بیا که جان عزیزم فدای بوی تو باد (ایهام-حس آمیزی)

۳۷- در کدام بیت، اختیار وزنی «قلب» وجود دارد؟

- (۱) داروی مشتاق چیست زهر ز دست نگار
 (۲) هر که دل‌آرام دید از دلش آرام رفت
 (۳) هر که تو را نیک خواه نیکویی او را دلیل
 (۴) روز بهار است خیز تا به تماشا رویم
- مرهم عشاق چیست زخم ز بازوی دوست
 چشم ندارد خلاص هر که در این دام رفت
 هر که تو را بدسگال ندامت او را ندیم
 تکیه بر ایام نیست تا دگر آید بهار

۳۸- وزن عروضی کدام سروده، در مقابل آن نادرست است؟

- (۱) شب ایستاده است / خیره نگاه او / بر چارچوب پنجره من (مستفعلن فعل / مستفعلن فعل / مستفعلن مفاعیل فاعلن)
 (۲) هست شب، یک شب دم کرده و خاک / رنگ رخ باخته است (فاعلاتن فاعلن / فاعلاتن فاعلن)
 (۳) بیا ره‌توشه برداریم / قدم در راه بی‌برگشت بگذاریم (مفاعیلن مفاعیلن / مفاعیلن مفاعیلن)
 (۴) باغ بی‌برگی / روز و شب تنه‌است / با سکوت پاک غمناکش (فاعلاتن فع / فاعلاتن فع / فاعلاتن فاعلن)

۳۹- نام وزن چند بیت از ابیات زیر نادرست است؟

الف) چرخ را آرامگاه عافیت پنداشتم	آشیان کردم تصوّر، خانه صیاد را (رمل مسدس محذوف)
ب) نه بوی گل، نه رنگ لاله از جامی برد ما را	به گلشن لذت ترک تماشا می برد ما را (رجز مثنی سالم)
ج) برآزنده تاج و تخت و کلاه	خدیبو جوان بخت عباس شاه (مقارب مثنی محذوف)
د) بزرگان جهان چون بند گردن	تو چون یاقوت سرخ اندر میانه (هزج مسدس محذوف)
یک (۱)	دو (۲)
	سه (۳)
	چهار (۴)

۴۰- در کدام بیت، اختیار وزنی «ابدال» به کار رفته است؟

۱) حال دل با تو گفتم هوس است	خبر دل شنفتم هوس است
۲) طمع خام بین که قصه فاش	از رقیبان نهفتم هوس است
۳) شب قدری چنین عزیز و شریف	با تو تا روز خفتم هوس است
۴) وه که دردانه ای چنین نازک	در شب تار سفتتم هوس است

۴۱- در همه گزینه ها به استثنای گزینه بیش از یک بار از اختیار «بلند بودن هجای پایانی» استفاده شده است؟

۱) هان تالب شیرین نستاند دل از دست	کان کز غم او کوه گرفت از کمر افتاد
۲) از رشک آفتاب جمالت بر آسمان	هر ماه ماه دیدم چون ابروان توست
۳) صد شهر خبر رفته کای مردم آشفته	بیدار شد آن خفته تا روز مشین از پا
۴) دیوانگان نترسند از صولت قیامت	بشکبید اسب چوبین از سیف و تازیانه

۴۲- در همه گزینه ها شاعر از اختیار وزنی «تغییر فعلاتن به فاعلاتن» استفاده کرده است، به جز:

۱) سبزیوشان خطت بر گرد لب	همچو موران اند گرد سلسبیل
۲) بگشاید دلم چو غنچه اگر	ساغری می چو گل ببوید باز
۳) تنم از واسطه دوری دلبر بگداخت	جانم از آتش مهر رخ جانانه بسوخت
۴) سر تسلیم نهادیم به حکم و رایت	تا چه اندیشه کند رای جهان آرایت

۴۳- وزن تمامی سروده ها به درستی در مقابل آن ذکر شده است؛ به جز:

- ۱) او جهان بینی است نیروی جهان با او / زیر مینای دو چشم بی فروغ و سرد او تو سرد منگر: (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع/ فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)
- ۲) تو نیستی که ببینی / چگونه جای تو در زندگی سبز است / هنوز پنجره باز است: (مفاعیلن فاعلاتن/ مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن/ مفاعیلن فاعلاتن)
- ۳) ولی افسوس و صد افسوس / از ابر تیره برقی جست / که قاصد را میان ره بسوزانید: (مفاعیلن مفاعیلن/ مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن/ مفاعیلن مفاعیلن)
- ۴) عالمی دایم از وی گریزد/ با تو او را بود سازگاری / مبتلایی نیابد به از تو: (فاعلاتن فاعلاتن فعلن/ فاعلاتن فاعلاتن فعلن/ فعلن/ فاعلاتن فاعلاتن فعلن)

۴۴- وزن سروده زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«پُر کن پیاله را / کاین آب آتشین / دیری است ره به حال خرابیم نمی برد»

(۱) مفعول فاعلاتن/ مفعول فاعلاتن/ مفعول فاعلاتن/ مفعول فاعلاتن

(۲) مستفعلن فعل/ مستفعلن فعل/ مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل

(۳) مستفعل مستف/ مستفعل مستف/ مستفعل مستفعل مستفعل مستف

(۴) مفعول فاعلن/ مفعول فاعلن/ مفعول فاعلن/ مفعول فاعلن

۴۵- در کدام بیت، سه نوع «اختیار وزنی» به کار رفته است؟

(۱) خوبرویان جفاپیشه وفا نیز کنند به کسان درد فرستند و دوا نیز کنند

(۲) نفس وقت بهارم هوس صحرا بود با رفیقی دو که دایم نتوان تنها بود

(۳) منم این بی تو که پروای تماشا دارم کافرم گر دل باغ و سر صحرا دارم

(۴) گر به رخسار چوماهت صنمامی نگرم به حقیقت، اثر لطف خدا می نگرم

۴۶- در کدام ابیات به ترتیب کنایه‌هایی با مفهوم «بی‌رونق شدن، کوچ کردن، ناز و غرور داشتن، فاش شدن راز» به کار

رفته است؟ (یک بیت اضافه است.)

(الف) دامن کشان ز خاک شهیدان گذشته‌ای گردی که دامن تو گرفته است، خاک ماست

(ب) داغ‌ها دارد از تو مه در دل زان که بازار او شکست از تو

(ج) کشید از دامن معشوق دست از بیم رسوایی همین تقصیر بس تا دامن محشر زلیخارا

(د) غیرت عشق زبان همه خاصان ببرید کز کجا سر غمش در دهن عام افتاد

(ه) در جان و دل چو آتش عشقش علم کشید سلطان صبر رخت به ملک عدم کشید

(۱) ب - ه - ج - الف (۲) ه - الف - ب - د (۳) ب - ه - الف - د (۴) الف - ه - ج - ب

۴۷- مفهوم کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟

«همیشه تا برآید ماه و خورشید مرا باشد به وصل یار، امید»

(۱) وصل دایم می کند افسرده صائب شوق را صحبت دریاخوش و دوری ز دریا هم خوش است

(۲) از هجر و وصل نیست گشایش دل مرا چون گوهر است قسمت من از دو سو گر

(۳) همان زهر شکایت از لبم در وصل می ریزد شکر شیرین نمی سازد مذاق طفل بدخو را

(۴) مگر در این شب دیرانتظار عاشق کش به وعده‌های وصال تو زنده دارندم

۴۸- در هر سه بیت کدام گزینه مفهومی مشترک وجود دارد؟

(الف) گر در آفاق بگردی، به جز آینه تو را صورتی کس ننماید که بدو می‌مانی

(ب) به هر چه در نگرم، نقش روی او بینم که دیده در همه عالم بدین صفت هوسی؟

(ج) در دایره وجود موجود یکی است در کعبه و در کینشت مقصود یکی است

(د) هر چه به گرد خوبستن می‌نگرم در این چمن آینه ضمیر من جز تو نمی‌دهد نشان

(ه) ای قبله جان من، وی جان و جهان من دیدار تو می‌بینم در کعبه و بتخانه

(۱) ه - ب - د (۲) ج - ب - الف (۳) د - ج - ه (۴) الف - ه - ب

۴۹- کدام گزینه با بیت زیر ارتباط مفهومی کمتری دارد؟

- «درخت تو گر بار دانش بگیرد
به زیر آوری چرخ نیلوفری را»
- (۱) به دانش گرای بدو شو بلند
(۲) جلال و جاه به فضل است نی به اصل و نسب
(۳) میاسای ز آموختن یک زمان
(۴) ز علم ثروت خیزد، ز ثروت استعداد
- به زیر آوری چرخ نیلوفری را»
چو خواهی که از بد نیابی گزند
کمال و قدر به علم است نی به مال و منال
به دانش میفکن دل اندر گمان
ز علم قدرت زاید، ز قدرت استقلال

۵۰- مفهوم نهایی همه ابیات «ستایش شهادت» است، به جز:

- (۱) وصال محفل دریادلان میسر نیست
(۲) وضو به دجله خون گر کنی ز روی یقین
(۳) ای شهبان شررزا به نبرد ره عشق
(۴) فصل دیگر می گشایند از کتاب کربلا
- مگر به باره خون طی کنیم فاصله را
در این سراب و سیاهی ز رستگاران
چون عقاب، عرصه پیکار به زیر پرتان
عشق را با جوهر خون نقش دیگر می کشند

جامعه‌شناسی: جامعه‌شناسی (۳): صفحه‌های ۵۴ تا ۱۲۰، جامعه‌شناسی (۱): صفحه‌های ۶۰ تا ۷۴، ۸۲ تا ۱۱۰ و ۱۱۶ تا ۱۳۵، جامعه‌شناسی (۲): صفحه‌های ۷۳ تا ۱۳۴

۵۱- در ارتباط با تناسب و سازگاری ابعاد مختلف هویت انسان، عبارت زیر نشان دهنده کدام گزاره است؟

«در جامعه سرمایه‌داری هویت افراد بیشتر به ثروت و توان اقتصادی آنها وابسته است.»

- (۱) نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزش‌های آن به‌گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز می‌داند.
- (۲) هویت اجتماعی هر فرد، درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد.
- (۳) هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار و متناسب است.
- (۴) هویت هر جهان اجتماعی، براساس هنجارها، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد.

۵۲- پاسخ پرسش‌های زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

• نتیجه شناخت موقعیت اجتماعی فرد چیست؟

• چه نوع رابطه‌ای میان هویت فرهنگی جهان اجتماعی و هویت اجتماعی افراد است؟

• علت بازبینی نظریه پردازان غربی در نظریات خود درباره سکولاریسم، در کدام گزینه آمده است؟

• کدام‌یک، از مؤلفه‌های مفهوم اقتصاد مقاومتی است؟

- (۱) گذر از موقعیت اجتماعی قبلی برای آن فرد - رابطه تقابل - انقلاب‌های مختلف در کشورهای اسلامی و بررسی آنها - متکی دانستن اقتصاد بر تولیدات داخلی و تعامل با دیگر کشورها
- (۲) به دست آوردن اطلاعات درباره فرد - رابطه دوسویه - گشوده‌شدن افق‌های جدید توسط حیات معنوی اسلام - اتکا بر روحیه جهادی و ظرفیت‌های مولد مردمی و دولتی
- (۳) تغییر در خاستگاه اجتماعی قبلی افراد - رابطه تقابل - بیداری اسلامی در جهان اسلام و بازگشت ایران به هویت اسلامی خود - بازسازی هویت اقتصادی از طریق اقتصاد مقاومتی
- (۴) کسب هویت‌های اجتماعی جدید - رابطه دوسویه - نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و مطرح‌شدن حیات معنوی اسلام - بازسازی هویت اقتصادی خود از طریق اقتصاد مقاومتی

۵۳- کدام‌یک در ارتباط با «قدرت اجتماعی»، «قدرت مقبول» و «تبعیت» درست است؟

- (۱) بدون پذیرش و توافق دیگران پدید نمی‌آید - بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید. - تبعیت هم با رضایت و هم با کراهت حاصل می‌شود.
- (۲) با رضایت و میل درونی افراد شکل می‌گیرد. - مدار مقبولیت حق و باطل بودن آن است. - تبعیت و مشروعیت بایستی با یکدیگر همراه باشند.
- (۳) به شکل آشکار و پنهان اعمال می‌شود. - موجب شکل‌گیری اقتدار می‌شود. - قدرت بدون مشروعیت با تبعیت همراه نیست.
- (۴) با پذیرش و توافق دیگران پدید نمی‌آید. - قدرت نامشروع فاقد مقبولیت است. - تبعیت از قدرت، موجب مقبولیت آن می‌شود.

۵۴- به ترتیب، هر یک از موارد زیر با چه موضوعی مرتبط است؟

- عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت
- دامنه آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی
- دست‌شستن علم از ارائه داورهای ارزشی

- (۱) شعار نظام‌های سوسیالیستی و مارکسیستی - تمامی جامعه - روشن‌شدن محدودیت‌های علم تجربی
- (۲) از ویژگی‌های اندیشه بیدارگران اسلامی - جهانی و فرامنطقه‌ای - پرسش از مبانی غیرتجربی علم مدرن
- (۳) چالش درونی کشورهای مرکز - دربرگیرنده اقشار ضعیف و فقیر - شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن
- (۴) جوامع سوسیالیستی - چالش مقطعی و دوره‌ای - محروم کردن فرهنگ‌ها از علوم مبتنی بر بنیان‌های دینی

۵۵- کدام یک از گزینه‌های زیر، مربوط به روند تاریخی شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن نیست؟

- (۱) پس از این‌که مشخص شد علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی وابسته است، استقلال معرفت علمی مخدوش شد و هویت روشنگرانه آن مورد تردید قرار گرفت.
- (۲) فرهنگ غرب طی قرن بیستم، با انکار حقایق قدسی و با اصالت‌بخشیدن به انسان دنیوی، دچار پوچ‌گرایی، یأس و ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها شد.
- (۳) در نیمه دوم قرن بیستم، با روشن‌شدن مبانی غیرتجربی علم تجربی، آشکار شد که علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست.
- (۴) بحران معرفتی جدید غرب هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد.

۵۶- به ترتیب، هر یک از نظریه‌های زیر، با چه افراد یا مفاهیمی ارتباط دارند؟

- کمک به مستمندان بی‌بهره است و دولت، حق مداخله در اقتصاد را ندارد.
- طبقه‌ای جدید را بر مبنای قدرت سازمان می‌دهد.
- رقابت و درگیری بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ جهان
- عارضی‌بودن جنگ در فرهنگ جدید غرب

- (۱) مالتوس - سوسیالیسم - توجیه عملیات نظامی غرب - آگوست کنت
- (۲) آگوست کنت - کمونیسم - بلوک شرق و غرب - مارکس
- (۳) جان راسل - جامعه آرمانی مارکس - ساموئل هانتینگتون - مارکس
- (۴) ریکاردو - بلوک غرب - تقابل شمال و جنوب - آگوست کنت

۵۷- به ترتیب، کدام یک در رابطه با «جنگ‌های جهانی» صحیح است و در مورد اصطلاح «استعمارگر و استعمارزده» غلط می‌باشد؟

- ۱) از عوامل مهم این دو جنگ، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود. - مشکل کشورهای فقیر ضعف اقتصادی آنها نیست، بلکه خودباختگی فرهنگی آنهاست.
- ۲) وقوع جنگ‌های جهانی، عارضی بودن جنگ در جامعه جدید غربی را تأیید کرد. - در صورت فعال شدن دوباره این چالش، بسیاری از چالش‌های درونی غرب دوباره از سر گرفته می‌شوند.
- ۳) برخلاف جنگ‌های گذشته، این دو جنگ هیچ‌گونه توجیه و ظاهر مذهبی به خود نگرفت. - کشورهای استعمارگر، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از مستعمره‌های خود حل می‌کنند.
- ۴) در زمان جنگ جهانی دوم، جنگ سرد میان بلوک شرق و غرب و جنگ گرم در مناطق پیرامونی رونق گرفت. - چالش اصلی بین بلوک شرق و غرب نیست، بلکه بین کشورهای فقیر و غنی است.

۵۸- هر یک از موارد زیر، به ترتیب به مفاهیم کدام گزینه مرتبط است؟

- «ناتوانی جهانی اجتماعی از سامان دادن کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ خود»، «علت ظاهر شدن ایران به عنوان یک قطب فرهنگی جدید»، «دلیل طرح نظریات سیاسی مارکس» و «چگونگی شکل‌گیری بحران معنویت»
- ۱) پیامد تعارض فرهنگی - تأکید بر هویت دینی و اقتصادی کشورهای مختلف در برابر ایران - پیدایش طبقه جدیدی بر مبنای ثروت و سرمایه - بی‌توجهی به نیازهای معنوی انسان
- ۲) بحران هویت - تأکید بر دین سیاسی و اثرات اقتصادی دین‌باوری در جهان - از بین رفتن استقلال اقتصادی - بی‌توجهی به نیازهای مادی و معنوی انسان
- ۳) تزلزل فرهنگی - جست‌وجو کردن هویت خود خارج از اثرات اقتصادی و دینی در جهان - نقد لیبرالیسم اقتصادی - اصالت‌بخشیدن به انسان دنیوی
- ۴) تزلزل فرهنگی - جست‌وجو کردن هویت خود خارج از تصویر القاشده جهان غرب - حل مشکل فقر و غنا - بی‌توجهی به نیازهای معنوی و قدسی انسان

۵۹- در رابطه با ابزارهای اعمال قدرت، عبارات کدام گزینه به ترتیب درباره ابزارهای تشویقی، تنبیهی و اقماعی صحیح می‌باشد؟

- ۱) امروزه کم‌تر از ابزار تنبیهی مورد استفاده قرار می‌گیرد. - امروزه منحصرأ در کنترل دولت‌هاست. - با سازمان خویشاوندی بیشتری دارد.
- ۲) پیروی‌کننده نسبت به تبعیت خود آگاهی دارد. - امروزه شخصیت با قدرت تنبیهی قرابت بیشتری دارد. - در مواردی محاسبه سود و زیان انجام نمی‌شود.
- ۳) قدرت تشویقی قرابت زیادی با مالکیت دارد. - پیروی‌کننده نسبت به تبعیت خود آگاهی دارد. - با تغییر در نگرش افراد تابع قدرت اعمال می‌شود.
- ۴) تعهد اجتماعی موجب پیروی فرد از خواست دیگری می‌شود. - شامل خصلت‌های جسمانی و فکری می‌شود. - امروزه از طریق قانون اعمال می‌شود.

۶۰- در ارتباط با رویکردهای مختلف نسبت به نابرابری اجتماعی، به ترتیب: چه عاملی منجر به تأیید و تثبیت قشربندی اجتماعی می‌شود؟ طبیعی‌دانستن نابرابری‌های اجتماعی چه پیامدی دارد؟ مدل کمونیستی، نابرابری‌های اجتماعی را ناشی از چه می‌داند؟

- ۱) عدم توجه به توانایی و خلاقیت انسان‌ها در ایجاد جهان اجتماعی - عدم امکان تغییر در نظام قشربندی در جامعه - نابرابری‌های طبیعی
- ۲) تأکید بر کارکردهای قشربندی اجتماعی - نادیده گرفتن نقش انسان‌ها و جوامع در پدیدآمدن قشربندی اجتماعی - روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌ها
- ۳) عدم توجه به توانایی و خلاقیت انسان‌ها در ایجاد جهان اجتماعی - کاهش انگیزه رقابت میان انسان‌ها - روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌ها
- ۴) تأکید بر کارکردهای قشربندی اجتماعی - از بین رفتن آزادی‌های افراد - نابرابری‌های طبیعی و توزیع نابرابر مزایای اجتماعی بین افراد جامعه

۶۱- در ارتباط با پیشینه و افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، کدام گزینه درست است؟

- ۱) عقلانیت در جهان اسلام، با فرهنگ و سنت‌های تاریخی محیط خود تعامل ندارد، بنابراین ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانه خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان نمی‌گیرد؛ بلکه عاملان با استفاده از این عقلانیت به گونه‌ای مستقل به ارزیابی فرهنگ و تاریخ مربوط به خود می‌پردازند.
- ۲) علم فقه تنها ویژگی‌های جامعه مطلوب و آرمانی را مشخص می‌کند و راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب را نمی‌تواند تجویز کند.
- ۳) در پایان قرن بیستم، میرزای نائینی در ادامه تلاش و مبارزه برای تشکیل جامعه مطلوب به این نتیجه رسید که مردم ایران می‌توانند با مشارکت و حضور فعال خود، جامعه‌ای ایجاد کنند که هر دو ویژگی جامعه مطلوب را داشته باشد.
- ۴) تعامل عالمان مسلمان با علوم اجتماعی مدرن می‌تواند این امکان را به علوم اجتماعی جهان اسلام بدهد که علاوه بر توصیف و تبیین مسائل جهان اسلام، مسائل جامعه جهانی را هم تحلیل کنند.

۶۲- درستی و نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب کدام است؟

- طبقه متوسط در جوامع فئودالی، از نظر قانونی و اجتماعی هیچ اهمیت و اعتباری نداشت.
- روشنفکران غرب‌گرا بر خلاف بیدارگران اسلامی، خواستار اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند.
- در قرن بیستم، نگاه معنوی و دینی به فرهنگ عمومی غرب بازگشت.
- در مدل عدالت اجتماعی، نقطه شروع رقابت یکسان می‌شود، ولی مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود.

۱) نادرست - درست - درست - نادرست

۲) درست - درست - نادرست - درست

۳) درست - نادرست - نادرست - درست

۴) نادرست - نادرست - درست - نادرست

۶۳- به ترتیب، عامل مؤثر در پدیدآیی هر یک از پدیده‌های زیر چیست؟

- تزلزل فرهنگی
 - استفاده از زور در جامعه
 - از بین رفتن انگیزه رقابت
 - ضرورت سیاست‌گذاری هویتی
- (۱) تردید در عقاید و ارزش‌های بنیادین - آمریت نهادینه‌شده در جامعه - از بین رفتن مدل کمونیستی - تأکید بر تفاوت‌های محلی
- (۲) ناتوانی جهان اجتماعی در ساماندهی کنش‌ها - قدرت تنبیهی - مهم دانستن عدالت اقتصادی - تعیین چگونگی توزیع مزایا
- (۳) ناتوانی از حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌ها - فقدان سیاست در جامعه - رویکرد کمونیستی - پاسخگویی به نیازهای اقوام
- (۴) از دست رفتن ثبات عقاید و ارزش‌ها - از کار افتادن قدرت - حذف مالکیت خصوصی - تعیین هویت ملی

۶۴- هر یک از عبارات زیر، با کدام معیار محقق شده است؟

- تقسیم جوامع از دیدگاه فارابی
 - طرح نظریه «استعمار و استعمارگر» برای چالش کشورهای غنی و فقیر
 - تفاوت میان پولیتی و دموکراسی طبق نظر ارسطو
- (۱) علم، اندیشه، فرهنگ و رفتار جوامع - توجه به ابعاد فرهنگی چالش - حکومت براساس فضیلت یا بر مبنای خواست افراد
- (۲) ارزش‌ها، آرمان‌ها و حقیقت زندگی - ضرورت تقلید کشورهای غیرغربی از غرب - شیوه و نوع حکومت
- (۳) توجه به جوامع زمان خود و زمان گذشته - دیدگاه طولی و تک‌خطی به جوامع بشری - تعداد حاکمان و تصمیم‌گیران
- (۴) علم و فرهنگ و استدلال عقلی جوامع - خودباختگی فرهنگی جوامع غیر غربی - اقلیتی یا اکثریتی بودن حکومت

۶۵- به ترتیب هر یک از موارد زیر به چه علت پدید آمده‌اند؟

- انقلاب ۱۷۸۹ فرانسه
 - تحولات فرهنگی
 - آشنایی بیشتر غربیان با ابن خلدون نسبت به سایر متفکران جهان اسلام
- (۱) افول حاکمیت فئودال‌ها - تنوع آموزش و تربیت انسان‌ها - هدف ابن خلدون در علوم اجتماعی متفاوت از فارابی بود.
- (۲) لیبرالیسم و مباح‌دانستن امور در قیاس با خواست انسان - تغییر نسل‌ها - موضوعات او به موضوعات جامعه‌شناسان غربی بسیار نزدیک بود.
- (۳) ارزش‌های مدرن پس از رنسانس - ابداعات اعضای جهان اجتماعی - روش وی با روش بنیان‌گذار جامعه‌شناسی پوزیتیویستی یکسان بود.
- (۴) ابداعات اعضای جهان اجتماعی - تغییر سبک و شیوه زندگی انسان‌ها - هدف جامعه‌شناسی غربی با علم عمران ابن خلدون سنخیت و نزدیکی داشت.

روان شناسی: صفحه‌های ۱۱۲ تا ۲۰۶

۶۶- سارا در حال حل یکی از مسائل ریاضی‌اش بود، ولی هر چه تلاش می‌کرد نمی‌توانست آن را حل کند. او یک ساعت تمام بر روی مسئله تمرکز کرد، ولی در نهایت موفق به حل آن نشد. برای موفقیت در حل این مسئله، کدام راهکار کم‌تر راهگشا است؟

- (۱) باید از تجربه گذشته‌اش پیروی کند.
- (۲) باید از زاویه دیگری به مسئله نگاه کند.
- (۳) باید حل مسئله را برای مدت‌زمانی متوقف کند.
- (۴) باید مسئله را به صورت جدیدی بازنمایی کند.

۶۷- کلاخی برای نوشیدن آب، درون یک بطری آب سنگ می‌اندازد تا سطح آب درون بطری را بالا بیاورد. کلاغ بعد از هر بار انداختن سنگ، به سطح آب نگاهی می‌اندازد و وقتی می‌بیند آب به اندازه کافی بالا نیامده، دوباره اقدام به برداشتن سنگ بزرگ‌تری می‌کند. کلاغ در حال حاضر در کدام یک از مراحل حل مسئله قرار دارد؟

- (۱) به کارگیری راه حل مناسب
- (۲) ارزیابی راه حل
- (۳) بازبینی و اصلاح راه حل
- (۴) تشخیص مسئله

۶۸- «روش حل مسئله» بیان شده در کدام گزینه، با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) علی باید از جدول حروف به هم‌ریخته چند کلمه مشخص را پیدا کند. او ابتدا از کلمات ۳ حرفی شروع می‌کند و سپس به ترتیب کلمات ۴ و ۵ حرفی را از داخل جدول بیرون می‌کشد.
- (۲) سارا در حال حل پازل است. او ابتدا از گذاشتن قطعات گوشه‌های پازل شروع می‌کند تا پیدا کردن قطعات داخلی برایش راحت‌تر شود.
- (۳) سمانه برای طراحی یک جدول کلمات در رابطه با موضوعی که می‌خواهد تدریس کند، تمام سؤال‌های مربوط به آن موضوع را که به ذهنش می‌رسد، می‌نویسد.
- (۴) محمد برای پیدا کردن رمز ۴ رقمی قفل کیف خود، همه حالت‌های ممکن از ترکیب اعداد صفر تا ۹ را جای‌گذاری می‌کند و آن‌ها را چک می‌کند.

۶۹- در موقعیت‌های زیر، افراد براساس کدام یک از ملاک‌های تصمیم‌گیری عمل کرده‌اند؟

- فردی در حین خرید، عطسه می‌کند و می‌گوید «صبر آمده و من قبلاً هر بار در این شرایط خرید کردم، ضرر کردم»؛ تصمیم می‌گیرد از خرید کردن اجتناب کند.
- فردی برای خرید فقط یک لباس به مغازه می‌رود، ولی متوجه می‌شود که تمام اجناس مغازه در فروش ویژه آخر سال ۵۰ درصد تخفیف دارند؛ بنابراین به جای یک دست لباس ۵ دست می‌خرد تا این فرصت را از دست ندهد.

- (۱) هزینه قبلی - مزیت
- (۲) خطر - مزیت
- (۳) هزینه قبلی - خطر
- (۴) خطر - خطر

۷۰- «تصمیم‌گیری به روش‌های پایدار و ماندنی نیاز دارد.» با توجه به متن کتاب در مورد این عبارت، تصمیم‌گیری کدام فرد در تقابل با این موضوع است؟

- ۱) شیدا به خاطر علاقه زیادی که به ورزش تخصصی‌اش دارد، هنگام آسیب دیدن در مسابقه، علی‌رغم توصیه دکتر به بازی ادامه داد و دچار آسیب جدی‌تری شد.
- ۲) جواد علی‌رغم علاقه به همکاری و تصمیم بر ازدواج با او، به دلیل رعایت رسم و رسومات خانوادگی به ازدواج با دخترعمویش تن داد.
- ۳) سیامک با این‌که می‌داند شریکش به او خیانت می‌کند، ولی محاسبه دقیق دخل و خرج فروشگاه را دائماً به تأخیر می‌اندازد.
- ۴) اشکان هنگام مشاجره با همسرش ناگهان گلدان عتیقه یادگار پدر بزرگش را به زمین پرت کرد و آن را شکست.

۷۱- موقعیت‌های زیر به ترتیب نشان‌دهنده کدام‌یک از انواع تصمیم‌گیری هستند؟

- «تصمیم‌گیری مدرسه در مورد انتخاب معلم منطق پایه دهم از بین دو نفر»
- «انتخاب صندلی برای نشستن در آزمون آزمایشی»
- «تصمیم‌گیری دانش‌آموز پایه دوازدهم در مورد انتخاب یکی از مؤسسات برگزارکننده آزمون‌های آزمایشی به کمک مشاور»

- ۱) پیچیده فردی - پیچیده معمولی - پیچیده فردی
- ۲) پیچیده گروهی - ساده معمولی - مهم فردی
- ۳) ساده گروهی - پیچیده معمولی - مهم گروهی
- ۴) ساده فردی - ساده معمولی - پیچیده فردی

۷۲- سمیرا مدتی است به عمل زیبایی بینی فکر می‌کند، ولی به دلیل نگرانی از سختی‌های عمل، آن را به تعویق می‌اندازد تا این‌که بالأخره تصمیم به انجام این کار می‌گیرد. او بعد از تحقیقات فراوان بین دو پزشک ماهر و مشهور مردد می‌ماند. پزشک اول دستمزد بالایی دارد و در بیمارستانی عمل می‌کند که خدمات پرستاری و پزشکی آن بسیار باکیفیت است. پزشک دوم دستمزد مناسب‌تری دارد، ولی در بیمارستانی عمل می‌کند که خدمات ضعیف‌تری ارائه می‌دهد و ضمناً فاصله‌اش از منزل سمیرا بسیار زیاد است. کدام عبارت در مورد وضعیت سمیرا نادرست است؟

- ۱) سمیرا در مورد انجام عمل زیبایی بینی دچار تعارض گرایش - اجتناب شده است.
- ۲) سمیرا در انتخاب بین دو پزشک دچار تعارض گرایش - اجتناب شده است.
- ۳) سمیرا در انتخاب پزشک اول دچار تعارض گرایش - اجتناب شده است.
- ۴) سمیرا در انتخاب پزشک دوم دچار تعارض گرایش - اجتناب شده است.

۷۳- کدام‌یک از عوامل نگرشی، در ضرب‌المثل «عروس بلد نیست برقصه، می‌گه زمین کجه» نقش کمرنگ‌تری دارد؟

- ۱) اسناد
- ۲) درماندگی آموخته‌شده
- ۳) ادراک کارایی کاذب
- ۴) ناهماهنگی شناختی

۷۴- علی احساس می‌کند انگیزه او برای موفقیت در کنکور و رسیدن به رتبه مورد نظرش، دچار مشکل شده است و بدین منظور به مشاور مراجعه می‌کند. مشاور سؤالات زیر را از او می‌پرسد:

- اگر به یک مهمانی خیلی مهم دعوت بشوی، مهمانی را انتخاب می‌کنی یا ماندن در خانه و درس خواندن را؟
 - اگر در سال یازدهم روزانه ۳ ساعت مفید درس می‌خواندی، امسال این ۳ ساعت به ۵ - ۶ ساعت رسیده است؟ این سؤالات به ترتیب به کدام جنبه «انگیزه» مربوط است؟
- (۱) شدت - جهت (۲) جهت - شدت (۳) شدت - شدت (۴) جهت - جهت

۷۵- توصیف ذکرشده از افراد، به ترتیب با موارد کدام گزینه مطابقت دارد؟

- مربی فوتبالی که پس از شکست، عامل باخت تیم خود را بارش باران می‌داند.
 - مشاوره که عدم موفقیت خود در درمان یک مراجعه‌کننده افسرده را نداشتن استعداد مراجعه‌کننده در این زمینه می‌داند.
 - فردی که باور دارد حتی اگر هر روز تمرینات سختی را انجام دهد، فوتبالیست موفقی نخواهد شد.
- (۱) توجه به عوامل گذرا و بی‌ثبات - اسناد درونی و پایدار - باورهای غلط به دلیل عوامل بیرونی
- (۲) عدم هماهنگی با شواهد محیطی - اسناد بیرونی و ناپایدار - نبود ارتباط بین رفتار و باور
- (۳) عدم ایجاد احساس ارزشمندی و افتخار - اسناد درونی و ناپایدار - وابسته‌نبودن رفتار و پیامد رفتار
- (۴) عدم ایجاد انگیزه تلاش - اسناد بیرونی و پایدار - بازماندن از تلاش

۷۶- فردی می‌گوید: «در این دنیا موفقیت‌ها و شکست‌های انسان نتیجه اعمال خودش است.» به همین دلیل «با وجود مشکلات زیادی که در زندگی شخصی‌اش دارد با تمام توان سعی می‌کند آدم نیکوکاری باشد و به دیگران خیر برساند.» در این راستا «می‌خواهد در روز ولادت حضرت علی (ع) به مرکز ایتم رفته و به کودکان زیر ۷ سال هدیه بدهد.» عبارات داخل گیومه به ترتیب نشان‌دهنده وجود کدام عامل نگرشی و یا ایجاد کدام پیامد در فرد است؟

- (۱) باورها و نظام ارزشی - ادراک کارایی و کنترل - هماهنگی با شواهد محیطی
- (۲) باورها و نظام ارزشی - اراده - مصون‌ماندن از بیراهه‌رفتن
- (۳) اسناد - اراده - هماهنگی با شواهد محیطی
- (۴) اسناد - ادراک کنترل و کارایی - مصون‌ماندن از بیراهه‌رفتن

۷۷- علی وارد جلسه امتحان می‌شود و با گرفتن برگه امتحان، دچار فشار روانی می‌شود. کدام گزینه به ترتیب نشان‌دهنده علائم رفتاری، شناختی، هیجانی و جسمانی او در این موقعیت است؟

- (۱) سؤالات را مجدد چک می‌کند، سرزنش‌های پدر و مادر را در ذهنش مرور می‌کند، به خاطر کم‌درس خواندن احساس گناه می‌کند، بدنش یخ می‌کند.
- (۲) شروع به تکان دادن پاهایش می‌کند، چند بار از روی سؤال می‌خواند ولی متوجه سؤال نمی‌شود، صورتش از خشم قرمز می‌شود، برای چند لحظه نام و نام خانوادگی خودش را هم نمی‌تواند به یاد بیاورد.
- (۳) می‌ترسد از طرف خانواده‌اش مورد سرزنش قرار بگیرد، تمرکزش را از دست می‌دهد، ناخن‌هایش را از استرس می‌جوید، معده‌اش درد می‌گیرد.
- (۴) لب‌هایش را می‌گززد، به راه‌های مختلف تقلب فکر می‌کند، احساس می‌کند فشارش افتاده است، احساس ناکامی و بازنده‌بودن می‌کند.

۷۸- این عبارت که: «فشار روانی از نوع ارتباط شخص با محیط است.» به چه معنا است؟

- (۱) فشار روانی عاملی است که از محیط بر شخص وارد می‌شود و تعادل زندگی او را به هم می‌زند.
- (۲) ارزیابی شخص از منبع فشار، تعیین‌کننده شدت فشار روانی و نوع آن است.
- (۳) اگر عامل محیطی بیش از حد معمول فشار ایجاد کند، فرد احساس ناخوشایند بیشتری را تجربه می‌کند.
- (۴) محیط تعیین‌کننده این است که فرد فشار روانی مثبت داشته باشد یا فشار روانی منفی.

۷۹- درستی و نادرستی عبارات زیر در کدام گزینه مشخص شده است؟

- به مجموعه الگوهای رفتاری و هیجانی به کار گرفته شده در زندگی روزمره، «سبک زندگی» می‌گویند.
- سبک زندگی یکی از مهم‌ترین عوامل ایجاد بیماری‌های جسمانی است.
- سارا و ستاره، چون دوقلوهای همسان هستند، باید رژیم غذایی مشابهی را دنبال کنند.
- قبولی در کنکور به دلیل ایجاد تغییر در زندگی، می‌تواند فشار روانی ایجاد کند.

(۱) درست - نادرست - درست - درست	(۲) نادرست - درست - درست - درست
(۳) درست - نادرست - نادرست - نادرست	(۴) نادرست - درست - درست - نادرست

۸۰- با توجه به ویژگی‌های انواع مقابله، کدام مورد با بقیه متفاوت است؟

(۱) سنجش موقعیت	(۲) ترک موقعیت	(۳) اجتناب از موقعیت	(۴) تحمل کردن موقعیت

دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛

فایل پاسخنامه این آزمون را که شامل درس نامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

همچنین شما می توانید همین امشب کارنامه اولیه آزمونتان را در صفحه شخصی خود مشاهده فرمایید. برای دسترسی به صفحه شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی های آزمون های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در سایت ثبت فرمایید.

ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۲
۱۴۰۲/۰۲/۲۲

آزمون
دهم
حضور
دفترچه شماره ۲

خیلی سبز!
آزمون
تجربی | ریاضی | انسانی
سال تحصیلی
۱۴۰۱-۱۴۰۲

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

نام و نام خانوادگی: شماره داوطلبی:

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ملاحظات	مدت پاسخ‌گویی	تا شماره	از شماره	تعداد سؤال	مواد امتحانی	ردیف
۸۰ سؤال ۷۵ دقیقه	۲۰ دقیقه	۱۰۰	۸۱	۲۰ سؤال	زبان عربی	۱
	۲۰ دقیقه	۱۱۳	۱۰۱	۱۳ سؤال	تاریخ	۲
		۱۲۵	۱۱۴	۱۲ سؤال	جغرافیا	۳
	۲۰ دقیقه	۱۴۵	۱۲۶	۲۰ سؤال	فلسفه و منطق	۴
	۱۵ دقیقه	۱۶۰	۱۴۶	۱۵	اقتصاد	۵

داوطلب گرامی، در این آزمون، حذفیات کنکور ۱۴۰۲ در تمام دروس مربوطه، اعمال شده است. (حذفیات کرونا)

Azmoon.kheilisabz.com

عربی، زبان قرآن: عربی، زبان قرآن (۳): صفحه‌های ۵۳ تا ۸۳، عربی، زبان قرآن (۱): صفحه‌های ۷۵ و ۷۶، عربی، زبان قرآن (۲): صفحه‌های ۳۵، ۳۶، ۶۵ و ۶۶

• عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۸۸ - ۸۱):

۸۱- ﴿هَذَا خَلَقَ اللَّهُ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ...﴾

- (۱) این خلقت خداست، پس ببینید کسانی که غیر از او هستند چه چیزی را خلق کرده‌اند؟
- (۲) این آفرینش از آن خداست و به من بنمایانید که هر چه غیر از او، چه را آفریده‌اند؟
- (۳) این آفرینش خداست، پس به من نشان دهید کسانی که غیر از او هستند چه آفریده‌اند؟
- (۴) این آفرینش خداوند است، پس مرا نشان دهید که غیر از او چه چیزی را می‌آفرینند؟

۸۲- «لَمَّا لَمْ يُقْبَلِ الْآبُ بَنْتَهُ وَ لَمْ يَجْلِسْهَا عِنْدَهُ انْزَعَجَ النَّبِيُّ وَ نَصَحَهُ عَلَى عَدَمِ التَّفْرِيقِ بَيْنِ الْأَوْلَادِ!»:

- (۱) هنوز پدر دختر خود را نبوسیده و او را نزد خویش ننشاند بود که پیامبر اندوهگین شد و به او نصیحت کرد که میان فرزندان تفاوتی قائل نباشد!
- (۲) وقتی که پدر دخترش را نمی‌بوسد و وی را نزد خودش نمی‌نشاند، پیامبر ناراحت شد و به او درباره فرق گذاشتن بین فرزندان نصیحتی کرد!
- (۳) زمانی که پدر دخترش را نبوسید و او را نزد خود ننشاند، پیامبر آزرده خاطر شد و او را به فرق نگذاشتن میان فرزندان پند داد!
- (۴) چون پدر دخترش را نبوسید و او را نزد خود ننشاند، پیامبر به خاطر فرق گذاشتن میان فرزندان آزرده خاطر گردید و او را نصیحت کرد!

۸۳- «إِنَّ الْخَبِيرَ أَوْصَى الْمُزَارِعَ بِأَنْ يَسْمَحَ لِلبُومَاتِ الْمَهَاجِمَةِ بِدُخُولِ مَزْرَعَتِهِ لِكَيْ تُحْفَظَ أَفْرَاحُ الطَّيُورِ الَّتِي كَانَ يُرَبِّيهَا هُنَاكَ»:

- (۱) سفارش کارشناس به کشاورز این بود که به جغدهای مهاجم اجازه ورود به مزرعه را بدهد تا جوجه‌های پرندگانی که آن جا پرورششان می‌دهد حفظ شوند!
- (۲) کارشناس به کشاورز سفارش کرد که به جغدهای مهاجم اجازه ورود به مزرعه خود را بدهد تا جوجه‌های پرندگانی که آن جا پرورششان می‌داد حفظ شوند!
- (۳) کارشناس توصیه کرد که کشاورز به جغدها اجازه دهد پس از هجوم، به مزرعه‌اش وارد شوند تا جوجه‌های پرندگانی که آن جا پرورش می‌یافتند، حفظ شوند!
- (۴) کارشناس به کشاورز سفارش کرد که به جغدهای مهاجم اجازه دهد وارد مزرعه او شوند تا جوجه‌های پرندگانی که آن‌ها را آن جا پرورش می‌داد حفظ کند!

۸۴- «رَبِّ أُنْزِلْ عَقْلِي وَ اجْعَلْنِي قَادِرًا لِيَنْتَفِعَ الْآخَرُونَ بِي وَ أَرَى الْبَسْمَاتِ عَلَى وَجْهِهِمْ!»:

- (۱) پروردگارا عقل مرا روشن بگردان و مرا توانمند قرار ده تا به دیگران سود برسانم و لبخند را روی چهره‌هایشان ببینم!
- (۲) پروردگارا عقلم را روشن گردان و مرا توانمند قرار ده تا دیگران از من بهره ببرند و لبخندها را روی چهره‌هایشان ببینم!
- (۳) پروردگارا عقل من را روشن کرد و مرا قادر ساخت تا دیگران از من سود ببرند و لبخندها را بر چهره‌های آنان ببینم!
- (۴) پروردگارا عقلم را روشن کن و مرا قادر قرار ده تا دیگران از من سود ببرند و لبخند را بر چهره ایشان ببینم!

۸۵- «إن لم يتحقق التوازن و الاستقرار في الطبيعة فسيخرَّب نظامها و يؤدي إلى موت الكائنات!»:

- (۱) اگر تعادل و آرامش در طبیعت تحقق نیابد، ساختار آن تخریب خواهد شد و به مرگ موجودات منجر می‌گردد!
- (۲) چنانچه ثبات و تعادل در طبیعت حکم‌فرما نشود، نظام آن به خرابی خواهد کشید و به مرگ موجودات منجر می‌شود!
- (۳) اگر آرامش و ثبات در طبیعت تأمین نگردد، ساختارش را تخریب خواهد کرد و به نابودی موجودات کشیده می‌شود!
- (۴) در صورت عدم تحقق تعادل و ثبات در طبیعت، نظام طبیعت تخریب خواهد شد و منتهی به مرگ موجودات می‌گردد!

۸۶- عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) لن يستسلم أمام الصَّعوبات إلَّا من ليس دؤوباً في الحياة: کسی که با پشتکار نباشد در مقابل سختی‌ها در زندگی تسلیم نخواهد شد؟!!
- (۲) أُرَبِّي أولادِي تربيةً حسنةً حتَّى يكونوا نافعین للمجتمع: فرزندانم را به خوبی تربیت می‌کنم تا برای جامعه سودمند باشند!
- (۳) رَبَّنَا نِتَقَدِّ عِبَاداً لَا يَعِيشُونَ مَتَكَبِّرِينَ إِنْقَاذاً: پروردگارانم بندگانمان بندگانمان را نجات می‌دهد که قطعاً با تکبر زندگی نمی‌کنند!
- (۴) لَا يَغْتَنَمُ عمره إلَّا إنسانٌ يفهم قيمته الغالية: عمرش را غنیمت نمی‌شمارد جز انسانی که ارزش آن را که گران است می‌فهمد!

۸۷- عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) تَعَجَّبْتُ تَعَجُّباً كَثِيراً لَمَّا رَأَيْتُ فِي المزرعة عَجُوزاً يَغْرُسُ فسيلةَ جَوْزٍ: بسیار تعجب کردم وقتی پیرمردی را در مزرعه دیدم در حالی که نهال گردویی را می‌کاشت!
- (۲) هذا هو العالم الَّذِي اِخْتَرَعَ مَادَّةً تُسَاعِدُ النَّاسَ فِي تَسْهِيلِ أَعْمَالِهِمُ الصَّعْبَةَ: این همان دانشمندی است که ماده‌ای را اختراع کرد که مردم را در آسان کردن کارهای دشوارشان یاری می‌کند!
- (۳) إِنْ تُسَافِرِي يَوْمَ الجُمُعَةِ تُواجِهي مشاكلَ عَظِيمَةً جَدًّا فِي الطَّرِيقِ: اگر روز جمعه سفر می‌کردی با مشکلات بسیار بزرگی در مسیر روبه‌رو می‌شدی!
- (۴) مَنْ يَنْصَحُ الآخِرِينَ وَ هُوَ صَادِقٌ فَسَوْفَ يُصْبِحُ بَيْنَ النَّاسِ مَحْبُوباً: هرکس با صداقت، دیگران را نصیحت کند در میان مردم محبوب خواهد بود!

۸۸- «ای مسلمانان، بدون شک خداوند کسانی را که به دیگران کمک کنند، یاری می‌کند!»:

- (۱) یا مسلمون، إِنَّ اللَّهَ يُسَاعِدُ مَنْ يُعِينُونَ الآخِرِينَ!
- (۲) أَيُّهَا المسلمون، يَعِينُ اللَّهُ الَّذِي سَاعَدَ الآخِرِينَ!
- (۳) یا المسلمون، إِنَّ اللَّهَ سَيُسَاعِدُ الَّذِينَ يُسَاعِدُونَ الآخِرِينَ!
- (۴) یا أَيُّهَا المسلمون، يُسَاعِدُ اللَّهُ مَنْ يُعِينُ الآخِرِينَ إِعَانَةً!

• اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٩١-٨٩) بما يناسب النص:

يُمكن للأصوات التي نسمعها من البيئة أن تؤثر على أعصابنا و أرواحنا و حتى أجسادنا تأثيراً شديداً. بعض الأصوات تجلب الهدوء و تبعثنا عن القلق (مضاد لـ «الهدوء») و الاضطراب. صوت تلاوة القرآن و بعض أنواع الموسيقى و خاصةً موسيقى تختص بشعوب العالم الشرقي و صوت مياه البحار و الأنهار من نفس النوع. بعض الأصوات الأخرى تزيد النشاط فينا و عند الاستماع إليها نشعر بطاقة أكثر للقيام بأعمالنا و خاصةً عند الممارسات الرياضية؛ منها صوت الشلالات و بعض أنواع الموسيقى الأخرى. ولكن هناك أصوات تجعل الناس قلقين و تُثير غضبهم عندما يسمعونها و قد تجعلهم يُظهرون سلوكاً يُؤدّي إلى حوادث مَرّة. الأصوات التي نسمعها في المدينة كلّ يوم، مثل أصوات السيّارات و المعامل و مواقف تصليح السيّارات في هذه المجموعة، فنسمّي هذه بالتلوث الصوتي. يجب أن نحاول لتقليل التلوثات الصوتية في بيئتنا أو الابتعاد عن هذه التلوثات قدر الإمكان و لو كان لمدة قصيرة.

٨٩- عيّن الصحيح:

- (١) لا ينتشر صوت في المدن إلا ما يؤدّي إلى حوادث مَرّة!
- (٢) الذين يسكنون في مناطق العالم الشرقية يشعرون بالهدوء أكثر من الغربيين!
- (٣) لمياه الأنهار أصوات تزيد السكينة في من يعيشون بقربها!
- (٤) القيام بالممارسات الرياضية في الشواطئ، أسهل من مناطق أخرى!

٩٠- «من الأفضل للذي يشعر بالقلق أن...!» عيّن الخطأ:

- (١) يُبعد مكان عيشه عن المعامل و المصانع!
- (٢) يُسافر إلى مناطق بعيدة عن التلوثات الصوتية!
- (٣) يستمع إلى أصوات مهدئة منها صوت القرآن!
- (٤) لا يستمع إلى أيّ موسيقى حين يقوم بالممارسة الرياضية!

٩١- عيّن الخطأ حسب النص:

- (١) للأصوات دور مهم في كيفية حياة الإنسان!
- (٢) التلوثات الصوتية لن تزول و لكن يُمكن تقليلها!
- (٣) هناك أصوات في الطبيعة تدعونا إلى حياة أطيّب!
- (٤) الأصوات الرفيعة تجعلنا قلقين منها أصوات الشلالات!

• عيّن الصحيح في الإعراب و التحليل الصرفي (٩٣-٩٢):

٩٢- «يُمكن - تأثير - تُبعد - أكثر»:

- (١) يُمكن: فعل مضارع - للمفرد المذكر - مزيد ثلاثي (اسم فاعله: مُمكن) - معلوم / فعل و فاعل و الجملة فعلية
- (٢) تأثير: مفرد مذكر - مصدر مزيد ثلاثي (ماضيّه: تأثر) - معرب - نكرة / مفعول مطلق للنوع و منصوب
- (٣) تُبعد: مضارع - للمفرد المؤنث - مزيد ثلاثي من باب إفعال - مجهول / فعل و نائب فاعله «نا»
- (٤) أكثر: مفرد مذكر - اسم تفضيل (من مصدر «تكثر») - معرب - نكرة / مضاف إليه و مجرور

۹۳- «الممارسات - يُظهرون - السَّيَّارات - نُحاول»:

- (۱) الممارسات: جمع سالم للمؤنث - مصدر مزيد ثلاثي على وزن مفاعلة - معرّف بأل / مجرور بحرف الجرّ
- (۲) يُظهرون: مضارع - للجمع الغائب - مزيد ثلاثي (له حرف زائد واحد) - معلوم - متعدّد / مفعوله «سلوكاً»
- (۳) السَّيَّارات: جمع سالم (مفردة: «سيّارة») و هي مؤنث - اسم مبالغة للدلالة على آلة - مبني / مضاف إليه و مجرور
- (۴) نُحاول: فعل مضارع - للمتكلّم وحده - ماضيه: حاولنا - معلوم / فعل مع «أن» يعادل المضارع الالتزامي الفارسي

۹۴- عيّن الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) طَلَبَ الحَاجَةَ مِنْ غَيْرِ أَهْلِهَا أَشَدُّ مِنَ المَوْتِ!
- (۲) رَوَابِطُ مُتَدَاخِلَةٌ بَيْنَ الكَائِنَاتِ الحَيَّةِ تُكْمِلُ التَّوَازُنَ!
- (۳) لِمَ إِزْدَادَ عَدَدُ الفِرَّانِ فِي الحَقْلِ إِزْدِياداً كَبِيراً!
- (۴) شَاهَدَ المَزَارِعُ أَنَّ مَحَاصِيلَهُ تَتَعَرَّضُ لِلأَكْلِ وَ التَّلْفِ!

۹۵- عيّن الخطأ في المفاهيم:

- (۱) لا يترك الصّدقُ بسبب زلّة أو عيب فيه: من طلبَ أخاً بلا عيب بقي بلا أخ!
- (۲) ولا تقل ما لا تحبّ أن يقال لك: نخست انديشه كن، آن گاه گفتار!
- (۳) ﴿كُلِّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلاَّ وَجْهَهُ﴾: ﴿كُلِّ نَفْسٍ ذائِقَةُ المَوْتِ﴾!
- (۴) ﴿وَمَا الحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلاَّ لَعِبٌ وَ لَهْوٌ﴾: دنيا همه هيچ و اهل دنيا همه هيچ!

۹۶- عيّن جواب الشرط يدلّ على الطلب:

- (۱) من علّمني علماً يرفع درجتي عند الآخرين!
- (۲) إذا طلب المعلم منكم أمراً فأطيعوه بسرعة!
- (۳) ما جاء به رسول الله لكم فهو يفيدكم في الدارين!
- (۴) إن لا يشتغل لسانك بذكر الله فسيموت قلبك!

۹۷- عيّن ما فيه جملة توضّح النكرة:

- (۱) أرى منصوراً يشتغل في المعمل مع والدي!
- (۲) قد نُقلت إلى العربيّة ألفاظ ترتبط ببعض البضائع!
- (۳) عصفت رياح شديدة فخرّبت بيوتاً كثيرةً جنب الشاطئ!
- (۴) رأيت الكثير من المسافرين يسافرون بالطائرة!

۹۸- عيّن «الا» تختلف في القراءة و المعنى:

- (۱) لن تنقطع شجرة في هذا الفصل الا الأشجار الجاقّة!
- (۲) ما من رجل يَعرس غرساً الا كتب الله له أجراً عظيماً!
- (۳) يَتمنّى الفلاح الا ترتفع درجة حرارة الجوّ أكثر من هذا!
- (۴) لا شعب بين شعوب العالم الا و له دين و طريقة للعبادة!

۹۹- عيّن ما لا يوجد فيه معنى التشبيه:

- (۱) تنزل الأسماك من السماء نزول الأمطار!
- (۲) رَبُّ سكوت يكون أفصح و أبلغ من الكلام!
- (۳) قد ننسى أنّ الكلام كالحسام و نتحدّث دون التّفكّر!
- (۴) جنود الإسلام يدافعون عن الحقّ بشجاعة كأنّهم بيان مرصوص!

۱۰۰- عيّن ما لا يوجد فيه المنادى:

- (۱) أصحابي ساعدوني لأنّي أكاد أغرق!
- (۲) رَبِّ أعنيّ في أداء واجباتي في كلّ حال!
- (۳) إلهي ساعدني في الحصول على أهدافي العظيمة!
- (۴) ساساً عليك الإحسان إلى الوالدين في جميع الأحوال!

تاریخ: تاریخ (۳): صفحه‌های ۹۲ تا ۱۶۲، تاریخ (۲): صفحه‌های ۱ تا ۱۸۶

۱۰۱- به کدام علت، پیمان عقبه دوم بیانگر نفوذ و گسترش چشمگیر اسلام در یثرب بود؟

- ۱) زمینه‌سازی برای مهاجرت تدریجی مسلمانان از مکه به یثرب
- ۲) اسلام آوردن ۷۳ زن و مرد یثربی و اعلام حمایت ایشان از پیامبر (ص)
- ۳) فراهم آمدن پایگاهی امن و مطمئن برای اسلام در یثرب در نتیجه این پیمان
- ۴) حضور شمار قابل توجهی از اعضای قبایل مختلف به‌ویژه اوس و خزرج در این پیمان

۱۰۲- کدام گزینه درباره انتساب رویدادهای تاریخی به خلفای عباسی، نادرست است؟

- ۱) سفاح، ابومسلم خراسانی را با وجود خدمات بزرگی که به عباسیان کرده بود، ناجوانمردانه کشت.
- ۲) منصور، قیام‌هایی را که در اعتراض به قتل ابومسلم در ایران صورت گرفته بود، سرکوب کرد.
- ۳) هارون الرشید، اداره امور خلافت را به یحیی پسر خالد برمکی، دبیر و مربی خویش، سپرد.
- ۴) مأمون، تحت تأثیر وزیر خود، فضل بن سهل، مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل نمود.

۱۰۳- کدام گزینه درباره خلافت فاطمیان درست است؟

- ۱) در زمان عبیدالله مهدی، خلافت فاطمی به اوج قدرت سیاسی، شکوفایی فرهنگی و رونق اقتصادی رسید.
- ۲) فاطمیان پس از تثبیت حاکمیت خود در شام، مصر را تصرف کردند و قاهره را به عنوان پایتخت خود برگزیدند.
- ۳) به علت اهتمام خلافت فاطمی به ترویج مذهب تشیع اسماعیلی، اهل تسنن مجبور به مهاجرت از قلمرو آنان شدند.
- ۴) فاطمیان با فرستادن عده زیادی از مبلغان مذهب اسماعیلیه به ایران، عراق و یمن، خشم خلفای عباسی را برانگیختند.

۱۰۴- با توجه به دوره‌ای که ابوالفضل بیهقی در آن می‌زیسته و نوع تاریخ‌نگاری او، شرح کدام واقعه یا وقایع را می‌توان

در کتاب «تاریخ بیهقی» جست‌وجو کرد؟

- الف) زمانی که طغرل به شهرهای خراسان هجوم آورد، مردم دروازه شهرها را به روی مهاجمان گشودند.
 - ب) پس از جنگ نهاوند، مسلمانان از هر سو به ایران تاختند و شهرها را یکی پس از دیگری تصرف کردند.
 - ج) موج اول حمله قبایل مغول به ایران که با فرمان چنگیزخان آغاز شد، شش سال به طول انجامید.
 - د) الب ارسلان، در نبرد ملازگرد، روم شرقی را شکست داد و آسیای صغیر را به متصرفات خود افزود.
- ۱) فقط الف ۲) الف - ب ۳) الف - ب - ج ۴) ب - ج - د

۱۰۵- عامل اصلی دشمنی و درگیری حاکمان قراقویونلو و آق‌قویونلو با رهبران طریقت صفوی چه بود؟

- ۱) نزدیکی رهبران طریقت صفوی به حکومت‌های آل مظفر و سرداران
- ۲) روی آوردن رهبران طریقت صفوی به فعالیت‌های سیاسی و نظامی
- ۳) افزایش نفوذ اجتماعی و محبوبیت شیعیان صفوی در میان قبایل ترک
- ۴) گسترش دامنه تبلیغات شیعیان صفوی به قلمرو حاکمان ترک در آسیای صغیر

۱۰۶- کدام گزینه بیانگر وقایع دوران تثبیت و تحکیم پایه‌های حکومت صفوی است؟

- الف) درگیری با ازبکان در شرق و نبرد با عثمانی در غرب قلمرو صفوی
 ب) نوسازی تشکیلات و تجهیزات سپاه و ایجاد سپاه دائمی و حرفه‌ای
 ج) اتخاذ سیاست‌های داخلی و خارجی مناسب توسط پادشاه صفوی
 د) انتقال پایتخت از قزوین به اصفهان و انجام کارهای عمرانی بزرگ
- (۱) الف - د (۲) ب - ج (۳) ج - الف (۴) د - ب

۱۰۷- کدام گزینه به محور اصلی دو نقاشی معروف شام آخر و لبخند ژکوند اثر داوینچی اشاره دارد؟

- (۱) گرایش‌های انسان‌گرایانه و توجه به انسان و طبیعت
 (۲) بیان عقاید پروتستانیسم و اعتراض به عملکرد کلیسا
 (۳) هموارساختن راه سعادت انسان و سرکوب تمایلات نفسانی
 (۴) تأکید بر خصلت‌های درونی انسان و ضرورت پرهیز از دنیاگرایی

۱۰۸- کدام گزینه درباره وقایع تاریخ ایران در فاصله سال‌های ۱۳۰۴ تا ۱۳۲۰ شمسی نادرست است؟

- (۱) در جریان اعتراض مردم مسلمان ایران به کشف حجاب در مسجد گوهرشاد مشهد، عده‌ای شهید و مجروح شدند.
 (۲) به دنبال اجباری شدن خدمت سربازی، بخش عمده‌ای از مالیات‌ها صرف خرید تجهیزات و سلاح جنگی شد.
 (۳) متفقین، کنترل راه‌های خلیج فارس به مرزهای شوروی و تأسیسات نفت جنوب را به دست گرفتند.
 (۴) ایران امتیازنامه داری را لغو کرد و به جای آن، قرارداد نفتی دیگری با انگلستان منعقد نمود.

۱۰۹- نخستین اولویت‌های ژاپن پس از انقلاب میجی، چه بود؟

- (۱) تلاش برای رشد صنعت و تجارت - جبران عقب‌ماندگی‌های نظام قبلی
 (۲) انجام اصلاحات در بخش فرهنگی و آموزش و پرورش - تلاش برای رشد صنعت و تجارت
 (۳) جبران عقب‌ماندگی‌های نظام قبلی - تغییر وضع ناتوان ژاپن در رویارویی با خطر جهانگشایی غرب
 (۴) تغییر وضع ناتوان ژاپن در رویارویی با خطر جهانگشایی غرب - انجام اصلاحات در بخش فرهنگی و آموزش و پرورش

۱۱۰- کدام گزینه، وقایع پیرامون قیام «۳۰ تیر» را به درستی روایت می‌کند؟

- الف) نخست‌وزیری مجدد دکتر مصدق و منع محمدرضاشاه از شرکت در جلسات مجلس شورای ملی
 ب) اعتراض نمایندگان طرفدار نهضت ملی در مجلس شورای ملی و موافقت شاه با استعفای قوام
 ج) استعفای دکتر مصدق در پی عدم موافقت محمدرضاشاه برای سپردن وزارت جنگ به او
 د) فتوای جهاد آیت‌الله کاشانی در پی کارشکنی‌های دربار در حوزه اختیارات قوام‌السلطنه
- (۱) الف - د (۲) ب - ج (۳) د - ب (۴) ج - الف

۱۱۱- حکومت پهلوی برای تقویت و تحکیم پایه‌های اقتدار فرهنگی خود، دست به چه اقدامی زد و کدام عامل، زمینه این اقدام را فراهم آورد؟

(۱) جشن تاج‌گذاری را برگزار نمود. - آرام‌ترشدن اوضاع سیاسی

(۲) تاریخ شاهنشاهی را جایگزین تقویم هجری شمسی کرد. - تبعید امام خمینی

(۳) جشن‌های دو هزار و پانصد ساله شاهنشاهی را برگزار نمود. - افزایش درآمدهای نفتی

(۴) با انحلال احزاب موجود، حزبی واحد به نام حزب رستاخیز را ایجاد کرد. - سرکوب مخالفان

۱۱۲- در رابطه با تقدم و تأخر وقایع نخستین سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی، کدام گزینه درست است؟

(الف) نخستین نماز جمعه به امامت آیت‌الله طالقانی در تهران برگزار شد.

(ب) آمریکا با طراحی عملیات نظامی، نیروهای خود را در صحرای طبس پیاده کرد.

(ج) با تشکیل مجلس خبرگان رهبری، نظام سیاسی جمهوری اسلامی به طور کامل استقرار یافت.

(د) سران حزب توده که به نفع حکومت شوروی در ایران جاسوسی می‌کردند و قصد کودتا داشتند، دستگیر شدند.

(۱) «ج» مقدم بر وقایع «الف»، «ب» و «د» رخ داده است.

(۲) «الف» و «د» مقدم بر «ب» و «ج» به وقوع پیوسته‌اند.

(۳) «ب» مقدم بر «د» و «ج» مؤخر بر «الف» رخ داده است.

(۴) «د» و «ب» مؤخر بر «الف» و «ج» به وقوع پیوسته‌اند.

۱۱۳- پس از آزادسازی خرمشهر، تحت تأثیر کدام عوامل، جنگ تحمیلی وارد مرحله تازه‌ای شد؟

(الف) تداوم موفقیت‌های نظامی رزمندگان ایرانی

(ب) صدور فرمان شکستن محاصره آبادان از سوی امام

(ج) افزایش کمک‌ها و حمایت‌های نظامی حامیان خارجی صدام

(د) مطرح‌شدن شروطی از سوی ایران برای رسیدن به حقوق خود

(۴) الف - ج

(۳) د - ب

(۲) ج - د

(۱) ب - الف

جغرافیا: جغرافیا (۳): صفحه‌های ۵۹ تا ۱۱۵، جغرافیا (۲): صفحه‌های ۱ تا ۱۵۸

۱۱۴- به کدام علت، ناحیه‌ای طبیعی که حدود ۳۳٪ سطح زمین را پوشانده است، منبع خوبی برای تأمین انرژی به شمار می‌رود؟

(۱) ساعات‌های آفتابی زیاد و شدت تابش خورشید

(۲) برخورداری از قدرت زیاد امواج و جزر و مد

(۳) داشتن درختان تنومند برای تهیه الوار

(۴) وجود معادن بزرگ نفت و گاز

۱۱۵- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند.

«چاله بادی، یکی از اشکال فرسایش در بیابان است که در ایجاد می‌شود.»

(۱) تراکمی - نواحی دارای ماسه‌های ریز و برخورد از موانعی مثل بوته‌های خار یا قطعات سنگ

(۲) کاوشی - مناطق فاقد پوشش گیاهی، پوشیده از ماسه‌های ریز و دارای منابع آب زیرزمینی

(۳) بادی - رسوبات سخت باقی‌مانده از دریاچه‌های قدیم و پوشیده از شن‌ها و سنگ‌های ریز و درشت

(۴) بادی، آبی - رسوبات نرم به جامانده از دریاچه‌های قدیم و دارای منابع اندک آب سطحی

۱۱۶- با توجه به تصویر زیر، کدام گزینه بیان درست‌تری درباره «زبان» ارائه می‌کند؟

(۱) به عنوان مهم‌ترین شاخصه فرهنگ، نواحی فرهنگی را

ایجاد می‌کند.

(۲) برای افرادی که به آن تکلم می‌کنند، فرهنگ مشترکی را

به وجود می‌آورد.

(۳) خانواده زبانی به گروه بزرگی از زبان‌ها گفته می‌شود که

یک ریشه اصلی مشترک دارند.

(۴) نظامی از ارتباطات است که در آن، معنی الفاظ را فقط افرادی که در آن مشترک‌اند، درک می‌کنند.

۱۱۷- موارد «الف» و «ب» در متن زیر، با کدام گزینه مطابقت دارد؟

الف: دریای خزر و منطقه قفقاز یکی از مهم‌ترین نواحی ژئوپلیتیکی جهان است.

ب: نابرابری‌های اقتصادی در فضاهای جغرافیایی جلوه‌گر می‌شوند.

(۱) الف: در مناطق ژئوپلیتیکی دو عامل سیاست و جغرافیا بر هم اثر می‌گذارند. - ب: انسان‌ها نواحی اقتصادی را تغییر می‌دهند.

(۲) الف: ژئوپلیتیک شاخه‌ای از جغرافیای سیاسی است. - ب: نواحی اقتصادی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های دولت‌ها قرار دارند.

(۳) الف: ارزش‌های جغرافیایی، سیاست‌های جهانی را تحت تأثیر قرار می‌دهند. - ب: نواحی با یکدیگر کنش متقابل دارند.

(۴) الف: فضاهای جغرافیایی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی قرار دارند. - ب: انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.

۱۱۸- در رابطه با انواع مرزها، کدام گزینه درست است؟

- الف) معمولاً مشکلی ایجاد نمی کنند.
 ب) با لحاظ شرایط فرهنگی تعیین شده اند.
 ج) با استفاده از مختصات جغرافیایی تعیین شده اند.
 د) از زمان های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده اند.
- ۱) «الف» درباره مرز آمریکا و مکزیک و «ب» درباره مرز هند و پاکستان درست است.
 ۲) «الف» و «د» درباره مرز کانادا و آلاسکا و «ب» درباره مرز ایران و افغانستان درست است.
 ۳) «ب» درباره مرز هند و پاکستان و «ج» درباره مرز کانادا و آمریکا و مرز میان دو کره درست است.
 ۴) «ب» و «الف» درباره مرز میان دو کره و «ج» درباره مرز کانادا و آلاسکا و مرز کشورهای مستعمره درست است.

۱۱۹- در رابطه با نظریه ژئوپلیتیکی «مکیندر»، کدام گزینه درست است؟

- الف: این منطقه منبع بزرگ قدرت در جهان است.
 ب: منطقه ای است که هلال خارجی را تشکیل می دهد.
 ج: این منطقه برای قدرت های دریایی، غیر قابل دسترس است.
- ۱) الف: شرق اروپا - ب: قاره آمریکا، اقیانوسیه و جنوب آفریقا - ج: از رود ولگا در غرب تا سیبری در شرق
 ۲) الف: قلب خشکی جهان یا هارتلند - ب: استرالیا و جنوب قاره های آمریکا و آفریقا - ج: منطقه اوراسیا
 ۳) الف: منطقه خشکی اوراسیا - ب: آمریکای جنوبی، جنوب آفریقا و استرالیا - ج: هلال داخلی
 ۴) الف: جزیره جهانی - ب: قاره های آمریکا، آفریقا و اقیانوسیه - ج: قلعه یا دژ جهان

۱۲۰- هدف از تحلیل مسیرها و گره ها درون یک شبکه جغرافیایی، چیست؟

- ۱) ارزیابی پیچ و خم ها و محاسبه شاخص انحراف
 ۲) بررسی قابلیت دسترسی و کارایی یک شبکه
 ۳) احداث کوتاه ترین و کم هزینه ترین راه ها درون شبکه راه ها
 ۴) تعیین ویژگی های طبیعی برای انتخاب مناسب ترین نوع حمل و نقل

۱۲۱- عبارت زیر، مصداقی برای کدام مفهوم است؟

- «در کشورهای اسکاندیناوی با توجه به زمستان های سخت، بارش برف و یخبندان، از تجهیزات خاصی برای پاک سازی جاده ها یا احداث فرودگاه ها استفاده می شود.»
- ۱) انسان ها در شکل گیری و ایجاد نواحی نقش مهمی دارند.
 ۲) نواحی تحت تأثیر تصمیم گیری دولت ها دستخوش تغییر می شوند.
 ۳) ویژگی های طبیعی نواحی، بر مدیریت سامانه های حمل و نقل تأثیر می گذارند.
 ۴) به موازات گسترش حمل و نقل، توجه به تأمین ایمنی مسافران نیز افزایش یافته است.

۱۲۲- عبارت زیر، با کدام یک از عوامل مؤثر در وقوع سیل مرتبط است؟

«معمولاً رودهایی که از دشت‌های وسیع عبور می‌کنند، بر اثر وقوع سیل به سرعت سرریز می‌شوند.»

- (۱) حجم و مدت بارش، نقش مهمی در افزایش دبی رود و وقوع سیل دارد.
- (۲) نوع ناهمواری حوضه رود و جنس خاک بر احتمال وقوع سیل تأثیر می‌گذارد.
- (۳) شکل حوضه، شیب و تعداد انشعابات آن، رابطه مستقیمی با سیل‌خیزی رود دارند.
- (۴) تخریب پوشش گیاهی با کاستن از سرعت نفوذپذیری، احتمال سیل را افزایش می‌دهد.

۱۲۳- موارد کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«در ایران، دریاچه‌های سدی متعددی در وجود دارد که در اثر ایجاد شده‌اند.»

- (۱) دره‌های کوهستانی - احداث سازه‌های نامناسب در مسیر رودها
- (۲) دامنه‌ها و نواحی پایکوهی - خاک‌برداری و زیربری دامنه‌های پرشیب
- (۳) دره‌های کوهستانی - انباشت مواد حاصل از زمین‌لغزش در مسیر رودخانه‌ها
- (۴) دامنه‌ها و نواحی پایکوهی - فرسایش کنار آبراهه‌ها و از بین رفتن تکیه‌گاه دامنه‌ها

۱۲۴- پیش از وقوع زمین‌لرزه:

- (۱) ممکن است ترکیب شیمیایی آب موجود در چاه‌ها و قنات‌ها تغییر کند.
- (۲) لرزش‌های کوچک زمین در راستای گسل‌ها در نتیجه تجمع انرژی افزایش می‌یابد.
- (۳) سطح آب‌های زیرزمینی مناطق نزدیک به کانون اصلی زمین‌لرزه به طور ناگهانی بالا می‌آید.
- (۴) گسل‌های پنهان که در زیر پوشش رسوبی لایه‌های سطحی زمین مدفون شده‌اند، رؤیت‌پذیر می‌شوند.

۱۲۵- کدام یک از روش‌های مدیریت پیش از وقوع سیل، در درازمدت کم‌هزینه‌تر و مفیدترند؟

- الف) احداث سدهای ذخیره‌ای و سدهای تنظیمی
- ب) ایجاد پایگاه‌های نجات و امداد در مناطق سیل‌خیز
- ج) اصلاح بستر رودخانه‌ها و ایجاد کانال‌های انحرافی
- د) اجرای روش‌های آبخیزداری و تقویت پوشش گیاهی

- (۱) «ج» و «ب» (۲) «د» و «الف» (۳) «الف» و «ج» (۴) «ب» و «د»

فلسفه و منطق: فلسفه (۲): صفحه‌های ۵۲ تا ۱۱۱، فلسفه (۱): صفحه‌های ۱ تا ۹۳

۱۲۶- کدام گزینه در مورد تفکر درست است؟

- (۱) آن چه انسان را از سایر حیوانات جدا می‌کند، مرتبه برتر تفکر است.
- (۲) مراحل تفکر فلسفی و غیرفلسفی، تفاوت اساسی با یکدیگر ندارند.
- (۳) آن چه فیلسوف را از سایر مردم جدا می‌کند، واردشدن به مرحله دوم تفکر است.
- (۴) برای تفکر اساسی، باید بخش بزرگی از وقت را به آن اختصاص داد و در آن زمان از امور روزمره فاصله گرفت.

۱۲۷- کدام یک از سوالات زیر در یکی از شاخه‌های فلسفه مورد بررسی قرار می‌گیرد؟

- (۱) آیا انسان جز احساس، ابزاری برای شناخت در اختیار دارد؟
- (۲) آیا انسان می‌تواند گذشته خود را فراموش کند؟
- (۳) اگر انسان وجود نداشت، آیا خوب و بد اخلاقی معنا داشت؟
- (۴) آیا قاعده علیت، جایی برای اختیار موجودات، از جمله انسان باقی می‌گذارد؟

۱۲۸- نتیجه‌رهای ناگهانی از عادات غیرمنطقی با توجه به نظرات افلاطون چیست؟

- (۱) بیشتر از قبل گرفتار بند خرافات می‌شویم.
- (۲) حقایق را دفعتاً درک می‌کنیم و در شناخت مسائل مختلف، سریع به نتیجه می‌رسیم.
- (۳) از آن جا که ناگهان با حقیقت روبه‌رو شده‌ایم، نمی‌توانیم آن را به کسی منتقل کنیم.
- (۴) قطعاً در شناخت حقایق دچار مشکل می‌شویم، اما حداقل به درست نبودن سایه‌ها پی می‌بریم.

۱۲۹- کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) پارمنیدس در معرفت‌شناسی، به مغالطه تعمیم شتاب‌زده مبتلا شد.
- (۲) مبنای فیثاغورس برای بنیان‌گذاری دستگاه فلسفی عمیقش، ریاضیات بوده است.
- (۳) عبارت «در یک رودخانه نمی‌توان دوبار شنا کرد»، یکی از اصول تفکر هراکلیتوس را بیان می‌کند.
- (۴) آثار تالس نشان می‌دهد که وی پنج سال قبل از یک خورشیدگرفتگی، وقوع آن را به درستی پیش‌بینی کرده بود.

۱۳۰- کدام گزینه را نمی‌توانیم از دادگاه سقراط نتیجه بگیریم؟

- (۱) پیام سروش معبد دلفی که به کرفون گفته بود این بود، که داناترین مردم کسی است که مثل سقراط به جهل خود آگاه باشد.
- (۲) سرعت بیشتر «بدی» نسبت به «مرگ»، عامل گرفتارشدن متهم‌کنندگان سقراط به بدی بود.
- (۳) بالاترین نعمت برای آدمی، ره‌اشدن از مدعیان داوری و روبه‌روشدن با داوران جهان دیگر است.
- (۴) اشتباه مردم درباره پاسخ سؤالاتی که سقراط از سوفیست‌ها می‌پرسید دلیل دانادانستن او بود.

۱۳۱- درست و غلط بودن هریک از موارد زیر در کدام گزینه آمده است؟

- یکی از ویژگی‌های انسان توانایی شناختن است و انسان با اشیاء و پدیده‌های پیرامون خود، ارتباط برقرار کرده و بر این اساس از آن‌ها استفاده کرده و به شناخت می‌رسد.
 - شناخت ما به تدریج افزایش می‌یابد. ما در آغاز تولد چیزی نمی‌دانیم، گام به گام با پدیده‌های جهان آشنا می‌شویم؛ یعنی با عمل شناختن در مسیر آموختن و یادگیری بیشتر پیش می‌رویم.
 - علی‌رغم گستردگی شناخت و فهم ما از جهان و خود، باز هم شناخت ما بسیار محدود است.
 - ما آگاه هستیم که در کنار دانسته‌ها و آموخته‌ها، حقایق فراوان دیگری هم در عالم هست که آن‌ها را نمی‌دانیم و نمی‌شناسیم.
- (۱) غ - ص - غ - ص (۲) ص - ص - غ - غ (۳) ص - غ - ص - غ (۴) غ - غ - ص - ص

۱۳۲- کدام یک از گزینه‌های زیر درباره معرفت درست است؟

- (۱) شناخت محسوسات و عالم طبیعت صرفاً بیانگر «قلمرو شناخت حسی» است.
- (۲) مبانی شناخت تجربی، تجربی نیستند، بلکه از طریق عقل اثبات می‌شوند.
- (۳) از نشانه‌های اعتبار شناخت حسی این است که از طریق آن، از اشیای مادی استفاده می‌کنیم.
- (۴) یافته‌های سودمند درباره کل هستی از طریق تجربه عقلی و فلسفی حاصل می‌گردد.

۱۳۳- آن چه موجب تمایز مَشی دکارت با تجربه‌گرایان شد، چه بود؟

- (۱) قبول گزاره‌ها و استدلالات ریاضیاتی
- (۲) قبول توانمندی‌های فارغ از حس برای عقل
- (۳) مردود دانستن تجربه و حس در شناخت جهان به خاطر عقل‌گرایی
- (۴) تکیه صرف بر استدلال عقلی در شناخت جهان هستی و موجودات آن

۱۳۴- بانوجه به دیدگاه دکارت درباره حقیقت وجود انسان، چه نسبتی از نسب اربع میان دو مفهوم «آزاد از قوانین

فیزیکی» و «بعد غیرمادی انسان» برقرار است؟

- (۱) عموم و خصوص من وجه
- (۲) تباین
- (۳) تساوی
- (۴) عموم و خصوص مطلق

۱۳۵- کدام گزینه وجه اشتراک و افتراق ملاصدرا و دکارت را در مورد روح و بدن، به صورت توأمان نشان می‌دهد؟

- (۱) روح که چیز مجزایی از بدن است خود را به جسم متصل می‌کند.
- (۲) ظرفیت بی‌پایان روح موجب قرارگرفتن آن به عنوان مرکز اندیشه‌های آدمی است.
- (۳) روح و بدن علی‌رغم تأثیرگذاری متقابل روی یکدیگر، دو چیز مجزا نیستند.
- (۴) جسم و روح که دو روی یک سکه هستند، بیانگر مراحل اول و آخر تکامل موجودات زنده هستند.

۱۳۶- کدام گزینه با دیدگاه اخلاقی کانت، قرابت و نزدیکی بیشتری دارد؟

- (۱) من فرد ظلم‌ستیزی هستم، زیرا می‌خواهم تأثیر آن را به دیگران نشان دهم.
- (۲) به کسی ظلم نمی‌کنم، زیرا نمی‌خواهم اعتماد دیگران از من سلب شود.
- (۳) به کسی ظلم نمی‌کنم، زیرا ظلم با فضیلت در تناقض است.
- (۴) ظلم نخواهم کرد، زیرا دوست ندارم دیگران هم به من ظلم کنند.

۱۳۷- کدام عبارت درست است؟

- ۱) تقسیمی که ارسطو برای عقل ذکر می‌کند، تنها در صورتی قابل قبول است که انسان را دارای اراده آزاد بدانیم.
- ۲) از آنجا که انسان، هم بُعد مادی دارد و هم بعد مجرد، می‌توان گفت که ترکیبی از عالم طبیعت و عالم عقول است.
- ۳) عبور کامل از ابزار استدلال و رسیدن به معرفت شهودی برای انسان، در گرو کامل شدن تجرد روح او از ماده است.
- ۴) دقت در کاربرد تعبیر «لوگوس» توسط هراکلیتوس نشان می‌دهد که وی آن را برای هر دو معنای عقل به کار برده است.

۱۳۸- کدام گزینه، گزاره درستی را درباره عالم عقول بیان می‌کند؟

- ۱) نسبت میان عالم عقول و عالم طبیعت تباین است که هیچ مصداق مشترکی ندارند.
- ۲) جسم عقول مانند جسم انسان نیست که در قید زمان و مکان باشد.
- ۳) قوه تعقل تمامی انسان‌ها شایستگی رسیدن به تجرد از عالم ماده و طبیعت را دارد.
- ۴) عقل می‌تواند از طریق شناخت غیراستدلالی به عقول، علم پیدا کند.

۱۳۹- کدام عبارت، مورد تأیید فیلسوفان مسلمان است؟

- ۱) اگر از عقل، شهود و وحی به درستی بهره گرفته شود، این سه ابزار، همواره ما را به نتیجه یکسانی می‌رسانند.
- ۲) با این‌که روش فلسفه فقط عقل و استدلالی عقلی محض است، اما استدلال تجربی و حتی تمثیل نیز بی اعتبار نیستند.
- ۳) فقط عقول هستند که اتصال پیوسته به عالم بالا دارند و واسطه موجودات با عالم بالا هستند.
- ۴) در صورتی که بین استدلال عقلی و معارف وحیانی، ناسازگاری‌هایی به نظر برسد، باید کوشید تا با تلاش بیشتر، این ناسازگاری‌های واقعی را کم‌تر کرد.

۱۴۰- اصلی‌ترین ویژگی زعیم مدینه فاضله که موجب قرار گرفتن او در مقام هادی مردم به سمت سعادت می‌شود، کدام است؟

- ۱) اتصال مداوم به ملک وحی یا عقل فعال
- ۲) غرق شدن در تالّه و مدبر بودن فرد
- ۳) پیامبر بودن یا نبی بودن آن فرد
- ۴) داشتن روحی بزرگ با عالی‌ترین درجه تعقل

۱۴۱- در کدام گزینه به وجه مشترک طبیعت‌شناسی ابن سینا با علوم طبیعی نوین اشاره شده است؟

- ۱) بررسی ارتباط موجودات طبیعی با مبدأ نهایی آن‌ها
- ۲) مطالعه و تحقیق روی ارتباط میان طبیعت با ماوراءطبیعت
- ۳) کشف روابط موجود میان پدیده‌های طبیعی
- ۴) توجیه شروط ظاهری موجود در طبیعت

۱۴۲- کدام گزینه بیانگر مقایسه کامل تری از حکمت اشراق با حکمت مشاء می‌باشد؟

- ۱) هر دو حکمت از وجود بحث می‌کنند، اما حکمت اشراق فقط از روش کشفی و شهودی استفاده می‌کند.
- ۲) حکمت مشاء با فنی استدلالی، فکری و شهودی به بررسی مسئله وجود می‌پردازد، اما حکمت اشراق به بررسی نورافشانی خداوند می‌پردازد.
- ۳) موضوع مورد بحث هر دو وجود است که حکمت اشراق علاوه بر استفاده از روش استدلالی و عقلی، از کشف و شهود هم استفاده می‌کند.
- ۴) علی‌رغم اشتراک این دو حکمت در روش، موضوع مورد بررسی آن‌ها متفاوت است، از آن جهت که حکمت مشاء موضوع فلسفی و حکمت اشراق موضوع عرفانی دارد.

۱۴۳- کدام گزینه بیان درست تری از معنای اصل «وحدت حقیقت وجود» بیان می کند؟

(۱) همه موجودات برخوردار از مفهوم وجود هستند.

(۲) آن چیزی که مفهوم مشترک بین اشیاء است، وجود می باشد.

(۳) کثرت در خود مفهوم وحدت بخش اشیاء قرار دارد.

(۴) همه موجودات خارجی پرتو چیزی یکسان هستند.

۱۴۴- با توجه به مفهوم اصالت وجود و مقدمات درک آن، کدام بیان درست است؟

(۱) ذهن انسان به صورت طبیعی حقیقت را وارونه نشان می دهد.

(۲) انتزاعی بودن ماهیت به معنای این است که ماهیت هیچ گونه واقعیتی ندارد.

(۳) امکان دارد وجود و ماهیت هر دو اعتباری و براساس ذهنیات انسان ها باشد.

(۴) چیستی، مفهومی ساخته و پرداخته ذهن آدمی است.

۱۴۵- کدام گزینه با کسانی که گاهی براساس افکار خود تصمیم می گیرند و گاهی بیرون از آن، انطباق بیشتری دارد؟

(۱) در انتخاب پایه نظام فکری خود دچار خطا و اشتباه شده اند.

(۲) می توانند بین افکار فلسفی مختلف ارتباط برقرار کنند.

(۳) به هر حال می توان گفت دارای افکار فلسفی هستند.

(۴) کم تر اهل اندیشه ورزی هستند و یک نظام فکری مشخص برای خود ندارند.

اقتصاد: صفحه‌های ۸۱ تا ۱۲۷

۱۴۶- در کشور A جمعیت بالای ۱۵ سال ۴۰ درصد بیشتر از جمعیت زیر ۱۵ سال است و آمار جمعیت فعال و غیرفعال نیز برابر گزارش شده است. چنانچه جمعیت شاغل برابر با ۵ میلیون نفر و جمعیت کل ۲۴ میلیون نفر باشد، آن‌گاه:

الف) جمعیت افراد زیر ۱۵ سال در این کشور کدام است؟

ب) نرخ بیکاری این جامعه چند درصد است؟

(۱) ۱۰ میلیون نفر - ۲۸/۵ درصد

(۲) ۱۲ میلیون نفر - ۲۶/۵ درصد

(۳) ۱۰ میلیون نفر - ۲۶/۵ درصد

(۴) ۱۲ میلیون نفر - ۲۸/۵ درصد

۱۴۷- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح دو سؤال زیر است؟

الف) موارد زیر در کدام دسته‌بندی از انواع بیکاری قرار می‌گیرند؟

- پس از به فروش نرسیدن بسیاری از محصولات کارگاه، با آقای احمدی و ده کارگر دیگر قطع همکاری صورت گرفت.

- آقای فلاح پس از ارسال مدارک خود برای بسیاری از شرکت‌ها، سرانجام به جای فعالیت در بخش مهندسی از روی

اجبار در واحد حسابداری مشغول به کار شده است.

ب) کدام‌یک از موارد بیان شده در محاسبه نرخ بیکاری، بیکار محسوب نمی‌شوند؟

(۱) الف) دوره‌ای - بیکاری محسوب نمی‌شود، ب) احمدرضا به خاطر اشتغال به تحصیل به دنبال یک شغل پاره‌وقت

است، اما هنوز شغل مورد نظر خود را پیدا نکرده است.

(۲) الف) دوره‌ای - بیکاری محسوب نمی‌شود، ب) مجید به دلیل خارج شدن از کار قبلی خود، اکنون مدیر یک صفحه

مجازی فروش لباس است.

(۳) الف) ساختاری - اصطکاک، ب) علیرضا سه ماه است که به دلیل اختلاف نظر از واحد حقوقی یک شرکت استعفا

داده است و در جست‌وجوی یک شغل دلخواه است.

(۴) الف) ساختاری - اصطکاک، ب) امیرعباس در زمینه مورد علاقه خود که موسیقی است به آموزش و تربیت

هنرجویان می‌پردازد.

محل انجام محاسبات

- ۱۴۸- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر در خصوص «بازار نیروی کار» در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟
- نیروی کار نیز در اقتصاد دارای بازار است. در بازار کار قیمت نیروی کار که نام آن دستمزد است، با میزان تقاضا یا عرضه نیروی کار ارتباط دارد.
 - تقاضای نیروی کار از جانب کارگران است که نیروی بدنی و یا فکری خود را صرف می‌کنند و در قبال آن قیمت یا همان دستمزد را دریافت می‌کنند.
 - عرضه نیروی کار از جانب صاحبان شرکت‌ها و کارخانه‌ها یا سرمایه‌گذارانی هستند که نیروی کار را استخدام می‌کنند که گاهی در اقتصاد به آن‌ها کارفرما نیز گفته می‌شود.
 - مازاد عرضه زمانی اتفاق می‌افتد که دستمزد بالاتر از دستمزد تعادلی است و کارگران برای کار مشتاق‌اند؛ در همین زمان صاحبان شرکت‌ها به دلیل بالابودن دستمزد، حاضر به استخدام آن‌ها نیستند. برای حل چنین مشکلی کارگران باید دستمزد خود را تا حد دستمزد تعادلی پایین بیاورند.

- (۱) ص - غ - غ - ص
(۲) ص - ص - غ - ص
(۳) غ - غ - ص - غ
(۴) غ - ص - ص - غ

۱۴۹- با توجه به جدول توزیع درآمد زیر که مربوط به یک کشور فرضی در طول یک سال گذشته است؛ کدام گزینه در بردارنده پاسخ درست سؤال‌های زیر است؟

الف) شاخص دهک‌ها چه قدر است؟

ب) اگر اختلاف بین دهک پنجم و دهک هشتم، ۷ درصد باشد، به ترتیب سهم دهک هشتم و دهک پنجم چه قدر است؟

ج) اگر جمعیت کل کشور ۲۵ میلیون نفر و درآمد ملی ۴۵۰ میلیون ریال باشد، سهم هریک از افراد دهک هشتم از درآمد ملی کدام خواهد بود؟

سهم دهک اول	۳ درصد
سهم دهک دوم	۴/۵ درصد
سهم دهک سوم	۵ درصد
سهم دهک چهارم	۶/۵ درصد
سهم دهک پنجم	۸ درصد
سهم دهک ششم	۱۲/۵ درصد
سهم دهک هفتم	۱۳ درصد
سهم دهک هشتم	؟
سهم دهک نهم	۱۵/۵ درصد
سهم دهک دهم	؟

- (۱) الف) ۵/۶ / ب) ۹ درصد - ۲۳ درصد / ج) ۲۵ ریال
(۲) الف) ۴/۳ / ب) ۹ درصد - ۲۳ درصد / ج) ۲۷ ریال
(۳) الف) ۵/۶ / ب) ۱۵ درصد - ۱۷ درصد / ج) ۲۷ ریال
(۴) الف) ۴/۳ / ب) ۱۵ درصد - ۱۷ درصد / ج) ۲۵ ریال

محل انجام محاسبات

۱۵۰- کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) به ترتیب پشتوانه «پول‌های فلزی» و «پول‌های الکترونیکی و کاغذی که امروزه مورد استفاده قرار می‌گیرند» کدام است؟

ب) روند پیدایش و تکمیل پول در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

ج) کدام وظیفه پول در عبارت مقابل آن به درستی ذکر نشده است؟

۱) الف) طلا و نقره موجود در خود پول - قدرت اقتصادی کشور / ب) پول کالایی ← پول فلزی ← پول کاغذی ←

پول الکترونیکی / ج) دیگران هنگام فروش کالاها یا خدمات خود آن را از شما می‌پذیرند: وسیله پرداخت در مبادلات

۲) الف) طلا و نقره موجود در خود پول - قدرت اقتصادی کشور / ب) پول کالایی ← پول فلزی ← پول کاغذی ←

پول الکترونیکی / ج) خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی: وسیله حفظ ارزش

۳) الف) شمش‌های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود - طلا و نقره موجود در خود پول / ب) پول کالایی ←

طلا و نقره ← چک ← اسکناس ← کارت‌های اعتباری / ج) برخی هزینه‌های غیرقابل پیش‌بینی در موقعیت‌های

خاص پیش می‌آید: وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش

۴) الف) شمش‌های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود - طلا و نقره موجود در خود پول / ب) پول کالایی ←

طلا و نقره ← چک ← اسکناس ← کارت‌های اعتباری / ج) واحد پول در ایران، ریال است: وسیله سنجش ارزش

۱۵۱- موارد کدام گزینه در بردارنده پاسخ درست و کامل جاهای خالی زیر است؟

الف) افزایش قدرت تولید کشور در گرو افزایش قدرت تولید شرکت‌های تولیدی و سازوکارهای مناسب است.

ب) کشورهای پیشرفته معمولاً درآمد و تولید بالایی دارند، درآمد در آن‌ها به صورت توزیع شده است و

تعداد بیکاران این کشورها است.

ج) کشورها معمولاً با بیشتر یا به‌کارگیری روش‌های بهتر و ، ظرفیت تولیدی خود را افزایش

می‌دهند و این امر به بیشتر می‌انجامد.

د) هر کشور برای این‌که از مواهب رشد اقتصادی در آینده لذت ببرد، باید منابعی را که می‌توانست برای ساختن

کالاهای در زمان حال استفاده شود، برای برای آینده صرف کند.

۱) الف: مالیاتی و حقوقی / ب: عادلانه‌تر - کم / ج: صرفه‌جویی - کم‌هزینه - صادرات / د: مصرفی - انواع سرمایه‌ها و توسعه

روش‌های تولید بهتر

۲) الف: برای ایجاد کسب و کار و دادوستدهای مناسب / ب: ناعادلانه - زیاد / ج: سرمایه‌گذاری - فناوری مناسب‌تر -

درآمد / د: سرمایه‌ای - افزایش ظرفیت تولید کالاهای ضروری و مصرفی

۳) الف: مالیاتی و حقوقی / ب: ناعادلانه - زیاد / ج: صرفه‌جویی - کم‌هزینه - صادرات / د: سرمایه‌ای - افزایش ظرفیت

تولید کالاهای ضروری و مصرفی

۴) الف: برای ایجاد کسب و کار و دادوستدهای مناسب / ب: عادلانه‌تر - کم / ج: سرمایه‌گذاری - فناوری مناسب‌تر -

درآمد / د: مصرفی - انواع سرمایه‌ها و توسعه روش‌های تولید بهتر

محل انجام محاسبات

۱۵۲- با توجه به اطلاعات جدول زیر، میزان تولید ناخالص داخلی سرانه در این جامعه چند تومان است؟

۱	ارزش خدمات ارائه شده	۲۸۰ میلیارد تومان
۲	ارزش پوشاک تولید شده	$\frac{1}{4}$ ارزش ردیف ۱
۳	جمعیت کل کشور	۶۰ میلیون نفر
۴	تولید ۳۵۰۰ دستگاه ماشین آلات (به ارزش هر دستگاه)	۱۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان
۵	ارزش مواد غذایی تولید شده	۷۰٪ مجموع ارزش بخش خدمات و صنعت
۶	ارزش کالاهای واسطه‌ای استفاده شده در بخش صنعت	۳۲ میلیارد تومان

(۱) ۱۰۲۹۰ تومان (۲) ۱۰۲۵۰ تومان (۳) ۱۰۸۲۳ تومان (۴) ۱۰۳۶۰ تومان

۱۵۳- اطلاعات زیر مربوط به تولیدات کشوری فرضی طی سه سال متوالی است، با توجه به اطلاعات جدول:

الف) نرخ رشد تولید اسمی در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال پایه، چند درصد است؟

ب) نرخ رشد تولید واقعی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶، چند درصد است؟

(سال پایه: سال ۱۳۹۵ است.)

سال	کالای B		کالای A	
	مقدار	قیمت	مقدار	قیمت
سال ۱۳۹۵	۱۲۰	۲۵	۶۵	۲,۷۵۰
سال ۱۳۹۶	۱۲۲	۳۰	۸۰	۲,۹۰۰
سال ۱۳۹۷	۱۳۰	۴۸	۹۵	۳,۵۰۰

(۱) الف: ۲۰/۳۵ درصد / ب: ۱۹/۵ درصد

(۲) الف: ۲۹/۶۶ درصد / ب: ۱۸/۵۸ درصد

(۳) الف: ۲۰/۳۵ درصد / ب: ۱۸/۵۸ درصد

(۴) الف: ۲۹/۶۶ درصد / ب: ۱۹/۵ درصد

۱۵۴- هر دو مورد کدام گزینه در رابطه با پیشرفت اقتصادی، نادرست است؟

- در گزارش توسعه انسانی سال ۲۰۱۹، سوئیس در رتبه اول قرار دارد - الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی، آغاز حرکتی مستمر و بلندمدت برای دستیابی به یک الگوی پیشرفت بومی است که با فرهنگ ما سازگاری داشته باشد.
- در گزارش توسعه انسانی، ایران در رتبه ۶۵ و جزء کشورهای با توسعه یافتگی بالا به شمار می‌رود - در طول سده‌های گذشته برخی از کشورها و سازمان‌های بین‌المللی از شاخص‌های توسعه برای تحمیل الگوها و سبک زندگی غربی استفاده کرده‌اند.
- شاخص‌های توسعه انسانی تصویر کامل و صحیحی از پیشرفت یک کشور نشان می‌دهد - کشورهایی مثل ژاپن، ایران و یا سایر کشورها با وجود تفاوت‌ها، اهداف و ارزش‌های اجتماعی و اقتصادی یکسانی برای پیشرفت اقتصادی دارند.
- رشد و توسعه بخشی از پیشرفت کشور ماست، اما همه آن نیست - در کشور ما تلاش‌های مجریان و اندیشمندان اقتصادی در برابر نهادهای انباشت ثروت و سرمایه‌داری به نتیجه رسیده است.

محل انجام محاسبات

۱۵۵- به ترتیب، هر یک از موارد زیر، مربوط به کدام بخش از تاریخ معاصر ایران است؟

- عهدنامه‌های ننگین و مبالغ جریمه‌های گزاف آن‌ها
- اعطای امتیازها به شرکت‌ها و کشورهای استعماری
- تکیه اقتصاد ایران به بیرون از مرزها و قدرتهای بزرگ
- برچیده شدن بساط حاکمان وابسته به بیگانه
- حاکم شدن ملت ایران بر سرنوشت خود
- نوسازی ایران با صنایع مونتاژ
- پدید آمدن نظام نوین در مالیات‌گیری و بودجه‌بندی کشور

(۱) دوران حکومت پهلوی - دوران قاجار - دوران حکومت پهلوی - دوران حکومت پهلوی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی

(۲) دوران حکومت پهلوی - دوران قاجار - دوران حکومت پهلوی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - دوران حکومت پهلوی - دوران حکومت پهلوی - دوران قاجار

(۳) دوران قاجار - دوران حکومت پهلوی - دوران قاجار - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - دوران حکومت پهلوی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی

(۴) دوران قاجار - دوران قاجار - دوران حکومت پهلوی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - دوران حکومت پهلوی - دوران حکومت پهلوی

۱۵۶- با توجه به اطلاعات جدول زیر که وضعیت توزیع درآمد در دو کشور فرضی اول و دوم را نشان می‌دهد؛ وضعیت توزیع درآمد در کدام کشور عادلانه‌تر است؟ و شاخص توزیع درآمد در کشوری که وضعیت توزیع درآمد در آن نامناسب است، برابر با چه عددی است؟

کشور اول	سهام دهک‌ها	کشور دوم	سهام دهک‌ها
دهک اول	۴ درصد	دهک اول	۳ درصد
دهک دوم	۶ درصد	دهک دوم	۵ درصد
دهک نهم	۱۹ درصد	دهک نهم	۲۰ درصد
دهک دهم	۲۴ درصد	دهک دهم	۲۱ درصد

(۱) کشور اول - ۶

(۲) کشور دوم - ۷

(۳) کشور دوم - ۶

(۴) کشور اول - ۷

محل انجام محاسبات

۱۵۷- با توجه به مفهوم و آثار فقر و بیکاری هر یک از موارد زیر به کدام موضوع اشاره دارند؟

الف) محاسبه ارزش دلار در شاخص فقر مطلق

ب) در این شرایط دولت مجبور است پول بیشتری صرف برنامه‌های اجتماعی مانند بیمه بیکاری کند؛ در حالی که درآمد مالیاتی دولت کاهش یافته است.

ج) در ایام دهه ۱۳۶۰ خرید تلویزیون در روستاها نشانه ثروتمندبودن یک خانواده بود.

۱) محاسبه میانگین نرخ‌های موجود در بازار ارز - وجود تورم در کشور - در فقر نسبی همیشه تعریف فقر نسبت به وضعیتی که ما در آن هستیم، صورت می‌گیرد.

۲) محاسبه میانگین نرخ‌های موجود در بازار ارز - وجود تورم در کشور - پیچیده و سخت بودن محاسبه تعداد افراد فقیر

۳) محاسبه از طریق روش برابری قدرت خرید - تأثیر منفی بیکاری بر بودجه دولت - معیار فقر نسبی در نواحی و زمان‌های مختلف متفاوت است.

۴) محاسبه از طریق روش برابری قدرت خرید - تأثیر منفی بیکاری بر بودجه دولت - استفاده از مفهوم فقر مطلق در سنجش میزان فقر مردم یک جامعه

۱۵۸- چند مورد از عبارات زیر صحیح است؟

الف) یکی از دلایل ایجاد تورم، نابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد است، این فزونی عرضه بر تقاضا، به صورت افزایش قیمت‌ها بروز می‌کند.

ب) در شرایط تورمی، دولت به دو روش می‌تواند عرضه را افزایش دهد، روش اول کاهش موانع قانونی است و روش دوم افزایش صادرات است.

ج) مجمع عمومی بانک‌ها با اعمال سیاست پولی انبساطی می‌تواند با فروش «اوراق مشارکت» از مقدار پول در دست مردم بکاهد.

د) در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد، بانک مرکزی سیاست افزایش نقدینگی در گردش را به کار می‌گیرد. بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم به طور مستقیم نقدینگی بیشتری را به جامعه تزریق کند.

ه) به سیاست‌هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای «مدیریت حجم نقدینگی» و «حفظ ارزش پول» اعمال می‌کند، «سیاست‌های پولی» می‌گویند.

۱ (۱) ۲ (۲)

۳ (۳) ۴ (۴)

محل انجام محاسبات

۱۵۹- چند مورد از عبارات زیر، نادرست است؟

- الف) برای عبور از مشکلات اقتصادی و آسیب‌هایی که اقتصاد ملی را در دوران کنونی تهدید می‌کند، مقاوم‌سازی اقتصاد و مصونیت‌بخشی به آن در برابر فشارها و تکانه‌های خارجی ضروری است.
- ب) اقتصاد مقاوم، محصول خودباوری، تلاش و مجاهدت همه‌جانبه و فراگیر مردمان سخت‌کوشی است که حاضر نیستند زیر سایه بیگانگان زندگی کنند و به آنان وابسته باشند.
- ج) اقتصاد مقاومتی تنها با اتکای به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی بدون نیاز به فرصت‌های بیرونی نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می‌کند و با تحریم‌ها و تهدیدات دشمنان به زانو در نمی‌آید.
- د) هر کشوری برای پیشرفت و رسیدن به استقلال اقتصادی، به تعامل با کشورهای دیگر نیاز ندارد و باید بتواند تمامی نیازهای اساسی و حیاتی‌شان را خودشان تولید و تأمین کنند و وابسته به دیگران نباشند.
- ه) وابسته‌نبودن اقتصاد ملی به اقتصادهای بیگانه را می‌توان معادل استقلال اقتصادی دانست.
- و) استقلال اقتصادی به معنای قطع ارتباط با کشورهای دیگر نیست.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۶۰- جدول زیر مفروض است:

سال ۲۰۲۱	سال ۲۰۲۰	نام کشور / هزینه سبد بازار
(یورو) ۷,۶۰۰	(یورو) ؟	الف
؟	۸,۶۰۰	ب
۱۷,۶۰۰	۱۶,۰۰۰	ج

اگر درصد تغییرات cpi در کشورهای «الف»، «ب» و «ج» با هم برابر باشد، به ترتیب نرخ تورم، هزینه سبد بازار در سال ۲۰۲۰ برای کشور «الف»، و هزینه سبد بازار در سال ۲۰۲۱ برای کشور «ب» چه قدر است؟

۲) ۲۰ - ۶۵۰۵ - ۸۶۴۰

۱) ۱۰ - ۶۹۰۹ - ۹۴۶۰

۴) ۲۰ - ۶۹۰۹ - ۹۴۶۰

۳) ۱۰ - ۶۵۰۵ - ۸۶۴۰

محل انجام محاسبات

دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛

فایل پاسخنامه این آزمون را که شامل درسنامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

همچنین شما می توانید همین امشب کارنامه اولیه آزمونتان را در صفحه شخصی خود مشاهده بفرمایید. برای دسترسی به صفحه شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی های آزمون های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در سایت ثبت بفرمایید.

ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۲
۱۴۰۲/۰۲/۲۲

آزمون
دهم
حضور
دفترچه شماره ۱

خیلی سبز!
آزمون
تجربی | ریاضی | انسانی
سال تحصیلی
۱۴۰۱-۱۴۰۲

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

نام و نام خانوادگی: شماره داوطلبی:

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ملاحظات	مدت پاسخ‌گویی	تا شماره	از شماره	تعداد سؤال	مواد امتحانی	ردیف
سؤال ۸۰ دقیقه ۸۵	۳۰ دقیقه	۲۰	۱	۲۰ سؤال	ریاضی	۱
	۳۰ دقیقه	۵۰	۲۱	۳۰ سؤال	زبان و ادبیات فارسی	۲
	۲۵ دقیقه	۶۵	۵۱	۱۵ سؤال	علوم اجتماعی	۳
		۸۰	۶۶	۱۵ سؤال	روان‌شناسی	۴

داوطلب گرامی، در این آزمون، حذفیات کنکور ۱۴۰۲ در تمام دروس مربوطه، اعمال شده است. (حذفیات کرونا)

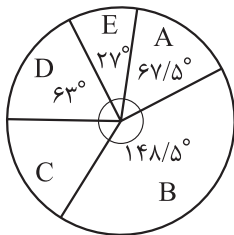
Azmoon.kheilisabz.com

ریاضی و آمار: ریاضی و آمار ۱: صفحه‌های ۷۲ تا ۱۱۷، ریاضی و آمار ۲: صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲

۱- مقیاس کدام متغیر زیر، فاصله‌ای است؟

- (۱) تعداد خودروهای یک پارکینگ
(۲) میزان فروش یک کتاب
(۳) تعداد چاپ‌های یک کتاب
(۴) دمای هوا

۲- نمودار دایره‌ای مقابل، مربوط به بررسی هوای شهر تهران به مدت ۸۰ روز است. در چند روز، هوا «ناسالم» برای

A	پاک
B	سالم
C	ناسالم برای گروه‌های حساس
D	ناسالم برای همه گروه‌ها
E	خطرناک

گروه‌های حساس» بوده است؟

- (۱) ۱۰
(۲) ۱۲
(۳) ۱۴
(۴) ۱۶

۳- در یک بررسی آماری ۷۵۰ نفر شرکت کرده‌اند. از این تعداد ۵۲۵ نفر دارای ویژگی مورد بررسی و سایر افراد، فاقد این ویژگی بوده‌اند. ۳۰۰ نفر از این افراد به طور تصادفی انتخاب می‌شوند که ۱۸۰ نفر آن‌ها دارای ویژگی مورد نظر هستند. در موضوع «نسبت افراد دارای ویژگی مورد نظر»، پارامتر جامعه چند برابر آماره نمونه است؟

- (۱) $\frac{5}{6}$ (۲) $\frac{6}{5}$ (۳) $\frac{7}{6}$ (۴) $\frac{6}{7}$

۴- در یک نمودار حبابی متغیر سوم، مربوط به میزان فروش دو شرکت از زیرمجموعه‌های یک هلدینگ است. اگر میزان فروش شرکت «الف» برابر ۱۴۵۸ میلیارد ریال و شعاع دایره مربوط به این شرکت $\frac{1}{5}$ برابر شعاع دایره مربوط به شرکت «ب» باشد، میزان فروش شرکت «ب» چقدر کم‌تر از میزان فروش شرکت «الف» است؟

- (۱) ۸۱۰ میلیارد ریال (۲) ۸۱۵ میلیارد ریال (۳) ۸۲۰ میلیارد ریال (۴) ۸۲۵ میلیارد ریال

۵- خانواده‌ای در سال ۹۶ برای «خدمات دندان پزشکی» و «خدمات گردشگری» به ترتیب ۶ و ۲۰ میلیون تومان هزینه کرده‌اند. اگر شاخص این دو خدمات به ترتیب ۱۴۰ و ۱۲۰ و در سال ۱۴۰۰ به ۲۵۹ و ۱۶۸ رسیده باشد، مجموع هزینه‌های این دو نوع از خدمات برای این خانواده در سال ۱۴۰۰، چند میلیون تومان است؟

- (۱) $\frac{38}{1}$ (۲) $\frac{38}{7}$ (۳) $\frac{39}{1}$ (۴) $\frac{39}{7}$

۶- در یک جامعه آماری با ۱۶ داده آماری، مجموع داده‌ها ۶۷۲ و انحراف معیار آن‌ها ۳ است. اگر داده‌های ۳۹، ۴۳، ۴۵ و ۴۱ به آن‌ها افزوده شود، واریانس داده‌های اخیر کدام است؟

- (۱) $\frac{8}{1}$ (۲) $\frac{8}{2}$ (۳) $\frac{8}{3}$ (۴) $\frac{8}{4}$

محل انجام محاسبات

۷- نمرات یک دانش‌آموز در هفت درس در نمودار نقطه‌ای زیر نمایش داده شده است. اگر میانگین دو واحد بیشتر از مد باشد و داده‌ها را در یک نمودار جعبه‌ای نمایش دهیم، انحراف معیار داده‌های داخل ورودی جعبه تقریباً کدام است؟

	•	••	•	•	•	•
داده‌ها	۱۲	۱۴	a	۱۸	۱۹	۲۰

۳/۶ (۴)

۳/۱ (۳)

۲/۶ (۲)

۲/۱ (۱)

۸- جدول زیر مربوط به درآمد ماهیانه افراد در یک جامعه آماری مورد بررسی است. اگر خط فقر به روش میانگین برابر ۴ میلیون تومان باشد، آن‌گاه خط فقر ماهانه به روش میانگین چند میلیون تومان است؟

تعداد اعضای خانواده	۳	۵	۳	۲	۴
درآمد ماهیانه (میلیون تومان)	۱۸	۴۵	۳۰	a	۲۸

۴۰۰۰۰۰۰ (۴)

۳۷۵۰۰۰۰ (۳)

۳۵۰۰۰۰۰ (۲)

۳۲۵۰۰۰۰ (۱)

۹- روی یک بسته مواد غذایی عدد 780 ± 10 گرم نوشته شده است. با فرض نرمال بودن جامعه، در ۲۵۰۰ بسته، حدوداً وزن چند بسته بین ۷۷۵ و ۷۸۵ است؟

۲۰۰۰ (۴)

۱۹۰۰ (۳)

۱۸۰۰ (۲)

۱۷۰۰ (۱)

۱۰- در جامعه‌ای با نرخ بیکاری ۸ درصد، برای ۳۶۸ نفر از افراد بیکار، شغل ایجاد می‌شود. اگر نرخ بیکاری جدید ۶ درصد باشد، جمعیت شاغل اولیه چند نفر بوده است؟

۱۸۱۰۵ (۴)

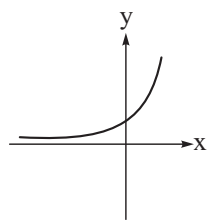
۱۷۸۲۴ (۳)

۱۷۲۰۰ (۲)

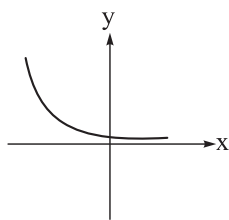
۱۶۹۲۸ (۱)

ریاضی و آمار ۳: صفحه‌های ۶۱ تا ۱۰۴

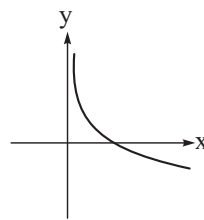
۱۱- نمودار تابع نمایی $f(x) = \left(\frac{\sqrt{15}}{3} - 1\right)^x$ به کدام صورت است؟

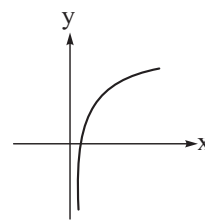
(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

۱۲- نیمه‌عمر یک دارو ۱۰ ساعت است. اگر مقدار اولیه آن ۱۲۰ میلی‌گرم باشد، بعد از ۴۰ ساعت چند میلی‌گرم از آن در بدن باقی می‌ماند؟

۶ (۴)

۱۲ (۳)

۱۵ (۲)

۷/۵ (۱)

محل انجام محاسبات

۱۳- سه جمله اول یک دنباله هندسی به ترتیب x ، $2x$ و $\frac{y}{3}$ هستند. اگر مجموع ۸ جمله اول دنباله 850 باشد، y کدام است؟

- (۱) $\frac{40}{3}$ (۲) $\frac{80}{3}$ (۳) 20 (۴) 30

۱۴- در دنباله حسابی با جمله عمومی $a_n = 3n + 6$ ، نسبت مجموع جملات با شماره زوج به مجموع جملات با شماره فرد در ۲۰ جمله اول کدام است؟

- (۱) $\frac{12}{11}$ (۲) $\frac{13}{12}$ (۳) $\frac{7}{6}$ (۴) $\frac{4}{3}$

۱۵- در یک دنباله هندسی افزایشی، نسبت مجموع جملات هفتم و هشتم به اختلاف جملات ششم و هفتم برابر با ۶ است. نسبت مشترک این دنباله کدام است؟

- (۱) ۲ یا ۳ (۲) ۳ یا ۴ (۳) ۲ یا ۴ (۴) ۴ یا ۶

۱۶- ریشه سوم عدد A برابر با $\frac{-3}{4}$ و یکی از ریشه‌های چهارم 0.0625 برابر با B است. حداکثر مقدار $A - B$ چقدر است؟

- (۱) $\frac{-23}{8}$ (۲) $\frac{-13}{4}$ (۳) $\frac{-7}{2}$ (۴) $\frac{-31}{8}$

۱۷- حاصل عبارت $A = \frac{54^{\frac{2}{3}} \times \sqrt[6]{12}}{(0.04)^{\frac{-1}{2}} \times \sqrt[3]{9}}$ کدام است؟

- (۱) ۱۸ (۲) $7/2$ (۳) $3/6$ (۴) ۹۰

۱۸- حاصل $\sqrt[3]{3} \times \sqrt[4]{4}$ با کدام گزینه برابر است؟

- (۱) $\sqrt[6]{36}$ (۲) $\sqrt[6]{72}$ (۳) $\sqrt[2]{54}$ (۴) $\sqrt[3]{108}$

۱۹- در تابع نمایی $f(x) = 14 - 2^{ax+b}$ ، اگر $f(x) = 6$ ، $f(0) = -3f(\frac{-1}{2}) = 6$ باشد، مقدار جزء صحیح $f(\frac{1}{2})$ کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) ۶ (۳) ۷ (۴) ۸

۲۰- جمعیت شهری با نرخ سالانه ۱۰ درصد در حال افزایش است. اگر جمعیت فعلی آن ۳,۰۰۰,۰۰۰ باشد، جمعیت آن در ۳ سال بعد چه قدر است؟

- (۱) ۳۸۲۵۰۰۰ (۲) ۳۹۰۰۰۰۰ (۳) ۳۸۷۶۰۰۰ (۴) ۳۹۹۳۰۰۰

علوم و فنون ادبی: علوم و فنون ادبی (۳): صفحه‌های ۶۸ تا ۱۱۷، علوم و فنون ادبی (۲): صفحه‌های ۱۰ تا ۱۹، ۲۶ تا ۳۳، ۳۶ تا ۴۱، ۵۱ تا ۵۴، ۵۸ تا ۶۲، ۷۱ تا ۷۶، ۸۰ تا ۸۷ و ۹۵ تا ۹۹

۲۱- کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات نادرست است؟

- (۱) بعد از خرداد ۴۲ مضمون رمان‌ها و داستان‌ها غالباً مبارزه و پایداری است و از ویژگی‌های نثر این دوره روی آوردن به داستان کوتاه است.
- (۲) پس از وقایع کودتای ۲۸ مرداد نوعی سرخوردگی و یأس در میان روشنفکران و شعرا پیدا شد و جریان سمبولیسم اجتماعی یا شعر نو حماسی رواج یافت.
- (۳) افرادی مانند شمس کسمایی، ابوالقاسم لاهوتی، جعفر خامنه‌ای و در نهایت نیما یوشیج تلاش‌هایی در تغییر شعر فارسی از نظر قالب و محتوا داشتند.
- (۴) «ارزیابی شتاب‌زده» مجموعه مقاله‌های جلال آل احمد است، مشهورترین اثرش داستان کوتاه «مدیر مدرسه» است و اولین داستانش با عنوان «زیارت» در مجله سخن چاپ شد.

۲۲- نام پدیدآورنده چند اثر در کمانک مقابل آن نادرست آمده است؟

- «تنگسیر (صادق چوبک)، آتش خاموش (سیمین دانشور)، تهران مخوف (حسن مقدم)، تلخ و شیرین (جمال زاده)، دید و بازدید (هوشنگ گلشیری)، همسایه‌ها (علی محمد افغانی)، از این اوستا (اخوان ثالث)، دهکده پرمال (امین فقیری)»
- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۲۳- کدام گزینه درباره داستان نویسی معاصر فارسی نادرست است؟

- (۱) جلال آل احمد و سیمین دانشور نویسندگان سبک تلفیقی هستند، از آن چه خود داشتیم و آن چه از شیوه‌های غربی گرفتیم.
- (۲) علی اکبر دهخدا با نوشتن مجموعه داستان «چرند و پرند» آغازگر داستان نویسی فارسی به شیوه نوین است.
- (۳) بهره‌بردن از زبان عامیانه، نویسندگی را برای بسیاری از طبقات جامعه آسان و نثر را آماده قبول افکار گوناگون کرد.
- (۴) در دوره مقاومت روی آوردن به ترجمه آثار داستانی آمریکای لاتین آشکار است.

۲۴- پدیدآورندگان «آینه‌های ناگهان، صدای سبز، از آسمان سبز، دلاویزتر از سبز» به ترتیب خالق آثار نیز هستند.

- (۱) ظهر روز دهم، گوشواره عرش، دری به خانه خورشید، مهاجر کوچک
- (۲) دستور زبان عشق، خواب ارغوانی، آینه‌های دردار، ملاقات در شب آفتابی
- (۳) طوفان در پراوتر، تنفس صبح، ضیافت، سفر ششم
- (۴) بی‌بال پریدن، برآشفتن گیسوی تاک، از این ستاره تا آن ستاره، ظهور

۲۵- تمام شاعران زیر را می‌توان از سراینندگان غزل‌هایی با مضامین تازه و بدیع دانست؛ به جز:

- (۱) بیدل دهلوی (۲) کلیم کاشانی (۳) جامی (۴) صائب تبریزی

۲۶- کدام مورد از ویژگی‌های ادبی شعر در سبک هندی به حساب نمی‌آید؟

- (۱) قالب مسلط در این دوره به ظاهر غزل است؛ اما غزلی که گاهی به چهل بیت هم می‌رسد و تکرار قافیه در آن، امری طبیعی است.
- (۲) شعر در این سبک، بیشتر در تکبیت خلاصه است و طول و عرض معنا از یک بیت پیش‌تر نمی‌رود.
- (۳) استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ در شعر این دوره رایج است.
- (۴) حسن تعلیل، حس آمیزی، تمثیل و اسلوب معادله از آرایه‌های پرکاربرد این سبک‌اند.

۲۷- همه گزینه‌های زیر، به غیر از گزینه، از جنبه سبک‌شناسی نادرست است.

- ۱) چهارچوب زبانی شعر در سبک عراقی همان چهارچوب سبک خراسانی است که تا حدودی مختصات جدید یافته است.
- ۲) نثر فنی کم‌کم در قرن هفتم تقویت می‌شود و در قرن هشتم با سیطره تیموریان بر ایران اوج می‌گیرد.
- ۳) سبک هندی از اوایل قرن دهم تا اواسط قرن یازدهم هجری قمری به مدت ۱۵۰ سال در تاریخ ادبیات فارسی رواج داشت.
- ۴) شعر هندی شعری صورت‌گراست، نه معنی‌گرا و شاعران بیشتر به زبان توجه دارند تا به معنی.

۲۸- همه گزینه‌ها از ویژگی‌های نثر دوره معاصر تا انقلاب اسلامی است؛ به جز:

- ۱) اساطیر یونانی، رومی، هندی و عبری رد پای آشکاری در داستان‌نویسی معاصر دارند.
- ۲) توصیف پدیده‌ها و شخصیت‌ها در نثر این دوره عینی، کوتاه، بیرونی و مشخص است.
- ۳) بسیاری از واژه‌ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه وارد نثر داستانی این دوره شده‌اند.
- ۴) بسیاری از واژه‌های مربوط به فرهنگ ایثار، شهادت و مبارزه وارد زبان داستان این دوره شد.

۲۹- آرایه‌های «ایهام، استعاره، تشبیه، اسلوب معادله، ایهام تناسب» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف) به یاد لعل تو و چشم مست می‌گونت	ز جام غم می‌لعلی که می‌خورم خون است
ب) دل که بخواهد ساعدت صدره‌گرش دورافکنی	باز هم چون مرغ دست‌آموز آید سوی تو
ج) از علایق فارغاند آزادمردان همچو سرو	خار نتواند گرفتن دامن برچیده را
د) جام نوشین چون نهم بر دست پنداری جم	ور به تخت زر برآیم راست گویی نوذرم
ه) به زهد خشک زاهد بر نمی‌آید ز خودبینی	که نبود جوهر از خود بریدن تیغ چوبین را
- ۱) ه - الف - د - ج - ب ۲) ب - ج - الف - ه - د ۳) ب - الف - ج - ه - د ۴) ه - د - الف - ج - ب

۳۰- کدام بیت فاقد «تشبیه» و «دارای ایهام» است؟

- ۱) ما گرچه از جناب تو چون حلقه بر دریم
 - ۲) عجب ز جادوی مستت که ناتوان خفته
 - ۳) گر خمر بهشت است بریزید که بی‌دوست
 - ۴) چشم تو کاو جز دل سیاه ندارد
- نتوان از آستان تو رفتن به هیچ باب
 نهاده است کمانش مدام بر بالین
 هر شربت عذیم که دهی عین عذاب است (عذب: گوارا)
 دل بَرَد از مردم و نگاه ندارد

۳۱- آرایه‌های کدام گزینه همگی در بیت «نکند ترک شکرخنده شیرین خسرو / لیک پیش لب شیرین ز شکر درگذرد»

وجود دارد؟

- ۱) تلمیح - اغراق - ایهام تناسب - مجاز
- ۲) ایهام - تضمین - اغراق - ایهام تناسب
- ۳) حس‌آمیزی - اغراق - تشبیه - ایهام
- ۴) تلمیح - ایهام تناسب - تشبیه - استعاره

۳۲- کدام بیت دارای «تشبیه» و «بیشترین تعداد مجاز» است؟

- ۱) چون سلیمانم که از کف داده‌ام تاج و نگین
 - ۲) حال جان پاک را در قید تن داند که چیست
 - ۳) هر که زد بر آتش خشم، آب مانند خلیل
 - ۴) گر همی‌خواهی که فردا پایگاهی باشدت
- تا ز مستی شیشه و پیمانہ را گم کرده‌ام
 هر که ماه مصر را در چاه و زندان دیده است
 آتش سوزنده را بر خود گلستان می‌کند
 ترک سر گیر و قدم از ره مگیر امروز باز

۳۳- در کدام گزینه هر سه آرایه «تشبیه، استعاره آشکار و مجاز با علاقه غیرشباهت» دیده می‌شود؟

- (۱) این مرغ آشیان ازل را به تیغ عشق
 (۲) تا گل پادشاهوش تخت نهاد در چمن
 (۳) شراب وصلت اندر ده که جام هجر نوشیدم
 (۴) جان علوی هوس چاه زنخدان تو داشت
- پیش سرای پرده او سر بریده‌ام
 لشکریان باغ را خیمه نسترن نگر
 درخت دوستی بنشان که بیخ صبر برکندم
 دست در حلقه آن زلف خم اندر خم زد

۳۴- در کدام بیت بعضی از آرایه‌های ذکر شده در مقابل آن، به کار نرفته است؟

- (۱) در عشق پیش‌بینی، سنگ‌ره وصال است
 (۲) گو تُرُش‌روی باش و تلخ سخن
 (۳) خُم‌ها همه در جوش و خروش‌اند، زمستی
 (۴) به دست خلق عالم کاسه در یوزه می‌بینم
- شد سیل محو در بحر، از پیش پا ندیدن (ایهام-اسلوب معادله)
 زهر شیرین‌لبان شکر باشد (تشبیه-حس آمیزی)
 وان می که در آن جاست، حقیقت نه مجاز است (تشبیه-حسن تعلیل)
 گدا چون پادشاه گردد، گدا سازد جهانی را (مجاز-اسلوب معادله)

۳۵- ترتیب درست ابیات به دلیل داشتن آرایه‌های «حسن تعلیل، مجاز، اسلوب معادله، ایهام و حس آمیزی» کدام است؟

- (الف) اگر گردی ز مستی خاک خشنود
 (ب) موج سراب، سلسله جنبان تشنگی است
 (ج) از من غم‌زده دل می‌طلبد غمزه دوست
 (د) نه من انگشت‌نمایم به هواداری رویت
 (ه) در حقیقت تنگ‌دستی مایه دیوانگی است
- تو را نبود زیان ما را بُود سود
 پروانه بی‌قرار ز مهتاب می‌شود
 دوستان دلبر ما نرگس گویا دارد
 که تو انگشت‌نمایی و خلاق نگرانت
 در چمن بید از غم بی‌حاصلی مجنون شود
- (۱) ب - ج - الف - د - ه (۲) ه - الف - ب - د - ج (۳) ج - ب - د - الف - ه (۴) د - الف - ب - ج

۳۶- آرایه‌های نوشته شده در مقابل کدام بیت، «هر دو» درست هستند؟

- (۱) آن دل که سفر کرده به چین سر زلفت
 (۲) ز آن رو که در جهان به جمالت نظیر نیست
 (۳) دل است کاین همه خونم ز دیده می‌بارد
 (۴) به بوی زلف تو دادم دل شکسته به باد
- یارب که در آن شام غریبان به چه حال است (ایهام-تناسب)
 هر کس که دید روی تو سر در جهان نهاد (اغراق-حسن تعلیل)
 پَر است که آفت جان عقاب می‌گردد (حسن تعلیل-اسلوب معادله)
 بیا که جان عزیزم فدای بوی تو باد (ایهام-حس آمیزی)

۳۷- در کدام بیت، اختیار وزنی «قلب» وجود دارد؟

- (۱) داروی مشتاق چیست زهر ز دست نگار
 (۲) هر که دل‌آرام دید از دلش آرام رفت
 (۳) هر که تو را نیک‌خواه نیکویی او را دلیل
 (۴) روز بهار است خیز تا به تماشا رویم
- مرهم عشاق چیست زخم ز بازوی دوست
 چشم ندارد خلاص هر که در این دام رفت
 هر که تو را بدسگال ندامت او را ندیم
 تکیه بر ایام نیست تا دگر آید بهار

۳۸- وزن عروضی کدام سروده، در مقابل آن نادرست است؟

- (۱) شب ایستاده است / خیره نگاه او / بر چارچوب پنجره من (مستفعلن فعل / مستفعلن فعل / مستفعلن مفاعیل فاعلن)
 (۲) هست شب، یک شب دم کرده و خاک / رنگ رخ باخته است (فاعلاتن فاعلن / فاعلاتن فاعلن)
 (۳) بیا ره‌توشه برداریم / قدم در راه بی‌برگشت بگذاریم (مفاعیلن مفاعیلن / مفاعیلن مفاعیلن)
 (۴) باغ بی‌برگی / روز و شب تنه‌است / با سکوت پاک غمناکش (فاعلاتن فع / فاعلاتن فع / فاعلاتن فاعلن)

۳۹- نام وزن چند بیت از ابیات زیر نادرست است؟

الف) چرخ را آرامگاه عافیت پنداشتم	آشیان کردم تصوّر، خانه صیاد را (رمل مسدس محذوف)
ب) نه بوی گل، نه رنگ لاله از جامی برد ما را	به گلشن لذت ترک تماشا می برد ما را (رجز مثنی سالم)
ج) برازنده تاج و تخت و کلاه	خدیبو جوان بخت عباس شاه (مقارب مثنی محذوف)
د) بزرگان جهان چون بند گردن	تو چون یاقوت سرخ اندر میانه (هزج مسدس محذوف)
یک (۱)	سه (۳)
دو (۲)	چهار (۴)

۴۰- در کدام بیت، اختیار وزنی «ابدال» به کار رفته است؟

۱) حال دل با تو گفتم هوس است	خبر دل شنفتم هوس است
۲) طمع خام بین که قصه فاش	از رقیبان نهفتم هوس است
۳) شب قدری چنین عزیز و شریف	با تو تا روز خفتم هوس است
۴) وه که دردانه ای چنین نازک	در شب تار سفتتم هوس است

۴۱- در همه گزینه ها به استثنای گزینه بیش از یک بار از اختیار «بلند بودن هجای پایانی» استفاده شده است؟

۱) هان تالب شیرین نستاند دلت از دست	کان کز غم او کوه گرفت از کمر افتاد
۲) از رشک آفتاب جمالت بر آسمان	هر ماه ماه دیدم چون ابروان توست
۳) صد شهر خبر رفته کای مردم آشفته	بیدار شد آن خفته تا روز مشین از پا
۴) دیوانگان نترسند از صولت قیامت	بشکبید اسب چوبین از سیف و تازیانه

۴۲- در همه گزینه ها شاعر از اختیار وزنی «تغییر فعلاتن به فاعلاتن» استفاده کرده است، به جز:

۱) سبزیوشان خطت بر گرد لب	همچو موران اند گرد سلسبیل
۲) بگشاید دلم چو غنچه اگر	ساغری می چو گل ببوید باز
۳) تنم از واسطه دوری دلبر بگداخت	جانم از آتش مهر رخ جانانه بسوخت
۴) سر تسلیم نهادیم به حکم و رایت	تا چه اندیشه کند رای جهان آرایت

۴۳- وزن تمامی سروده ها به درستی در مقابل آن ذکر شده است؛ به جز:

- ۱) او جهان بینی است نیروی جهان با او / زیر مینای دو چشم بی فروغ و سرد او تو سرد منگر: (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع/ فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)
- ۲) تو نیستی که ببینی / چگونه جای تو در زندگی سبز است / هنوز پنجره باز است: (مفاعیلن فاعلاتن/ مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن/ مفاعیلن فاعلاتن)
- ۳) ولی افسوس و صد افسوس / از ابر تیره برقی جست / که قاصد را میان ره بسوزانید: (مفاعیلن مفاعیلن/ مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن/ مفاعیلن مفاعیلن)
- ۴) عالمی دایم از وی گریزد/ با تو او را بُود سازگاری / مبتلایی نیابد به از تو: (فاعلاتن فاعلاتن فعلن/ فاعلاتن فاعلاتن فعلن/ فعلن/ فاعلاتن فاعلاتن فعلن)

۴۴- وزن سروده زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«پُر کن پیاله را / کاین آب آتشین / دیری است ره به حال خرابیم نمی برد»

(۱) مفعول فاعلاتن/ مفعول فاعلاتن/ مفعول فاعلاتن/ مفعول فاعلاتن

(۲) مستفعلن فعل/ مستفعلن فعل/ مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل

(۳) مستفعل مستف/ مستفعل مستف/ مستفعل مستفعل مستفعل مستف

(۴) مفعول فاعلن/ مفعول فاعلن/ مفعول فاعلن/ مفعول فاعلن

۴۵- در کدام بیت، سه نوع «اختیار وزنی» به کار رفته است؟

(۱) خوبرویان جفاپیشه وفا نیز کنند به کسان درد فرستند و دوا نیز کنند

(۲) نفس وقت بهارم هوس صحرا بود با رفیقی دو که دایم نتوان تنها بود

(۳) منم این بی تو که پروای تماشا دارم کافرم گر دل باغ و سر صحرا دارم

(۴) گر به رخسار چوماهت صنمامی نگرم به حقیقت، اثر لطف خدا می نگرم

۴۶- در کدام ابیات به ترتیب کنایه‌هایی با مفهوم «بی‌رونق شدن، کوچ کردن، ناز و غرور داشتن، فاش شدن راز» به کار

رفته است؟ (یک بیت اضافه است.)

(الف) دامن کشان ز خاک شهیدان گذشته‌ای گردی که دامن تو گرفته است، خاک ماست

(ب) داغ‌ها دارد از تو مه در دل زان که بازار او شکست از تو

(ج) کشید از دامن معشوق دست از بیم رسوایی همین تقصیر بس تا دامن محشر زلیخارا

(د) غیرت عشق زبان همه خاصان ببرید کز کجا سر غمش در دهن عام افتاد

(ه) در جان و دل چو آتش عشقش علم کشید سلطان صبر رخت به ملک عدم کشید

(۱) ب - ه - ج - الف (۲) ه - الف - ب - د (۳) ب - ه - الف - د (۴) الف - ه - ج - ب

۴۷- مفهوم کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟

«همیشه تا برآید ماه و خورشید مرا باشد به وصل یار، امید»

(۱) وصل دایم می کند افسرده صائب شوق را صحبت دریاخوش و دوری ز دریا هم خوش است

(۲) از هجر و وصل نیست گشایش دل مرا چون گوهر است قسمت من از دو سو گر

(۳) همان زهر شکایت از لبم در وصل می ریزد شکر شیرین نمی سازد مذاق طفل بدخو را

(۴) مگر در این شب دیرانتظار عاشق کش به وعده‌های وصال تو زنده دارندم

۴۸- در هر سه بیت کدام گزینه مفهومی مشترک وجود دارد؟

(الف) گر در آفاق بگردی، به جز آینه تو را صورتی کس ننماید که بدو می‌مانی

(ب) به هر چه درنگرم، نقش روی او بینم که دیده در همه عالم بدین صفت هوسی؟

(ج) در دایره وجود موجود یکی است در کعبه و در کینشت مقصود یکی است

(د) هر چه به گرد خوبستن می‌نگرم در این چمن آینه ضمیر من جز تو نمی‌دهد نشان

(ه) ای قبله جان من، وی جان و جهان من دیدار تو می‌بینم در کعبه و بتخانه

(۱) ه - ب - د (۲) ج - ب - الف (۳) د - ج - ه (۴) الف - ه - ب

۴۹- کدام گزینه با بیت زیر ارتباط مفهومی کم‌تری دارد؟

- «درخت تو گر بار دانش بگیرد
به زیر آوری چرخ نیلوفری را»
- (۱) به دانش گرای بدو شو بلند
(۲) جلال و جاه به فضل است نی به اصل و نسب
(۳) میاسای ز آموختن یک زمان
(۴) ز علم ثروت خیزد، ز ثروت استعداد
- به زیر آوری چرخ نیلوفری را»
چو خواهی که از بد نیابی گزند
کمال و قدر به علم است نی به مال و منال
به دانش میفکن دل اندر گمان
ز علم قدرت زاید، ز قدرت استقلال

۵۰- مفهوم نهایی همه ابیات «ستایش شهادت» است، به جز:

- (۱) وصال محفل دریادلان میسر نیست
(۲) وضو به دجله خون گر کنی ز روی یقین
(۳) ای شهبان شررزا به نبرد ره عشق
(۴) فصل دیگر می‌گشایند از کتاب کربلا
- مگر به باره خون طی کنیم فاصله را
در این سراب و سیاهی ز رستگاران
چون عقاب، عرصه پیکار به زیر پرتان
عشق را با جوهر خون نقش دیگر می‌کشند

جامعه‌شناسی: جامعه‌شناسی (۳): صفحه‌های ۵۴ تا ۱۲۰، جامعه‌شناسی (۱): صفحه‌های ۶۰ تا ۷۴، ۸۲ تا ۱۱۰ و ۱۱۶ تا ۱۳۵، جامعه‌شناسی (۲): صفحه‌های ۷۳ تا ۱۳۴

۵۱- در ارتباط با تناسب و سازگاری ابعاد مختلف هویت انسان، عبارت زیر نشان دهنده کدام گزاره است؟

«در جامعه سرمایه‌داری هویت افراد بیشتر به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است.»

- (۱) نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزش‌های آن به‌گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز می‌داند.
- (۲) هویت اجتماعی هر فرد، درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد.
- (۳) هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار و متناسب است.
- (۴) هویت هر جهان اجتماعی، براساس هنجارها، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد.

۵۲- پاسخ پرسش‌های زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

• نتیجه شناخت موقعیت اجتماعی فرد چیست؟

• چه نوع رابطه‌ای میان هویت فرهنگی جهان اجتماعی و هویت اجتماعی افراد است؟

• علت بازبینی نظریه پردازان غربی در نظریات خود درباره سکولاریسم، در کدام گزینه آمده است؟

• کدام‌یک، از مؤلفه‌های مفهوم اقتصاد مقاومتی است؟

- (۱) گذر از موقعیت اجتماعی قبلی برای آن فرد - رابطه تقابل - انقلاب‌های مختلف در کشورهای اسلامی و بررسی آن‌ها - متکی دانستن اقتصاد بر تولیدات داخلی و تعامل با دیگر کشورها
- (۲) به دست آوردن اطلاعات درباره فرد - رابطه دوسویه - گشوده‌شدن افق‌های جدید توسط حیات معنوی اسلام - اتکا بر روحیه جهادی و ظرفیت‌های مولد مردمی و دولتی
- (۳) تغییر در خاستگاه اجتماعی قبلی افراد - رابطه تقابل - بیداری اسلامی در جهان اسلام و بازگشت ایران به هویت اسلامی خود - بازسازی هویت اقتصادی از طریق اقتصاد مقاومتی
- (۴) کسب هویت‌های اجتماعی جدید - رابطه دوسویه - نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و مطرح‌شدن حیات معنوی اسلام - بازسازی هویت اقتصادی خود از طریق اقتصاد مقاومتی

۵۳- کدام‌یک در ارتباط با «قدرت اجتماعی»، «قدرت مقبول» و «تبعیت» درست است؟

- (۱) بدون پذیرش و توافق دیگران پدید نمی‌آید - بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید. - تبعیت هم با رضایت و هم با کراهت حاصل می‌شود.
- (۲) با رضایت و میل درونی افراد شکل می‌گیرد. - مدار مقبولیت حق و باطل بودن آن است. - تبعیت و مشروعیت بایستی با یکدیگر همراه باشند.
- (۳) به شکل آشکار و پنهان اعمال می‌شود. - موجب شکل‌گیری اقتدار می‌شود. - قدرت بدون مشروعیت با تبعیت همراه نیست.
- (۴) با پذیرش و توافق دیگران پدید نمی‌آید. - قدرت نامشروع فاقد مقبولیت است. - تبعیت از قدرت، موجب مقبولیت آن می‌شود.

۵۴- به ترتیب، هر یک از موارد زیر با چه موضوعی مرتبط است؟

- عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت
- دامنه آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی
- دست‌شستن علم از ارائه داورهای ارزشی

- (۱) شعار نظام‌های سوسیالیستی و مارکسیستی - تمامی جامعه - روشن‌شدن محدودیت‌های علم تجربی
- (۲) از ویژگی‌های اندیشه بیدارگران اسلامی - جهانی و فرامنطقه‌ای - پرسش از مبانی غیرتجربی علم مدرن
- (۳) چالش درونی کشورهای مرکز - دربرگیرنده اقشار ضعیف و فقیر - شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن
- (۴) جوامع سوسیالیستی - چالش مقطعی و دوره‌ای - محروم کردن فرهنگ‌ها از علوم مبتنی بر بنیان‌های دینی

۵۵- کدام یک از گزینه‌های زیر، مربوط به روند تاریخی شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن نیست؟

- (۱) پس از این‌که مشخص شد علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی وابسته است، استقلال معرفت علمی مخدوش شد و هویت روشنگرانه آن مورد تردید قرار گرفت.
- (۲) فرهنگ غرب طی قرن بیستم، با انکار حقایق قدسی و با اصالت‌بخشیدن به انسان دنیوی، دچار پوچ‌گرایی، یأس و ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها شد.
- (۳) در نیمه دوم قرن بیستم، با روشن‌شدن مبانی غیرتجربی علم تجربی، آشکار شد که علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست.
- (۴) بحران معرفتی جدید غرب هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد.

۵۶- به ترتیب، هر یک از نظریه‌های زیر، با چه افراد یا مفاهیمی ارتباط دارند؟

- کمک به مستمندان بی‌بهره است و دولت، حق مداخله در اقتصاد را ندارد.
- طبقه‌ای جدید را بر مبنای قدرت سازمان می‌دهد.
- رقابت و درگیری بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ جهان
- عارضی‌بودن جنگ در فرهنگ جدید غرب

- (۱) مالتوس - سوسیالیسم - توجیه عملیات نظامی غرب - آگوست کنت
- (۲) آگوست کنت - کمونیسم - بلوک شرق و غرب - مارکس
- (۳) جان راسل - جامعه آرمانی مارکس - ساموئل هانتینگتون - مارکس
- (۴) ریکاردو - بلوک غرب - تقابل شمال و جنوب - آگوست کنت

۵۷- به ترتیب، کدام یک در رابطه با «جنگ‌های جهانی» صحیح است و در مورد اصطلاح «استعمارگر و استعمارزده» غلط می‌باشد؟

- ۱) از عوامل مهم این دو جنگ، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود. - مشکل کشورهای فقیر ضعف اقتصادی آنها نیست، بلکه خودباختگی فرهنگی آنهاست.
- ۲) وقوع جنگ‌های جهانی، عارضی بودن جنگ در جامعه جدید غربی را تأیید کرد. - در صورت فعال شدن دوباره این چالش، بسیاری از چالش‌های درونی غرب دوباره از سر گرفته می‌شوند.
- ۳) برخلاف جنگ‌های گذشته، این دو جنگ هیچ‌گونه توجیه و ظاهر مذهبی به خود نگرفت. - کشورهای استعمارگر، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از مستعمره‌های خود حل می‌کنند.
- ۴) در زمان جنگ جهانی دوم، جنگ سرد میان بلوک شرق و غرب و جنگ گرم در مناطق پیرامونی رونق گرفت. - چالش اصلی بین بلوک شرق و غرب نیست، بلکه بین کشورهای فقیر و غنی است.

۵۸- هر یک از موارد زیر، به ترتیب به مفاهیم کدام گزینه مرتبط است؟

- «ناتوانی جهانی اجتماعی از سامان دادن کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ خود»، «علت ظاهر شدن ایران به عنوان یک قطب فرهنگی جدید»، «دلیل طرح نظریات سیاسی مارکس» و «چگونگی شکل‌گیری بحران معنویت»
- ۱) پیامد تعارض فرهنگی - تأکید بر هویت دینی و اقتصادی کشورهای مختلف در برابر ایران - پیدایش طبقه جدیدی بر مبنای ثروت و سرمایه - بی‌توجهی به نیازهای معنوی انسان
- ۲) بحران هویت - تأکید بر دین سیاسی و اثرات اقتصادی دین‌باوری در جهان - از بین رفتن استقلال اقتصادی - بی‌توجهی به نیازهای مادی و معنوی انسان
- ۳) تزلزل فرهنگی - جست‌وجو کردن هویت خود خارج از اثرات اقتصادی و دینی در جهان - نقد لیبرالیسم اقتصادی - اصالت‌بخشیدن به انسان دنیوی
- ۴) تزلزل فرهنگی - جست‌وجو کردن هویت خود خارج از تصویر القاشده جهان غرب - حل مشکل فقر و غنا - بی‌توجهی به نیازهای معنوی و قدسی انسان

۵۹- در رابطه با ابزارهای اعمال قدرت، عبارات کدام گزینه به ترتیب درباره ابزارهای تشویقی، تنبیهی و اقناعی صحیح می‌باشد؟

- ۱) امروزه کم‌تر از ابزار تنبیهی مورد استفاده قرار می‌گیرد. - امروزه منحصرأ در کنترل دولت‌هاست. - با سازمان خویشاوندی بیشتری دارد.
- ۲) پیروی‌کننده نسبت به تبعیت خود آگاهی دارد. - امروزه شخصیت با قدرت تنبیهی قرابت بیشتری دارد. - در مواردی محاسبه سود و زیان انجام نمی‌شود.
- ۳) قدرت تشویقی قرابت زیادی با مالکیت دارد. - پیروی‌کننده نسبت به تبعیت خود آگاهی دارد. - با تغییر در نگرش افراد تابع قدرت اعمال می‌شود.
- ۴) تعهد اجتماعی موجب پیروی فرد از خواست دیگری می‌شود. - شامل خصلت‌های جسمانی و فکری می‌شود. - امروزه از طریق قانون اعمال می‌شود.

۶۰- در ارتباط با رویکردهای مختلف نسبت به نابرابری اجتماعی، به ترتیب: چه عاملی منجر به تأیید و تثبیت قشربندی اجتماعی می‌شود؟ طبیعی دانستن نابرابری‌های اجتماعی چه پیامدی دارد؟ مدل کمونیستی، نابرابری‌های اجتماعی را ناشی از چه می‌داند؟

- ۱) عدم توجه به توانایی و خلاقیت انسان‌ها در ایجاد جهان اجتماعی - عدم امکان تغییر در نظام قشربندی در جامعه - نابرابری‌های طبیعی
- ۲) تأکید بر کارکردهای قشربندی اجتماعی - نادیده گرفتن نقش انسان‌ها و جوامع در پدید آمدن قشربندی اجتماعی - روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌ها
- ۳) عدم توجه به توانایی و خلاقیت انسان‌ها در ایجاد جهان اجتماعی - کاهش انگیزه رقابت میان انسان‌ها - روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌ها
- ۴) تأکید بر کارکردهای قشربندی اجتماعی - از بین رفتن آزادی‌های افراد - نابرابری‌های طبیعی و توزیع نابرابر مزایای اجتماعی بین افراد جامعه

۶۱- در ارتباط با پیشینه و افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، کدام گزینه درست است؟

- ۱) عقلانیت در جهان اسلام، با فرهنگ و سنت‌های تاریخی محیط خود تعامل ندارد، بنابراین ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانه خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان نمی‌گیرد؛ بلکه عاملان با استفاده از این عقلانیت به گونه‌ای مستقل به ارزیابی فرهنگ و تاریخ مربوط به خود می‌پردازند.
- ۲) علم فقه تنها ویژگی‌های جامعه مطلوب و آرمانی را مشخص می‌کند و راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب را نمی‌تواند تجویز کند.
- ۳) در پایان قرن بیستم، میرزای نائینی در ادامه تلاش و مبارزه برای تشکیل جامعه مطلوب به این نتیجه رسید که مردم ایران می‌توانند با مشارکت و حضور فعال خود، جامعه‌ای ایجاد کنند که هر دو ویژگی جامعه مطلوب را داشته باشد.
- ۴) تعامل عالمان مسلمان با علوم اجتماعی مدرن می‌تواند این امکان را به علوم اجتماعی جهان اسلام بدهد که علاوه بر توصیف و تبیین مسائل جهان اسلام، مسائل جامعه جهانی را هم تحلیل کنند.

۶۲- درستی و نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب کدام است؟

- طبقه متوسط در جوامع فئودالی، از نظر قانونی و اجتماعی هیچ اهمیت و اعتباری نداشت.
- روشنفکران غرب‌گرا بر خلاف بیدارگران اسلامی، خواستار اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند.
- در قرن بیستم، نگاه معنوی و دینی به فرهنگ عمومی غرب بازگشت.
- در مدل عدالت اجتماعی، نقطه شروع رقابت یکسان می‌شود، ولی مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود.

۱) نادرست - درست - درست - نادرست

۲) درست - درست - نادرست - درست

۳) درست - نادرست - نادرست - درست

۴) نادرست - نادرست - درست - نادرست

۶۳- به ترتیب، عامل مؤثر در پدیدآیی هر یک از پدیده‌های زیر چیست؟

- تزلزل فرهنگی
 - استفاده از زور در جامعه
 - از بین رفتن انگیزه رقابت
 - ضرورت سیاست‌گذاری هویتی
- (۱) تردید در عقاید و ارزش‌های بنیادین - آمریت نهادینه‌شده در جامعه - از بین رفتن مدل کمونیستی - تأکید بر تفاوت‌های محلی
- (۲) ناتوانی جهان اجتماعی در ساماندهی کنش‌ها - قدرت تنبیهی - مهم دانستن عدالت اقتصادی - تعیین چگونگی توزیع مزایا
- (۳) ناتوانی از حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌ها - فقدان سیاست در جامعه - رویکرد کمونیستی - پاسخگویی به نیازهای اقوام
- (۴) از دست رفتن ثبات عقاید و ارزش‌ها - از کار افتادن قدرت - حذف مالکیت خصوصی - تعیین هویت ملی

۶۴- هر یک از عبارات زیر، با کدام معیار محقق شده است؟

- تقسیم جوامع از دیدگاه فارابی
 - طرح نظریه «استعمارگر و استعمارگر» برای چالش کشورهای غنی و فقیر
 - تفاوت میان پولیتی و دموکراسی طبق نظر ارسطو
- (۱) علم، اندیشه، فرهنگ و رفتار جوامع - توجه به ابعاد فرهنگی چالش - حکومت براساس فضیلت یا بر مبنای خواست افراد
- (۲) ارزش‌ها، آرمان‌ها و حقیقت زندگی - ضرورت تقلید کشورهای غیرغربی از غرب - شیوه و نوع حکومت
- (۳) توجه به جوامع زمان خود و زمان گذشته - دیدگاه طولی و تک‌خطی به جوامع بشری - تعداد حاکمان و تصمیم‌گیران
- (۴) علم و فرهنگ و استدلال عقلی جوامع - خودباختگی فرهنگی جوامع غیر غربی - اقلیتی یا اکثریتی بودن حکومت

۶۵- به ترتیب هر یک از موارد زیر به چه علت پدید آمده‌اند؟

- انقلاب ۱۷۸۹ فرانسه
 - تحولات فرهنگی
 - آشنایی بیشتر غربیان با ابن خلدون نسبت به سایر متفکران جهان اسلام
- (۱) افول حاکمیت فئودال‌ها - تنوع آموزش و تربیت انسان‌ها - هدف ابن خلدون در علوم اجتماعی متفاوت از فارابی بود.
- (۲) لیبرالیسم و مباح‌دانستن امور در قیاس با خواست انسان - تغییر نسل‌ها - موضوعات او به موضوعات جامعه‌شناسان غربی بسیار نزدیک بود.
- (۳) ارزش‌های مدرن پس از رنسانس - ابداعات اعضای جهان اجتماعی - روش وی با روش بنیان‌گذار جامعه‌شناسی پوزیتیویستی یکسان بود.
- (۴) ابداعات اعضای جهان اجتماعی - تغییر سبک و شیوه زندگی انسان‌ها - هدف جامعه‌شناسی غربی با علم عمران ابن خلدون سنخیت و نزدیکی داشت.

روان‌شناسی: صفحه‌های ۱۱۲ تا ۲۰۶

۶۶- سارا در حال حل یکی از مسائل ریاضی‌اش بود، ولی هر چه تلاش می‌کرد نمی‌توانست آن را حل کند. او یک ساعت تمام بر روی مسئله تمرکز کرد، ولی در نهایت موفق به حل آن نشد. برای موفقیت در حل این مسئله، کدام راهکار کم‌تر راهگشا است؟

- (۱) باید از تجربه گذشته‌اش پیروی کند.
- (۲) باید از زاویه دیگری به مسئله نگاه کند.
- (۳) باید حل مسئله را برای مدت‌زمانی متوقف کند.
- (۴) باید مسئله را به صورت جدیدی بازنمایی کند.

۶۷- کلاخی برای نوشیدن آب، درون یک بطری آب سنگ می‌اندازد تا سطح آب درون بطری را بالا بیاورد. کلاغ بعد از هر بار انداختن سنگ، به سطح آب نگاهی می‌اندازد و وقتی می‌بیند آب به اندازه کافی بالا نیامده، دوباره اقدام به برداشتن سنگ بزرگ‌تری می‌کند. کلاغ در حال حاضر در کدام یک از مراحل حل مسئله قرار دارد؟

- (۱) به‌کارگیری راه حل مناسب
- (۲) ارزیابی راه حل
- (۳) بازبینی و اصلاح راه حل
- (۴) تشخیص مسئله

۶۸- «روش حل مسئله» بیان‌شده در کدام گزینه، با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) علی باید از جدول حروف به‌هم‌ریخته چند کلمه مشخص را پیدا کند. او ابتدا از کلمات ۳ حرفی شروع می‌کند و سپس به ترتیب کلمات ۴ و ۵ حرفی را از داخل جدول بیرون می‌کشد.
- (۲) سارا در حال حل پازل است. او ابتدا از گذاشتن قطعات گوشه‌های پازل شروع می‌کند تا پیدا کردن قطعات داخلی برایش راحت‌تر شود.
- (۳) سمانه برای طراحی یک جدول کلمات در رابطه با موضوعی که می‌خواهد تدریس کند، تمام سؤال‌های مربوط به آن موضوع را که به ذهنش می‌رسد، می‌نویسد.
- (۴) محمد برای پیدا کردن رمز ۴ رقمی قفل کیف خود، همه حالت‌های ممکن از ترکیب اعداد صفر تا ۹ را جای‌گذاری می‌کند و آن‌ها را چک می‌کند.

۶۹- در موقعیت‌های زیر، افراد براساس کدام یک از ملاک‌های تصمیم‌گیری عمل کرده‌اند؟

- فردی در حین خرید، عطسه می‌کند و می‌گوید «صبر آمده و من قبلاً هر بار در این شرایط خرید کردم، ضرر کردم»؛ تصمیم می‌گیرد از خرید کردن اجتناب کند.
- فردی برای خرید فقط یک لباس به مغازه می‌رود، ولی متوجه می‌شود که تمام اجناس مغازه در فروش ویژه آخر سال ۵۰ درصد تخفیف دارند؛ بنابراین به جای یک دست لباس ۵ دست می‌خرد تا این فرصت را از دست ندهد.

- (۱) هزینه قبلی - مزیت
- (۲) خطر - مزیت
- (۳) هزینه قبلی - خطر
- (۴) خطر - خطر

۷۰- «تصمیم‌گیری به روش‌های پایدار و ماندنی نیاز دارد.» با توجه به متن کتاب در مورد این عبارت، تصمیم‌گیری کدام فرد در تقابل با این موضوع است؟

- ۱) شیدا به خاطر علاقه زیادی که به ورزش تخصصی‌اش دارد، هنگام آسیب دیدن در مسابقه، علی‌رغم توصیه دکتر به بازی ادامه داد و دچار آسیب جدی‌تری شد.
- ۲) جواد علی‌رغم علاقه به همکاری و تصمیم بر ازدواج با او، به دلیل رعایت رسم و رسومات خانوادگی به ازدواج با دخترعمویش تن داد.
- ۳) سیامک با این که می‌داند شریکش به او خیانت می‌کند، ولی محاسبه دقیق دخل و خرج فروشگاه را دائماً به تأخیر می‌اندازد.
- ۴) اشکان هنگام مشاجره با همسرش ناگهان گلدان عتیقه یادگار پدر بزرگش را به زمین پرت کرد و آن را شکست.

۷۱- موقعیت‌های زیر به ترتیب نشان‌دهنده کدام یک از انواع تصمیم‌گیری هستند؟

- «تصمیم‌گیری مدرسه در مورد انتخاب معلم منطق پایه دهم از بین دو نفر»
- «انتخاب صندلی برای نشستن در آزمون آزمایشی»
- «تصمیم‌گیری دانش‌آموز پایه دوازدهم در مورد انتخاب یکی از مؤسسات برگزارکننده آزمون‌های آزمایشی به کمک مشاور»

- ۱) پیچیده فردی - پیچیده معمولی - پیچیده فردی
- ۲) پیچیده گروهی - ساده معمولی - مهم فردی
- ۳) ساده گروهی - پیچیده معمولی - مهم گروهی
- ۴) ساده فردی - ساده معمولی - پیچیده فردی

۷۲- سمیرا مدتی است به عمل زیبایی بینی فکر می‌کند، ولی به دلیل نگرانی از سختی‌های عمل، آن را به تعویق می‌اندازد تا این که بالأخره تصمیم به انجام این کار می‌گیرد. او بعد از تحقیقات فراوان بین دو پزشک ماهر و مشهور مردد می‌ماند. پزشک اول دستمزد بالایی دارد و در بیمارستانی عمل می‌کند که خدمات پرستاری و پزشکی آن بسیار باکیفیت است. پزشک دوم دستمزد مناسب‌تری دارد، ولی در بیمارستانی عمل می‌کند که خدمات ضعیف‌تری ارائه می‌دهد و ضمناً فاصله‌اش از منزل سمیرا بسیار زیاد است. کدام عبارت در مورد وضعیت سمیرا نادرست است؟

- ۱) سمیرا در مورد انجام عمل زیبایی بینی دچار تعارض گرایش - اجتناب شده است.
- ۲) سمیرا در انتخاب بین دو پزشک دچار تعارض گرایش - اجتناب شده است.
- ۳) سمیرا در انتخاب پزشک اول دچار تعارض گرایش - اجتناب شده است.
- ۴) سمیرا در انتخاب پزشک دوم دچار تعارض گرایش - اجتناب شده است.

۷۳- کدام یک از عوامل نگرشی، در ضرب‌المثل «عروس بلد نیست برقصه، می‌گه زمین کجه» نقش کمرنگ‌تری دارد؟

- ۱) اسناد
- ۲) درماندگی آموخته‌شده
- ۳) ادراک کارایی کاذب
- ۴) ناهماهنگی شناختی

۷۴- علی احساس می‌کند انگیزه او برای موفقیت در کنکور و رسیدن به رتبه مورد نظرش، دچار مشکل شده است و بدین منظور به مشاور مراجعه می‌کند. مشاور سؤالات زیر را از او می‌پرسد:

- اگر به یک مهمانی خیلی مهم دعوت بشوی، مهمانی را انتخاب می‌کنی یا ماندن در خانه و درس خواندن را؟
 - اگر در سال یازدهم روزانه ۳ ساعت مفید درس می‌خواندی، امسال این ۳ ساعت به ۵ - ۶ ساعت رسیده است؟ این سؤالات به ترتیب به کدام جنبه «انگیزه» مربوط است؟
- (۱) شدت - جهت (۲) جهت - شدت (۳) شدت - شدت (۴) جهت - جهت

۷۵- توصیف ذکرشده از افراد، به ترتیب با موارد کدام گزینه مطابقت دارد؟

- مربی فوتبالی که پس از شکست، عامل باخت تیم خود را بارش باران می‌داند.
 - مشاوره که عدم موفقیت خود در درمان یک مراجعه‌کننده افسرده را نداشتن استعداد مراجعه‌کننده در این زمینه می‌داند.
 - فردی که باور دارد حتی اگر هر روز تمرینات سختی را انجام دهد، فوتبالیست موفقی نخواهد شد.
- (۱) توجه به عوامل گذرا و بی‌ثبات - اسناد درونی و پایدار - باورهای غلط به دلیل عوامل بیرونی
- (۲) عدم هماهنگی با شواهد محیطی - اسناد بیرونی و ناپایدار - نبود ارتباط بین رفتار و باور
- (۳) عدم ایجاد احساس ارزشمندی و افتخار - اسناد درونی و ناپایدار - وابسته‌نبودن رفتار و پیامد رفتار
- (۴) عدم ایجاد انگیزه تلاش - اسناد بیرونی و پایدار - بازماندن از تلاش

۷۶- فردی می‌گوید: «در این دنیا موفقیت‌ها و شکست‌های انسان نتیجه اعمال خودش است.» به همین دلیل «با وجود مشکلات زیادی که در زندگی شخصی‌اش دارد با تمام توان سعی می‌کند آدم نیکوکاری باشد و به دیگران خیر برساند.» در این راستا «می‌خواهد در روز ولادت حضرت علی (ع) به مرکز ایتم رفته و به کودکان زیر ۷ سال هدیه بدهد.» عبارات داخل گیومه به ترتیب نشان‌دهنده وجود کدام عامل نگرشی و یا ایجاد کدام پیامد در فرد است؟

- (۱) باورها و نظام ارزشی - ادراک کارایی و کنترل - هماهنگی با شواهد محیطی
- (۲) باورها و نظام ارزشی - اراده - مصون‌ماندن از بیراهه‌رفتن
- (۳) اسناد - اراده - هماهنگی با شواهد محیطی
- (۴) اسناد - ادراک کنترل و کارایی - مصون‌ماندن از بیراهه‌رفتن

۷۷- علی وارد جلسه امتحان می‌شود و با گرفتن برگه امتحان، دچار فشار روانی می‌شود. کدام گزینه به ترتیب نشان‌دهنده علائم رفتاری، شناختی، هیجانی و جسمانی او در این موقعیت است؟

- (۱) سؤالات را مجدد چک می‌کند، سرزنش‌های پدر و مادر را در ذهنش مرور می‌کند، به خاطر کم‌درس خواندن احساس گناه می‌کند، بدنش یخ می‌کند.
- (۲) شروع به تکان دادن پاهایش می‌کند، چند بار از روی سؤال می‌خواند ولی متوجه سؤال نمی‌شود، صورتش از خشم قرمز می‌شود، برای چند لحظه نام و نام خانوادگی خودش را هم نمی‌تواند به یاد بیاورد.
- (۳) می‌ترسد از طرف خانواده‌اش مورد سرزنش قرار بگیرد، تمرکزش را از دست می‌دهد، ناخن‌هایش را از استرس می‌جوید، معده‌اش درد می‌گیرد.
- (۴) لب‌هایش را می‌گزد، به راه‌های مختلف تقلب فکر می‌کند، احساس می‌کند فشارش افتاده است، احساس ناکامی و بازنده‌بودن می‌کند.

۷۸- این عبارت که: «فشار روانی از نوع ارتباط شخص با محیط است.» به چه معنا است؟

- (۱) فشار روانی عاملی است که از محیط بر شخص وارد می‌شود و تعادل زندگی او را به هم می‌زند.
- (۲) ارزیابی شخص از منبع فشار، تعیین‌کننده شدت فشار روانی و نوع آن است.
- (۳) اگر عامل محیطی بیش از حد معمول فشار ایجاد کند، فرد احساس ناخوشایند بیشتری را تجربه می‌کند.
- (۴) محیط تعیین‌کننده این است که فرد فشار روانی مثبت داشته باشد یا فشار روانی منفی.

۷۹- درستی و نادرستی عبارات زیر در کدام گزینه مشخص شده است؟

- به مجموعه الگوهای رفتاری و هیجانی به کار گرفته شده در زندگی روزمره، «سبک زندگی» می‌گویند.
- سبک زندگی یکی از مهم‌ترین عوامل ایجاد بیماری‌های جسمانی است.
- سارا و ستاره، چون دوقلوهای همسان هستند، باید رژیم غذایی مشابهی را دنبال کنند.
- قبولی در کنکور به دلیل ایجاد تغییر در زندگی، می‌تواند فشار روانی ایجاد کند.

(۱) درست - نادرست - درست - درست	(۲) نادرست - درست - درست - درست
(۳) درست - نادرست - نادرست - نادرست	(۴) نادرست - درست - درست - نادرست

۸۰- با توجه به ویژگی‌های انواع مقابله، کدام مورد با بقیه متفاوت است؟

(۱) سنجش موقعیت	(۲) ترک موقعیت	(۳) اجتناب از موقعیت	(۴) تحمل کردن موقعیت

دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛

فایل پاسخنامه این آزمون را که شامل درس نامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

همچنین شما می توانید همین امشب کارنامه اولیه آزمونتان را در صفحه شخصی خود مشاهده فرمایید. برای دسترسی به صفحه شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی های آزمون های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در سایت ثبت فرمایید.

ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۲
۱۴۰۲/۰۲/۲۲

آزمون
دهم
حضور
دفترچه شماره ۲

خیلی سبز!
آزمون
تجربی | ریاضی | انسانی
سال تحصیلی
۱۴۰۱-۱۴۰۲

آزمون آزمایشی خیلی سبز

گروه آزمایشی علوم انسانی

نام و نام خانوادگی: شماره داوطلبی:

عنوان مواد امتحانی آزمون، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ملاحظات	مدت پاسخ‌گویی	تا شماره	از شماره	تعداد سؤال	مواد امتحانی	ردیف
۸۰ سؤال ۷۵ دقیقه	۲۰ دقیقه	۱۰۰	۸۱	۲۰ سؤال	زبان عربی	۱
	۲۰ دقیقه	۱۱۳	۱۰۱	۱۳ سؤال	تاریخ	۲
		۱۲۵	۱۱۴	۱۲ سؤال	جغرافیا	۳
	۲۰ دقیقه	۱۴۵	۱۲۶	۲۰ سؤال	فلسفه و منطق	۴
	۱۵ دقیقه	۱۶۰	۱۴۶	۱۵	اقتصاد	۵

داوطلب گرامی، در این آزمون، حذفیات کنکور ۱۴۰۲ در تمام دروس مربوطه، اعمال شده است. (حذفیات کرونا)

Azmoon.kheilisabz.com

عربی، زبان قرآن: عربی، زبان قرآن (۳): صفحه‌های ۵۳ تا ۸۳، عربی، زبان قرآن (۱): صفحه‌های ۷۵ و ۷۶، عربی، زبان قرآن (۲): صفحه‌های ۳۵، ۳۶، ۶۵ و ۶۶

• عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۸۸ - ۸۱):

۸۱- ﴿هَذَا خَلَقَ اللَّهُ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ...﴾

- (۱) این خلقت خداست، پس ببینید کسانی که غیر از او هستند چه چیزی را خلق کرده‌اند؟!
- (۲) این آفرینش از آن خداست و به من بنمایانید که هر چه غیر از او، چه را آفریده‌اند؟!
- (۳) این آفرینش خداست، پس به من نشان دهید کسانی که غیر از او هستند چه آفریده‌اند؟!
- (۴) این آفرینش خداوند است، پس مرا نشان دهید که غیر از او چه چیزی را می‌آفرینند؟!

۸۲- «لَمَّا لَمْ يُقْبَلِ الْأَبُ بَنْتَهُ وَ لَمْ يَجْلِسْهَا عِنْدَهُ أَنْزَعَجَ النَّبِيُّ وَ نَصَحَهُ عَلَى عَدَمِ التَّفْرِيقِ بَيْنِ الْأَوْلَادِ!»:

- (۱) هنوز پدر دختر خود را نبوسیده و او را نزد خویش ننشاند بود که پیامبر اندوهگین شد و به او نصیحت کرد که میان فرزندان تفاوتی قائل نباشد!
- (۲) وقتی که پدر دخترش را نمی‌بوسد و وی را نزد خودش نمی‌نشاند، پیامبر ناراحت شد و به او درباره فرق گذاشتن بین فرزندان نصیحتی کرد!
- (۳) زمانی که پدر دخترش را نبوسید و او را نزد خود ننشاند، پیامبر آزرده خاطر شد و او را به فرق نگذاشتن میان فرزندان پند داد!
- (۴) چون پدر دخترش را نبوسید و او را نزد خود ننشاند، پیامبر به خاطر فرق گذاشتن میان فرزندان آزرده خاطر گردید و او را نصیحت کرد!

۸۳- «إِنَّ الْخَبِيرَ أَوْصَى الْمُزَارِعَ بِأَنْ يَسْمَحَ لِلبُومَاتِ الْمَهَاجِمَةِ بِدُخُولِ مَزْرَعَتِهِ لِكَيْ تُحْفَظَ أَفْرَاحُ الطَّيُورِ الَّتِي كَانَتْ يُرَبِّيهَا هُنَاكَ»:

- (۱) سفارش کارشناس به کشاورز این بود که به جغدهای مهاجم اجازه ورود به مزرعه را بدهد تا جوجه‌های پرندگانی که آن‌جا پرورششان می‌دهد حفظ شوند!
- (۲) کارشناس به کشاورز سفارش کرد که به جغدهای مهاجم اجازه ورود به مزرعه خود را بدهد تا جوجه‌های پرندگانی که آن‌جا پرورششان می‌داد حفظ شوند!
- (۳) کارشناس توصیه کرد که کشاورز به جغدها اجازه دهد پس از هجوم، به مزرعش وارد شوند تا جوجه‌های پرندگانی که آن‌جا پرورش می‌یافتند، حفظ شوند!
- (۴) کارشناس به کشاورز سفارش کرد که به جغدهای مهاجم اجازه دهد وارد مزرعه او شوند تا جوجه‌های پرندگانی که آن‌ها را آن‌جا پرورش می‌داد حفظ کند!

۸۴- «رَبِّ أَيْرَ عَقْلِي وَ اجْعَلْنِي قَادِرًا لِيَنْتَفِعَ الْآخَرُونَ بِي وَ أَرَى الْبَسْمَاتِ عَلَى وَجْهِهِمْ!»:

- (۱) پروردگارا عقل مرا روشن بگردان و مرا توانمند قرار ده تا به دیگران سود برسانم و لبخند را روی چهره‌هایشان ببینم!
- (۲) پروردگارا عقلم را روشن گردان و مرا توانمند قرار ده تا دیگران از من بهره ببرند و لبخندها را روی چهره‌هایشان ببینم!
- (۳) پروردگارا عقل من را روشن کرد و مرا قادر ساخت تا دیگران از من سود ببرند و لبخندها را بر چهره‌های آنان ببینم!
- (۴) پروردگارا عقلم را روشن کن و مرا قادر قرار ده تا دیگران از من سود ببرند و لبخند را بر چهره ایشان ببینم!

۸۵- «إن لم يتحقق التوازن و الاستقرار في الطبيعة فسيخرَّب نظامها و يؤدي إلى موت الكائنات!»:

- (۱) اگر تعادل و آرامش در طبیعت تحقق نیابد، ساختار آن تخریب خواهد شد و به مرگ موجودات منجر می‌گردد!
- (۲) چنانچه ثبات و تعادل در طبیعت حکم‌فرما نشود، نظام آن به خرابی خواهد کشید و به مرگ موجودات منجر می‌شود!
- (۳) اگر آرامش و ثبات در طبیعت تأمین نگردد، ساختارش را تخریب خواهد کرد و به نابودی موجودات کشیده می‌شود!
- (۴) در صورت عدم تحقق تعادل و ثبات در طبیعت، نظام طبیعت تخریب خواهد شد و منتهی به مرگ موجودات می‌گردد!

۸۶- عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) لن يستسلم أمام الصَّعوبات إلَّا من ليس دؤوباً في الحياة: کسی که با پشتکار نباشد در مقابل سختی‌ها در زندگی تسلیم نخواهد شد؟!
- (۲) أُرَبِّي أولادِي تربيةً حسنةً حتَّى يكونوا نافعین للمجتمع: فرزندانم را به خوبی تربیت می‌کنم تا برای جامعه سودمند باشند!
- (۳) رَبَّنَا نِتَقَدِّ عِبَاداً لَا يَعِيشُونَ مَتَكَبِّرِينَ إِنْقَاداً: پروردگارانم بندگانمان بندگانمان را نجات می‌دهد که قطعاً با تکبر زندگی نمی‌کنند!
- (۴) لَا يَغْتَنَمُ عمره إلَّا إنسانٌ يفهمُ قيمته الغالية: عمرش را غنیمت نمی‌شمارد جز انسانی که ارزش آن را که گران است می‌فهمد!

۸۷- عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) تَعَجَّبْتُ تَعَجُّباً كَثِيراً لَمَّا رَأَيْتُ فِي المزرعة عَجُوزاً يَغْرُسُ فسيلةَ جَوْزٍ: بسیار تعجب کردم وقتی پیرمردی را در مزرعه دیدم در حالی که نهال گردویی را می‌کاشت!
- (۲) هذا هو العالم الَّذِي اِخْتَرَعَ مَادَّةً تُسَاعِدُ النَّاسَ فِي تَسْهِيلِ أَعْمَالِهِمُ الصَّعْبَةَ: این همان دانشمندی است که ماده‌ای را اختراع کرد که مردم را در آسان کردن کارهای دشوارشان یاری می‌کند!
- (۳) إِنْ تُسَافِرِي يَوْمَ الجُمُعَةِ تُواجِهي مشاكلَ عَظِيمَةً جَدًّا فِي الطَّرِيقِ: اگر روز جمعه سفر می‌کردی با مشکلات بسیار بزرگی در مسیر روبه‌رو می‌شدی!
- (۴) مَنْ يَنْصَحُ الآخِرِينَ وَ هُوَ صَادِقٌ فَسَوْفَ يُصْبِحُ بَيْنَ النَّاسِ مَحْبُوباً: هرکس با صداقت، دیگران را نصیحت کند در میان مردم محبوب خواهد بود!

۸۸- «ای مسلمانان، بدون شک خداوند کسانی را که به دیگران کمک کنند، یاری می‌کند!»:

- (۱) یا مسلمون، إِنَّ اللَّهَ يُسَاعِدُ مَنْ يُعِينُونَ الآخِرِينَ!
- (۲) أَيُّهَا المسلمون، يَعِينُ اللَّهُ الَّذِي سَاعَدَ الآخِرِينَ!
- (۳) یا المسلمون، إِنَّ اللَّهَ سَيُسَاعِدُ الَّذِينَ يُسَاعِدُونَ الآخِرِينَ!
- (۴) یا أَيُّهَا المسلمون، يُسَاعِدُ اللَّهُ مَنْ يُعِينُ الآخِرِينَ إِعَانَةً!

• اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٩١-٨٩) بما يناسب النص:

يُمكن للأصوات التي نسمعها من البيئة أن تؤثر على أعصابنا و أرواحنا و حتى أجسادنا تأثيراً شديداً. بعض الأصوات تجلب الهدوء و تبعثنا عن القلق (مضاد لـ «الهدوء») و الاضطراب. صوت تلاوة القرآن و بعض أنواع الموسيقى و خاصةً موسيقى تختص بشعوب العالم الشرقي و صوت مياه البحار و الأنهار من نفس النوع. بعض الأصوات الأخرى تزيد النشاط فينا و عند الاستماع إليها نشعر بطاقة أكثر للقيام بأعمالنا و خاصةً عند الممارسات الرياضية؛ منها صوت الشلالات و بعض أنواع الموسيقى الأخرى. ولكن هناك أصوات تجعل الناس قلقين و تُثير غضبهم عندما يسمعونها و قد تجعلهم يُظهرون سلوكاً يُؤدّي إلى حوادث مَرّة. الأصوات التي نسمعها في المدينة كلّ يوم، مثل أصوات السيّارات و المعامل و مواقف تصليح السيّارات في هذه المجموعة، فنسمّي هذه بالتلوث الصوتي. يجب أن نحاول لتقليل التلوثات الصوتية في بيئتنا أو الابتعاد عن هذه التلوثات قدر الإمكان و لو كان لمدة قصيرة.

٨٩- عيّن الصحيح:

- (١) لا ينتشر صوتٌ في المدن إلا ما يؤدّي إلى حوادث مَرّة!
- (٢) الذين يسكنون في مناطق العالم الشرقية يشعرون بالهدوء أكثر من الغربيين!
- (٣) لمياه الأنهار أصواتٌ تزيد السكينة في من يعيشون بقربها!
- (٤) القيام بالممارسات الرياضية في الشواطئ، أسهلُّ من مناطق أخرى!

٩٠- «من الأفضل للذي يشعر بالقلق أن...!» عيّن الخطأ:

- (١) يُبعد مكان عيشه عن المعامل و المصانع!
- (٢) يُسافر إلى مناطق بعيدة عن التلوثات الصوتية!
- (٣) يستمع إلى أصواتٍ مهدئة منها صوت القرآن!
- (٤) لا يستمع إلى أيّ موسيقى حين يقوم بالممارسة الرياضية!

٩١- عيّن الخطأ حسب النص:

- (١) للأصوات دور مهم في كيفية حياة الإنسان!
- (٢) التلوثات الصوتية لن تزول و لكن يُمكن تقليلها!
- (٣) هناك أصواتٌ في الطبيعة تدعونا إلى حياة أطيّب!
- (٤) الأصوات الرفيعة تجعلنا قلقين منها أصوات الشلالات!

• عيّن الصحيح في الإعراب و التحليل الصرفي (٩٣-٩٢):

٩٢- «يُمكن - تأثير - تُبعد - أكثر»:

- (١) يُمكن: فعل مضارع - للمفرد المذكر - مزيد ثلاثي (اسم فاعله: مُمكن) - معلوم / فعل و فاعل و الجملة فعلية
- (٢) تأثير: مفرد مذكر - مصدر مزيد ثلاثي (ماضيّه: تأثّر) - معرب - نكرة / مفعول مطلق للنوع و منصوب
- (٣) تُبعد: مضارع - للمفرد المؤنث - مزيد ثلاثي من باب إفعال - مجهول / فعل و نائب فاعله «نا»
- (٤) أكثر: مفرد مذكر - اسم تفضيل (من مصدر «تكثر») - معرب - نكرة / مضاف إليه و مجرور

۹۳- «الممارسات - يُظهرون - السَّيَّارات - نُحاول»:

- (۱) الممارسات: جمع سالم للمؤنث - مصدر مزيد ثلاثي على وزن مفاعلة - معرّف بأل / مجرور بحرف الجرّ
- (۲) يُظهرون: مضارع - للجمع الغائب - مزيد ثلاثي (له حرف زائد واحد) - معلوم - متعدّد / مفعوله «سلوكاً»
- (۳) السَّيَّارات: جمع سالم (مفردة: «سيّارة») و هي مؤنث - اسم مبالغة للدلالة على آلة - مبني / مضاف إليه و مجرور
- (۴) نُحاول: فعل مضارع - للمتكلّم وحده - ماضيه: حاولنا - معلوم / فعل مع «أن» يعادل المضارع الالتزامي الفارسي

۹۴- عيّن الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) طَلَبَ الحَاجَةَ مِنْ غَيْرِ أَهْلِهَا أَشَدُّ مِنَ المَوْتِ!
- (۲) رَوَابِطُ مُتَدَاخِلَةٌ بَيْنَ الكَائِنَاتِ الحَيَّةِ تُكْمِلُ التَّوَازُنَ!
- (۳) لِمَ إِزْدَادَ عَدَدُ الفِرَّانِ فِي الحَقْلِ إِزْدِياداً كَبِيراً!
- (۴) شَاهَدَ المَزَارِعُ أَنَّ مَحَاصِيلَهُ تَتَعَرَّضُ لِلأَكْلِ وَ التَّلْفِ!

۹۵- عيّن الخطأ في المفاهيم:

- (۱) لا يترك الصّدقُ بسبب زلّة أو عيب فيه: من طلبَ أخاً بلا عيب بقي بلا أخ!
- (۲) ولا تقل ما لا تحبّ أن يقال لك: نخست انديشه كن، آن گاه گفتار!
- (۳) ﴿كُلِّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلاَّ وَجْهَهُ﴾: ﴿كُلِّ نَفْسٍ ذائِقَةُ المَوْتِ﴾!
- (۴) ﴿وَمَا الحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلاَّ لَعِبٌ وَ لَهْوٌ﴾: دنيا همه هيچ و اهل دنيا همه هيچ!

۹۶- عيّن جواب الشرط يدلّ على الطلب:

- (۱) من علّمني علماً يرفع درجتي عند الآخرين!
- (۲) إذا طلب المعلم منكم أمراً فأطيعوه بسرعة!
- (۳) ما جاء به رسول الله لكم فهو يفيدكم في الدارين!
- (۴) إن لا يشتغل لسانك بذكر الله فسيموت قلبك!

۹۷- عيّن ما فيه جملة توضّح النكرة:

- (۱) أرى منصوراً يشتغل في المعمل مع والدي!
- (۲) قد نُقلت إلى العربيّة ألفاظ ترتبط ببعض البضائع!
- (۳) عصفت رياح شديدة فخرّبت بيوتاً كثيرةً جنب الشاطئ!
- (۴) رأيت الكثير من المسافرين يسافرون بالطائرة!

۹۸- عيّن «الا» تختلف في القراءة و المعنى:

- (۱) لن تنقطع شجرة في هذا الفصل الا الأشجار الجاقّة!
- (۲) ما من رجل يَعرس غرساً الا كتب الله له أجراً عظيماً!
- (۳) يَتمنّى الفلاح الا ترتفع درجة حرارة الجو أكثر من هذا!
- (۴) لا شعب بين شعوب العالم الا و له دين و طريقة للعبادة!

۹۹- عيّن ما لا يوجد فيه معنى التشبيه:

- (۱) تنزل الأسماك من السماء نزول الأمطار!
- (۲) رَبُّ سكوت يكون أفصح و أبلغ من الكلام!
- (۳) قد ننسى أنّ الكلام كالحسام و نتحدّث دون التّفكّر!
- (۴) جنود الإسلام يدافعون عن الحقّ بشجاعة كأنّهم بيان مرصوص!

۱۰۰- عيّن ما لا يوجد فيه المنادى:

- (۱) أصحابي ساعدوني لأنّي أكاد أغرق!
- (۲) رَبِّ أعنيّ في أداء واجباتي في كلّ حال!
- (۳) إلهي ساعدني في الحصول على أهدافي العظيمة!
- (۴) ساساً عليك الإحسان إلى الوالدين في جميع الأحوال!

تاریخ: تاریخ (۳): صفحه‌های ۹۲ تا ۱۶۲، تاریخ (۲): صفحه‌های ۱ تا ۱۸۶

۱۰۱- به کدام علت، پیمان عقبه دوم بیانگر نفوذ و گسترش چشمگیر اسلام در یثرب بود؟

- ۱) زمینه‌سازی برای مهاجرت تدریجی مسلمانان از مکه به یثرب
- ۲) اسلام آوردن ۷۳ زن و مرد یثربی و اعلام حمایت ایشان از پیامبر (ص)
- ۳) فراهم آمدن پایگاهی امن و مطمئن برای اسلام در یثرب در نتیجه این پیمان
- ۴) حضور شمار قابل توجهی از اعضای قبایل مختلف به‌ویژه اوس و خزرج در این پیمان

۱۰۲- کدام گزینه درباره انتساب رویدادهای تاریخی به خلفای عباسی، نادرست است؟

- ۱) سفاح، ابومسلم خراسانی را با وجود خدمات بزرگی که به عباسیان کرده بود، ناجوانمردانه کشت.
- ۲) منصور، قیام‌هایی را که در اعتراض به قتل ابومسلم در ایران صورت گرفته بود، سرکوب کرد.
- ۳) هارون الرشید، اداره امور خلافت را به یحیی پسر خالد برمکی، دبیر و مربی خویش، سپرد.
- ۴) مأمون، تحت تأثیر وزیر خود، فضل بن سهل، مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل نمود.

۱۰۳- کدام گزینه درباره خلافت فاطمیان درست است؟

- ۱) در زمان عبیدالله مهدی، خلافت فاطمی به اوج قدرت سیاسی، شکوفایی فرهنگی و رونق اقتصادی رسید.
- ۲) فاطمیان پس از تثبیت حاکمیت خود در شام، مصر را تصرف کردند و قاهره را به عنوان پایتخت خود برگزیدند.
- ۳) به علت اهتمام خلافت فاطمی به ترویج مذهب تشیع اسماعیلی، اهل تسنن مجبور به مهاجرت از قلمرو آنان شدند.
- ۴) فاطمیان با فرستادن عده زیادی از مبلغان مذهب اسماعیلیه به ایران، عراق و یمن، خشم خلفای عباسی را برانگیختند.

۱۰۴- با توجه به دوره‌ای که ابوالفضل بیهقی در آن می‌زیسته و نوع تاریخ‌نگاری او، شرح کدام واقعه یا وقایع را می‌توان

در کتاب «تاریخ بیهقی» جست‌وجو کرد؟

- الف) زمانی که طغرل به شهرهای خراسان هجوم آورد، مردم دروازه شهرها را به روی مهاجمان گشودند.
 - ب) پس از جنگ نهاوند، مسلمانان از هر سو به ایران تاختند و شهرها را یکی پس از دیگری تصرف کردند.
 - ج) موج اول حمله قبایل مغول به ایران که با فرمان چنگیزخان آغاز شد، شش سال به طول انجامید.
 - د) الب ارسلان، در نبرد ملازگرد، روم شرقی را شکست داد و آسیای صغیر را به متصرفات خود افزود.
- ۱) فقط الف ۲) الف - ب ۳) الف - ب - ج ۴) ب - ج - د

۱۰۵- عامل اصلی دشمنی و درگیری حاکمان قراقویونلو و آق‌قویونلو با رهبران طریقت صفوی چه بود؟

- ۱) نزدیکی رهبران طریقت صفوی به حکومت‌های آل مظفر و سرداران
- ۲) روی آوردن رهبران طریقت صفوی به فعالیت‌های سیاسی و نظامی
- ۳) افزایش نفوذ اجتماعی و محبوبیت شیعیان صفوی در میان قبایل ترک
- ۴) گسترش دامنه تبلیغات شیعیان صفوی به قلمرو حاکمان ترک در آسیای صغیر

۱۰۶- کدام گزینه بیانگر وقایع دوران تثبیت و تحکیم پایه‌های حکومت صفوی است؟

- الف) درگیری با ازبکان در شرق و نبرد با عثمانی در غرب قلمرو صفوی
 ب) نوسازی تشکیلات و تجهیزات سپاه و ایجاد سپاه دائمی و حرفه‌ای
 ج) اتخاذ سیاست‌های داخلی و خارجی مناسب توسط پادشاه صفوی
 د) انتقال پایتخت از قزوین به اصفهان و انجام کارهای عمرانی بزرگ
- (۱) الف - د (۲) ب - ج (۳) ج - الف (۴) د - ب

۱۰۷- کدام گزینه به محور اصلی دو نقاشی معروف شام آخر و لبخند ژکوند اثر داوینچی اشاره دارد؟

- (۱) گرایش‌های انسان‌گرایانه و توجه به انسان و طبیعت
 (۲) بیان عقاید پروتستانیسم و اعتراض به عملکرد کلیسا
 (۳) هموارساختن راه سعادت انسان و سرکوب تمایلات نفسانی
 (۴) تأکید بر خصلت‌های درونی انسان و ضرورت پرهیز از دنیاگرایی

۱۰۸- کدام گزینه درباره وقایع تاریخ ایران در فاصله سال‌های ۱۳۰۴ تا ۱۳۲۰ شمسی نادرست است؟

- (۱) در جریان اعتراض مردم مسلمان ایران به کشف حجاب در مسجد گوهرشاد مشهد، عده‌ای شهید و مجروح شدند.
 (۲) به دنبال اجباری شدن خدمت سربازی، بخش عمده‌ای از مالیات‌ها صرف خرید تجهیزات و سلاح جنگی شد.
 (۳) متفقین، کنترل راه‌های خلیج فارس به مرزهای شوروی و تأسیسات نفت جنوب را به دست گرفتند.
 (۴) ایران امتیازنامه داری را لغو کرد و به جای آن، قرارداد نفتی دیگری با انگلستان منعقد نمود.

۱۰۹- نخستین اولویت‌های ژاپن پس از انقلاب میجی، چه بود؟

- (۱) تلاش برای رشد صنعت و تجارت - جبران عقب‌ماندگی‌های نظام قبلی
 (۲) انجام اصلاحات در بخش فرهنگی و آموزش و پرورش - تلاش برای رشد صنعت و تجارت
 (۳) جبران عقب‌ماندگی‌های نظام قبلی - تغییر وضع ناتوان ژاپن در رویارویی با خطر جهانگشایی غرب
 (۴) تغییر وضع ناتوان ژاپن در رویارویی با خطر جهانگشایی غرب - انجام اصلاحات در بخش فرهنگی و آموزش و پرورش

۱۱۰- کدام گزینه، وقایع پیرامون قیام «۳۰ تیر» را به درستی روایت می‌کند؟

- الف) نخست‌وزیری مجدد دکتر مصدق و منع محمدرضاشاه از شرکت در جلسات مجلس شورای ملی
 ب) اعتراض نمایندگان طرفدار نهضت ملی در مجلس شورای ملی و موافقت شاه با استعفای قوام
 ج) استعفای دکتر مصدق در پی عدم موافقت محمدرضاشاه برای سپردن وزارت جنگ به او
 د) فتوای جهاد آیت‌الله کاشانی در پی کارشکنی‌های دربار در حوزه اختیارات قوام‌السلطنه
- (۱) الف - د (۲) ب - ج (۳) د - ب (۴) ج - الف

۱۱۱- حکومت پهلوی برای تقویت و تحکیم پایه‌های اقتدار فرهنگی خود، دست به چه اقدامی زد و کدام عامل، زمینه این اقدام را فراهم آورد؟

(۱) جشن تاج‌گذاری را برگزار نمود. - آرام‌ترشدن اوضاع سیاسی

(۲) تاریخ شاهنشاهی را جایگزین تقویم هجری شمسی کرد. - تبعید امام خمینی

(۳) جشن‌های دو هزار و پانصد ساله شاهنشاهی را برگزار نمود. - افزایش درآمدهای نفتی

(۴) با انحلال احزاب موجود، حزبی واحد به نام حزب رستاخیز را ایجاد کرد. - سرکوب مخالفان

۱۱۲- در رابطه با تقدم و تأخر وقایع نخستین سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی، کدام گزینه درست است؟

(الف) نخستین نماز جمعه به امامت آیت‌الله طالقانی در تهران برگزار شد.

(ب) آمریکا با طراحی عملیات نظامی، نیروهای خود را در صحرای طبس پیاده کرد.

(ج) با تشکیل مجلس خبرگان رهبری، نظام سیاسی جمهوری اسلامی به طور کامل استقرار یافت.

(د) سران حزب توده که به نفع حکومت شوروی در ایران جاسوسی می‌کردند و قصد کودتا داشتند، دستگیر شدند.

(۱) «ج» مقدم بر وقایع «الف»، «ب» و «د» رخ داده است.

(۲) «الف» و «د» مقدم بر «ب» و «ج» به وقوع پیوسته‌اند.

(۳) «ب» مقدم بر «د» و «ج» مؤخر بر «الف» رخ داده است.

(۴) «د» و «ب» مؤخر بر «الف» و «ج» به وقوع پیوسته‌اند.

۱۱۳- پس از آزادسازی خرمشهر، تحت تأثیر کدام عوامل، جنگ تحمیلی وارد مرحله تازه‌ای شد؟

(الف) تداوم موفقیت‌های نظامی رزمندگان ایرانی

(ب) صدور فرمان شکستن محاصره آبادان از سوی امام

(ج) افزایش کمک‌ها و حمایت‌های نظامی حامیان خارجی صدام

(د) مطرح‌شدن شروطی از سوی ایران برای رسیدن به حقوق خود

(۴) الف - ج

(۳) د - ب

(۲) ج - د

(۱) ب - الف

جغرافیا: جغرافیا (۳): صفحه‌های ۵۹ تا ۱۱۵، جغرافیا (۲): صفحه‌های ۱ تا ۱۵۸

۱۱۴- به کدام علت، ناحیه‌ای طبیعی که حدود ۳۳٪ سطح زمین را پوشانده است، منبع خوبی برای تأمین انرژی به شمار می‌رود؟

(۱) ساعات‌های آفتابی زیاد و شدت تابش خورشید

(۲) برخورداری از قدرت زیاد امواج و جزر و مد

(۳) داشتن درختان تنومند برای تهیه الوار

(۴) وجود معادن بزرگ نفت و گاز

۱۱۵- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند.

«چاله بادی، یکی از اشکال فرسایش در بیابان است که در ایجاد می‌شود.»

(۱) تراکمی - نواحی دارای ماسه‌های ریز و برخوردار از موانعی مثل بوته‌های خار یا قطعات سنگ

(۲) کاوشی - مناطق فاقد پوشش گیاهی، پوشیده از ماسه‌های ریز و دارای منابع آب زیرزمینی

(۳) بادی - رسوبات سخت باقی‌مانده از دریاچه‌های قدیم و پوشیده از شن‌ها و سنگ‌های ریز و درشت

(۴) بادی، آبی - رسوبات نرم به جامانده از دریاچه‌های قدیم و دارای منابع اندک آب سطحی

۱۱۶- با توجه به تصویر زیر، کدام گزینه بیان درست‌تری درباره «زبان» ارائه می‌کند؟

(۱) به عنوان مهم‌ترین شاخصه فرهنگ، نواحی فرهنگی را

ایجاد می‌کند.

(۲) برای افرادی که به آن تکلم می‌کنند، فرهنگ مشترکی را

به وجود می‌آورد.

(۳) خانواده زبانی به گروه بزرگی از زبان‌ها گفته می‌شود که

یک ریشه اصلی مشترک دارند.

(۴) نظامی از ارتباطات است که در آن، معنی الفاظ را فقط افرادی که در آن مشترک‌اند، درک می‌کنند.

۱۱۷- موارد «الف» و «ب» در متن زیر، با کدام گزینه مطابقت دارد؟

الف: دریای خزر و منطقه قفقاز یکی از مهم‌ترین نواحی ژئوپلیتیکی جهان است.

ب: نابرابری‌های اقتصادی در فضاهای جغرافیایی جلوه‌گر می‌شوند.

(۱) الف: در مناطق ژئوپلیتیکی دو عامل سیاست و جغرافیا بر هم اثر می‌گذارند. - ب: انسان‌ها نواحی اقتصادی را تغییر می‌دهند.

(۲) الف: ژئوپلیتیک شاخه‌ای از جغرافیای سیاسی است. - ب: نواحی اقتصادی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های دولت‌ها قرار دارند.

(۳) الف: ارزش‌های جغرافیایی، سیاست‌های جهانی را تحت تأثیر قرار می‌دهند. - ب: نواحی با یکدیگر کنش متقابل دارند.

(۴) الف: فضاهای جغرافیایی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی قرار دارند. - ب: انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.

۱۱۸- در رابطه با انواع مرزها، کدام گزینه درست است؟

- الف) معمولاً مشکلی ایجاد نمی کنند.
 ب) با لحاظ شرایط فرهنگی تعیین شده اند.
 ج) با استفاده از مختصات جغرافیایی تعیین شده اند.
 د) از زمان های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده اند.
- ۱) «الف» درباره مرز آمریکا و مکزیک و «ب» درباره مرز هند و پاکستان درست است.
 ۲) «الف» و «د» درباره مرز کانادا و آلاسکا و «ب» درباره مرز ایران و افغانستان درست است.
 ۳) «ب» درباره مرز هند و پاکستان و «ج» درباره مرز کانادا و آمریکا و مرز میان دو کره درست است.
 ۴) «ب» و «الف» درباره مرز میان دو کره و «ج» درباره مرز کانادا و آلاسکا و مرز کشورهای مستعمره درست است.

۱۱۹- در رابطه با نظریه ژئوپلیتیکی «مکیندر»، کدام گزینه درست است؟

- الف: این منطقه منبع بزرگ قدرت در جهان است.
 ب: منطقه ای است که هلال خارجی را تشکیل می دهد.
 ج: این منطقه برای قدرت های دریایی، غیر قابل دسترس است.
- ۱) الف: شرق اروپا - ب: قاره آمریکا، اقیانوسیه و جنوب آفریقا - ج: از رود ولگا در غرب تا سیبری در شرق
 ۲) الف: قلب خشکی جهان یا هارتلند - ب: استرالیا و جنوب قاره های آمریکا و آفریقا - ج: منطقه اوراسیا
 ۳) الف: منطقه خشکی اوراسیا - ب: آمریکای جنوبی، جنوب آفریقا و استرالیا - ج: هلال داخلی
 ۴) الف: جزیره جهانی - ب: قاره های آمریکا، آفریقا و اقیانوسیه - ج: قلعه یا دژ جهان

۱۲۰- هدف از تحلیل مسیرها و گره ها درون یک شبکه جغرافیایی، چیست؟

- ۱) ارزیابی پیچ و خم ها و محاسبه شاخص انحراف
 ۲) بررسی قابلیت دسترسی و کارایی یک شبکه
 ۳) احداث کوتاه ترین و کم هزینه ترین راه ها درون شبکه راه ها
 ۴) تعیین ویژگی های طبیعی برای انتخاب مناسب ترین نوع حمل و نقل

۱۲۱- عبارت زیر، مصداقی برای کدام مفهوم است؟

- «در کشورهای اسکاندیناوی با توجه به زمستان های سخت، بارش برف و یخبندان، از تجهیزات خاصی برای پاک سازی جاده ها یا احداث فرودگاه ها استفاده می شود.»
- ۱) انسان ها در شکل گیری و ایجاد نواحی نقش مهمی دارند.
 ۲) نواحی تحت تأثیر تصمیم گیری دولت ها دستخوش تغییر می شوند.
 ۳) ویژگی های طبیعی نواحی، بر مدیریت سامانه های حمل و نقل تأثیر می گذارند.
 ۴) به موازات گسترش حمل و نقل، توجه به تأمین ایمنی مسافران نیز افزایش یافته است.

۱۲۲- عبارت زیر، با کدام یک از عوامل مؤثر در وقوع سیل مرتبط است؟

«معمولاً رودهایی که از دشت‌های وسیع عبور می‌کنند، بر اثر وقوع سیل به سرعت سرریز می‌شوند.»

- (۱) حجم و مدت بارش، نقش مهمی در افزایش دبی رود و وقوع سیل دارد.
- (۲) نوع ناهمواری حوضه رود و جنس خاک بر احتمال وقوع سیل تأثیر می‌گذارد.
- (۳) شکل حوضه، شیب و تعداد انشعابات آن، رابطه مستقیمی با سیل‌خیزی رود دارند.
- (۴) تخریب پوشش گیاهی با کاستن از سرعت نفوذپذیری، احتمال سیل را افزایش می‌دهد.

۱۲۳- موارد کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«در ایران، دریاچه‌های سدی متعددی در وجود دارد که در اثر ایجاد شده‌اند.»

- (۱) دره‌های کوهستانی - احداث سازه‌های نامناسب در مسیر رودها
- (۲) دامنه‌ها و نواحی پایکوهی - خاک‌برداری و زیربری دامنه‌های پرشیب
- (۳) دره‌های کوهستانی - انباشت مواد حاصل از زمین‌لغزش در مسیر رودخانه‌ها
- (۴) دامنه‌ها و نواحی پایکوهی - فرسایش کنار آبراهه‌ها و از بین رفتن تکیه‌گاه دامنه‌ها

۱۲۴- پیش از وقوع زمین‌لرزه:

- (۱) ممکن است ترکیب شیمیایی آب موجود در چاه‌ها و قنات‌ها تغییر کند.
- (۲) لرزش‌های کوچک زمین در راستای گسل‌ها در نتیجه تجمع انرژی افزایش می‌یابد.
- (۳) سطح آب‌های زیرزمینی مناطق نزدیک به کانون اصلی زمین‌لرزه به طور ناگهانی بالا می‌آید.
- (۴) گسل‌های پنهان که در زیر پوشش رسوبی لایه‌های سطحی زمین مدفون شده‌اند، رؤیت‌پذیر می‌شوند.

۱۲۵- کدام یک از روش‌های مدیریت پیش از وقوع سیل، در درازمدت کم‌هزینه‌تر و مفیدترند؟

- الف) احداث سدهای ذخیره‌ای و سدهای تنظیمی
- ب) ایجاد پایگاه‌های نجات و امداد در مناطق سیل‌خیز
- ج) اصلاح بستر رودخانه‌ها و ایجاد کانال‌های انحرافی
- د) اجرای روش‌های آبخیزداری و تقویت پوشش گیاهی

- (۱) «ج» و «ب» (۲) «د» و «الف» (۳) «الف» و «ج» (۴) «ب» و «د»

فلسفه و منطق: فلسفه (۲): صفحه‌های ۵۲ تا ۱۱۱، فلسفه (۱): صفحه‌های ۱ تا ۹۳

۱۲۶- کدام گزینه در مورد تفکر درست است؟

- (۱) آن چه انسان را از سایر حیوانات جدا می‌کند، مرتبه برتر تفکر است.
- (۲) مراحل تفکر فلسفی و غیرفلسفی، تفاوت اساسی با یکدیگر ندارند.
- (۳) آن چه فیلسوف را از سایر مردم جدا می‌کند، وارد شدن به مرحله دوم تفکر است.
- (۴) برای تفکر اساسی، باید بخش بزرگی از وقت را به آن اختصاص داد و در آن زمان از امور روزمره فاصله گرفت.

۱۲۷- کدام یک از سوالات زیر در یکی از شاخه‌های فلسفه مورد بررسی قرار می‌گیرد؟

- (۱) آیا انسان جز احساس، ابزاری برای شناخت در اختیار دارد؟
- (۲) آیا انسان می‌تواند گذشته خود را فراموش کند؟
- (۳) اگر انسان وجود نداشت، آیا خوب و بد اخلاقی معنا داشت؟
- (۴) آیا قاعده علیت، جایی برای اختیار موجودات، از جمله انسان باقی می‌گذارد؟

۱۲۸- نتیجه‌رهایی ناگهانی از عادات غیرمنطقی با توجه به نظرات افلاطون چیست؟

- (۱) بیشتر از قبل گرفتار بند خرافات می‌شویم.
- (۲) حقایق را دفعتاً درک می‌کنیم و در شناخت مسائل مختلف، سریع به نتیجه می‌رسیم.
- (۳) از آن جا که ناگهان با حقیقت روبه‌رو شده‌ایم، نمی‌توانیم آن را به کسی منتقل کنیم.
- (۴) قطعاً در شناخت حقایق دچار مشکل می‌شویم، اما حداقل به درست نبودن سایه‌ها پی می‌بریم.

۱۲۹- کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) پارمنیدس در معرفت‌شناسی، به مغالطه تعمیم شتاب‌زده مبتلا شد.
- (۲) مبنای فیثاغورس برای بنیان‌گذاری دستگاه فلسفی عمیقش، ریاضیات بوده است.
- (۳) عبارت «در یک رودخانه نمی‌توان دوبار شنا کرد»، یکی از اصول تفکر هراکلیتوس را بیان می‌کند.
- (۴) آثار تالس نشان می‌دهد که وی پنج سال قبل از یک خورشیدگرفتگی، وقوع آن را به درستی پیش‌بینی کرده بود.

۱۳۰- کدام گزینه را نمی‌توانیم از دادگاه سقراط نتیجه بگیریم؟

- (۱) پیام سروش معبد دلفی که به کرفون گفته بود این بود، که داناترین مردم کسی است که مثل سقراط به جهل خود آگاه باشد.
- (۲) سرعت بیشتر «بدی» نسبت به «مرگ»، عامل گرفتار شدن متهم‌کنندگان سقراط به بدی بود.
- (۳) بالاترین نعمت برای آدمی، ره‌اشدن از مدعیان داوری و روبه‌رو شدن با داوران جهان دیگر است.
- (۴) اشتباه مردم درباره پاسخ سؤالاتی که سقراط از سوفیست‌ها می‌پرسید دلیل دانادانستن او بود.

۱۳۱- درست و غلط بودن هریک از موارد زیر در کدام گزینه آمده است؟

- یکی از ویژگی‌های انسان توانایی شناختن است و انسان با اشیاء و پدیده‌های پیرامون خود، ارتباط برقرار کرده و بر این اساس از آن‌ها استفاده کرده و به شناخت می‌رسد.
 - شناخت ما به تدریج افزایش می‌یابد. ما در آغاز تولد چیزی نمی‌دانیم، گام به گام با پدیده‌های جهان آشنا می‌شویم؛ یعنی با عمل شناختن در مسیر آموختن و یادگیری بیشتر پیش می‌رویم.
 - علی‌رغم گستردگی شناخت و فهم ما از جهان و خود، باز هم شناخت ما بسیار محدود است.
 - ما آگاه هستیم که در کنار دانسته‌ها و آموخته‌ها، حقایق فراوان دیگری هم در عالم هست که آن‌ها را نمی‌دانیم و نمی‌شناسیم.
- (۱) غ - ص - غ - ص (۲) ص - ص - غ - غ (۳) ص - غ - ص - غ (۴) غ - غ - ص - ص

۱۳۲- کدام یک از گزینه‌های زیر درباره معرفت درست است؟

- (۱) شناخت محسوسات و عالم طبیعت صرفاً بیانگر «قلمرو شناخت حسی» است.
- (۲) مبانی شناخت تجربی، تجربی نیستند، بلکه از طریق عقل اثبات می‌شوند.
- (۳) از نشانه‌های اعتبار شناخت حسی این است که از طریق آن، از اشیای مادی استفاده می‌کنیم.
- (۴) یافته‌های سودمند درباره کل هستی از طریق تجربه عقلی و فلسفی حاصل می‌گردد.

۱۳۳- آن چه موجب تمایز مشی دکارت با تجربه‌گرایان شد، چه بود؟

- (۱) قبول گزاره‌ها و استدلال‌های ریاضیاتی
- (۲) قبول توانمندی‌های فارغ از حس برای عقل
- (۳) مردود دانستن تجربه و حس در شناخت جهان به خاطر عقل‌گرایی
- (۴) تکیه صرف بر استدلال عقلی در شناخت جهان هستی و موجودات آن

۱۳۴- بانوجه به دیدگاه دکارت درباره حقیقت وجود انسان، چه نسبتی از نسب اربع میان دو مفهوم «آزاد از قوانین

فیزیکی» و «بعد غیرمادی انسان» برقرار است؟

- (۱) عموم و خصوص من وجه
- (۲) تباین
- (۳) تساوی
- (۴) عموم و خصوص مطلق

۱۳۵- کدام گزینه وجه اشتراک و افتراق ملاصدرا و دکارت را در مورد روح و بدن، به صورت توأمان نشان می‌دهد؟

- (۱) روح که چیز مجزایی از بدن است خود را به جسم متصل می‌کند.
- (۲) ظرفیت بی‌پایان روح موجب قرارگرفتن آن به عنوان مرکز اندیشه‌های آدمی است.
- (۳) روح و بدن علی‌رغم تأثیرگذاری متقابل روی یکدیگر، دو چیز مجزا نیستند.
- (۴) جسم و روح که دو روی یک سکه هستند، بیانگر مراحل اول و آخر تکامل موجودات زنده هستند.

۱۳۶- کدام گزینه با دیدگاه اخلاقی کانت، قرابت و نزدیکی بیشتری دارد؟

- (۱) من فرد ظلم‌ستیزی هستم، زیرا می‌خواهم تأثیر آن را به دیگران نشان دهم.
- (۲) به کسی ظلم نمی‌کنم، زیرا نمی‌خواهم اعتماد دیگران از من سلب شود.
- (۳) به کسی ظلم نمی‌کنم، زیرا ظلم با فضیلت در تناقض است.
- (۴) ظلم نخواهم کرد، زیرا دوست ندارم دیگران هم به من ظلم کنند.

۱۳۷- کدام عبارت درست است؟

- ۱) تقسیمی که ارسطو برای عقل ذکر می‌کند، تنها در صورتی قابل قبول است که انسان را دارای اراده آزاد بدانیم.
- ۲) از آنجا که انسان، هم بُعد مادی دارد و هم بعد مجرد، می‌توان گفت که ترکیبی از عالم طبیعت و عالم عقول است.
- ۳) عبور کامل از ابزار استدلال و رسیدن به معرفت شهودی برای انسان، در گرو کامل شدن تجرد روح او از ماده است.
- ۴) دقت در کاربرد تعبیر «لوگوس» توسط هراکلیتوس نشان می‌دهد که وی آن را برای هر دو معنای عقل به کار برده است.

۱۳۸- کدام گزینه، گزاره درستی را درباره عالم عقول بیان می‌کند؟

- ۱) نسبت میان عالم عقول و عالم طبیعت تباین است که هیچ مصداق مشترکی ندارند.
- ۲) جسم عقول مانند جسم انسان نیست که در قید زمان و مکان باشد.
- ۳) قوه تعقل تمامی انسان‌ها شایستگی رسیدن به تجرد از عالم ماده و طبیعت را دارد.
- ۴) عقل می‌تواند از طریق شناخت غیراستدلالی به عقول، علم پیدا کند.

۱۳۹- کدام عبارت، مورد تأیید فیلسوفان مسلمان است؟

- ۱) اگر از عقل، شهود و وحی به درستی بهره گرفته شود، این سه ابزار، همواره ما را به نتیجه یکسانی می‌رسانند.
- ۲) با این‌که روش فلسفه فقط عقل و استدلالی عقلی محض است، اما استدلال تجربی و حتی تمثیل نیز بی اعتبار نیستند.
- ۳) فقط عقول هستند که اتصال پیوسته به عالم بالا دارند و واسطه موجودات با عالم بالا هستند.
- ۴) در صورتی که بین استدلال عقلی و معارف وحیانی، ناسازگاری‌هایی به نظر برسد، باید کوشید تا با تلاش بیشتر، این ناسازگاری‌های واقعی را کم‌تر کرد.

۱۴۰- اصلی‌ترین ویژگی زعیم مدینه فاضله که موجب قرار گرفتن او در مقام هادی مردم به سمت سعادت می‌شود، کدام است؟

- ۱) اتصال مداوم به ملک وحی یا عقل فعال
- ۲) غرق شدن در تالّه و مدبر بودن فرد
- ۳) پیامبر بودن یا نبی بودن آن فرد
- ۴) داشتن روحی بزرگ با عالی‌ترین درجه تعقل

۱۴۱- در کدام گزینه به وجه مشترک طبیعت‌شناسی ابن سینا با علوم طبیعی نوین اشاره شده است؟

- ۱) بررسی ارتباط موجودات طبیعی با مبدأ نهایی آن‌ها
- ۲) مطالعه و تحقیق روی ارتباط میان طبیعت با ماوراءطبیعت
- ۳) کشف روابط موجود میان پدیده‌های طبیعی
- ۴) توجیه شروط ظاهری موجود در طبیعت

۱۴۲- کدام گزینه بیانگر مقایسه کامل تری از حکمت اشراق با حکمت مشاء می‌باشد؟

- ۱) هر دو حکمت از وجود بحث می‌کنند، اما حکمت اشراق فقط از روش کشفی و شهودی استفاده می‌کند.
- ۲) حکمت مشاء با فنی استدلالی، فکری و شهودی به بررسی مسئله وجود می‌پردازد، اما حکمت اشراق به بررسی نورافشانی خداوند می‌پردازد.
- ۳) موضوع مورد بحث هر دو وجود است که حکمت اشراق علاوه بر استفاده از روش استدلالی و عقلی، از کشف و شهود هم استفاده می‌کند.
- ۴) علی‌رغم اشتراک این دو حکمت در روش، موضوع مورد بررسی آن‌ها متفاوت است، از آن جهت که حکمت مشاء موضوع فلسفی و حکمت اشراق موضوع عرفانی دارد.

۱۴۳- کدام گزینه بیان درست تری از معنای اصل «وحدت حقیقت وجود» بیان می کند؟

(۱) همه موجودات برخوردار از مفهوم وجود هستند.

(۲) آن چیزی که مفهوم مشترک بین اشیاء است، وجود می باشد.

(۳) کثرت در خود مفهوم وحدت بخش اشیاء قرار دارد.

(۴) همه موجودات خارجی پرتو چیزی یکسان هستند.

۱۴۴- با توجه به مفهوم اصالت وجود و مقدمات درک آن، کدام بیان درست است؟

(۱) ذهن انسان به صورت طبیعی حقیقت را وارونه نشان می دهد.

(۲) انتزاعی بودن ماهیت به معنای این است که ماهیت هیچ گونه واقعیتی ندارد.

(۳) امکان دارد وجود و ماهیت هر دو اعتباری و براساس ذهنیات انسان ها باشد.

(۴) چیستی، مفهومی ساخته و پرداخته ذهن آدمی است.

۱۴۵- کدام گزینه با کسانی که گاهی براساس افکار خود تصمیم می گیرند و گاهی بیرون از آن، انطباق بیشتری دارد؟

(۱) در انتخاب پایه نظام فکری خود دچار خطا و اشتباه شده اند.

(۲) می توانند بین افکار فلسفی مختلف ارتباط برقرار کنند.

(۳) به هر حال می توان گفت دارای افکار فلسفی هستند.

(۴) کم تر اهل اندیشه ورزی هستند و یک نظام فکری مشخص برای خود ندارند.

اقتصاد: صفحه‌های ۸۱ تا ۱۲۷

۱۴۶- در کشور A جمعیت بالای ۱۵ سال ۴۰ درصد بیشتر از جمعیت زیر ۱۵ سال است و آمار جمعیت فعال و غیرفعال نیز برابر گزارش شده است. چنانچه جمعیت شاغل برابر با ۵ میلیون نفر و جمعیت کل ۲۴ میلیون نفر باشد، آن‌گاه:

الف) جمعیت افراد زیر ۱۵ سال در این کشور کدام است؟

ب) نرخ بیکاری این جامعه چند درصد است؟

(۱) ۱۰ میلیون نفر - ۲۸/۵ درصد

(۲) ۱۲ میلیون نفر - ۲۶/۵ درصد

(۳) ۱۰ میلیون نفر - ۲۶/۵ درصد

(۴) ۱۲ میلیون نفر - ۲۸/۵ درصد

۱۴۷- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح دو سؤال زیر است؟

الف) موارد زیر در کدام دسته‌بندی از انواع بیکاری قرار می‌گیرند؟

- پس از به فروش نرسیدن بسیاری از محصولات کارگاه، با آقای احمدی و ده کارگر دیگر قطع همکاری صورت گرفت.

- آقای فلاح پس از ارسال مدارک خود برای بسیاری از شرکت‌ها، سرانجام به جای فعالیت در بخش مهندسی از روی

اجبار در واحد حسابداری مشغول به کار شده است.

ب) کدام‌یک از موارد بیان شده در محاسبه نرخ بیکاری، بیکار محسوب نمی‌شوند؟

(۱) الف) دوره‌ای - بیکاری محسوب نمی‌شود، ب) احمدرضا به خاطر اشتغال به تحصیل به دنبال یک شغل پاره‌وقت

است، اما هنوز شغل مورد نظر خود را پیدا نکرده است.

(۲) الف) دوره‌ای - بیکاری محسوب نمی‌شود، ب) مجید به دلیل خارج شدن از کار قبلی خود، اکنون مدیر یک صفحه

مجازی فروش لباس است.

(۳) الف) ساختاری - اصطکاک، ب) علیرضا سه ماه است که به دلیل اختلاف نظر از واحد حقوقی یک شرکت استعفا

داده است و در جست‌وجوی یک شغل دلخواه است.

(۴) الف) ساختاری - اصطکاک، ب) امیرعباس در زمینه مورد علاقه خود که موسیقی است به آموزش و تربیت

هنرجویان می‌پردازد.

محل انجام محاسبات

- ۱۴۸- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر در خصوص «بازار نیروی کار» در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟
- نیروی کار نیز در اقتصاد دارای بازار است. در بازار کار قیمت نیروی کار که نام آن دستمزد است، با میزان تقاضا یا عرضه نیروی کار ارتباط دارد.
 - تقاضای نیروی کار از جانب کارگران است که نیروی بدنی و یا فکری خود را صرف می‌کنند و در قبال آن قیمت یا همان دستمزد را دریافت می‌کنند.
 - عرضه نیروی کار از جانب صاحبان شرکت‌ها و کارخانه‌ها یا سرمایه‌گذارانی هستند که نیروی کار را استخدام می‌کنند که گاهی در اقتصاد به آن‌ها کارفرما نیز گفته می‌شود.
 - مزاد عرضه زمانی اتفاق می‌افتد که دستمزد بالاتر از دستمزد تعادلی است و کارگران برای کار مشتاق‌اند؛ در همین زمان صاحبان شرکت‌ها به دلیل بالابودن دستمزد، حاضر به استخدام آن‌ها نیستند. برای حل چنین مشکلی کارگران باید دستمزد خود را تا حد دستمزد تعادلی پایین بیاورند.

- (۱) ص - غ - غ - ص
(۲) ص - ص - غ - ص
(۳) غ - غ - ص - غ
(۴) غ - ص - ص - غ

۱۴۹- با توجه به جدول توزیع درآمد زیر که مربوط به یک کشور فرضی در طول یک سال گذشته است؛ کدام گزینه در بردارنده پاسخ درست سؤال‌های زیر است؟

الف) شاخص دهک‌ها چه قدر است؟

ب) اگر اختلاف بین دهک پنجم و دهک هشتم، ۷ درصد باشد، به ترتیب سهم دهک هشتم و دهک پنجم چه قدر است؟

ج) اگر جمعیت کل کشور ۲۵ میلیون نفر و درآمد ملی ۴۵۰ میلیون ریال باشد، سهم هریک از افراد دهک هشتم از درآمد ملی کدام خواهد بود؟

سهم دهک اول	۳ درصد
سهم دهک دوم	۴/۵ درصد
سهم دهک سوم	۵ درصد
سهم دهک چهارم	۶/۵ درصد
سهم دهک پنجم	۸ درصد
سهم دهک ششم	۱۲/۵ درصد
سهم دهک هفتم	۱۳ درصد
سهم دهک هشتم	؟
سهم دهک نهم	۱۵/۵ درصد
سهم دهک دهم	؟

- (۱) الف) ۵/۶ / ب) ۹ درصد - ۲۳ درصد / ج) ۲۵ ریال
(۲) الف) ۴/۳ / ب) ۹ درصد - ۲۳ درصد / ج) ۲۷ ریال
(۳) الف) ۵/۶ / ب) ۱۵ درصد - ۱۷ درصد / ج) ۲۷ ریال
(۴) الف) ۴/۳ / ب) ۱۵ درصد - ۱۷ درصد / ج) ۲۵ ریال

محل انجام محاسبات

۱۵۰- کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) به ترتیب پشتوانه «پول‌های فلزی» و «پول‌های الکترونیکی و کاغذی که امروزه مورد استفاده قرار می‌گیرند» کدام است؟

ب) روند پیدایش و تکمیل پول در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

ج) کدام وظیفه پول در عبارت مقابل آن به درستی ذکر نشده است؟

۱) الف) طلا و نقره موجود در خود پول - قدرت اقتصادی کشور / ب) پول کالایی ← پول فلزی ← پول کاغذی ←

پول الکترونیکی / ج) دیگران هنگام فروش کالاها یا خدمات خود آن را از شما می‌پذیرند: وسیله پرداخت در مبادلات

۲) الف) طلا و نقره موجود در خود پول - قدرت اقتصادی کشور / ب) پول کالایی ← پول فلزی ← پول کاغذی ←

پول الکترونیکی / ج) خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی: وسیله حفظ ارزش

۳) الف) شمش‌های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود - طلا و نقره موجود در خود پول / ب) پول کالایی ←

طلا و نقره ← چک ← اسکناس ← کارت‌های اعتباری / ج) برخی هزینه‌های غیرقابل پیش‌بینی در موقعیت‌های

خاص پیش می‌آید: وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش

۴) الف) شمش‌های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود - طلا و نقره موجود در خود پول / ب) پول کالایی ←

طلا و نقره ← چک ← اسکناس ← کارت‌های اعتباری / ج) واحد پول در ایران، ریال است: وسیله سنجش ارزش

۱۵۱- موارد کدام گزینه در بردارنده پاسخ درست و کامل جاهای خالی زیر است؟

الف) افزایش قدرت تولید کشور در گرو افزایش قدرت تولید شرکت‌های تولیدی و سازوکارهای مناسب است.

ب) کشورهای پیشرفته معمولاً درآمد و تولید بالایی دارند، درآمد در آن‌ها به صورت توزیع شده است و

تعداد بیکاران این کشورها است.

ج) کشورها معمولاً با بیشتر یا به‌کارگیری روش‌های بهتر و ، ظرفیت تولیدی خود را افزایش

می‌دهند و این امر به بیشتر می‌انجامد.

د) هر کشور برای این‌که از مواهب رشد اقتصادی در آینده لذت ببرد، باید منابعی را که می‌توانست برای ساختن

کالاهای در زمان حال استفاده شود، برای برای آینده صرف کند.

۱) الف: مالیاتی و حقوقی / ب: عادلانه‌تر - کم / ج: صرفه‌جویی - کم‌هزینه - صادرات / د: مصرفی - انواع سرمایه‌ها و توسعه

روش‌های تولید بهتر

۲) الف: برای ایجاد کسب و کار و دادوستدهای مناسب / ب: ناعادلانه - زیاد / ج: سرمایه‌گذاری - فناوری مناسب‌تر -

درآمد / د: سرمایه‌ای - افزایش ظرفیت تولید کالاهای ضروری و مصرفی

۳) الف: مالیاتی و حقوقی / ب: ناعادلانه - زیاد / ج: صرفه‌جویی - کم‌هزینه - صادرات / د: سرمایه‌ای - افزایش ظرفیت

تولید کالاهای ضروری و مصرفی

۴) الف: برای ایجاد کسب و کار و دادوستدهای مناسب / ب: عادلانه‌تر - کم / ج: سرمایه‌گذاری - فناوری مناسب‌تر -

درآمد / د: مصرفی - انواع سرمایه‌ها و توسعه روش‌های تولید بهتر

محل انجام محاسبات

۱۵۲- با توجه به اطلاعات جدول زیر، میزان تولید ناخالص داخلی سرانه در این جامعه چند تومان است؟

۱	ارزش خدمات ارائه شده	۲۸۰ میلیارد تومان
۲	ارزش پوشاک تولید شده	$\frac{1}{4}$ ارزش ردیف ۱
۳	جمعیت کل کشور	۶۰ میلیون نفر
۴	تولید ۳۵۰۰ دستگاه ماشین آلات (به ارزش هر دستگاه)	۱۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان
۵	ارزش مواد غذایی تولید شده	۷۰٪ مجموع ارزش بخش خدمات و صنعت
۶	ارزش کالاهای واسطه‌ای استفاده شده در بخش صنعت	۳۲ میلیارد تومان

(۱) ۱۰۲۹۰ تومان (۲) ۱۰۲۵۰ تومان (۳) ۱۰۸۲۳ تومان (۴) ۱۰۳۶۰ تومان

۱۵۳- اطلاعات زیر مربوط به تولیدات کشوری فرضی طی سه سال متوالی است، با توجه به اطلاعات جدول:

الف) نرخ رشد تولید اسمی در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال پایه، چند درصد است؟

ب) نرخ رشد تولید واقعی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶، چند درصد است؟

(سال پایه: سال ۱۳۹۵ است.)

سال	کالای B		کالای A	
	مقدار	قیمت	مقدار	قیمت
سال ۱۳۹۵	۱۲۰	۲۵	۶۵	۲,۷۵۰
سال ۱۳۹۶	۱۲۲	۳۰	۸۰	۲,۹۰۰
سال ۱۳۹۷	۱۳۰	۴۸	۹۵	۳,۵۰۰

(۱) الف: ۲۰/۳۵ درصد / ب: ۱۹/۵ درصد

(۲) الف: ۲۹/۶۶ درصد / ب: ۱۸/۵۸ درصد

(۳) الف: ۲۰/۳۵ درصد / ب: ۱۸/۵۸ درصد

(۴) الف: ۲۹/۶۶ درصد / ب: ۱۹/۵ درصد

۱۵۴- هر دو مورد کدام گزینه در رابطه با پیشرفت اقتصادی، نادرست است؟

- در گزارش توسعه انسانی سال ۲۰۱۹، سوئیس در رتبه اول قرار دارد - الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی، آغاز حرکتی مستمر و بلندمدت برای دستیابی به یک الگوی پیشرفت بومی است که با فرهنگ ما سازگاری داشته باشد.
- در گزارش توسعه انسانی، ایران در رتبه ۶۵ و جزء کشورهای با توسعه یافتگی بالا به شمار می‌رود - در طول سده‌های گذشته برخی از کشورها و سازمان‌های بین‌المللی از شاخص‌های توسعه برای تحمیل الگوها و سبک زندگی غربی استفاده کرده‌اند.
- شاخص‌های توسعه انسانی تصویر کامل و صحیحی از پیشرفت یک کشور نشان می‌دهد - کشورهایی مثل ژاپن، ایران و یا سایر کشورها با وجود تفاوت‌ها، اهداف و ارزش‌های اجتماعی و اقتصادی یکسانی برای پیشرفت اقتصادی دارند.
- رشد و توسعه بخشی از پیشرفت کشور ماست، اما همه آن نیست - در کشور ما تلاش‌های مجریان و اندیشمندان اقتصادی در برابر نهادهای انباشت ثروت و سرمایه‌داری به نتیجه رسیده است.

محل انجام محاسبات

۱۵۵- به ترتیب، هر یک از موارد زیر، مربوط به کدام بخش از تاریخ معاصر ایران است؟

- عهدنامه‌های ننگین و مبالغ جریمه‌های گزاف آن‌ها
- اعطای امتیازها به شرکت‌ها و کشورهای استعماری
- تکیه اقتصاد ایران به بیرون از مرزها و قدرتهای بزرگ
- برچیده شدن بساط حاکمان وابسته به بیگانه
- حاکم شدن ملت ایران بر سرنوشت خود
- نوسازی ایران با صنایع مونتاژ
- پدید آمدن نظام نوین در مالیات‌گیری و بودجه‌بندی کشور

(۱) دوران حکومت پهلوی - دوران قاجار - دوران حکومت پهلوی - دوران حکومت پهلوی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - بعد

از پیروزی انقلاب اسلامی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی

(۲) دوران حکومت پهلوی - دوران قاجار - دوران حکومت پهلوی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - دوران حکومت پهلوی - دوران حکومت پهلوی - دوران قاجار

(۳) دوران قاجار - دوران حکومت پهلوی - دوران قاجار - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - دوران حکومت پهلوی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی

(۴) دوران قاجار - دوران قاجار - دوران حکومت پهلوی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - دوران حکومت پهلوی - دوران حکومت پهلوی

۱۵۶- با توجه به اطلاعات جدول زیر که وضعیت توزیع درآمد در دو کشور فرضی اول و دوم را نشان می‌دهد؛ وضعیت

توزیع درآمد در کدام کشور عادلانه‌تر است؟ و شاخص توزیع درآمد در کشوری که وضعیت توزیع درآمد در آن نامناسب

است، برابر با چه عددی است؟

کشور اول	سهام دهک‌ها	کشور دوم	سهام دهک‌ها
دهک اول	۴ درصد	دهک اول	۳ درصد
دهک دوم	۶ درصد	دهک دوم	۵ درصد
دهک نهم	۱۹ درصد	دهک نهم	۲۰ درصد
دهک دهم	۲۴ درصد	دهک دهم	۲۱ درصد

(۱) کشور اول - ۶

(۲) کشور دوم - ۷

(۳) کشور دوم - ۶

(۴) کشور اول - ۷

محل انجام محاسبات

۱۵۷- با توجه به مفهوم و آثار فقر و بیکاری هر یک از موارد زیر به کدام موضوع اشاره دارند؟

الف) محاسبه ارزش دلار در شاخص فقر مطلق

ب) در این شرایط دولت مجبور است پول بیشتری صرف برنامه‌های اجتماعی مانند بیمه بیکاری کند؛ در حالی که درآمد مالیاتی دولت کاهش یافته است.

ج) در ایام دهه ۱۳۶۰ خرید تلویزیون در روستاها نشانه ثروتمندبودن یک خانواده بود.

۱) محاسبه میانگین نرخ‌های موجود در بازار ارز - وجود تورم در کشور - در فقر نسبی همیشه تعریف فقر نسبت به وضعیتی که ما در آن هستیم، صورت می‌گیرد.

۲) محاسبه میانگین نرخ‌های موجود در بازار ارز - وجود تورم در کشور - پیچیده و سخت بودن محاسبه تعداد افراد فقیر

۳) محاسبه از طریق روش برابری قدرت خرید - تأثیر منفی بیکاری بر بودجه دولت - معیار فقر نسبی در نواحی و زمان‌های مختلف متفاوت است.

۴) محاسبه از طریق روش برابری قدرت خرید - تأثیر منفی بیکاری بر بودجه دولت - استفاده از مفهوم فقر مطلق در سنجش میزان فقر مردم یک جامعه

۱۵۸- چند مورد از عبارات زیر صحیح است؟

الف) یکی از دلایل ایجاد تورم، نابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد است، این فزونی عرضه بر تقاضا، به صورت افزایش قیمت‌ها بروز می‌کند.

ب) در شرایط تورمی، دولت به دو روش می‌تواند عرضه را افزایش دهد، روش اول کاهش موانع قانونی است و روش دوم افزایش صادرات است.

ج) مجمع عمومی بانک‌ها با اعمال سیاست پولی انبساطی می‌تواند با فروش «اوراق مشارکت» از مقدار پول در دست مردم بکاهد.

د) در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد، بانک مرکزی سیاست افزایش نقدینگی در گردش را به کار می‌گیرد. بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم به طور مستقیم نقدینگی بیشتری را به جامعه تزریق کند.

ه) به سیاست‌هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای «مدیریت حجم نقدینگی» و «حفظ ارزش پول» اعمال می‌کند، «سیاست‌های پولی» می‌گویند.

۱ (۱) ۲ (۲)

۳ (۳) ۴ (۴)

محل انجام محاسبات

۱۵۹- چند مورد از عبارات زیر، نادرست است؟

- الف) برای عبور از مشکلات اقتصادی و آسیب‌هایی که اقتصاد ملی را در دوران کنونی تهدید می‌کند، مقاوم‌سازی اقتصاد و مصونیت‌بخشی به آن در برابر فشارها و تکانه‌های خارجی ضروری است.
- ب) اقتصاد مقاوم، محصول خودباوری، تلاش و مجاهدت همه‌جانبه و فراگیر مردمان سخت‌کوشی است که حاضر نیستند زیر سایه بیگانگان زندگی کنند و به آنان وابسته باشند.
- ج) اقتصاد مقاومتی تنها با اتکای به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی بدون نیاز به فرصت‌های بیرونی نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می‌کند و با تحریم‌ها و تهدیدات دشمنان به زانو در نمی‌آید.
- د) هر کشوری برای پیشرفت و رسیدن به استقلال اقتصادی، به تعامل با کشورهای دیگر نیاز ندارد و باید بتواند تمامی نیازهای اساسی و حیاتی‌شان را خودشان تولید و تأمین کنند و وابسته به دیگران نباشند.
- ه) وابسته‌نبودن اقتصاد ملی به اقتصادهای بیگانه را می‌توان معادل استقلال اقتصادی دانست.
- و) استقلال اقتصادی به معنای قطع ارتباط با کشورهای دیگر نیست.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۶۰- جدول زیر مفروض است:

سال ۲۰۲۱ (یورو)	سال ۲۰۲۰ (یورو)	نام کشور / هزینه سبد بازار
۷,۶۰۰	؟	الف
؟	۸,۶۰۰	ب
۱۷,۶۰۰	۱۶,۰۰۰	ج

اگر درصد تغییرات cpi در کشورهای «الف»، «ب» و «ج» با هم برابر باشد، به ترتیب نرخ تورم، هزینه سبد بازار در سال ۲۰۲۰ برای کشور «الف»، و هزینه سبد بازار در سال ۲۰۲۱ برای کشور «ب» چه قدر است؟

۲) ۲۰ - ۶۵۰۵ - ۸۶۴۰

۱) ۱۰ - ۶۹۰۹ - ۹۴۶۰

۴) ۲۰ - ۶۹۰۹ - ۹۴۶۰

۳) ۱۰ - ۶۵۰۵ - ۸۶۴۰

محل انجام محاسبات

دوستان عزیز خیلی سبز، سلام؛

فایل پاسخنامه این آزمون را که شامل درسنامه، نکات کنکوری، پاسخ تشریحی و ... است، ساعت ۱۴ امروز از صفحه شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

همچنین شما می توانید همین امشب کارنامه اولیه آزمونتان را در صفحه شخصی خود مشاهده بفرمایید. برای دسترسی به صفحه شخصی خود وارد سایت آزمون خیلی سبز به آدرس: azmoon.kheilisabz.com شوید و کدی را که توسط مدرسه و یا نمایندگی های آزمون های خیلی سبز به شما داده شده، در محل مشخص شده در سایت ثبت بفرمایید.

ویژه
کنکوری‌های
۱۴۰۲

دفترچه
پاسخ
آزمون دهم
حضور

۱۴۰۲/۰۲/۲۲

علوم انسانی

سال تحصیلی
۱۴۰۱ - ۱۴۰۲

آزمون آزمایشی خیلی سبز

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهبازی - محسن فراهانی - مهران موحدی
زبان و ادبیات فارسی	محمد امیرسلیمانی - کوروش بقائی راوری - بهناز رجبی - نواب رحیمی پور - مینا سعیدی ملک - مهدی ضیایی - ابوالفضل غلامی - ابوالفضل قاضی - بهنام کیانی - یعقوب کیانی - افشین محی الدین
جامعه‌شناسی	فرشته انصاری - مبیناسادات تاجیک - سید هانی رکن‌الدینی - سعید ستوده‌مهر - فاطمه صفری - محمدابراهیم مازنی - فروغ نجمی تیموریان
روان‌شناسی	سجاد یازوکیان - مهدی جاهدی - مهدیه‌السادات رضوی - سیمین زاهدی - سید ضحی سکاکی - محمدابراهیم مازنی
زبان عربی	نوید امساکی - ولی برجی - کیارش پورمهدی - بهروز حیدریکی - آریا ذوقی - کاظم غلامی
تاریخ	علیرضا کاهیدوند - نگار مروتی - زهرا نعمتی - علی نیک‌آبادی
جغرافیا	ریحانه شعبان‌زاده - علیرضا کاهیدوند - نگار مروتی - زهرا نعمتی - علی نیک‌آبادی
فلسفه و منطق	علی اکبر آخوندی - سعید رحیمیان - منوچهر ستینه - محمدجواد سه‌دهی - مجید قدرتی پور - شبیر قنبری - احمد منصوری
اقتصاد	امیرحسین بلبلی - سعید بهروزفر - علیرضا رضایی - سارا شریفی

نام درس	مستول درس	گزینشگر	مؤلف پاسخ‌نامه	کارشناسان علمی - محتوایی به ترتیب حروف الفبا	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهبازی	علی شهبازی	علی شهبازی	مرتضی محمدی‌نژاد	شقایق راهبریان - زهرا فتحی
زبان ادبیات فارسی	کوروش بقائی راوری	ابوالفضل قاضی	مهدی کرانی	جمال طباطبائی‌نژاد - سعید همایونفر	الهه آرانی حصاری - فرهاد علی‌نژاد
جامعه‌شناسی	حبیبه صالح‌نژاد	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	فروغ نجمی تیموریان - آریتا بدقی	علی سلوکی - فاطمه صفری
روان‌شناسی	سیده ضحی سکاکی	سیده ضحی سکاکی	سیده ضحی سکاکی	محسن پیرحسینلو - محمدجواد حیدر - سیمین زاهدی	کوثر صادقی - فرهاد علی‌نژاد
زبان عربی	کوروش بقائی راوری	کاظم غلامی	آریا ذوقی	جمال‌الدین هنرور - امیرحسین ثابتی - حسام حاج‌مومن	مختار حسامی - سمانه ریحانی
تاریخ	زهرا نعمتی	زهرا نعمتی	زهرا نعمتی	علیرضا کاهیدوند - محمدعلی معصومی	سعید ستوده‌مهر - مریم طاهری
جغرافیا	زهرا نعمتی	زهرا نعمتی	زهرا نعمتی	بهروز یحیی - محمد علی معصومی - مهتاب ناصریه	ریحانه شعبان‌زاده - علی نیک‌آبادی
فلسفه و منطق	محمدجواد سه‌دهی	علی اکبر آخوندی	علی اکبر آخوندی	علی آقاجانپور - مجید پیرحسینلو	پرگل رحیمی - فرهاد علی‌نژاد - احمد منصوری
اقتصاد	سارا شریفی	سارا شریفی	سارا شریفی	مهدی ضیایی	فاطمه صفری - احمد منصوری

مدیر آزمون: مهدی هاشمی
سرپرست محتوایی: فاطمه آقاجانپور
مشاور محتوایی: سعید احمدپور

Azmoon.kheilisabz.com

ریاضی و آمار ۱: صفحه‌های ۷۲ تا ۱۱۷، ریاضی و آمار ۲: صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲

تست و پاسخ ۱

مقیاس کدام متغیر زیر، فاصله‌ای است؟

(۱) تعداد خودروهای یک پارکینگ

(۲) میزان فروش یک کتاب

(۳) تعداد چاپ‌های یک کتاب

(۴) دمای هوا

پاسخ: گزینه ۴

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۱)

درس نامه... جدول برای تشخیص مقیاس متغیرها

مثال	قابل مرتب کردن هستند؟	اختلاف بین مقادیر داده‌ها معنی دارد؟	نسبت بین مقادیر داده‌ها معنی دارد؟		
وزن، قد، مدت‌زمان کلاس	✓	✓	✓	نسبتی	کمی
دما، ساعت شروع کلاس	✓	✓	×	فاصله‌ای	
رتبه کنکور، مراحل تحصیلی	✓	×	×	ترتیبی	کیفی
رنگ ماشین، اسم افراد	×	×	×	اسمی	

پاسخ تشریحی: برای هر چهار گزینه، جدول می‌کشیم:

مقیاس	قابل مرتب کردن هستند؟	اختلاف بین مقادیر داده‌ها معنی دارد؟	نسبت بین مقادیر داده‌ها معنی دارد؟	
نسبتی	✓	✓	✓	تعداد خودروهای یک پارکینگ
نسبتی	✓	✓	✓	میزان فروش یک کتاب
نسبتی	✓	✓	✓	تعداد چاپ‌های یک کتاب
فاصله‌ای	✓	✓	×	دمای هوا

پس مقیاس متغیر «دمای هوا»، فاصله‌ای است.

تست و پاسخ ۲

نمودار دایره‌ای مقابل، مربوط به بررسی هوای شهر تهران به

مدت ۸۰ روز است. در چند روز، هوا «ناسالم برای گروه‌های

حساس» بوده است؟

۱۰ (۱)

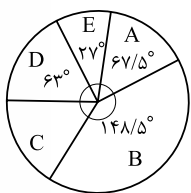
۱۲ (۲)

۱۴ (۳)

۱۶ (۴)

پاسخ: گزینه ۲

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۴ - درس ۱)

A	پاک
B	سالم
C	ناسالم برای گروه‌های حساس
D	ناسالم برای همه گروه‌ها
E	خطرناک

$$\frac{\text{زاویه فراوانی}}{\text{کل فراوانی‌ها}} = \frac{\text{زاویه}}{\text{کل}}$$

خودت حل کنی بهتره از تناسب استفاده کنید:

$$\frac{\text{زاویه}}{36} = \frac{\text{فراوانی داده}}{\text{تعداد کل داده‌ها}}$$

نکته: در نمودار دایره‌ای از تناسب مقابل استفاده می‌کنیم:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیابان سبز

ریاضی

پاسخ تشریحی گام اول: مجموع زوایا باید 360° باشد:

$$\underbrace{67/5^\circ + 148/5^\circ}_{216^\circ} + \hat{C} + \underbrace{63^\circ + 27^\circ}_{90^\circ} = 360^\circ \Rightarrow \hat{C} + 306^\circ = 360^\circ \Rightarrow \hat{C} = 54^\circ$$

گام دوم: تناسب را برای گروه C (ناسالم برای گروه‌های حساس) می‌نویسیم:

$$\frac{\hat{C}}{360^\circ} = \frac{C}{\text{تعداد کل روزها}} \Rightarrow \frac{54}{360} = \frac{C}{\text{تعداد کل روزها}} \Rightarrow C = \frac{54 \times 2}{1} = 12$$

تست و پاسخ ۳

در یک بررسی آماری ۷۵ نفر شرکت کرده‌اند. از این تعداد ۵۲۵ نفر دارای ویژگی مورد بررسی و سایر افراد، فاقد این ویژگی بوده‌اند. ۳۰۰ نفر از این افراد به طور تصادفی انتخاب می‌شوند که ۱۸۰ نفر آن‌ها دارای ویژگی مورد نظر هستند. در موضوع «نسبت افراد دارای ویژگی مورد نظر»، پارامتر جامعه چند برابر آماره نمونه است؟

$$\frac{6}{7} (4)$$

$$\frac{7}{6} (3)$$

$$\frac{6}{5} (2)$$

$$\frac{5}{6} (1)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

نکته

مثال	تعریف	
$\frac{\text{تعداد اعضای گروه خاصی از جامعه}}{\text{تعداد اعضای جامعه}}$	یک مشخصه عددی که جنبه خاصی از جامعه را توصیف می‌کند (ثابت است).	پارامتر جامعه
$\frac{\text{تعداد اعضای گروه خاصی از نمونه}}{\text{تعداد اعضای نمونه}}$	یک مشخصه عددی که جنبه خاصی از نمونه را توصیف می‌کند (متغیر است).	آماره نمونه

پاسخ تشریحی گام اول: داده‌های سؤال را می‌نویسیم:

$$\begin{cases} \text{حجم جامعه} = 750 \\ \text{حجم گروه خاصی از جامعه} = 525 \end{cases} \quad \begin{cases} \text{حجم نمونه} = 300 \\ \text{حجم گروه خاصی از نمونه} = 180 \end{cases}$$

گام دوم: پارامتر و آماره نسبت افراد دارای ویژگی مورد نظر را حساب می‌کنیم:

$$\text{پارامتر} = \frac{\text{تعداد اعضای گروه خاصی از جامعه}}{\text{تعداد اعضای جامعه}} = \frac{525}{750} \xrightarrow{\text{به 75 ساده می‌کنیم.}} \frac{7}{10}$$

$$\text{آماره} = \frac{\text{تعداد اعضای گروه خاصی از نمونه}}{\text{تعداد اعضای نمونه}} = \frac{180}{300} \xrightarrow{\text{به 60 ساده می‌کنیم.}} \frac{3}{5}$$

$$\text{پارامتر} = \frac{7}{10} = \frac{7 \times 5}{10 \times 5} = \frac{7}{10} \quad \text{آماره} = \frac{3}{5} = \frac{1 \times 3}{1 \times 3} = \frac{3}{5}$$

گام سوم: نسبت پارامتر به آماره برابر است با:

تست و پاسخ ۴

در یک نمودار حبابی متغیر سوم، مربوط به میزان فروش دو شرکت از زیرمجموعه‌های یک هلدینگ است. اگر میزان فروش شرکت «الف» برابر ۱۴۵۸ میلیارد ریال و شعاع دایره مربوط به این شرکت ۱/۵ برابر شعاع دایره مربوط به شرکت «ب» باشد، میزان فروش شرکت «ب» چقدر کم‌تر از میزان فروش شرکت «الف» است؟

$$(4) \quad 825 \text{ میلیارد ریال}$$

$$(3) \quad 820 \text{ میلیارد ریال}$$

$$(2) \quad 815 \text{ میلیارد ریال}$$

$$(1) \quad 810 \text{ میلیارد ریال}$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۴ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

خودت حل کنی بهتره در نمودار حبابی، متغیر سوم با مجذور شعاعها متناسب است.

$$\frac{A}{B} = \frac{\text{متغیر سوم}}{\text{متغیر سوم}} = \frac{\text{مساحت دایره } A}{\text{مساحت دایره } B} = \left(\frac{\text{شعاع } A}{\text{شعاع } B}\right)^2$$

نکته در نمودار حبابی، برای متغیر سوم تناسب روبه‌رو را داریم:

$$\frac{\text{فروش شرکت الف}}{\text{فروش شرکت ب}} = \left(\frac{\text{شعاع الف}}{\text{شعاع ب}}\right)^2$$

پاسخ تشریحی گام اول: تناسب را می‌نویسیم:

گام دوم: چون شعاع شرکت الف، $\frac{3}{5} = \frac{1}{5}$ برابر شعاع شرکت «ب» است، پس جای کسر داخل پرانتز، $\frac{3}{5}$ می‌نویسیم. فروش شرکت «الف» را هم داریم:

$$\frac{\text{فروش شرکت الف}}{\text{فروش شرکت ب}} = \left(\frac{\text{شعاع الف}}{\text{شعاع ب}}\right)^2 \Rightarrow \frac{1458}{B} = \left(\frac{3}{5}\right)^2 \Rightarrow \frac{1458}{B} = \frac{9}{25} \Rightarrow B = \frac{4 \times 1458}{1} = 648$$

$$1458 - 648 = 810$$

گام سوم: اختلاف فروش شرکت «الف» و «ب» برابر است با:

تست و پاسخ ۵

خانواده‌ای در سال ۹۶ برای «خدمات دندان پزشکی» و «خدمات گردشگری» به ترتیب ۶ و ۲۰ میلیون تومان هزینه کرده‌اند. اگر شاخص این دو خدمات به ترتیب ۱۴۰ و ۱۲۰ و در سال ۱۴۰۰ به ۲۵۹ و ۱۶۸ رسیده باشد، مجموع هزینه‌های این دو نوع از خدمات برای این خانواده در سال ۱۴۰۰، چند میلیون تومان است؟

$$39/1(3)$$

$$38/1(2)$$

$$38/1(2)$$

$$38/1(1)$$

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

خودت حل کنی بهتره از تناسب $\frac{\text{هزینه سال ۱۴۰۰}}{\text{هزینه سال ۹۶}} = \frac{\text{شاخص سال ۱۴۰۰}}{\text{شاخص سال ۹۶}}$ استفاده کنید.

$$\frac{\text{قیمت جدید}}{\text{قیمت اولیه}} = \frac{\text{شاخص جدید}}{\text{شاخص اولیه}}$$

پاسخ تشریحی گام اول: برای خدمات دندان پزشکی، تناسب زیر را می‌نویسیم (خدمات دندان پزشکی را با d و خدمات گردشگری را با g نشان داده‌ایم):

نشان داده‌ایم):

$$\frac{\text{هزینه سال ۱۴۰۰}}{\text{هزینه سال ۹۶}} = \frac{\text{شاخص سال ۱۴۰۰}}{\text{شاخص سال ۹۶}} \Rightarrow \frac{259}{140} = \frac{d}{6} \Rightarrow d = \frac{259 \times 6}{140} = \frac{111}{10} = 11/1$$

گام دوم: برای خدمات گردشگری، تناسب زیر را می‌نویسیم:

$$\frac{\text{هزینه سال ۱۴۰۰}}{\text{هزینه سال ۹۶}} = \frac{\text{شاخص سال ۱۴۰۰}}{\text{شاخص سال ۹۶}} \Rightarrow \frac{168}{120} = \frac{g}{20} \Rightarrow g = \frac{168 \times 20}{120} = 28$$

$$11/1 + 28 = 39/1 \text{ میلیون تومان}$$

گام سوم: مجموع هزینه‌های این دو نوع از خدمات در سال ۱۴۰۰ برابر است با:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیال سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۶

در یک جامعه آماری با ۱۶ داده آماری، مجموع داده‌ها ۶۷۲ و انحراف معیار آن‌ها ۳ است. اگر داده‌های ۳۹، ۴۳، ۴۵ و ۴۱ به آن‌ها افزوده شود، واریانس داده‌های اخیر کدام است؟

$$۸/۴(۴)$$

$$۸/۳(۳)$$

$$۸/۲(۲)$$

$$۸/۱(۱)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع داده‌ها}}{\text{تعداد داده‌ها}} = \frac{۶۷۲}{۱۶} = ۴۲$$

پاسخ تشریحی گام اول: با داشتن تعداد و مجموع داده‌ها، میانگین را حساب می‌کنیم:

گام دوم: انحراف معیار این ۱۶ داده ۳ است، پس واریانس آن‌ها ۳^۲ یعنی ۹ است. داده‌ها را x_1 تا x_{16} می‌گیریم، پس داریم:

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + \dots + (x_{16} - \bar{x})^2}{۱۶} \Rightarrow ۹ = \frac{(x_1 - ۴۲)^2 + \dots + (x_{16} - ۴۲)^2}{۱۶}$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} (x_1 - ۴۲)^2 + \dots + (x_{16} - ۴۲)^2 = ۱۴۴$$

$$\text{میانگین} = \frac{۴۱ + ۴۵ + ۴۳ + ۳۹}{۴} = \frac{۱۶۸}{۴} = ۴۲$$

گام سوم: میانگین ۴ داده اضافه‌شده را حساب می‌کنیم:

چون میانگین ۴ داده اضافه‌شده با میانگین ۱۶ داده اول برابر است، پس بعد از اضافه‌شدن این ۴ داده، میانگین همان ۴۲ می‌ماند.

گام چهارم: واریانس ۲۰ داده را حساب می‌کنیم:

$$\sigma^2 = \frac{\overbrace{(x_1 - ۴۲)^2 + \dots + (x_{16} - ۴۲)^2}^{۱۴۴} + \underbrace{(۴۱ - ۴۲)^2}_{۱} + \underbrace{(۴۵ - ۴۲)^2}_{۹} + \underbrace{(۴۳ - ۴۲)^2}_{۱} + \underbrace{(۳۹ - ۴۲)^2}_{۹}}{۲۰} = \frac{۱۶۴}{۲۰} = \frac{۸۲}{۱۰} = ۸/۲$$

تست و پاسخ ۷

نمرات یک دانش‌آموز در هفت درس در نمودار نقطه‌ای زیر نمایش داده شده است. اگر میانگین دو واحد بیشتر از مد باشد و داده‌ها را در یک نمودار جعبه‌ای نمایش دهیم، انحراف معیار داده‌های داخل ورودی جعبه تقریباً کدام است؟

	•	••	•	•	•	•
داده‌ها	۱۲	۱۴	a	۱۸	۱۹	۲۰

$$۳/۶(۴)$$

$$۳/۱(۳)$$

$$۲/۶(۲)$$

$$۲/۱(۱)$$

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۴ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره اصطلاح «داده‌های داخل ورودی جعبه» در کتکور چندین بار دیده شده است. اگر Q_1 و Q_3 جزء داده‌ها باشند، آن‌ها را جزء داده‌های جعبه حساب می‌کنیم، در غیر این صورت خارج محدوده مورد نظر هستند.

$$۱۲, ۱۴, ۱۴, a, ۱۸, ۱۹, ۲۰$$

پاسخ تشریحی گام اول: داده‌ها را از نمودار نقطه‌ای استخراج می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{۱۲ + ۱۴ + ۱۴ + a + ۱۸ + ۱۹ + ۲۰}{۷} = \frac{a + ۹۷}{۷}$$

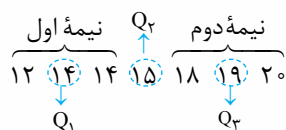
گام دوم: میانگین ۷ داده را حساب می‌کنیم:

گام سوم: عدد ۱۴ از بقیه اعداد بیشتر تکرار شده، پس مد ۱۴ است.

گام چهارم: میانگین ۲ واحد از مد بیشتر است، یعنی ۱۶ است، پس:

$$\frac{a + ۹۷}{۷} = ۱۶ \xrightarrow{\times ۷} a + ۹۷ = ۱۱۲ \Rightarrow a = ۱۵$$

گام پنجم: داده‌ها را مرتب و چارک‌ها را پیدا می‌کنیم:

۱۴, ۱۴, ۱۵, ۱۸, ۱۹

گام ششم: داده‌های داخل و روی جعبه به صورت مقابل‌اند:

$$\bar{x} = \frac{14+14+15+18+19}{5} = \frac{80}{5} = 16$$

گام هفتم: میانگین این داده‌ها را حساب می‌کنیم:

گام هشتم: واریانس این ۵ داده برابر است با:

$$\sigma^2 = \frac{2(14-16)^2 + (15-16)^2 + (18-16)^2 + (19-16)^2}{5} = \frac{8+1+4+9}{5} = \frac{22}{5} = 4/4$$

$$\sigma = \sqrt{4/4} = 2/1$$

گام نهم: جذر واریانس همان انحراف معیار است:

تذکر باتوجه به این‌که $21^2 = 441$ (یا $2/1^2 = 4/41$) و عدد $4/4$ به $4/41$ خیلی نزدیک است؛ پس جذرش تقریباً $2/1$ است.

تست و پاسخ ۸

جدول زیر مربوط به درآمد ماهیانه افراد در یک جامعه آماری مورد بررسی است. اگر خط فقر به روش میانگین برابر ۴ میلیون تومان باشد،

آن‌گاه خط فقر ماهانه به روش میانه چند میلیون تومان است؟

تعداد اعضای خانواده	۳	۵	۳	۲	۴
درآمد ماهیانه (میلیون تومان)	۱۸	۴۵	۳۰	a	۲۸

۴۰۰۰۰۰۰ (۴)

۳۷۵۰۰۰۰ (۳)

۳۵۰۰۰۰۰ (۲)

۳۲۵۰۰۰۰ (۱)

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۳

درس‌نامه: خط فقر

۱	تعریف	به حداقل درآمدی که برای زندگی یک نفر در یک ماه مورد نیاز است، خط فقر می‌گوییم.
۲	روش‌های محاسبه	(۱) به کمک میانگین: $\frac{\text{میانگین}}{۲} = \text{خط فقر}$
		(۲) به کمک میانه: $\frac{\text{میانه}}{۲} = \text{خط فقر}$ ← وقتی داده دورافتاده داریم.
۳	اثر تغییرات حقوق‌ها روی خط فقر	(۱) همه حقوق‌ها، a واحد افزایش یابد ← خط فقر $\frac{a}{۲}$ افزایش می‌یابد.
		(۲) همه حقوق‌ها، b برابر شوند ← خط فقر b برابر می‌شود.
		(۳) به همه حقوق‌ها، c درصد اضافه شود ← خط فقر، c درصد افزایش می‌یابد.

پاسخ تشریحی گام اول: خط فقر، ۴ میلیون است، پس میانگین ۸ میلیون بوده: $\bar{x} = 8$

گام دوم: میانگین درآمدها را حساب می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع حقوق خانوارها}}{\text{مجموع تعداد افراد خانوارها}} = \frac{18+45+30+a+28}{3+5+3+2+4} = \frac{a+121}{17}$$

گام سوم: میانگین به دست آمده از گام دوم را با ۸ برابر قرار می‌دهیم:

$$\frac{a+121}{17} = 8 \Rightarrow a+121=136 \Rightarrow a=15$$

گام چهارم: سهم هر عضو از خانواده را از حقوق‌ها حساب می‌کنیم:

درآمد خانواده	۱۸	۴۵	۳۰	a = 15	۲۸
تعداد اعضای خانواده	۳	۵	۳	۲	۴
سهم هر نفر	$\frac{18}{3} = 6$	$\frac{45}{5} = 9$	$\frac{30}{3} = 10$	$\frac{15}{2} = 7/5$	$\frac{28}{4} = 7$

گام پنجم: سهم‌ها را می‌نویسیم و میانه را حساب می‌کنیم. چون تعداد افراد ۱۷ نفر است، داده نهم میانه است:

۶, ۶, ۶, ۷, ۷, ۷, ۷, ۷, ۷, ۵, ۷, ۵, ۹, ۹, ۹, ۹, ۹, ۱۰, ۱۰, ۱۰

↓
Q_۹

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیابان سبز

ریاضی

$$\text{خط فقر} = \frac{\text{میانگین}}{2} = \frac{7/5}{2} = \frac{3}{2} = 1.5 \text{ میلیون} = 1500000$$

گام ششم: خط فقر به روش میانگین برابر است با:

تست و پاسخ ۹

روی یک بسته مواد غذایی عدد 780 ± 10 گرم نوشته شده است. با فرض نرمال بودن جامعه، در 2500 بسته، حدوداً وزن چند بسته بین 775 و 785 است؟

(۴) ۲۰۰۰

(۳) ۱۹۰۰

(۲) ۱۸۰۰

(۱) ۱۷۰۰

(ریاضی و آمار ۱ - فصل ۳ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در صداهای منحنی نرمال در کنکور دو سال اخیر سؤال شده است. حتماً آن‌ها را حفظ باشید.

درس نامه •• منحنی نرمال (خم بهنجار)

توزیع داده‌ها	اگر تعداد داده‌ها زیاد باشد، توزیع داده‌ها از منحنی نرمال تبعیت می‌کند.
منحنی نرمال	
بسته‌بندی مواد غذایی	۹۶ درصد بسته‌ها در این محدوده وزنی هستند.
	عدد سمت چپ: \bar{x}
	عدد سمت راست: 2σ

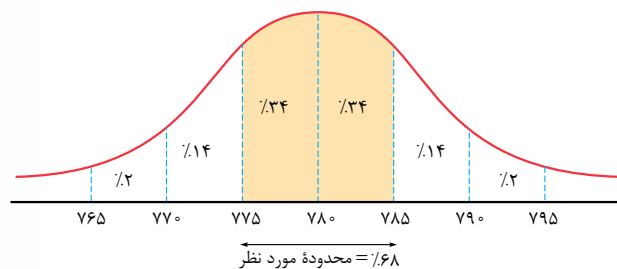
آزمون دهم حضوری

رشته انسانی

$$\frac{780 \pm 10}{\bar{x} \quad 2\sigma} \Rightarrow \begin{cases} \bar{x} = 780 \\ 2\sigma = 10 \Rightarrow \sigma = 5 \end{cases}$$

پاسخ تشریحی گام اول: با توجه به عدد روی بسته، مقدار \bar{x} و σ را حساب می‌کنیم:

گام دوم: نمودار منحنی نرمال را می‌کشیم:

گام سوم: پس ۶۸ درصد بسته‌ها، وزنشان بین 775 و 785 گرم است:

$$\frac{68}{100} = \frac{x}{2500} \Rightarrow x = \frac{68 \times 2500}{100} = 1700$$

تست و پاسخ ۱۰

در جامعه‌ای با نرخ بیکاری ۸ درصد، برای ۳۶۸ نفر از افراد بیکار، شغل ایجاد می‌شود. اگر نرخ بیکاری جدید ۶ درصد باشد، جمعیت شاغل اولیه چند نفر بوده است؟

(۴) ۱۸۱۰۵

(۳) ۱۷۸۲۴

(۲) ۱۷۲۰۰

(۱) ۱۶۹۲۸

(ریاضی و آمار ۲ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

ریاضی

درس نامه •• نرخ بیکاری

۱	جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال (فقط برای افراد ۱۶ ساله و بیشتر)
۲	$\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت بیکار} + \text{جمعیت شاغل}} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} = \text{نرخ بیکاری}$
۳	$\frac{\text{درصد بیکار}}{۱۰۰} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}}$

گام اول: پاسخ تشریحی

- تعداد افراد بیکار و شاغل اولیه را به ترتیب B و A می‌گیریم.
- نرخ بیکاری اولیه ۸ درصد بوده؛ پس:

$$\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} = \frac{\text{درصد بیکار}}{۱۰۰} \Rightarrow \frac{B}{A+B} = \frac{۸}{۱۰۰}$$

$$\Rightarrow ۲A + ۲B = ۲۵B \Rightarrow ۲A = ۲۳B \Rightarrow B = \frac{۲}{۲۳}A$$

گام دوم:

- ۳۶۸ نفر از بیکارها کم شده و به شاغلها اضافه شده، پس جمعیت بیکار و شاغل جدید به ترتیب B - ۳۶۸ و A + ۳۶۸ است.

- نرخ بیکاری جدید ۶ درصد است؛ پس:

$$\frac{B - ۳۶۸}{A + B} = \frac{۶}{۱۰۰} \Rightarrow ۳A + ۳B = ۵۰B - ۱۸۴۰۰ \Rightarrow ۳A = ۴۷B - ۱۸۴۰۰$$

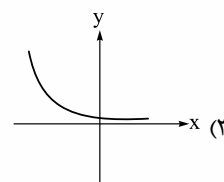
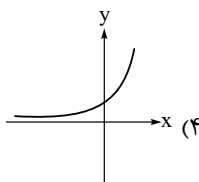
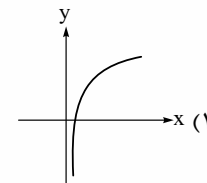
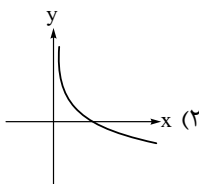
گام سوم: با جای گذاری $B = \frac{۲}{۲۳}A$ در رابطه گام دوم، داریم:

$$۳A = ۴۷\left(\frac{۲}{۲۳}A\right) - ۱۸۴۰۰ \Rightarrow ۳A = \frac{۹۴}{۲۳}A - ۱۸۴۰۰ \Rightarrow \frac{۲۵}{۲۳}A = ۱۸۴۰۰ \Rightarrow$$

$$A = ۱۸۴۰۰ \times \frac{۲۳}{۲۵} = ۱۶۹۲۸$$

ریاضی و آمار ۳: صفحه‌های ۶۱ تا ۱۰۴

تست و پاسخ ۱۱

نمودار تابع نمایی $f(x) = \left(\frac{\sqrt{15}}{۲} - 1\right)^x$ به کدام صورت است؟

پاسخ: گزینه ۳

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۳)

خودت حل کنی بهتره! باید تشخیص بدهید که پایه (یعنی $\frac{\sqrt{15}}{۲} - 1$) در محدوده $۰ < a < ۱$ است یا $a > ۱$.

درس نامه •• نمودار تابع نمایی $y = a^x$

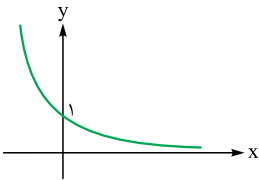
$0 < a < 1$	$a > 1$	
		نمودار
کاهشی	افزایشی	افزایشی یا کاهشی
\mathbb{R}		دامنه
\mathbb{R}^+		برد

پاسخ تشریحی گام اول: مقدار تقریبی $1 - \frac{\sqrt{15}}{2}$ را حساب می‌کنیم:

• ۱۵ بین 3^2 و 4^2 قرار دارد، پس جذرش بین ۳ و ۴ (خیلی نزدیک ۴) است:

$$3 < \sqrt{15} < 4 \xrightarrow{\div 2} 1/5 < \frac{\sqrt{15}}{2} < 2 \xrightarrow{-1} 0/5 < \frac{\sqrt{15}}{2} - 1 < 1 \Rightarrow 0 < 1 - \frac{\sqrt{15}}{2} < 1 \Rightarrow 0 < \text{پایه} < 1 \Rightarrow \text{نمودار کاهشی است.}$$

گام دوم: پس تابع $f(x) = \left(\frac{\sqrt{15}}{2} - 1\right)^x$ یک تابع نمایی با پایه بین ۰ و ۱ است که نمودارش به صورت مقابل است:

تست و پاسخ ۱۲

نیمه عمر یک دارو ۱۰ ساعت است. اگر مقدار اولیه آن ۱۲۰ میلی گرم باشد، بعد از ۴۰ ساعت چند میلی گرم از آن در بدن باقی می‌ماند؟

۶ (۴)

۱۲ (۳)

۱۵ (۲)

۷/۵ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

خودت حل کنی بهتره به ازای هر ۱۰ ساعت، مقدارش نصف مقدار قبلی می‌شود. اعداد را مرحله به مرحله بنویسید.

نکته در مسائل نیمه عمر، روابط زیر را داریم:

$$1) n = \frac{\text{کل زمان}}{\text{طول یک نیمه عمر}}$$

$$2) A_n = A_0 \times \left(\frac{1}{2}\right)^n \rightarrow \text{تعداد نیمه عمر}$$

↓
مقدار اولیه

پاسخ تشریحی راه اول:

$$n = \frac{\text{کل زمان}}{\text{طول یک نیمه عمر}} = \frac{40}{10} = 4$$

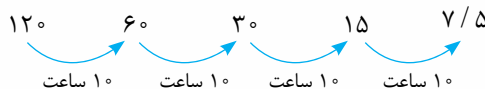
گام اول: ابتدا تعداد نیمه عمرها را حساب می‌کنیم:

$$A_n = A_0 \times \left(\frac{1}{2}\right)^n \Rightarrow A_4 = 120 \times \left(\frac{1}{2}\right)^4 = 120 \times \frac{1}{16} = \frac{120}{16} = \frac{15}{2} = 7/5$$

گام دوم: در رابطه جای گذاری می‌کنیم:

راه دوم:

در هر ۱۰ ساعت، مقدارش نصف مقدار قبلی می‌شود:

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

ریاضی

تست و پاسخ ۱۳

سه جمله اول یک دنباله هندسی به ترتیب x ، $2x$ و $\frac{y}{3}$ هستند. اگر مجموع ۸ جمله اول دنباله 85° باشد، y کدام است؟

۳۰ (۴)

۲۰ (۳)

 $\frac{80}{3}$ (۲) $\frac{40}{3}$ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۲

خود حل کنی بهتره جمله اول و دوم به ترتیب x و $2x$ هستند. یعنی r چند است؟

نکته مجموع n جمله اول یک دنباله هندسی با جمله اول a_1 و نسبت مشترک r از رابطه $S_n = \frac{a_1(r^n - 1)}{r - 1}$ به دست می آید.

$$\begin{array}{c} x \quad 2x \quad 4x \\ \swarrow \quad \searrow \\ x \times 2 \quad x \times 2 \end{array}$$

پاسخ تشریحی گام اول: باتوجه به دو جمله اول، نتیجه می گیریم که $\frac{y}{3}$ همان $4x$ است:

گام دوم: با یک دنباله هندسی با جمله اول $a_1 = x$ و نسبت مشترک $r = 2$ روبه رو هستیم: مجموع ۸ جمله اولش باید 85° باشد:

$$S_8 = \frac{a_1(r^8 - 1)}{r - 1} \Rightarrow 85^\circ = \frac{x(2^8 - 1)}{2 - 1} \Rightarrow 85^\circ = x(256 - 1) \Rightarrow 255x = 85^\circ \Rightarrow x = \frac{85^\circ}{255} = \frac{5^\circ \times 17}{15 \times 17} = \frac{5^\circ}{15} = \frac{1^\circ}{3}$$

$$\frac{y}{3} = 4x \times \frac{1^\circ}{3} \Rightarrow \frac{y}{3} = \frac{4^\circ}{3} \Rightarrow 3y = 4^\circ \Rightarrow y = \frac{4^\circ}{3}$$

گام سوم: $\frac{y}{3}$ برابر با $4x$ بود:

تست و پاسخ ۱۴

در دنباله حسابی با جمله عمومی $a_n = 3n + 6$ ، نسبت مجموع جملات با شماره زوج به مجموع جملات با شماره فرد در 20 جمله اول کدام است؟

$$\frac{a_2 + a_4 + \dots + a_{20}}{a_1 + a_3 + \dots + a_{19}}$$

 $\frac{4}{3}$ (۴) $\frac{7}{6}$ (۳) $\frac{13}{12}$ (۲) $\frac{12}{11}$ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۲ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

خود حل کنی بهتره در دنباله حسابی، جملات با شماره زوج (یا جملات با شماره فرد)، یک دنباله حسابی با اختلاف مشترک $2d$ تشکیل می دهند.

پاسخ تشریحی گام اول: جملات با شماره فرد و زوج دنباله $a_n = 3n + 6$ را می نویسیم:

$$\begin{cases} \text{جملات شماره فرد: } a_1 = 9, a_3 = 15, \dots \\ \text{جملات شماره زوج: } a_2 = 12, a_4 = 18, \dots \end{cases}$$

گام دوم: تعداد جملات هر دو دسته 10 و اختلاف مشترک هر دو دسته نیز 6 است. مجموع 10 جمله اول هر دسته را حساب می کنیم:

$$S_1 = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d) = \frac{10}{2}(2(9) + 9(6)) = 5(18 + 54) = 360$$

مجموع جملات شماره فرد (از a_1 تا a_{19}):

$$S'_1 = \frac{n}{2}(2a'_1 + (n-1)d) = \frac{10}{2}(2(12) + 9(6)) = 5(24 + 54) = 390$$

مجموع جملات شماره زوج (از a_2 تا a_{20}):

$$\frac{S'_1}{S_1} = \frac{390}{360} = \frac{13}{12}$$

گام سوم: نسبت S'_1 به S_1 برابر است با:

تست و پاسخ ۱۵

در یک دنباله هندسی افزایشی، نسبت مجموع جملات هفتم و هشتم به اختلاف جملات ششم و هفتم برابر با 6 است. نسبت مشترک این

دنباله کدام است؟

$$\frac{a_7 + a_8}{a_7 - a_6}$$

۶ یا ۴ (۴)

۴ یا ۲ (۳)

۴ یا ۳ (۲)

۳ یا ۲ (۱)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۱)

پاسخ: گزینه ۱

گام اول: مجموع جملات هفتم و هشتم را بر حسب a_1 و r می‌نویسیم:

$$a_7 + a_8 = a_1 r^6 + a_1 r^7 = a_1 r^6 (1+r)$$

فاکتور از $a_1 r^6$

گام دوم: اختلاف جملات هفتم و ششم را بر حسب a_1 و r می‌نویسیم (دقت کنید چون دنباله افزایشی است، پس a_7 از a_6 بزرگ‌تر است):

$$a_7 - a_6 = a_1 r^6 - a_1 r^5 = a_1 r^5 (r-1)$$

فاکتور از $a_1 r^5$

گام سوم: نسبت عبارت گام اول به عبارت گام دوم، برابر با ۶ است:

$$\frac{a_1 r^6 (1+r)}{a_1 r^5 (r-1)} = 6 \Rightarrow \frac{r(1+r)}{r-1} = 6 \Rightarrow \frac{r+r^2}{r-1} = 6 \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} r+r^2 = 6r-6 \Rightarrow r^2 - 5r + 6 = 0$$

$$\Rightarrow (r-2)(r-3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} r=2 \\ r=3 \end{cases}$$

تست و پاسخ ۱۶

ریشه سوم عدد A برابر با $\frac{-3}{4}$ و یکی از ریشه‌های چهارم 0.625% برابر با B است. حداکثر مقدار $A - B$ چقدر است؟

$$\frac{-31}{8} \quad (4)$$

$$\frac{-7}{2} \quad (3)$$

$$\frac{-13}{4} \quad (2)$$

$$\frac{-23}{8} \quad (1)$$

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۲)

پاسخ: گزینه ۱

خودت حل کنی بهتره ریشه سوم A یعنی $\sqrt[3]{A}$ و ریشه‌های چهارم A یعنی $\pm\sqrt[4]{A}$

درس نامه •• ریشه nام اعداد

(۱) اگر $a^n = b$ و n عددی طبیعی باشد، می‌گوییم a ریشه nام عدد b است. چند مثال:

$\sqrt[3]{8} = 2$	ریشه سوم ۸
$\pm\sqrt{25} = \pm 5$	ریشه‌های دوم ۲۵
$\pm\sqrt[4]{3}$	ریشه‌های چهارم ۳
$\sqrt[5]{-1} = -1$	ریشه پنجم -۱

(۲) ریشه nام عدد a در دو حالت $a \geq 0$ و $a < 0$.

علامت a	ریشه nام (فرد)	ریشه nام (زوج)
$a \geq 0$	$\sqrt[n]{a}$	$\pm\sqrt[n]{a}$
$a < 0$	$\sqrt[n]{a}$	ندارد

$$\sqrt[3]{A} = \frac{-3}{4} \xrightarrow{\text{توان } 3} A = \left(\frac{-3}{4}\right)^3 = \frac{-27}{8}$$

گام اول: ریشه سوم A برابر با $\frac{-3}{4}$ است؛ پس:

$$\pm\sqrt[4]{0.625} = \pm\sqrt[4]{\frac{625}{10000}} = \pm\sqrt[4]{\frac{5^4}{10^4}} = \pm\frac{5}{10} = \pm\frac{1}{2}$$

گام دوم: ریشه‌های چهارم عدد 0.625% را حساب می‌کنیم:

پس B یا $\frac{1}{2}$ است یا $-\frac{1}{2}$.

گام سوم: مقدار $A - B$ قرار است حداکثر باشد؛ پس B را منفی در نظر می‌گیریم:

$$A - B = \frac{-27}{8} - \left(-\frac{1}{2}\right) = \frac{-27}{8} + \frac{4}{8} = \frac{-23}{8}$$

تست و پاسخ ۱۷

حاصل عبارت $A = \frac{54^{\frac{2}{3}} \times \sqrt[6]{12}}{(0/04)^{\frac{-1}{2}} \times \sqrt[3]{9}}$ کدام است؟

$$7/2 \quad (2)$$

$$18 \quad (1)$$

$$90 \quad (4)$$

$$3/6 \quad (3)$$

پاسخ: گزینه ۱

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۲)

خودت حل کنی بهتره همه عبارات را با توان گویا و پایه اول (عدد اول مثل ۲، ۳، ۵ و ...) بنویسید.

پاسخ تشریحی

گام اول: تک تک عبارت‌ها را ساده می‌کنیم:

- $54^{\frac{2}{3}} = (3^3 \times 2)^{\frac{2}{3}} = (3^3)^{\frac{2}{3}} \times 2^{\frac{2}{3}} = 3^2 \times 2^{\frac{2}{3}}$
- $\sqrt[6]{12} = 12^{\frac{1}{6}} = (2^2 \times 3)^{\frac{1}{6}} = (2^2)^{\frac{1}{6}} \times 3^{\frac{1}{6}} = 2^{\frac{1}{3}} \times 3^{\frac{1}{6}}$
- $(0/04)^{\frac{-1}{2}} = \left(\frac{4}{100}\right)^{\frac{-1}{2}} = \left(\frac{1}{25}\right)^{\frac{-1}{2}} = (5^{-2})^{\frac{-1}{2}} = 5^1 = 5$
- $\sqrt[3]{9} = \sqrt[3]{3^2} = 3^{\frac{2}{3}} = 3^{\frac{1}{3}}$

گام دوم: با جای‌گذاری عبارت به‌دست‌آمده، کسر را ساده می‌کنیم:

$$A = \frac{54^{\frac{2}{3}} \times \sqrt[6]{12}}{(0/04)^{\frac{-1}{2}} \times \sqrt[3]{9}} = \frac{3^2 \times 2^{\frac{2}{3}} \times 2^{\frac{1}{3}} \times 3^{\frac{1}{6}}}{5 \times 3^{\frac{1}{3}}} = \frac{3^2 \times 2^{\left(\frac{2}{3} + \frac{1}{3}\right)}}{5} = \frac{3^2 \times 2}{5} = \frac{18}{5} = 3/6$$

تست و پاسخ ۱۸

حاصل $\sqrt[3]{3} \times \sqrt[4]{4}$ با کدام گزینه برابر است؟

$$\sqrt[6]{72} \quad (2)$$

$$\sqrt[6]{36} \quad (1)$$

$$\sqrt[2]{108} \quad (4)$$

$$\sqrt[2]{54} \quad (3)$$

پاسخ: گزینه ۲

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۲)

خودت حل کنی بهتره هر دو رادیکال را به فرجه ۶ ببرید.

پاسخ تشریحی

گام اول: $\sqrt[4]{4}$ ساده می‌شود:

$$\sqrt[4]{4} = \sqrt[4]{2^2} \xrightarrow{\text{توان و فرجه به ۲ ساده می‌شن}} \sqrt[2]{2} = \sqrt{2}$$

- $\sqrt[3]{3^1} \xrightarrow{\text{توان و فرجه ضربدر ۲}} \sqrt[6]{3^2} = \sqrt[6]{9}$
- $\sqrt[3]{3^1} \xrightarrow{\text{توان و فرجه ضربدر ۳}} \sqrt[9]{3^3} = \sqrt[9]{27}$
- $\sqrt[3]{3} \times \sqrt{2} = \sqrt[6]{9} \times \sqrt[6]{8} = \sqrt[6]{72}$

گام دوم: فرجه رادیکال‌ها باید برابر باشد تا بتوانیم آن‌ها را در هم ضرب کنیم.

فرجه یکی ۳ و فرجه دیگری ۲ است. هر دو را به فرجه ۶ می‌بریم:

گام سوم: حالا که فرجه‌ها یکسان شد، ضرب می‌کنیم:

تست و پاسخ ۱۹

در تابع نمایی $f(x) = 14 - 2^{ax+b}$ ، اگر $f(0) = -3f(\frac{1}{2}) = 6$ باشد، مقدار جزء صحیح $f(\frac{1}{4})$ کدام است؟

- ۵ (۱) ۶ (۲) ۷ (۳) ۸ (۴)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره این سؤال، مشابه سؤال ۲۰ کنکور دی ماه طرح شده است.

پاسخ تشریحی

گام اول: تساوی $f(0) = -3f(\frac{1}{2}) = 6$ را به دو تساوی ساده تبدیل می‌کنیم:

(۱) $f(0) = 6$

(۲) $-3f(\frac{1}{2}) = 6 \Rightarrow f(\frac{1}{2}) = -2$

$$1) f(0) = 6$$

$$2) -3f(\frac{1}{2}) = 6 \Rightarrow f(\frac{1}{2}) = -2$$

گام دوم: تساوی (۱) را بررسی می‌کنیم:

$$f(x) = 14 - 2^{ax+b} \xrightarrow{x=0} f(0) = 14 - 2^b \Rightarrow 6 = 14 - 2^b \Rightarrow 2^b = 8 \Rightarrow b = 3$$

گام سوم: تساوی (۲) را بررسی می‌کنیم:

$$f(x) = 14 - 2^{ax+3} \xrightarrow{x=\frac{1}{2}} f(\frac{1}{2}) = 14 - 2^{\frac{-a}{2}+3} \Rightarrow -2 = 14 - 2^{\frac{-a}{2}+3}$$

$$\Rightarrow 2^{\frac{-a}{2}+3} = 16 \Rightarrow 2^{\frac{-a}{2}+3} = 2^4 \Rightarrow \frac{-a}{2} + 3 = 4 \Rightarrow \frac{-a}{2} = 1 \Rightarrow a = -2$$

گام چهارم: با جای گذاری $a = -2$ و $b = 3$ ، ضابطه f به صورت $f(x) = 14 - 2^{-2x+3}$ درمی‌آید.

$$8f(\frac{1}{4}) = 14 - 2^{-2(\frac{1}{4})+3} = 14 - 2^{\frac{5}{2}} = 14 - \sqrt{2^5} = 14 - \sqrt{32} = 14 - \sqrt{16 \cdot 2} = 14 - 4\sqrt{2} = 8 \text{ و خردهای } 5$$

$x = \frac{1}{4}$ را در تابع قرار می‌دهیم:

گام پنجم: جزء صحیح ۸ و خردهای برابر با ۸ است.

تست و پاسخ ۲۰

جمعیت شهری با نرخ سالانه ۱۰ درصد در حال افزایش است. اگر جمعیت فعلی آن ۳,۰۰۰,۰۰۰ باشد، جمعیت آن در ۳ سال بعد چه قدر است؟

- ۳۸۲۵۰۰۰ (۱) ۳۹۰۰۰۰۰ (۲) ۳۸۷۶۰۰۰ (۳) ۳۹۹۳۰۰۰ (۴)

(ریاضی و آمار ۳ - فصل ۳ - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۴

نکته در مسائل رشد نمایی از رابطه مقابل استفاده می‌کنیم:

$$f(t) = c(1+r)^t$$

↑ سال

↓ مقدار افزایش نرخ

↓ مقدار اولیه

↓ مقدار بعد از t سال

پاسخ تشریحی گام اول: اطلاعات سؤال را می‌نویسیم:

$$\begin{cases} r = \frac{10}{100} = 0.1 \\ c = 3000000 \\ t = 3 \end{cases}$$

گام دوم: جمعیت بعد از ۳ سال برابر است با:

$$f(t) = c(1+r)^t \Rightarrow f(3) = 3000000 \times (1.1)^3 = 3000000 \times 1.331 = 3,993,000$$

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی نثر داستانی معاصر با مجموعه داستان کوتاه «یکی بود یکی نبود» از محمدعلی جمالزاده در سال ۱۳۰۱ آغاز شد و جمالزاده را با همین مجموعه، آغازگر داستان‌نویسی به شیوه نوین می‌دانند.

نکته جمالزاده در داستان بیشتر به سبک نویسندگی و کاربرد کلمات عامیانه و متداول در نثر توجه دارد و کلام را به طبع خوانندگان نزدیک می‌کند و همان راهی را می‌رود که زین‌العابدین مراغه‌ای در «سیاحت‌نامه ابراهیم بیگ» و علی‌اکبر دهخدا در «چرند و پرند» آغاز کرده بودند.

دام تستی «سبک نثر ساده و کاربرد کلمات عامیانه و نزدیک به طبع خواننده» را مراغه‌ای و دهخدا آغاز کرده بودند و جمالزاده از آن‌ها پیروی کرد، نه داستان‌نویسی به شیوه نوین را.

تست و پاسخ ۲۴

پدیدآورندگان «آینه‌های ناگهان، صدای سبز، از آسمان سبز، دلاویز تر از سبز» به ترتیب خالق آثار نیز هستند.

کدام آثار به ترتیب از قیصر امین‌پور، موسوی گرمارودی، سلمان هراتی و علی مؤذنی است؟

- (۱) ظهر روز دهم، گوشواره عرش، دری به خانه خورشید، مهاجر کوچک
- (۲) دستور زبان عشق، خواب ارغوانی، آینه‌های دردار، ملاقات در شب آفتابی
- (۳) طوفان در پراترتز، تنفس صبح، ضیافت، سفر ششم
- (۴) بی‌بال پریدن، برآشتن گیسوی تاک، از این ستاره تا آن ستاره، ظهور

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره این تیپ از تست‌های تاریخ ادبیات در کنکور نیز سابقه دارد و به راحتی می‌توانید با آثاری که نام پدیدآورنده آن‌ها را می‌دانید، ردگزینه کنید.

پاسخ تشریحی «آینه‌های ناگهان» از قیصر امین‌پور است در گزینه‌ها نیز نخستین آثار ذکر شده، همگی از قیصر امین‌پور است و نمی‌توان گزینه‌ای را رد کرد.

«صدای سبز» سروده علی موسوی گرمارودی است که در (۱)، (۲) و (۴) دیگر آثار او ذکر شده است. «تنفس صبح» از قیصر امین‌پور است (رد ۳). «از آسمان سبز» از سلمان هراتی است که در (۱)، (۳) و (۴) نیز آثاری از او ذکر شده است. در (۲) «آینه‌های دردار» نام اثری داستانی از هوشنگ گلشیری است (رد ۲).

«دلاویز تر از سبز» نیز نوشته علی مؤذنی است که در همه گزینه‌ها به جز (۱) نام اثری از او آمده است. در (۱) «مهاجر کوچک» نوشته محمدرضا سرشار است (رد ۱).

راه حل تستی با نگاهی به ابتدا و انتهای گزینه‌ها و با توجه به آثاری که نام پدیدآورندگان آن‌ها را می‌دانید رد گزینه را آغاز کنید. سپس در گزینه‌های باقی‌مانده این کار را انجام دهید تا زمانی که به پاسخ برسید.

تست و پاسخ ۲۵

تمام شاعران زیر را می‌توان از سرایندهان غزل‌هایی با مضامین تازه و بدیع دانست؛ به جز:

- (۱) بیدل دهلوی (۲) کلیم کاشانی (۳) جامی (۴) صائب تبریزی

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱ و ۷)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی شهرت جامی بیشتر به خاطر نویسندگی او (بهارستان به تقلید گلستان سعدی و نفعات‌الانس به شیوه تذکره‌الاولیای عطار نیشابوری) و مثنوی‌های اوست (که به پیروی از نظامی سرود).

بیدل، کلیم و صائب هر سه از شاعران سبک هندی‌اند و می‌دانید که شاعران این دوره در مضمون‌یابی شهره‌اند.

تست و پاسخ ۲۶

کدام مورد از ویژگی‌های ادبی شعر در سبک هندی به حساب نمی‌آید؟
معمولاً منظور این است که کدام مورد، از ویژگی‌های زبانی یا فکری شعر سبک هندی است؟

- (۱) قالب مسلط در این دوره به‌ظاهر غزل است؛ اما غزلی که گاهی به چهل بیت هم می‌رسد و تکرار قافیه در آن، امری طبیعی است.
- (۲) شعر در این سبک، بیشتر در تک‌بیت خلاصه است و طول و عرض معنا از یک بیت پیش‌تر نمی‌رود.
- (۳) استفاده از ردیف‌های طولانی و خوش‌آهنگ در شعر این دوره رایج است.
- (۴) حسن تعلیل، حس آمیزی، تمثیل و اسلوب معادله از آرایه‌های پرکاربرد این سبک‌اند.

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی این مورد که در آن به «معنا» اشاره شده است، از ویژگی‌های فکری شعر در سبک هندی است. در (۱) «قالب شعر»، در (۲) «ردیف‌های به‌کاررفته» و در (۳) «آرایه‌های ادبی»، همگی جزء ویژگی‌های ادبی شعر به‌شمار می‌آیند.

تست و پاسخ ۲۷

همه گزینه‌های زیر، به‌غیر از گزینه، از جنبه سبک‌شناسی نادرست است.

- (۱) چهارچوب زبانی شعر در سبک عراقی همان چهارچوب سبک خراسانی است که تا حدودی مختصات جدید یافته است.
- (۲) نثر فنی کم‌کم در قرن هفتم تقویت می‌شود و در قرن هشتم با سیطره تیموریان بر ایران اوج می‌گیرد.
- (۳) سبک هندی از اوایل قرن دهم تا اواسط قرن یازدهم هجری قمری به مدت ۱۵۰ سال در تاریخ ادبیات فارسی رواج داشت.
- (۴) شعر هندی شعری صورت‌گراست، نه معنی‌گرا و شاعران بیشتر به زبان توجه دارند تا به معنی.

پاسخ: گزینه ۱

(علوم و فنون ادبی یازدهم - دروس ۳ و ۱۰)

پاسخ تشریحی این نکته که «چهارچوب زبان شعر در سبک عراقی همان چهارچوب سبک خراسانی است که تا حدودی مختصات جدید یافته» درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) نثر فنی در قرن هفتم کم‌کم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم با سیطره تیموریان از میان می‌رود.
- (۳) سبک هندی از اوایل قرن یازدهم تا اواسط قرن دوازدهم هجری قمری در تاریخ ادبیات فارسی رواج داشت.
- (۴) شعر هندی، شعری معنی‌گراست، نه صورت‌گرا و شاعران به معنی بیشتر توجه داشتند تا به زبان.

تست و پاسخ ۲۸

همه گزینه‌ها از ویژگی‌های نثر دوره معاصر تا انقلاب اسلامی است؛ به‌جز:

کدام مورد از ویژگی‌های نثر دوره انقلاب اسلامی است؟

- (۱) اساطیر یونانی، رومی، هندی و عبری رد پای آشکاری در داستان‌نویسی معاصر دارند.
- (۲) توصیف پدیده‌ها و شخصیت‌ها در نثر این دوره عینی، کوتاه، بیرونی و مشخص است.
- (۳) بسیاری از واژه‌ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه وارد نثر داستانی این دوره شده‌اند.
- (۴) بسیاری از واژه‌های مربوط به فرهنگ ایثار، شهادت و مبارزه وارد زبان داستان این دوره شد.

پاسخ: گزینه ۴

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱۰)

پاسخ تشریحی ورود واژه‌های مربوط به فرهنگ ایثار و شهادت و مبارزه مربوط به ویژگی‌های زبانی نثر دوره انقلاب اسلامی است. (۱) از ویژگی‌های فکری، (۲) از ویژگی‌های ادبی و (۳) از ویژگی‌های زبانی نثر در دوره «معاصر تا انقلاب اسلامی» است.

تست و پاسخ ۲۹

آرایه‌های «ایهام، استعاره، تشبیه، اسلوب معادله، ایهام تناسب» به‌ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف) به یاد لعل تو و چشم مست می‌گونت	ز جام غم می‌لعلی که می‌خورم خون است
ب) دل که خواهد سعادت صدره‌گرش دور افکنی	باز هم چون مرغ دست‌آموز آید سوی تو
ج) از علایق فارغاند آزاد مردان همچو سرو	خار نتواند گرفتن دامن برچیده را
د) جام نوشین چون نهم بر دست پنداری جم	ور به تخت زر برآیم راست گویی نوذرم
ه) به زهد خشک زاهد بر نمی‌آید ز خودبینی	که نبود جوهر از خود بریدن تیغ چوبین را

(۱) ه - الف - د - ج - ب (۲) ب - ج - الف - ه - د (۳) ب - الف - ج - ه - د (۴) ه - د - الف - ج - ب

(علوم و فنون ادبی یازدهم - دروس ۳ و ۹ / علوم و فنون ادبی دوازدهم - دروس ۹ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در مبحث آرایه‌ها، این‌گونه از سؤالات «پرحجم» و «زمان‌بر» به نظر می‌رسند؛ در حالی که به روش رد گزینه به راحتی می‌توان آن‌ها را پاسخ داد. در کنکور هم این‌گونه تستی مکرر آمده است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

زبان و ادبیات فارسی

آزمون دهم حضوری

رشته انسانی

پاسخ تشریحی

با اسلوب معادله رد گزینه را آغاز می‌کنیم. برای این آرایه، ابیات «ج» و «ه» پیشنهاد شده‌اند.

در بیت «ج» بین دو مصراع استقلال دستوری هست و مصراع دوم مصداقی برای مصراع اول است؛ پس اسلوب معادله دارد. اما مصراع دوم بیت «ه» با حرف پیوند «که» آغاز شده و استقلال نداشتن آن کاملاً آشکار است (رد ۲ و ۳).

گزینه‌های باقی‌مانده در ابهام مشترک‌اند. با تشبیه هم نمی‌توان رد گزینه کرد، زیرا تشبیه در ابیات پیشنهادیشان دیده می‌شود. با استعاره ۴ نیز رد می‌شود، زیرا در بیت «د» واژه‌ای که استعاره بسازد، وجود ندارد. بررسی آرایه‌ها طبق ۱:

در بیت «ه»، «از خود بریدن» در دو معنی پذیرفتنی است: ۱) قطع تعلق از خود ۲) داشتن قابلیت برش (از خود برندگی داشتن) در بیت «الف»، «لعل» استعاره مصرحه از لب یار است و «چشم مست» استعاره مکنیه دارد.

در بیت «د»، «پنداری جمم: من مانند جم هستم» و «گویی نوذرم: من مانند نوذر هستم» تشبیه است.

در بیت «ب» واژه «باز» در معنی «دوباره» به کار رفته است؛ اما در معنی «پرنده شکاری» با «مرغ»، «دست‌آموز» و «ساعد» تناسب دارد و ابهام تناسب می‌آفریند.

نکته

برای یافتن ابهام در ابیات:

- ۱) در واژه باید معانی مختلف واژه‌ها را بدانید، حداقل در حد واژه‌های ابهام‌ساز کنکور که سال‌های پیش مورد سؤال بوده‌اند.
- ۲) توجه داشته باشید که ابهام، هم می‌تواند در واژه باشد و هم در ترکیب یا عبارت (مثل از خود بریدن که در بیت «ه» دیدیم).
- ۳) در ترکیب یا عبارت، باید حواستان به همه مفاهیمی باشد که ممکن است برداشت شود.

تست و پاسخ ۳۰

کدام بیت فاقد «تشبیه» و دارای «ابهام» است؟

- ۱) ما گرچه از جناب تو چون حلقه بر دریم
 - ۲) عجب ز جادوی مستت که ناتوان خفته
 - ۳) گر خمر بهشت است بریزید که بی‌دوست
 - ۴) چشم تو کاو جز دل سیاه ندارد
- نتوان از آستان تو رفتن به هیچ باب
 نهاده است کمانش مدام بر بالین
 هر شربت عذیبم که دهی عین عذاب است (عذب: گوارا)
 دل بَرزد از مردم و نگاه ندارد

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۳ / علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در این گونه از تست‌های آرایه که کم‌کاربرد هم نیست، حواستان به جنبه‌های مثبت و منفی (داشتن یا نداشتن) آرایه‌ها باشد.

پاسخ تشریحی

- ۱) آشکارا «تشبیه» دارد: همچون حلقه بر دریم؛ پس حذف می‌شود (بیت ابهام دارد: به هیچ باب: ۱) به هیچ وجه ۲) به هیچ در).
- ۲) نیز رد می‌شود، زیرا ابهام ندارد.
- ۳) نیز چون «تشبیه» دارد، رد می‌شود: «عین عذاب» در معنی «چشمه عذاب» اضافه تشبیهی است و در معنی «بسیار شبیه به عذاب» نیز تشبیه می‌سازد. «عین» در دو معنی «چشمه» و «بسیار شبیه» ابهام نیز می‌سازد.
- ۴) فاقد تشبیه است و در آن دو ابهام به کار رفته است: یکی «دل سیاه» در معانی: ۱) اشاره به سیاهی مردمک چشم ۲) باطن آلوده به گناه و دیگری «نگاه ندارد» در معانی: ۱) نگاه نمی‌کند و ۲) حفظ نمی‌کند.

تست و پاسخ ۳۱

آرایه‌های کدام گزینه همگی در بیت «نکند ترک شکرخنده شیرین خسرو / لیک پیش لب شیرین ز شکر درگذرد» وجود دارد؟

- ۱) تلمیح - اغراق - ابهام تناسب - مجاز
- ۲) ابهام - تضمین - اغراق - ابهام تناسب
- ۳) حس آمیزی - اغراق - تشبیه - ابهام
- ۴) تلمیح - ابهام تناسب - تشبیه - استعاره

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۳ / علوم و فنون ادبی دوازدهم - دروس ۹ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

- ۱) در بیت سؤال «مجاز» دیده نمی‌شود (رد ۱)؛ هم‌چنین در این بیت تضمین و استعاره وجود ندارد (رد ۲ و ۴).
- بررسی آرایه‌های بیت طبق ۳: حس آمیزی: «شکرخنده»، از آمیختن دو حس چشایی و بینایی پدید آمده است.
- اغراق: در مصراع دوم شاعر در شیرینی لب اغراق کرده و آن را از شکر نیز شیرین‌تر دانسته است.
- تشبیه: لب در شیرینی به شکر تشبیه شده است (تشبیه تفضیل مضمّر).

ایهام: «شیرین» در هر دو مصراع ایهام دارد: (۱) مزه شیرین (۲) معشوقه خسرو. «شکر» نیز در مصراع دوم به دو معنی قابل قبول است: (۱) ماده خوراکی شیرین و سپیدرنگ (۲) نام معشوقه خسرو.

تست و پاسخ ۳۲

کدام بیت دارای «تشبیه» و بیشترین تعداد «مجاز» است؟

(۱) چون سلیمانم که از کف داده‌ام تاج و نگین	(۲) حال جان پاک را در قید تن داند که چیست
(۳) هر که زد بر آتش خشم، آب مانند خلیل	(۴) گر همی خواهی که فردا پایگاهی باشدت
- تا ز مستی شیشه و پیمانه را گم کرده‌ام
هر که ماه مصر را در چاه و زندان دیده است
آتش سوزنده را بر خود گلستان می‌کند
ترک سر گیر و قدم از ره مگیر امروز باز

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

(علوم و فنون ادبی یازدهم - دروس ۳ و ۶)

در این بیت «چون سلیمانم» تشبیه است. «کف» مجاز از دست (علاقه جزء به کل)، «تاج» مجاز از حکومت (علاقه لازمی)، «نگین» مجاز از انگشتری (علاقه جزء به کل) و «شیشه» مجاز از ننگ شراب (علاقه جنس) ← چهار مجاز بررسی سایر گزینه‌ها: (۲) تشبیه: قید تن (اضافه تشبیهی)، در ضمن شاعر وضعیت مصراع اول را به وضعیت مصراع دوم تشبیه کرده است: گرفتار شدن روح در جسم مانند گرفتار شدن حضرت یوسف در چاه و زندان است. / مجاز: ندارد. (البته اگر استعاره مصرحه را مجاز بگیریم، «ماه مصر» مجاز است؛ ولی با توجه به حضور چهار مجاز در (۱) پاسخ تست تغییری نمی‌کند.) (۳) تشبیه: در این بیت، سه تشبیه به کار رفته است: (۱) شاعر مخاطب خود را به حضرت ابراهیم تشبیه کرده است. (۲) «آتش خشم» اضافه تشبیهی است. (۳) آتش [مانند] گلستان می‌شود. / مجاز: ندارد. (۴) تشبیه: ندارد (رد (۴)). / مجاز: (۱) «فردا» مجاز از آخرت (۲) «سر» مجاز از وجود یا جان (۳) «امروز» مجاز از زندگی دنیا.

راه حل تستی

بیتی را که «تشبیه» ندارد، حذف کنید و در دیگر ابیات مجازها را بیابید و علامت بزنید تا آخر کار آن‌ها را بشمارید. طبق صورت سؤال بیتی که بیشترین مجاز را دارد، مورد نظر است.

تست و پاسخ ۳۳

در کدام گزینه هر سه آرایه «تشبیه»، استعاره آشکار و مجاز با علاقه غیر شباهت دیده می‌شود؟

(۱) این مرغ آشیان ازل را به تیغ عشق	پیش سرای پرده او سر بریده‌ام
(۲) تا گل پادشاهوش تخت نهاد در چمن	لشکریان باغ را خیمه نسترن نگر
(۳) شراب وصلت اندر ده که جام هجر نوشیدم	درخت دوستی بنشان که بیخ صبر برکندم
(۴) جان علوی هوس چاه زنخدان تو داشت	دست در حلقه آن زلف خم اندر خم زد

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

(علوم و فنون ادبی یازدهم - دروس ۳، ۶ و ۹)

بررسی آرایه‌های مورد نظر در ابیات: (۱) «تیغ عشق» اضافه تشبیهی و «مرغ آشیان ازل» استعاره از جان است. (۲) «گل» به «پادشاه» تشبیه شده و «وش» ادات تشبیه آن محسوب می‌شود «لشکریان باغ» استعاره از سبزه‌ها و «چمن» مجاز از باغ و چمن‌زار است. (۳) «شراب وصل» و «جام هجر» اضافه تشبیهی و «جام» مجاز از «شراب» است (علاقه ظرف و مظروف). (۴) «چاه» در ترکیب «چاه زنخدان» استعاره از گودی و فرورفتگی چانه است و «دست» مجاز از انگشتان دست.

تست و پاسخ ۳۴

در کدام بیت بعضی از آرایه‌های ذکر شده در مقابل آن، به کار نرفته است؟

(۱) در عشق پیش‌بینی، سنگ ره وصال است	(۲) گو تُرُش‌روی باش و تلخ‌سخن
(۳) خُم‌ها همه در جوش و خروش‌اند، ز مستی	(۴) به دست خلق عالم کاسه در یوزه می‌بینم
- شد سیل محو در بحر، از پیش پا ندیدن (ایهام - اسلوب معادله)
زهر شیرین لبان شکر باشد (تشبیه - حس آمیزی)
وان می که در آن جاست، حقیقت نه مجاز است (تشخیص - حسن تعلیل)
گدا چون پادشاه گردد، گدا سازد جهانی را (مجاز - اسلوب معادله)

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی یازدهم - دروس ۳، ۶ و ۹ / علوم و فنون ادبی دوازدهم - دروس ۹ و ۱۲)

مشاوره در این گونه از تست‌های آرایه بهتر است ابتدا آرایه‌های داخل کمانک را ببینید و سپس بیت را بخوانید و وجود آن‌ها را در بیت بررسی و ردگزینه کنید.

پاسخ تشریحی در این گزینه «جهان» مجاز از «مردم جهان» است؛ اما این بیت «اسلوب معادله» ندارد. مفهوم بیت: دلیل دیروزگی و گدایی مردم، پادشاه شدن گدا است (مصراع دوم مصداقی برای مصراع اول نیست). بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ **ایهام**: واژه «پیش‌بینی» ایهام دارد: الف) عاقبت‌اندیشی ب) پیش پا را دیدن
اسلوب معادله: هر مصراع این بیت یک جمله مستقل است و مصراع دوم مصداق و معادل محسوس مصراع اول است و بین دو مصراع بر پایه تشبیه ارتباط معنایی وجود دارد ← اسلوب معادله
 ۲ **تشبیه**: زهر شکر است.
حسن آمیزی: تژش روی و تلخ سخن
 ۳ **تشخیص**: جوش و خروش داشتن و مستی خُم.
حسن تعلیل: شاعر برای جوشش باده در خُم دلیل شاعرانه ذکر کرده است.

تست و پاسخ ۳۵

ترتیب درست ابیات به دلیل داشتن آرایه‌های «حسن تعلیل، مجاز، اسلوب معادله، ایهام و حسن آمیزی» کدام است؟
 الف) اگر گردی ز مستی خاک خشنود
 ب) موج سراب، سلسله‌جنبان تشنگی است
 ج) از من غمزده دل می‌طلبد غمزه دوست
 د) نه من انگشت‌نمایم به هواداری رویت
 ه) در حقیقت تنگ‌دستی مایه دیوانگی است

۱) ب - ج - الف - د - ه ۲) ه - الف - ب - د - ج ۳) ج - ب - د - الف - ه ۴) ه - د - الف - ب - ج

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۴/ علوم و فنون ادبی دوازدهم - دروس ۹ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی اگر با «حسن تعلیل» رد گزینه کنیم، ۱ و ۳ حذف می‌شوند، زیرا ابیات پیشنهادی حسن تعلیل ندارند. در بیت «ب» دلیل ذکرشده خیالی و غیرواقعی نیست و در بیت «ج» دلیلی ذکر نشده است. با «اسلوب معادله» نیز ۴ حذف می‌شود، زیرا در بیت «الف» اسلوب معادله وجود ندارد. «اگر» در ابتدای مصراع اول نشان‌دهنده پیوند بین دو مصراع است. بررسی آرایه‌های ابیات طبق ۲:

در بیت «ه» دلیل دیوانگی بید مجنون (اشاره به وارونگی آن)، اندوه او از بی‌حاصلی دانسته شده است ← حسن تعلیل
 در بیت «الف» خاک مجاز از انسان است.

در بیت «ب» هر مصراع جمله مستقلی است و مصراع دوم مصداق و معادلی برای مصراع اول ← اسلوب معادله
 در بیت «د» واژه «نگران» در دو معنی پذیرفتنی است: ۱) نگران و مضطرب ۲) نگاه‌کننده ← ایهام

در بیت «ج» نیز «نرگس گویا» حسن آمیزی دارد، زیرا «نرگس» استعاره از «چشم» است و نسبت‌دادن گویایی به چشم حسن آمیزی محسوب می‌شود.

تست و پاسخ ۳۶

آرایه‌های نوشته‌شده در مقابل کدام بیت، «هر دو» درست هستند؟

- ۱) آن دل که سفر کرده به چین سر زلفت
 ۲) ز آن رو که در جهان به جاملت نظیر نیست
 ۳) دل است کاین همه خونم ز دیده می‌بارد
 ۴) به بوی زلف تو دادم دل شکسته به باد
- یا رب که در آن شام غریبان به چه حال است (ایهام - ایهام تناسب)
 هر کس که دید روی تو سر در جهان نهاد (اغراق - حسن تعلیل)
 پَر است که آفت جان عقاب می‌گردد (حسن تعلیل - اسلوب معادله)
 بیا که جان عزیزم فدای بوی تو باد (ایهام - حسن آمیزی)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - دروس ۹ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی در این گزینه واژه «چین» با دو معنی ایهام می‌سازد: (۱) کشور چین (به خاطر دور و درازی آن) (۲) چین و شکن، پیچ و تاب زلف. هم‌چنین واژه «شام» در این بیت در معنی «شب» به کار رفته است؛ اما در معنی «سرزمین شام» با واژه «چین» تناسب دارد و ایهام تناسب می‌سازد. بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ در بیان زیبایی معشوق «اغراق» شده است؛ اما این بیت «حسن تعلیل» ندارد.

۳ در این بیت مصراع دوم مصداقی است برای مصراع اول؛ پس اسلوب معادله دارد. این بیت «حسن تعلیل» ندارد.

۴ «بو» در دو معنی «رایحه» و «آرزو» پذیرفتنی است و ایهام می‌سازد؛ اما این بیت حس آمیزی ندارد.

راه حل تستی وقتی صورت سؤال «هر دو آرایه» را درست می‌خواهد، پس گزینه‌ای که یک آرایه نادرست پیشنهاد داده است، حذف می‌شود. به این ترتیب ابتدا به آرایه‌های داخل کمانک توجه کنید و سپس با توجه به آن‌ها ابیات را بررسی و رد گزینه نمایید.

تست و پاسخ ۳۷

در کدام بیت، اختیار وزنی «قلب» وجود دارد؟

در کدام بیت، تبدیل مفتعلن (— U —) به مفاعِلن (— U —) یا بالعکس آن دیده می‌شود؟

مرهم عشاق چیست زخم ز بازوی دوست
چشم ندارد خلاص هر که در این دام رفت
هر که تو را بدسگال ندامت او را ندیم
تکیه بر ایام نیست تا دگر آید بهار

(۱) داروی مشتاق چیست زهر ز دست نگار
(۲) هر که دل‌آرام دید از دلش آرام رفت
(۳) هر که تو را نیک‌خواه نیکویی او را دلیل
(۴) روز بهار است خیز تا به تماشا رویم

پاسخ: گزینه ۳

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۸)

پاسخ تشریحی در مصراع دوم در این گزینه، رکن سوم به جای «مفتعلن» (— U —) «مفاعِلن» (— U —) آمده است؛ یعنی هجای اول و دوم آن قلب (جابه‌جا) شده است.

هَر	کِ	تْ	را	نِیک	خاَه	نِی	کُو	یِی	او	را	دَ	لِیل
—	U	U	—	—	U	—	×	×	—	—	U	U
هَر	کِ	تْ	را	بَد	سِی	نِ	دا	م	تُو	را	نَ	دِیم
—	U	U	—	—	U	U	—	U	—	—	U	U
مفتعلن				فاعلن				مفتعلن (مفاعِلن)				فاعلن

(در رکن سوم مصراع اول، دوبار اختیار زبانی کوتاه تلفظ کردن مصوّت بلند وجود دارد.)
در سایر گزینه‌ها وزن «مفتعلن فاعِلن مفتعلن فاعِلن» بدون قلب (جابه‌جایی هجاهای کوتاه و بلند) آمده است.

تست و پاسخ ۳۸

وزن عروضی کدام سروده، در مقابل آن نادرست است؟

- (۱) شب ایستاده است / خیره نگاه او / بر چارچوب پنجره من (مستفعلن فعل / مستفعلن فعل / مستفعلن مفاعِل فعلن)
- (۲) هست شب، یک شب دم‌کرده و خاک / رنگ رخ باخته است (فاعلاتن فاعِلن / فاعلاتن فاعِلن)
- (۳) بیا ره‌توشه برداریم / قدم در راه بی‌برگشت بگذاریم (مفاعِلن مفاعِلن / مفاعِلن مفاعِلن)
- (۴) باغ بی‌برگی / روز و شب تنه‌است / با سکوت پاک غمناکش (فاعلاتن فع / فاعلاتن فع / فاعلاتن فاعِلن)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

زبان و ادبیات فارسی

مشاوره در این گونه از سؤالات عروضی که وزن هر شعر در مقابل آن آمده است، روش سماعی بهر احتی نشان می‌دهد که کدام گزینه وزن نادرستی را پیشنهاد داده است. این کار در صرفه‌جویی زمان به شما کمک می‌کند. فقط این که مر اقب باشید وزن‌هایی که می‌توانند به شکل دیگری هم دسته‌بندی شوند و وزن دیگری بیابند شمارا دچار اشتباه نکنند. برای مثال وزن (مستفعلن فَعْلَ: -- U / U) به شکل (مفعول فاعلن: -- U / U) نیز خوانده و تقسیم‌بندی می‌شود.

پاسخ تشریحی وزن این سروده هجایی به شکل زیر صحیح است:

رَن	گِ	رُخ	با	خ	ت	آست
—	U	—	—	U	U	U
فاعلتن			فعلن			

هَسَبَت	شَب	یَک	شَن	بِ	دَم	گَر	دِ	وُ	خاک
—	—	—	U	U	—	—	U	U	U
فاعلتن			فاعلتن			فعلن			

وزن سایر گزینه‌ها:

۱

خِی	رِ	نِ	گَا	هَ	اَو
—	U	U	—	U	—
مستفعلن			فعل		

شَب	اِیَس	تَا	دِ	آسْت
—	—	U	U	U
مستفعلن			فعل	

بَر	چَا	چَو	بِ	پَن	جَ	رِ	یِ	مَن
—	—	U	—	U	U	U	U	—
مستفعلن			مفاعل			فعلن		

پِ	یَا	رَه	تَو	شِ	بَر	دَا	رِیْم
U	—	—	—	U	—	—	U
مفاعیلن				مفاعیلن			

قِ	دَم	دَر	رَا	هَ	بِی	بَر	گَشَبَت	بُگ	دَا	رِیْم
U	—	—	—	U	—	—	—	U	—	U
مفاعیلن			مفاعیلن				مفاعیلن			

با	غِ	بِی	بَر	گِی
—	U	—	—	—
فاعلتن			فعل	

رو	زُ	شَب	تَن	هَاسْت
—	U	—	—	U
فاعلتن			فعل	

با	سُ	کُو	تِ	پَا	کِ	عَم	نَا	گَش
—	U	—	U	—	—	—	—	—
فاعلتن			فاعلتن				فعل	

۳

۴

تست و پاسخ ۳۹

نام وزن چند بیت از ابیات زیر نادرست است؟
 الف) چرخ را آرامگاه عافیت پنداشتم
 ب) نه بوی گل، نه رنگ لاله از جا می برد ما را
 ج) برازنده تاج و تخت و کلاه
 د) بزرگان جهان چون بند گردن

آشیان کردم تصوّر، خانه صیاد را (رمل مسدس محذوف)
 به گلشن لذت ترک تماشا می برد ما را (رجز مثنی سالم)
 خدیو جوان بخت عباس شاه (مقارب مثنی محذوف)
 تو چون یاقوت سرخ اندر میانه (هزج مسدس محذوف)

چهار (۴)

سه (۳)

دو (۲)

یک (۱)

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱۱)

پاسخ تشریحی: نام وزن دو بیت نادرست آمده است. بیت «الف» که چهار رکن دارد و «مثنی» نامیده می شود، نه «مسدس».

و بیت «ب» که در آن «مفاعیلن» است و نام بحر آن باید «هزج» می آمد؛ نه «رجز» (مفاعیلن = هزج).

بررسی وزن و بحر ابیات:

الف)

چَر	خ	را	آ	را	م	گا	ه	عا	فِ	یَت	پِن	دا	ش	تَم
آ	شِ	یا	گَر	دَم	ت	صو	وَر	خا	نِ	ی	صی	یا	د	را
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلن = رمل مثنی محذوف					

ب)

نَ	بِ	بو	ی	گُل	نَ	رَن	گِ	لا	لِ	آز	جا	می	بَ	رَد	ما	را
بِ	گُل	سَن	لِذ	دَ	تِ	تَر	کِ	ت	مَ	شا	می	بَ	رَد	ما	را	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
مفاعیلن				مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعیلن = هزج مثنی سالم						

ج)

بَ	خ	را	رَن	دِ	ی	تا	خ	تَخ	تْ	گ	لاه
خ	دی	و	ج	وای	بَخ	ت	عَب	با	س	شاه	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
فعولن			فعولن			فعولن			فعل = مقارب مثنی محذوف		

د)

بُ	زُر	گا	نِ	ج	ها	چُن	بَن	دِ	گَر	دَن
تْ	چُن	یا	قو	ت	سُر	خَن	دَر	م	یا	نِ
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
مفاعیلن			مفاعیلن			مفاعی (فعولن) = هزج مسدس محذوف				

توجه در هر چهار بیت، هجاها را با توجه به اختیارات زبانی و به صورت نهایی نوشته‌ایم.

راه حل تستی به روش سماعی وزن هر بیت را بیابید و مقابل آن بنویسید. با توجه به این واژه‌ها نام بحر هر کدام را بنویسید. اگر هر بیت شش (هر مصراع، سه) پایه آوایی داشته باشد «مسدس» و اگر هشت (هر مصراع، چهار) پایه داشته باشد، «مثنی» نامیده می‌شود. اگر آخرین پایه آوایی تکرار پایه‌های قبل بود، «سالم» و اگر از پایان آن یک هجا حذف شده بود «محدوف» نامیده می‌شود. به این ترتیب رد گزینه کنید تا به پاسخ برسید.

تست و پاسخ ۴۰

در کدام بیت، اختیار وزنی «ابدال» به کار رفته است؟

- (۱) حال دل با تو گفتم هوس است
- (۲) طمع خام بین که قصه فاش
- (۳) شب قدری چنین عزیز و شریف
- (۴) وه که دردانه‌ای چنین نازک

معمولاً یعنی رکن پایانی یکی از مصراع‌ها در کدام گزینه «فع لن: ــ است»؟

خبر دل شنفتنم هوس است
از رقیبان نهفتنم هوس است
با تو تا روز خفتنم هوس است
در شب تار سفتنم هوس است

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی

ابیات گزینه‌های این سؤال همگی از یک غزل حافظ انتخاب شده‌اند که وزن آن‌ها «فعلاتن مفاعلن فعلن» است؛ اما رکن پایانی در مصراع اول ۴ به جای «فعلن» (U U) «فع لن» (ــ) آمده که اختیار شاعری «ابدال» به شمار می‌آید.

وَه	کِ	دُر	دا	نِ	ای	چُ	نِیْنِ	نا	زُک
دَر	شَ	بِ	تا	ر	سُف	ت	نَم	هَ	تَسْت
ــ	U	ــ	ــ	U	ــ	U	ــ	U	ــ

در این بیت اختیار شاعری «فعلاتن» به جای «فعلاتن»، «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» و «بلندبودن هجاهای پایانی» نیز دیده می‌شود.

راه حل تستی از آن جایی که «ابدال» یعنی تبدیل دو هجای کوتاه به یک هجای بلند، در وزن‌هایی صورت می‌گیرد که دو هجای کوتاه کنار یکدیگر دارند (مانند U U)؛ پس در سؤالاتی که «ابدال» را از شما خواسته‌اند، دنبال چنین وزن‌هایی باشید و به‌ویژه رکن پایانی مصراع‌ها را با هم مقایسه کنید، چون این اختیار شاعری در رکن پایانی (فع لن به جای فعلن) بیشتر اتفاق می‌افتد.

تست و پاسخ ۴۱

در همه گزینه‌ها به استثنای گزینه بیش از یک بار از اختیار «بلندبودن هجای پایانی» استفاده شده است؟

- (۱) هان تا لب شیرین نستاند دلت از دست
 - (۲) از رشک آفتاب جمالت بر آسمان
 - (۳) صد شهر خبر رفته کای مردم آشفته
 - (۴) دیوانگان نترسند از صولت قیامت
- کان کز غم او کوه گرفت از کمر افتاد
هر ماه ماه دیدم چون ابروان توست
بیدار شد آن خفته تا روز مشین از پا
بشکبید اسب چوبین از سیف و تازیانه

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۸)

مشاوره برای صرفه‌جویی در زمان، فقط به هجاهای پایانی هر مصراع - و نیم‌مصراع در وزن‌های دوری - نگاه کنید و بررسی نمایید.

پاسخ تشریحی در مصراع اول این گزینه، «هجای پایانی» بلند است و اختیار مذکور را ندارد؛ اما در مصراع دوم، هجای پایانی «کشیده» است و «بلند» در نظر گرفته شده است. در ۱ هجای پایانی هر دو مصراع بلند در نظر گرفته شده در ۳ و ۴ علاوه بر وجود این اختیار در پایان یکی از مصراع‌ها، در نیم‌مصراع هم این اختیار را داریم.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

زبان و ادبیات فارسی

بررسی گزینه‌ها:

۱

هائ	تا	ل	ب	شی	ریین	ن	س	تا	ند	د	ل	تَز	دست
کائ	گز	ع	م	او	کو	ه	گ	رِف	تَز	ک	م	رُف	تاد
-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
مفعول				مفاعیل				مفاعیل				فعلون	

۲

آز	رَش	ک	آ	ف	تا	ب	ج	ما	لَت	ب	را	س	مائ
هَر	ما	ه	ما	ه	دی	د	م	چُن	آب	رُ	وا	ن	تُست
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-
مستفعلن				مفاعیل (فعلون)				مستفعلن				فعل	

در رکن دوم مصراع دوم این بیت، اختیار وزنی ابدال وجود دارد و به جای «ل»، «ه» آمده است.

۳

صد	شهر	ع	بَر	رَف	ت	کی	مَر	دُ	م	آ	شَف	ت
بی	دا	ر	دائ	خَف	ت	تا	رو	ز	م	شی	تَز	پا
-	-	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
مستفعلن				مفعولن				مستفعلن				مفعولن

۴

دی	وا	ن	گائ	ن	تَر	سند	از	صو	ل	ت	ق	یا	مَت
پش	کی	ب	دَس	پ	چو	بیین	آز	سی	ف	تا	ز	یا	ن
-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-
مستفعلن				فعلون				مستفعلن				فعلون	

نکته در وزن دوری (مانند ۳ و ۴) هجای پایان نیم‌مصراع‌ها، درست مثل پایان مصراع‌ها همیشه بلند در نظر گرفته می‌شود؛ پس در شمارش اختیار شاعری مراقب نیم‌مصراع‌ها باشید.

تست و پاسخ ۴۲

در همه گزینه‌ها شاعر از اختیار وزنی «تغییر فاعلاتن به فاعلاتن» استفاده کرده است، به جز:

- ۱) سبزیپوشان خطت بر گرد لب
 - ۲) بگشاید دلم چو غنچه اگر
 - ۳) تنم از واسطه دوری دلبر بگداخت
 - ۴) سر تسلیم نهادیم به حکم و رای
- همچو موران‌اند گرد سلسبیل
ساغری می‌چو گل ببوید باز
جانم از آتش مهر رخ جانانه بسوخت
تا چه اندیشه کند رای جهان‌آرایت

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی وزن این بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است؛ یعنی «فاعلاتن» در جای خودش آمده نه به جای «فاعلاتن». اما در سایر گزینه‌ها وزن اصلی با «فاعلاتن» آغاز شده که در برخی مصراع‌ها به جای آن «فاعلاتن» آمده است.

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

زبان و ادبیات فارسی

تقطیع گزینه‌ها:

۱

سبِز	پو	شا	ن	خ	طت	بر	گر	د	لب
هم	چ	را	نن	د	گر	د	تل	سن	بیل
—	U	—	—	U	—	لا	—	U	—
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلن			

در هجای اول از رکن دوم مصراع اول «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» دیده می‌شود و نباید آن را با «فاعلاتن» اشتباه بگیرید.

۲

ب	گ	شا	ید	د	لم	چ	عُن	چ	آ	گر
سا	ع	ری	می	چ	گل	پ	بو	ید	—	باز
U	U	—	—	U	—	U	—	—	—	—
فاعلاتن (فاعلاتن)			مفاعِلن			فعلن (فعلن)				

در این بیت علاوه بر رکن اول از مصراع دوم که به جای «فاعلاتن»، «فاعلاتن» آمده است، رکن پایانی مصراع دوم نیز «ابدال» دارد.

۳

ت	ن	مز	وا	س	ط	ی	دو	ری	ی	دل	بر	پ	گ	داخت
جا	ن	مز	آ	ت	ش	مه	ر	ر	خ	جا	نا	ن	ب	سوخت
U	U	—	—	U	U	—	—	U	U	—	—	U	U	—
فاعلاتن (فاعلاتن)				فاعلاتن			فاعلاتن			فعلن				

علاوه بر «فاعلاتن» در رکن اول مصراع دوم که به جای «فاعلاتن» آمده، در رکن دوم هر دو مصراع «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» و در رکن سوم مصراع اول، «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» دیده می‌شود.

۴

س	ر	تس	لی	م	ن	ها	دی	م	پ	حک	م	را	یت
تا	چ	آن	دی	ش	گ	ند	را	ی	خ	هان	آ	را	یت
U	U	—	—	U	U	—	—	U	U	—	—	—	—
فاعلاتن (فاعلاتن)				فاعلاتن			فاعلاتن			فعلن (فعلن)			

«فاعلاتن» به جای «فاعلاتن» در مصراع دوم، «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» در رکن سوم مصراع اول و «ابدال» در رکن پایانی هر دو مصراع.

تست و پاسخ ۴۳

وزن تمامی سروده‌ها به درستی در مقابل آن ذکر شده است؛ به جز:

(۱) او جهان‌بینی است نیروی جهان با او / زیر مینای دو چشم بی‌فروغ و سرد او تو سرد منگر: (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع / فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)

(۲) تو نیستی که ببینی / چگونه جای تو در زندگی سبز است / هنوز پنجره باز است: (مفاعِلن فاعلاتن / مفاعِلن فاعلاتن مفاعِلین / مفاعِلن فاعلاتن)

(۳) ولی افسوس و صد افسوس / از ابر تیره برقی جست / که قاصد را میان ره بسوزانید: (مفاعِلین مفاعِلین / مفاعِلین مفاعِلین / مفاعِلین مفاعِلین)

(۴) عالمی دایم از وی گریزد / با تو او را بُود سازگاری / مبتلایی نیابد به از تو: (فاعلاتن فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فاعلاتن فعلن)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیل سبز

زبان و ادبیات فارسی

پاسخ تشریحی وزن این سروده از تکرار رکن «فاعلن» ساخته شده است:

عَا	لَ	مِی	دَا	یَ	مَز	وِی	گُ	رِی	زَد	بَا	تُ	اَو	رَا	بُ	وَد	سَا	زِ	گَا	رِی	مُب	تَ	لَا	یِی	نَ	یَا	بَد	بِ	هَز	تُ	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن

بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

۱

اَو	جَ	هَان	بِی	نِیست	نِی	رَو	ی	جَ	هَان	بَا	اَو	زِی	رِ	مِی	نَا	ی	دُ	چَش	مِ	بِی	فُ	رَو	عُ	سَر	دِ	اَو	تُ	سَر	دِ	مَن	گَر	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	فاعلن	

۲

تُ	نِیست	تِی	کِ	بِی	نِی	چِ	گُو	نِ	جَا	ی	تُ	دَر	زِن	دِ	گِی	سَب	رَست	هَ	نُز	پَن	جَ	رِ	بَا	رَست
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

۳

وَ	لِی	آف	سُو	سُ	ضَد	آف	سُوس	آ	زَب	رِ	تِی	رِ	بَر	قِی	جَست	کِی	قَا	صِد	رَا	مِ	یَا	نِ	زَه	بِ	سُو	زَا	نِید	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

تست و پاسخ ۴۴

وزن سروده زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«پَر کن پِیاله را

کاین آب آتشین

دیری است ره به حال خرابم نمی‌برد»

۱) مفعول فاعلاتن / مفعول فاعلاتن / مفعول فاعلات / مفعول فاعیل مفاعیلن

۲) مستفعلن فعل / مستفعلن فعل / مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل

۳) مستفعل مستف / مستفعل مستف / مستفعل مستفعل مستفعل مستف

۴) مفعول فاعلن / مفعول فاعلن / مفعول مفاعیل مفاعیل فاعلن

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱۱)

پاسخ تشریحی وزن این سروده «مستفعلن فعل / مستفعلن فعل / مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل» یا «مفعول فاعلن / مفعول فاعلن / مفعول فاعلاتن مفاعیلن» است؛ یعنی هجاهای آن به دو صورت قابل دسته‌بندی‌اند.

پُر	گُن	پِ	یَا	لِ	رَا	کِیْن	آ	بِ	آ	تَ	شِیْن	دِی	رِیست	زَه	بِ	حَا	لِ	حَ	رَا	بِم	نِ	مِی	بِ	رَد
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن

راه حل تستی این تست‌ها را می‌توانید به روش سماعی و در کم‌ترین زمان رد گزینه کنید:

پُر گُن پ یا ل را (مستفعلن فعل = مفعول فاعلن) (رد ۱ و ۳). مصراع دوم در هر دو گزینه باقی‌مانده درست آمده است؛ پس سراغ مصراع سوم می‌رویم.

دی ریست زه بِ حالِ خِ را بَمِ نِ می بَ زد (مستفعلن مفاعِلْ مستفعلن فعل) (رد ۴)

تست و پاسخ ۴۵

در کدام بیت، سه نوع «اختیار وزنی» به کار رفته است؟

- (۱) خوبرویان جفایشه وفا نیز کنند
 (۲) نفسی وقتِ بهارم هوسِ صحرا بود
 (۳) منم این بی تو که پروای تماشا دارم
 (۴) گر به رخسارِ چو ماهت صنما می‌نگرم
- به کسان درد فرستند و دوا نیز کنند
 با رفیقی دو که دایم نتوان تنها بود
 کافرم گر دل باغ و سر صحرا دارم
 به حقیقت، اثر لطف خدا می‌نگرم

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۸)

پاسخ تشریحی در این گزینه علاوه بر «فاعلاتن» در رکن اول مصراع دوم که به جای «فاعلاتن» آمده است، «ابدال» (فعلن ← فعلن) و

«بلندبودن هجای پایانی» نیز دیده می‌شود:

ن	ف	سی	وق	ت	ب	ها	رم	ه	و	س	صح	را	بود
با	ر	فی	قی	دُ	کِ	دا	یم	نَ	ت	وان	تَن	ها	بود
—	U	—	—	U	U	—	—	U	U	—	—	—	U
U	U	—	—	U	U	—	—	U	U	—	—	—	U
فاعلاتن (فاعلاتن)			فاعلاتن			فاعلاتن			فعلن (فعلن)				

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ «فاعلاتن به جای فعاتن» در مصراع اول / «بلندبودن هجای پایانی» در هر دو مصراع.
 ۳ «فاعلاتن به جای فعاتن» در مصراع دوم / «ابدال» (کاربرد فعلن به جای فعلن در رکن پایانی مصراع‌ها).
 ۴ «فاعلاتن به جای فعاتن» در رکن آغازین مصراع اول.

تست و پاسخ ۴۶

در کدام ابیات به ترتیب کنایه‌هایی با مفهوم «بی‌رونق شدن، کوچ کردن، ناز و غرور داشتن، فاش شدن راز» به کار رفته است؟ (یک بیت اضافه است).

- (الف) دامن‌کشان ز خاک شهیدان گذشته‌ای
 (ب) داغ‌ها دارد از تو مه در دل
 (ج) کشید از دامن معشوق دست از بیم رسوایی
 (د) غیرت عشق زبان همه خاصان ببرید
 (ه) در جان و دل چو آتش عشقش علم کشید
- گردی که دامن تو گرفته است، خاک ماست
 زان که بازار او شکست از تو
 همین تقصیر بس تا دامن محشر زلیخا را
 کز کجا سر غمش در دهن عام افتاد
 سلطان صبر رخت به ملک عدم کشید

- (۱) ب - ه - ج - الف (۲) ه - الف - ب - د (۳) ب - ه - الف - د (۴) الف - ه - ج - ب

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۱۲)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی به روش رد گزینه پیش می‌رویم:

برای مفهوم «بی‌رونق شدن» در ابیات «ه» و «الف» عبارتی دیده نمی‌شود (رد ۲ و ۴)؛ اما در بیت «ب»، «بازار شکستن» کنایه از «بی‌رونق شدن» است. گزینه‌های باقی‌مانده، هر دو برای مفهوم «کوچ کردن» بیت «ه» را پیشنهاد داده‌اند که درست است. «رخت کشیدن» کنایه است از «کوچ کردن»؛ اما برای مفهوم «ناز و غرور داشتن» در بیت «ج» عبارتی دیده نمی‌شود (رد ۱).

بررسی سایر مفاهیم در ابیات:

«نازو غرور داشتن» در بیت «الف» مفهوم کنایی «دامن کشان گذشتن» است. هم‌چنین در بیت «د» «افتادن بسر در دهن عام» کنایه از فاش شدن راز است.

تست و پاسخ ۴۷

مفهوم کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟

یعنی مفهوم «امید وصال یار»
در کدام بیت دیده می‌شود؟

«همیشه تا برآید ماه و خورشید مرا باشد به وصل یار، امّید»

۱) وصل دایم می‌کند افسرده صائب شوق را	۲) وصل دایم می‌کند افسرده صائب شوق را
۲) از هجر و وصل نیست گشایش دل مرا	۳) همان زهر شکایت از لبم در وصل می‌ریزد
۳) همان زهر شکایت از لبم در وصل می‌ریزد	۴) مگر در این شب دیرانتظار عاشق‌کش
۴) مگر در این شب دیرانتظار عاشق‌کش	

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۱۱)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی: مفهوم مشترک این بیت با بیت سؤال «امیدواری عاشق به وصال معشوق» است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱) فراق نیز همانند وصال برای دوام عشق لازم و مطلوب است. دوری و دوستی

۲) مشکل عشق نه با فراق حل می‌شود، نه با وصال / درد بی‌درمان عشق

۳) حتی وصال یار موجب رضایت خاطر عاشق نمی‌شود. / گله از یار

تست و پاسخ ۴۸

در هر سه بیت کدام گزینه مفهومی مشترک وجود دارد؟

الف) گر در آفاق بگردی، به‌جز آینه تو را	ب) به هر چه درنگرم، نقش روی او بینم
ب) به هر چه درنگرم، نقش روی او بینم	ج) در دایره وجود موجود یکی است
ج) در دایره وجود موجود یکی است	د) هر چه به گرد خویشتم می‌نگرم در این چمن
د) هر چه به گرد خویشتم می‌نگرم در این چمن	ه) ای قبله جان من، وی جان و جهان من
ه) ای قبله جان من، وی جان و جهان من	

- ۱) ه - ب - د ۲) ج - ب - الف ۳) د - ج - ه ۴) الف - ه - ب

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی: مفهوم هر کدام از ابیات:

الف) بی‌ظنیری و بی‌همتایی معشوق (زمینی یا آسمانی)

ب) به هر جا بنگرم، روی تو بینم / عاشق همه‌جا تنها معشوق و جلوه‌های او را می‌بیند.

ج) خداوند، تنها وجود حقیقی جهان و مقصود همه است.

د) به هر جا بنگرم، روی تو بینم / عاشق همه‌جا تنها معشوق و جلوه‌های او را می‌بیند.

ه) به هر جا بنگرم، روی تو بینم / عاشق همه‌جا تنها معشوق و جلوه‌های او را می‌بیند.

با توجه به تفاوت مفهوم در ابیات «الف» و «ج»، ۲، ۳ و ۴ رد می‌شوند.

راه‌حل تستی: پس از خوانش سریع هر بیت، مفهوم هر کدام را مقابل آن بنویسید؛ مفاهیم مشترک را با توجه به گزینه‌ها بررسی و سپس

رد گزینه کنید.

تست و پاسخ ۴۹

کدام گزینه با بیت زیر ارتباط مفهومی کم‌تری دارد؟
«درخت تو گر بار دانش بگیرد

مفهوم کدام بیت «توانا بود هر که دانا بود» نیست؟

به زیر آوری چرخ نیلوفری را»

۱) به دانش گرای و بدو شو بلند	چو خواهی که از بد نیابی گزند
۲) جلال و جاه به فضل است نی به اصل و نسب	کمال و قدر به علم است نی به مال و منال
۳) میاسای ز آموختن یک زمان	به دانش میفکن دل اندر گمان
۴) ز علم ثروت خیزد، ز ثروت استعداد	ز علم قدرت زاید، ز قدرت استقلال

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی یازدهم - درس ۶)

مشاوره در تست‌هایی که به «ارتباط مفهومی کم‌تر» اشاره شده است، باید توجه داشته باشید که ممکن است خارج از آن تست هر چهار بیت ذکر شده را هم مفهوم بدانید؛ اما این‌گونه از تست‌های قرابت به دنبال گزینه‌ای هستند که با سایر گزینه‌ها ارتباط مفهومی ضعیف‌تری داشته باشند؛ بنابراین کار شما در این تست‌ها مقایسه‌ی گزینه‌ها با هم و سنجش آن‌هاست.

پاسخ تشریحی مفهوم این بیت «توصیه به دانش‌اندوزی و آموختن مستمر و مداوم» است، در حالی که سه گزینه دیگر به نتیجه دانش‌اندوزی و علم اشاره دارند: تنها با دانش می‌توان به قدرت و عزت رسید. / توانا بود هر که دانا بود.

تست و پاسخ ۵۰

مفهوم نهایی همه ابیات «ستایش شهادت» است، به جز:

۱) وصال محفل دریادلان میسر نیست	مگر به باره خون طی کنیم فاصله را
۲) وضو به دجله خون گر کنی ز روی یقین	در این سراب و سیاهی ز رستگاری
۳) ای شهبان شررزا به نبرد ره عشق	چون عقاب، عرصه پیکار به زیر پرتان
۴) فصل دیگر می‌کشایند از کتاب کربلا	عشق را با جوهر خون نقش دیگر می‌کشند

پاسخ: گزینه ۲

(علوم و فنون ادبی دوازدهم - درس ۷)

پاسخ تشریحی این گزینه در توصیف و ستایش رزمندگان است؛ اما در سایر گزینه‌ها با تعابیر مختلف، شهادت ستایش شده است.

۱) «فاصله را با باره خون طی کردن» در ۲) «وضو گرفتن به دجله خون» و در ۴) «عشق را با جوهر خون نقش زدن» همگی اشاره به شهادت دارند.

نکته گاهی در برخی ابیات کلیدواژه‌هایی هست که می‌تواند شما را به مفهوم بیت رهنمون شود؛ برای مثال در ۱)، ۲) و ۴) واژه «خون» نشان‌دهنده شهادت است؛ اما در ۳) خطاب قرار دادن کسانی که هنوز «در نبرد ره عشق» شرر دارند، نشان می‌دهد سخن از شهادت در میان نیست.

جامعه‌شناسی: جامعه‌شناسی (۳): صفحه‌های ۵۴ تا ۱۲۰، جامعه‌شناسی (۱): صفحه‌های ۶۰ تا ۷۴، ۸۲ تا ۱۱۰ و ۱۱۶ تا ۱۳۵، جامعه‌شناسی (۲): صفحه‌های ۷۳ تا ۱۳۴

تست و پاسخ ۵۱

در ارتباط با تناسب و سازگاری ابعاد مختلف هویت انسان، عبارت زیر نشان دهنده کدام گزاره است؟
«در جامعه سرمایه‌داری هویت افراد بیشتر به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است.»

- (۱) نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزش‌های آن به‌گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز می‌داند.
- (۲) هویت اجتماعی هر فرد، درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد.
- (۳) هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار و متناسب است.
- (۴) هویت هر جهان اجتماعی، براساس هنجارها، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد.

پاسخ: گزینه ۲

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۸)

درس‌نامه ●● هویت هر جهان اجتماعی، براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد و قواعد، هنجارها و نمادهای آن متناسب با عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌ها سامان می‌یابند.

- این مسئله سه نتیجه به همراه دارد
- (۱) هویت هر فرد درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد. در جامعه قبیله‌ای، هویت اجتماعی افراد براساس جایگاه قبیله‌ای آن‌ها مشخص می‌شود. برای مثال
 - (۲) هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار است. برای مثال ← رویکرد دنیوی جهان متجدد با برخی ویژگی‌های اخلاقی مانند دم‌غنیمت‌شماری، انضباط، تبحر و ... سازگار است.
 - (۳) هر جهان اجتماعی براساس هویت خود، با طبیعت و بدن آدمی تعامل می‌کند. در جامعه سرمایه‌داری، هویت افراد وابسته به ثروت و توان اقتصادی آن‌هاست.

پاسخ تشریحی هویت هر فرد، درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد. در جامعه قبیله‌ای، هویت اجتماعی افراد براساس جایگاه قبیله‌ای آن‌ها مشخص می‌شود. در جامعه سرمایه‌داری، هویت افراد بیشتر به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است. در جامعه دینی هویت اجتماعی افراد براساس عقاید و ارزش‌هایی است که آن دین محترم می‌شمارد؛ مثلاً اسلام هویت افراد را با تقوا، علم و عدالت ارزیابی می‌کند.

تست و پاسخ ۵۲

پاسخ پرسش‌های زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- نتیجه شناخت موقعیت اجتماعی فرد چیست؟
- چه نوع رابطه‌ای میان هویت فرهنگی جهان اجتماعی و هویت اجتماعی افراد است؟
- علت بازبینی نظریه پردازان غربی در نظریات خود درباره سکولاریسم، در کدام گزینه آمده است؟
- کدام‌یک، از مؤلفه‌های مفهوم اقتصاد مقاومتی است؟

- (۱) گذر از موقعیت اجتماعی قبلی برای آن فرد - رابطه تقابل - انقلاب‌های مختلف در کشورهای اسلامی و بررسی آن‌ها - متکی دانستن اقتصاد بر تولیدات داخلی و تعامل با دیگر کشورها
- (۲) به دست آوردن اطلاعات درباره فرد - رابطه دوسویه - گشوده‌شدن افق‌های جدید توسط حیات معنوی اسلام - اتکا بر روحیه جهادی و ظرفیت‌های مولد مردمی و دولتی
- (۳) تغییر در خاستگاه اجتماعی قبلی افراد - رابطه تقابل - بیداری اسلامی در جهان اسلام و بازگشت ایران به هویت اسلامی خود - بازسازی هویت اقتصادی از طریق اقتصاد مقاومتی
- (۴) کسب هویت‌های اجتماعی جدید - رابطه دوسویه - نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و مطرح‌شدن حیات معنوی اسلام - بازسازی هویت اقتصادی خود از طریق اقتصاد مقاومتی

پاسخ: گزینه ۲

(جامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۱۰، ۱۱، ۱۳ و ۱۶)

مشاوره از پاسخگویی به سؤالات طولانی درس جامعه‌شناسی نترسید. حتماً همه عبارات و گزاره‌ها را در هر سؤال بخوانید تا به عبارتی برسید که برای شما آشناست و با همان عبارت کار پاسخگویی را شروع کنید؛ برای مثال در این سؤال، با اطلاع از پاسخ هر یک از بخش‌های اول و سوم سؤال، به جواب می‌رسیم.

تکنیک گاهی عین عبارات سؤالات، در کتاب درسی وجود ندارد و شما باید با توجه به اطلاعاتی که از کتاب درسی آموخته‌اید مطلبی را استنباط کنید. بخش دوم این سؤال به این صورت است:

- هویت فرهنگی جهان اجتماعی، فرصت شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی، خانوادگی، شغلی و ... متناسب با خود را پدید می‌آورد و در برابر انواع هویت‌های اجتماعی که با عقاید و ارزش‌های آن ناسازگار است، مقاومت می‌کند. (تأثیر هویت فرهنگی بر هویت اجتماعی افراد)
 - هویت فرهنگی تا زمانی که عقاید و ارزش‌های مربوط به آن مورد پذیرش اعضای جهان اجتماعی و برای آن‌ها مهم باشد، دوام می‌آورد. (تأثیر هویت اجتماعی افراد بر هویت فرهنگی)
- در نتیجه، هویت فرهنگی جهان اجتماعی و هویت اجتماعی افراد، بر روی هم تأثیر متقابل و دوسویه دارند. («تقابل» به معنای تضاد و مخالفت است و با «متقابل» متفاوت است.)

پاسخ تشریحی

- با شناخت موقعیت اجتماعی فرد، اطلاعاتی در مورد او به دست می‌آوریم.
- رابطه میان هویت فرهنگی جهان اجتماعی و هویت اجتماعی افراد، رابطه دوسویه و متقابل است.
- علت بازبینی نظریه پردازان غربی در نظریات خود درباره سکولاریسم، گشوده شدن افق‌های جدید توسط حیات معنوی اسلام بوده است.
- اقتصاد مقاومتی، الگویی از اقتصاد پیشرفته، مستقل و مستحکم است که با باور به تعالیم حیات‌بخش اسلام و اتکا به ظرفیت‌های مولد مردمی و دولتی، روحیه جهادی، خلاقیت، نوآوری، امید، همبستگی و با حضور فعال و مؤثر در تعاملات جهانی، برای مردم ایران، امنیت، رفاه و پیشرفت توأم با عدالت و برای جهان اسلام و بشریت، الگویی ایرانی و اسلامی از رشد و شکوفایی را به ارمغان می‌آورد.

تست و پاسخ ۵۳

کدام یک در ارتباط با «قدرت اجتماعی»، «قدرت مقبول» و «تبعیت» درست است؟

- (۱) بدون پذیرش و توافق دیگران پدید نمی‌آید - بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید. - تبعیت هم با رضایت و هم با کراهت حاصل می‌شود.
- (۲) با رضایت و میل درونی افراد شکل می‌گیرد. - مدار مقبولیت حق و باطل بودن آن است. - تبعیت و مشروعیت بایستی با یکدیگر همراه باشند.
- (۳) به شکل آشکار و پنهان اعمال می‌شود. - موجب شکل‌گیری اقتدار می‌شود. - قدرت بدون مشروعیت با تبعیت همراه نیست.
- (۴) با پذیرش و توافق دیگران پدید نمی‌آید. - قدرت نامشروع فاقد مقبولیت است. - تبعیت از قدرت، موجب مقبولیت آن می‌شود.

(پایه‌شناسی دهم - درس ۱۵)

پاسخ: گزینه ۱

درس‌نامه ● بررسی سه مفهوم مرتبط

- هرگاه موجودی بتواند کاری را با آگاهی و اراده خود انجام دهد، دارای قدرت است؛ انسان به دلیل این که کارهای خود را با علم و اراده انجام می‌دهد، کنشگری قدرتمند است.
- (۱) قدرت انواع قدرت انسان - فردی: قدرت فردی انسان محدود است؛ به گونه‌ای که نمی‌تواند همه نیازهای خود را به تنهایی برآورده سازد و به دیگران محتاج است. - اجتماعی: قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود، بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد و کار ارادی آنان را به خدمت بگیرد.
- نکات (۱) کسانی که در زندگی توانایی تأثیرگذاری بیشتری بر اراده دیگران دارند، از قدرت اجتماعی بیشتری برخوردار هستند. (۲) علاوه بر افراد، نهادها و سازمان‌ها و جوامع نیز دارای قدرت اجتماعی هستند.

تنها راه تأثیرگذاری بر اراده دیگری (برای رسیدن به قدرت اجتماعی)، جلب تبعیت اوست. یعنی ← او باید بپذیرد مطابق آن چه از او می‌خواهیم عمل کند. ← به همین دلیل قدرت اجتماعی، بدون پذیرش و توافق دیگران پدید نمی‌آید.

تبعیت اراده یک انسان از انسان دیگر به دو صورت می‌تواند باشد: ←
 الف) تبعیت با کراهت: وقتی است که تبعیت ناشی از ترس و تهدید باشد.
 ب) تبعیت با رضایت: وقتی است که شخص با میل درونی، مطابق اراده دیگری عمل کند.

قدرت مقبول: قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید، قدرت مقبول است.
 اقتدار: قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد، اقتدار نامیده می‌شود.
 مدار مقبولیت، خواست و اراده کسانی است که قدرت بر آن‌ها اعمال می‌شود.

مدار مشروعیت، حق و باطل بودن است.
 اگر قدرت موافق حکم و قانون و اراده تشریحی خداوند اعمال شود، مشروعیت حقیقی دارد.
 اگر قدرت مبتنی بر ایدئولوژی‌های ساختگی بشری باشد، مشروعیت دروغین دارد.

پاسخ تشریحی

- قدرت اجتماعی بدون پذیرش و توافق دیگران پدید نمی‌آید؛ یعنی دیگران باید بپذیرند که مطابق آن چه از آن‌ها خواسته می‌شود عمل کنند.
- قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت تبعیت‌کنندگان به دست می‌آید، مقبولیت دارد.
- جلب تبعیت دیگران به دو صورت ممکن است. تبعیت با کراهت، تبعیتی است که ناشی از تهدید و ترس باشد؛ و تبعیت با رضایت، تبعیتی است که با رضایت و میل درونی همراه است.

تست و پاسخ ۵۴

به ترتیب، هر یک از موارد زیر با چه موضوعی مرتبط است؟

- عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت
- دامنه آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی
- دست‌شستن علم از ارائه داوری‌های ارزشی

- ۱) شعار نظام‌های سوسیالیستی و مارکسیستی - تمامی جامعه - روشن‌شدن محدودیت‌های علم تجربی
- ۲) از ویژگی‌های اندیشه بیدارگران اسلامی - جهانی و فرامنطقه‌ای - پرسش از مبانی غیرتجربی علم مدرن
- ۳) چالش درونی کشورهای مرکز - دربرگیرنده اقشار ضعیف و فقیر - شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن
- ۴) جوامع سوسیالیستی - چالش مقطعی و دوره‌ای - محروم‌کردن فرهنگ‌ها از علوم مبتنی بر بنیان‌های دینی

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۹، ۱۱ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۱

درس‌نامه ●● روش کسب معرفت در غرب جدید

بحران معرفتی جدید غرب، هنگامی آغاز ← نیمه اول قرن بیستم ← با روشن‌شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داوری‌های ارزشی شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی - دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد.
 و همچنین وابستگی آن به معرفت‌های ← نیمه دوم قرن بیستم ← با روشن‌شدن این‌که علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است، علم مدرن زیر سؤال رفت. آشکار شد علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست؛ بلکه تفسیرهای متناسب با فرهنگ‌های دیگر نیز می‌تواند وجود داشته باشد.

پاسخ تشریحی

• شعار نظام‌های سوسیالیستی و مارکسیستی عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت است.

نکته شعار جوامع لیبرالی ← آزادی به‌ویژه آزادی اقتصادی / اشعار جوامع سوسیالیستی ← عدالت و توزیع مناسب ثروت

• آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را در بر می‌گیرد.

• روشن شدن محدودیت‌های علم حسی - تجربی، منجر به دست‌شستن علم از ارائه داورهای ارزشی گردید.

تکنیک مقایسه «چالش فقر و غنا» و «بحران اقتصادی»:

بحران اقتصادی	چالش فقر و غنا
هویت اقتصادی	هویت اقتصادی
مقطعی	مستمر
درون فرهنگی - فرامنطقه‌ای	درون فرهنگی - فرامنطقه‌ای
دامنه آسیب‌ها: تمامی جامعه	دامنه آسیب‌ها: فقرا و اقشار ضعیف

تست و پاسخ ۵۵

کدام‌یک از گزینه‌های زیر، مربوط به روند تاریخی شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن نیست؟

مربوط به بحران معرفتی غرب

(۱) پس از این‌که مشخص شد علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی وابسته است، استقلال معرفت علمی مخدوش شد و هویت روشنگرانه آن مورد تردید قرار گرفت.

(۲) فرهنگ غرب طی قرن بیستم، با انکار حقایق قدسی و با اصالت‌بخشیدن به انسان دنیوی، دچار پوچ‌گرایی، یأس و ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها شد.

(۳) در نیمه دوم قرن بیستم، با روشن شدن مبانی غیرتجربی علم تجربی، آشکار شد که علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست.

(۴) بحران معرفتی جدید غرب هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد.

پاسخ: گزینه ۲

(پایعه‌شناسی یازدهم - درس ۱۲)

خودت‌حل‌کنی بهتره بحران معرفتی رو با بحران معنوی قاطی نکنید.

پاسخ تشریحی پوچ‌گرایی، یأس و ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها، نشان‌دهنده بحران معنوی در جهان غرب است. سایر گزینه‌ها بیانگر بحران معرفتی و شکل‌گیری پست‌مدرنیسم است.

تکنیک

بحران	علت شکل‌گیری	پیامد
بحران معرفتی	نادیده گرفتن وحی و عقل و ناکارآمدی تجربه	(۱) افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن (۲) ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن
بحران معنوی	انکار حقایق قدسی و اصالت‌بخشیدن به انسان دنیوی	گریز و رویگردانی از سکولاریسم (شکل‌گیری پاسکولاریسم)

تست و پاسخ ۵۶

- به ترتیب، هر یک از نظریه‌های زیر، با چه افراد یا مفاهیمی ارتباط دارند؟
- کمک به مستمندان بیهوده است و دولت، حق مداخله در اقتصاد را ندارد.
 - طبقه‌ای جدید را بر مبنای قدرت سازمان می‌دهد.
 - رقابت و درگیری بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ جهان
 - عارضی بودن جنگ در فرهنگ جدید غرب

- (۱) مالتوس - سوسیالیسم - توجیه عملیات نظامی غرب - آگوست کنت
- (۲) آگوست کنت - کمونیسم - بلوک شرق و غرب - مارکس
- (۳) جان راسل - جامعه آرمانی مارکس - ساموئل هانتینگتون - مارکس
- (۴) ریکاردو - بلوک غرب - تقابل شمال و جنوب - آگوست کنت

اقتصاد لیبرالی

پاسخ: گزینه ۱

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۹ و ۱۰)

مشاوره نظریات، نظریه‌پردازان، علت مطرح شدن نظریات و دلیل رد یا تایید آن‌ها اهمیت بسیاری دارد.

پاسخ تشریحی

- عبارت اول مربوط به لیبرالیسم اولیه است و قسمت اول همه گزینه‌ها، به جز (۲) (آگوست کنت)، از مدافعان و نظریه‌پردازان لیبرالیسم هستند.
- در جوامع سوسیالیستی، طبقه جدیدی بر مدار قدرت شکل گرفت.
- بر طبق نظریه جنگ تمدن‌های ساموئل هانتینگتون، آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان مربوط به تمدن‌ها و فرهنگ‌های بزرگ جهان است. این نظریه، عملیات نظامی غرب علیه مقاومت کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کند.
- بر طبق نظر آگوست کنت، پس از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت بر می‌بندد. از دیدگاه او، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست، بلکه امری عارضی و تحمیلی است.

نکته نظریه‌پردازان اقتصاد لیبرال ← توماس مالتوس، دیوید ریکاردو، لرد جان راسل
نظریه‌پردازان مخالف اقتصاد لیبرال ← مارکس، آیزایا برلین

تست و پاسخ ۵۷

- به ترتیب، کدام یک در رابطه با «جنگ‌های جهانی» صحیح است و در مورد اصطلاح «استعمارگر و استعمارزده» غلط می‌باشد؟
- (۱) از عوامل مهم این دو جنگ، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود. - مشکل کشورهای فقیر ضعف اقتصادی آن‌ها نیست، بلکه خودباختگی فرهنگی آن‌هاست.
 - (۲) وقوع جنگ‌های جهانی، عارضی بودن جنگ در جامعه جدید غربی را تأیید کرد. - در صورت فعال شدن دوباره این چالش، بسیاری از چالش‌های درونی غرب دوباره از سر گرفته می‌شوند.
 - (۳) برخلاف جنگ‌های گذشته، این دو جنگ هیچ‌گونه توجیه و ظاهر مذهبی به خود نگرفت. - کشورهای استعمارگر، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از مستعمره‌های خود حل می‌کنند.
 - (۴) در زمان جنگ جهانی دوم، جنگ سرد میان بلوک شرق و غرب و جنگ گرم در مناطق پیرامونی رونق گرفت. - چالش اصلی بین بلوک شرق و غرب نیست، بلکه بین کشورهای فقیر و غنی است.

پاسخ: گزینه ۳

(جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۱۰)

مشاوره برای نام‌گذاری چالش کشورهای غنی و فقیر، از اصطلاحات مختلف استفاده می‌شود؛ بنابراین باید موارد مرتبط با هر اصطلاح رو به خوبی یاد بگیرید.

پاسخ تشریحی در نظریه مرکز و پیرامون، اعتقاد بر این است که جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند؛ بنابراین عبارت دوم (۳)، بیانگر اصطلاح «استعمارگر و استعمارزده» نیست. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ صحیح - صحیح

۲ غلط: (وقوع جنگ‌های جهانی، ذاتی بودن جنگ در جامعه غربی را تأیید کرد) - غلط: (این عبارت مربوط به اصطلاح شمال و جنوب است).

نکته طبق نظریه آگوست کنت، جنگ در جامعه جدید غربی، امری عارضی است، نه ذاتی. وقوع دو جنگ جهانی در نیمه اول قرن بیستم، خطاب‌بودن این نظریه را نشان داد.

۴ غلط: (جنگ سرد میان بلوک شرق و غرب پس از پایان یافتن جنگ جهانی دوم آغاز شد). - غلط: (این عبارت مربوط به اصطلاح شمال و جنوب است).

تست و پاسخ ۵۸

هر یک از موارد زیر، به ترتیب به مفاهیم کدام گزینه مرتبط است؟

«ناتوانی جهان اجتماعی از سامان دادن کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ خود»، «علت ظاهر شدن ایران به عنوان یک قطب فرهنگی جدید»، «دلیل طرح نظریات سیاسی مارکس» و «چگونگی شکل‌گیری بحران معنویت»

۱) پیامد تعارض فرهنگی - تأکید بر هویت دینی و اقتصادی کشورهای مختلف در برابر ایران - پیدایش طبقه جدیدی بر مبنای ثروت و سرمایه - بی‌توجهی به نیازهای معنوی انسان

۲) بحران هویت - تأکید بر دین سیاسی و اثرات اقتصادی دین‌باوری در جهان - از بین رفتن استقلال اقتصادی - بی‌توجهی به نیازهای مادی و معنوی انسان

۳) تزلزل فرهنگی - جست‌وجو کردن هویت خود خارج از اثرات اقتصادی و دینی در جهان - نقد لیبرالیسم اقتصادی - اصالت‌بخشیدن به انسان دنیوی

۴) تزلزل فرهنگی - جست‌وجو کردن هویت خود خارج از تصویر القاشده جهان غرب - حل مشکل فقر و غنا - بی‌توجهی به نیازهای معنوی و قدسی انسان

(پامعه‌شناسی دهم - درس‌های ۱۱ و ۱۳ / پامعه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۹ و ۱۲)

پاسخ: گزینه ۴

درس‌نامه •• فرایند تحولات هویتی جهان اجتماعی

مرحله	عنوان	توضیحات
۱	تعارض فرهنگی	فراتر رفتن تغییرات هویتی از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی / شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی
۲	تزلزل فرهنگی	مورد تردید قرارگرفتن مبانی سازنده یک جهان اجتماعی و از دست رفتن ثبات و استقرار آنها در زندگی مردم
۳	بحران هویت	ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های خود
۴	تحول فرهنگی	دگرگونی هویت فرهنگی جهان اجتماعی / فراتر رفتن تغییرات از محدوده جهان اجتماعی / تبدیل جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر

پاسخ تشریحی

گاهی تعارض فرهنگی یا همان شیوه ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تداوم می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد. این وضعیت می‌تواند به تزلزل فرهنگی منجر شود.

- علت ظاهر شدن ایران به عنوان یک قطب فرهنگی جدید این بود که ایران هویت خود را خارج از تصویری که غرب به جهان القا کرده بود، جست‌وجو می‌کرد.
- مارکس برای حل چالش فقرا و غنا، نظریاتی طرح کرد.
- علت و چگونگی شکل‌گیری بحران معنویت، بی‌توجهی به نیازهای معنوی و قدسی انسان بود.

تست و پاسخ ۵۹

در رابطه با ابزارهای اعمال قدرت، عبارات کدام گزینه به ترتیب دربارهٔ ابزارهای تشویقی، تنبیهی و اقناعی صحیح می‌باشد؟

- (۱) امروزه کم‌تر از ابزار تنبیهی مورد استفاده قرار می‌گیرد. - امروزه منحصراً در کنترل دولت‌هاست. - با سازمان خویشاوندی بیشتری دارد.
- (۲) پیروی‌کننده نسبت به تبعیت خود آگاهی دارد. - امروزه شخصیت با قدرت تنبیهی قرابت بیشتری دارد. - در مواردی محاسبهٔ سود و زیان انجام نمی‌شود.
- (۳) قدرت تشویقی قرابت زیادی با مالکیت دارد. - پیروی‌کننده نسبت به تبعیت خود آگاهی دارد. - با تغییر در نگرش افراد تابع قدرت اعمال می‌شود.
- (۴) تعهد اجتماعی موجب پیروی فرد از خواست دیگری می‌شود. - شامل خصلت‌های جسمانی و فکری می‌شود. - امروزه از طریق قانون اعمال می‌شود.

پاسخ: گزینه ۳

(پایه‌شناسی دوازدهم - درس ۶)

درس نامه

(۱) ابزار تنبیهی ← مانند زور و خشونت
 امروزه قدرت تنبیهی عمدتاً منحصر و متمرکز در دست دولت‌هاست که از طریق قانون و پیمودن مراحل قانونی اعمال می‌شود.

(۲) ابزار تشویقی ← مانند ثروت، درآمد و پاداش مالی

نکته وجه مشترک قدرت تنبیهی و قدرت تشویقی این است که در هر دو، پیروی‌کننده نسبت به تبعیت و پیروی خود آگاه است.

(۳) ابزار اقناعی ← مانند فکر، آموزش و تبلیغ
 قدرت اقناعی، با تغییر اعتقاد و نگرش فرد تابع قدرت، اعمال می‌شود.
 در قدرت اقناعی، تبعیت و پیروی، نشانهٔ کار درست است؛ به گونه‌ای که پیروی‌کننده، در مواردی متوجه تبعیت و پیروی خود نمی‌شود و محاسبهٔ سود و زیان خود را نمی‌کند.
 در ترغیب، تبلیغ و آموزش و تعهد اجتماعی، آن‌چه فرد، درست، حق و هنجار می‌پندارد، موجب تبعیت او از دیگران می‌شود.

نکته

تغییرات ابزارهای اعمال قدرت در گذر زمان
 امروزه از ابزارهای تنبیهی، کم‌تر از ابزارهای تشویقی استفاده می‌شود و از ابزارهای تشویقی، کم‌تر از ابزارهای اقناعی استفاده می‌شود.
 نتیجه: از بیشتر به کم‌تر: اقناعی ← تشویقی ← تنبیهی

پاسخ تشریحی

بررسی نادرستی سایر گزینه‌ها:

- (۱) قدرت تشویقی امروزه بیشتر از قدرت تنبیهی استفاده می‌شود.
- (۲) امروزه شخصیت با قدرت اقناعی قرابت بیشتری دارد.
- (۴) تعهد اجتماعی مربوط به قدرت اقناعی است.

تست و پاسخ ۶۰

در ارتباط با رویکردهای مختلف نسبت به نابرابری اجتماعی، به ترتیب: چه عاملی منجر به تأیید و تثبیت قشربندی اجتماعی می‌شود؟ طبیعی دانستن نابرابری‌های اجتماعی چه پیامدی دارد؟ مدل کمونیستی، نابرابری‌های اجتماعی را ناشی از چه می‌داند؟

(۱) عدم توجه به توانایی و خلاقیت انسان‌ها در ایجاد جهان اجتماعی - عدم امکان تغییر در نظام قشربندی در جامعه - نابرابری‌های طبیعی
(۲) تأکید بر کارکردهای قشربندی اجتماعی - نادیده گرفتن نقش انسان‌ها و جوامع در پدیدآمدن قشربندی اجتماعی - روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌ها

(۳) عدم توجه به توانایی و خلاقیت انسان‌ها در ایجاد جهان اجتماعی - کاهش انگیزه رقابت میان انسان‌ها - روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌ها
(۴) تأکید بر کارکردهای قشربندی اجتماعی - از بین رفتن آزادی‌های افراد - نابرابری‌های طبیعی و توزیع نابرابر مزایای اجتماعی بین افراد جامعه

پاسخ: گزینه ۲

(پایه‌شناسی دوازدهم - درس ۷)

خودت حل کنی بهتره

- رویکرد کمونیستی نسبت به نابرابری اجتماعی ← انتقاد از قشربندی / توجه به برابری / از بین بردن مالکیت خصوصی / ارادی دانستن نابرابری و قشربندی
- رویکرد لیبرالی نسبت به نابرابری اجتماعی ← تأیید و تثبیت قشربندی / توجه به آزادی / طبیعی دانستن نابرابری و قشربندی

پاسخ تشریحی

- طرفداران قشربندی با طبیعی دانستن قشربندی اجتماعی، نقش انسان‌ها در پدیدآمدن و تداوم آن را نادیده گرفته و تغییر آن را چندان امکان‌پذیر نمی‌دانند. به علاوه با تأکید بر کارکردهای قشربندی اجتماعی آن را تأیید و تثبیت می‌کنند.
- مخالفان قشربندی اجتماعی (رویکرد کمونیستی) معتقدند که نابرابری‌های اجتماعی، ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی نیست، بلکه از روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌ها برمی‌خیزد و باید با آن مبارزه کرد.

درس نامه ●● مقایسه ویژگی‌های رویکرد لیبرالی و کمونیستی نسبت به نابرابری‌های اجتماعی

رویکرد اول (لیبرالی)	رویکرد دوم (کمونیستی)
● طرفدار قشربندی اجتماعی هستند و معتقدند قشربندی اجتماعی در همهٔ زمان‌ها و مکان‌ها وجود داشته است.	● مخالف قشربندی اجتماعی هستند و معتقدند باید از میان برداشته شود.
● نابرابری اجتماعی را ناشی از تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی می‌دانند و معتقدند برای بقای جامعه ضرورت دارد و عادلانه‌اند.	● نابرابری‌های اجتماعی را نتیجهٔ روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌ها می‌دانند.
● نقش انسان‌ها و جوامع را در پدیدآمدن و ادامه‌یافتن و تغییر قشربندی اجتماعی نادیده می‌گیرند.	● معتقدند قشربندی توسط انسان‌ها پدید آمده و تداوم یا تغییر آن نیز به دست انسان‌هاست.
● طرفدار آزادی اقتصادی هستند.	● عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند با توزیع برابر ثروت، عدالت برقرار می‌شود.
● رقابت را در زندگی اجتماعی ضروری می‌دانند اما از این نکته غفلت می‌کنند که در رقابت عادلانه باید نقطهٔ شروع رقابت‌ها یکسان باشد.	● برای ایجاد عدالت، مالکیت خصوصی را از بین می‌برند، اما با حذف مالکیت خصوصی امکان رقابت از بین می‌رود؛ بنابراین در نقطهٔ پایان رقابت‌ها ناعادلانه‌اند.
<p>حوزهٔ رقابت</p>	<p>حوزهٔ برابری</p>

تست و پاسخ ۶۱

در ارتباط با پیشینه و افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، کدام گزینه درست است؟

- ۱) عقلانیت در جهان اسلام، با فرهنگ و سنت‌های تاریخی محیط خود تعامل ندارد، بنابراین ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانه خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان نمی‌گیرد؛ بلکه عاملان با استفاده از این عقلانیت به گونه‌ای مستقل به ارزیابی فرهنگ و تاریخ مربوط به خود می‌پردازند.
- ۲) علم فقه تنها ویژگی‌های جامعه مطلوب و آرمانی را مشخص می‌کند و راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب را نمی‌تواند تجویز کند.
- ۳) در پایان قرن بیستم، میرزای نائینی در ادامه تلاش و مبارزه برای تشکیل جامعه مطلوب به این نتیجه رسید که مردم ایران می‌توانند با مشارکت و حضور فعال خود، جامعه‌ای ایجاد کنند که هر دو ویژگی جامعه مطلوب را داشته باشد.
- ۴) تعامل عالمان مسلمان با علوم اجتماعی مدرن می‌تواند این امکان را به علوم اجتماعی جهان اسلام بدهد که علاوه بر توصیف و تبیین مسائل جهان اسلام، مسائل جامعه جهانی را هم تحلیل کنند.

(پایه‌شناسی دوازدهم - درس‌های ۹ و ۱۰)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) نادرست است. عقلانیت در جهان اسلام به رغم تعامل با فرهنگ و سنت‌های تاریخی محیط خود، ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانه خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان نمی‌گیرد، بلکه عاملان با استفاده از این عقلانیت به گونه‌ای مستقل به ارزیابی فرهنگ و تاریخ مربوط به خود می‌پردازند.
- ۲) نادرست است. علم فقه نه تنها ویژگی‌های جامعه مطلوب و آرمانی را مشخص می‌کند، بلکه راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب را تجویز می‌کند.
- ۳) نادرست است. در پایان قرن بیستم، امام خمینی (نه میرزای نائینی) در ادامه تلاش و مبارزه برای تشکیل جامعه مطلوب به این نتیجه رسید که مردم ایران می‌توانند با مشارکت و حضور فعال خود، جامعه‌ای ایجاد کنند که هر دو ویژگی جامعه مطلوب را داشته باشد.
- ۴) صحیح است.

تست و پاسخ ۶۲

درستی و نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب کدام است؟

- طبقه متوسط در جوامع فئودالی، از نظر قانونی و اجتماعی هیچ اهمیت و اعتباری نداشت.
 - روشنفکران غرب‌گرا بر خلاف بیدارگران اسلامی، خواستار اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند.
 - در قرن بیستم، نگاه معنوی و دینی به فرهنگ عمومی غرب بازگشت.
 - در مدل عدالت اجتماعی، نقطه شروع رقابت یکسان می‌شود، ولی مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود.
- ۱) نادرست - درست - نادرست
 ۲) درست - درست - نادرست
 ۳) درست - نادرست - نادرست
 ۴) نادرست - نادرست - درست

(پایه‌شناسی دهم - درس ۱۰ / پایه‌شناسی یازدهم - درس‌های ۱۲ و ۱۳ / پایه‌شناسی دوازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

بررسی عبارتهای نادرست:

- یکی از وجوه مشترک روشنفکران غرب‌گرا و بیدارگران اسلامی، این بود که هر دو گروه خواستار اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند.
- نگاه دینی هیچ‌گاه از فرهنگ عمومی غرب خارج نشد و تنها از حوزه‌های تخصصی بیرون رفت. طی قرن بیستم نه تنها دین از فرهنگ عمومی مردم خارج نشد، بلکه در سال‌های پایانی آن، نگاه معنوی و دینی، به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها بازگشت.

تست و پاسخ ۶۳

به ترتیب، عامل مؤثر در پدیده‌های زیر چیست؟

- تزلزل فرهنگی
- استفاده از زور در جامعه
- از بین رفتن انگیزه رقابت
- ضرورت سیاست‌گذاری هویتی

- (۱) تردید در عقاید و ارزش‌های بنیادین - آمریت نهادینه‌شده در جامعه - از بین رفتن مدل کمونیستی - تأکید بر تفاوت‌های محلی
- (۲) ناتوانی جهان اجتماعی در ساماندهی کنش‌ها - قدرت تنبیهی - مهم دانستن عدالت اقتصادی - تعیین چگونگی توزیع مزایا
- (۳) ناتوانی از حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌ها - فقدان سیاست در جامعه - رویکرد کمونیستی - پاسخگویی به نیازهای اقوام
- (۴) از دست رفتن ثبات عقاید و ارزش‌ها - از کار افتادن قدرت - حذف مالکیت خصوصی - تعیین هویت ملی

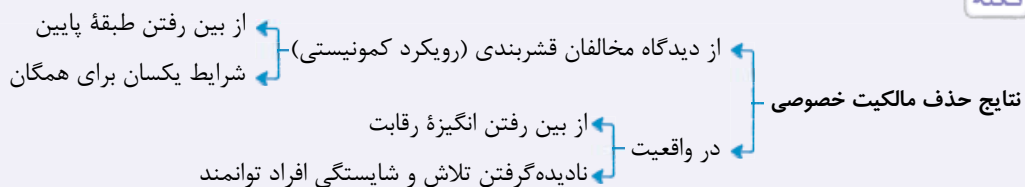
(پامعه‌شناسی دهم - درس ۱۱ / پامعه‌شناسی دوازدهم، درس‌های ۶، ۷ و ۸)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی

- تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند: (۱) مورد تردید قرار گیرند و (۲) ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.
- قدرت، آمریت نهادینه‌شده در جامعه است که هر موقع در جامعه از کار بیفتد، از زور استفاده می‌شود.
- با حذف مالکیت خصوصی به انگیزه رقابت از بین می‌رود.

نکته

- دولت‌ها برای (۱) تعیین هویت ملی و (۲) چگونگی توزیع مزایا و فرصت‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی میان اقوام و گروه‌های مختلف و هم‌چنین (۳) پاسخگویی به درخواست‌ها و رفع نیازهای آن‌ها، ناگزیر از سیاست‌گذاری هویتی بودند.

تست و پاسخ ۶۴

هر یک از عبارات زیر، با کدام معیار محقق شده است؟

- تقسیم جوامع از دیدگاه فارابی
- طرح نظریه «استعمار و استعمارگر» برای چالش کشورهای غنی و فقیر
- تفاوت میان پوییتی و دموکراسی طبق نظر ارسطو

- (۱) علم، اندیشه، فرهنگ و رفتار جوامع - توجه به ابعاد فرهنگی چالش - حکومت براساس فضیلت یا بر مبنای خواست افراد
- (۲) ارزش‌ها، آرمان‌ها و حقیقت زندگی - ضرورت تقلید کشورهای غیرغربی از غرب - شیوه و نوع حکومت
- (۳) توجه به جوامع زمان خود و زمان گذشته - دیدگاه طولی و تک‌خطی به جوامع بشری - تعداد حاکمان و تصمیم‌گیران
- (۴) علم و فرهنگ و استدلال عقلی جوامع - خودباختگی فرهنگی جوامع غیرغربی - اقلیتی یا اکثریتی بودن حکومت

(پامعه‌شناسی دهم - درس ۱۵ / پامعه‌شناسی یازدهم - درس ۱۰ / پامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

- فارابی با توجه به جوامع زمان خود و جوامع گذشته و هم‌چنین با استدلال عقلی، جوامع مختلف را براساس نوع علم، اندیشه، رفتار و فرهنگی که دارند، به انواعی تقسیم کرده است.

- دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند. از نظر این گروه، مشکل کشورهای فقیر نه فقط ضعف اقتصادی و صنعتی، بلکه خودباختگی فرهنگی آن‌هاست.
- براساس دسته‌بندی ارسطو از انواع حکومت‌ها، حکومت پولیتی (جمهوری) و دموکراسی، هر دو اکثریتی هستند و تفاوت آن‌ها در شیوه حکومت است؛ یعنی پولیتی، حکومت اکثریت براساس فضیلت است و دموکراسی حکومت اکثریت براساس خواست و میل افراد است.

تست و پاسخ ۶۵

به ترتیب هر یک از موارد زیر به چه علت پدید آمده‌اند؟

• انقلاب ۱۷۸۹ فرانسه

• تحولات فرهنگی

• آشنایی بیشتر غربیان با ابن خلدون نسبت به سایر متفکران جهان اسلام

- (۱) افول حاکمیت فئودال‌ها - تنوع آموزش و تربیت انسان‌ها - هدف ابن خلدون در علوم اجتماعی متفاوت از فارابی بود.
- (۲) لیبرالیسم و مباح دانستن امور در قیاس با خواست انسان - تغییر نسل‌ها - موضوعات او به موضوعات جامعه‌شناسان غربی بسیار نزدیک بود.
- (۳) ارزش‌های مدرن پس از رنسانس - ابداعات اعضای جهان اجتماعی - روش وی با روش بنیان‌گذار جامعه‌شناسی پوزیتیویستی یکسان بود.
- (۴) ابداعات اعضای جهان اجتماعی - تغییر سبک و شیوه زندگی انسان‌ها - هدف جامعه‌شناسی غربی با علم عمران ابن خلدون سنخیت و نزدیکی داشت.

(جامعه‌شناسی دهم - درس ۱۱ / جامعه‌شناسی یازدهم - درس ۱۵ / جامعه‌شناسی دوازدهم - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی

- انقلاب فرانسه در سال ۱۷۸۹ میلادی، با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بودند.
- یکی از دلایل تحولات فرهنگی، ابداعات اعضای جهان اجتماعی است.
- روش ابن خلدون در علوم اجتماعی مشابه روشی است که چهارصد سال بعد، آگوست کنت در جامعه‌شناسی تبیینی (پوزیتیویستی) به کار گرفت. شاید به همین دلیل غربیان وی را بیش از سایر متفکران اجتماعی مسلمان می‌شناسند.

روان شناسی: صفحه‌های ۱۱۲ تا ۲۰۶

تست و پاسخ ۶۶

سارا در حال حل یکی از مسائل ریاضی‌اش بود، ولی هر چه تلاش می‌کرد نمی‌توانست آن را حل کند. او یک ساعت تمام بر روی مسئله تمرکز کرد، ولی در نهایت موفق به حل آن نشد. برای موفقیت در حل این مسئله، کدام راهکار کم‌تر راهگشا است؟

- (۱) باید از تجربه گذشته‌اش پیروی کند.
- (۲) باید از زاویه دیگری به مسئله نگاه کند.
- (۳) باید حل مسئله را برای مدت‌زمانی متوقف کند.
- (۴) باید مسئله را به صورت جدیدی بازنمایی کند.

پاسخ: گزینه ۱

(درس ۵ - عوامل مؤثر در حل مسئله)

درس‌نامه ●● عوامل مؤثر در حل مسئله

- (۱) تجربه گذشته (اثر انتقال): می‌تواند باعث آسان‌شدن یا دشوارشدن حل مسئله شود.
- (۲) نوع نگاه به مسئله (بازنمایی از مسئله): تغییر نگاه به مسئله باعث خروج از بن‌بست می‌شود.
- (۳) نادیده‌گرفتن مسئله برای مدت‌زمان مشخص (اثر نهفتگی): باعث فراموش‌شدن موانع حل مسئله می‌شود.

پاسخ تشریحی با توجه به این‌که فرد مدت زیادی روی مسئله کار کرده و به جواب نرسیده است، می‌توان نتیجه گرفت که تجربه گذشته و یادگیری‌های گذشته او فایده‌ای نداشته است و باید تجربه گذشته‌اش را مورد بازبینی قرار دهد؛ بنابراین پیروی از تجربه گذشته مناسب نیست. وقتی درگیر مسئله‌ای هستیم و نمی‌توانیم آن را حل کنیم، به این معناست که به بن‌بست رسیده‌ایم و نگاه فعلی ما قادر به حل مسئله نیست. راه خروج از بن‌بست، تغییر نگاه فرد و تغییر بازنمایی آن مسئله است. در عین حال در زمانی که به بن‌بست رسیده‌ایم، لازم است تا به خودمان زمان بدهیم تا عواملی که مانع حل مسئله شده‌اند، فراموش شوند؛ بنابراین استفاده از اثر نهفتگی، یعنی نادیده‌گرفتن مسئله برای مدت‌زمان مشخص، کمک‌کننده است.

تست و پاسخ ۶۷

کلاغی برای نوشیدن آب، درون یک بطری آب سنگ می‌اندازد تا سطح آب درون بطری را بالا بیاورد. کلاغ بعد از هر بار انداختن سنگ، به سطح آب نگاهی می‌اندازد و وقتی می‌بیند آب به اندازه کافی بالا نیامده، دوباره اقدام به برداشتن سنگ بزرگ‌تری می‌کند. کلاغ در حال حاضر در کدام یک از مراحل حل مسئله قرار دارد؟

- (۱) به‌کارگیری راه حل مناسب
- (۲) ارزیابی راه حل
- (۳) بازبینی و اصلاح راه حل
- (۴) تشخیص مسئله

پاسخ: گزینه ۳

(درس ۵ - مراحل حل مسئله)

درس‌نامه ●● مراحل حل مسئله

- (۱) تشخیص مسئله (۲) به‌کارگیری راه حل مناسب (۳) ارزیابی راه حل (۴) بازبینی و اصلاح راه حل (۵) انتخاب راه حل‌های جایگزین

نکته در مرحله بازبینی و اصلاح راه حل، راه حلی که قبلاً به کار گرفته‌ایم را تغییر می‌دهیم و آن را به شکل بهتر و متفاوت‌تری اجرا می‌کنیم.

پاسخ تشریحی این‌که کلاغ برای خوردن آب، سنگ را درون بطری می‌اندازد یعنی یک راه حل را انتخاب کرده و به کار گرفته است (مرحله ۲). وقتی بعد از هر بار انداختن سنگ به سطح آب نگاهی می‌اندازد و می‌بیند آب به اندازه کافی بالا نیامده، راه حل خود را «ارزیابی» کرده (مرحله ۳) و وقتی دوباره اقدام به برداشتن سنگ بزرگ‌تری می‌کند، به این معناست که مرحله «بازبینی و اصلاح راه حل» را انجام داده است (مرحله ۴).

تست و پاسخ ۶۸

«روش حل مسئله» بیان شده در کدام گزینه، با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) علی باید از جدول حروف به هم ریخته چند کلمه مشخص را پیدا کند. او ابتدا از کلمات ۳ حرفی شروع می‌کند و سپس به ترتیب کلمات ۴ و ۵ حرفی را از داخل جدول بیرون می‌کشد.
- (۲) سارا در حال حل پازل است. او ابتدا از گذاشتن قطعات گوشه‌های پازل شروع می‌کند تا پیدا کردن قطعات داخلی برایش راحت‌تر شود.
- (۳) سمانه برای طراحی یک جدول کلمات در رابطه با موضوعی که می‌خواهد تدریس کند، تمام سؤال‌های مربوط به آن موضوع را که به ذهنش می‌رسد، می‌نویسد.
- (۴) محمد برای پیدا کردن رمز ۴ رقمی قفل کیف خود، همه حالت‌های ممکن از ترکیب اعداد صفر تا ۹ را جای‌گذاری می‌کند و آن‌ها را چک می‌کند.

پاسخ: گزینه ۴

(درس ۵ - روش‌های حل مسئله)

درس‌نامه ● زمانی که از یک فرمول، قاعده یا دستورالعمل مشخص برای حل مسئله استفاده می‌کنیم و هم‌چنین زمانی که همه حالت‌های ممکن (همه موارد) را بررسی می‌کنیم، روش حل مسئله از نوع تحلیلی محسوب می‌شود.

پاسخ تشریحی در ۴ محمد از روش تحلیلی استفاده کرده، زیرا طبق اصل ضرب همه حالت‌های ممکن که ده‌هزارتا می‌شود را چک می‌کند. در سایر گزینه‌ها روش اکتشافی وجود دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ روش خرد کردن - در این نوع جدول فقط لازم است کلمات را از داخل حروف به هم ریخته تشخیص دهیم و با پیدا کردن هر کلمه تکلیف آن کلمه مشخص شده و در واقع قسمتی از جدول حل می‌شود؛ پس با تقسیم‌بندی کلمات به ۳، ۴ و ۵ حرفی در واقع مسئله را خرد کرده‌ایم و در هر مرحله قسمتی از مسئله را حل کرده‌ایم.
- ۲ کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب - در حل پازل با گذاشتن هر قطعه ما یک قدم به حل کلی مسئله نزدیک می‌شویم و با توجه به وضعیتی که به آن می‌رسیم، قدم بعدی را مشخص می‌کنیم.
- ۳ روش بارش فکری - در این روش همه راه‌حل‌های احتمالی که ممکن است در پاسخ به مسئله درست باشد را ارائه می‌کنیم و سپس بهترین راه حل ارائه می‌شود. در مثال طراحی جدول، همه سؤالات ممکن از موضوع را می‌نویسیم و سپس سؤالات مناسب را کنار هم می‌گذاریم.

تست و پاسخ ۶۹

در موقعیت‌های زیر، افراد براساس کدام یک از ملاک‌های تصمیم‌گیری عمل کرده‌اند؟

- فردی در حین خرید، عطسه می‌کند و می‌گوید «صبر آمده و من قبلاً هر بار در این شرایط خرید کردم، ضرر کردم.»؛ بنابراین تصمیم می‌گیرد از خرید کردن اجتناب کند.
- فردی برای خرید فقط یک لباس به مغازه می‌رود، ولی متوجه می‌شود که تمام اجناس مغازه در فروش ویژه آخر سال ۵۰ درصد تخفیف دارند؛ بنابراین به جای یک دست لباس ۵ دست می‌خرد تا این فرصت را از دست ندهد.

(۱) هزینه قبلی - مزیت (۲) خطر - مزیت (۳) هزینه قبلی - خطر (۴) خطر - خطر

(درس ۶ - ملاک‌های تصمیم‌گیری)

پاسخ: گزینه ۲

درس‌نامه ● ملاک‌های تصمیم‌گیری

- (۱) هزینه: به جنبه‌های منفی فکر می‌کنیم که با انجام یک تصمیم اتفاق می‌افتد/ به کارها و زحماتی که برای یک تصمیم کشیده‌ایم فکر می‌کنیم و به خاطر آن‌ها تصمیم را ادامه می‌دهیم. (هزینه‌های قبلی)
- (۲) مزیت (سودمندی): به چیزهای مثبتی فکر می‌کنیم که از انجام یک تصمیم به دست می‌آوریم.
- (۳) خطر (ریسک): به خاطر عدم اطمینان به نتایج تصمیم‌گیری نگران از دست دادن داشته‌هایمان هستیم.

پاسخ تشریحی بررسی موارد:

- در عبارت اول، مبنای تصمیم‌گیری فرد، ضرر نکردن است و چون اطمینانی به نتایج تصمیم‌گیری ندارد و احتمال می‌دهد که با مشکل مواجه شود، ملاک تصمیم‌گیری او خطر است.
- در عبارت دوم، فرد به خاطر تخفیف‌های گذاشته‌شده، به این نتیجه رسیده که خریدن ۵ دست لباس در نهایت برای او سودمندی به همراه خواهد داشت؛ پس ملاک تصمیم‌گیری او بر مبنای مزایا و سودمندی بوده است.

تست و پاسخ ۷۰

«تصمیم‌گیری به روش‌های پایدار و ماندنی نیاز دارد.» با توجه به متن کتاب در مورد این عبارت، تصمیم‌گیری کدام فرد در تقابل با این موضوع است؟

در گزینه‌ها باید به دنبال کسی باشید که از سبک تصمیم‌گیری احساسی استفاده کرده است.

- (۱) شیدا به خاطر علاقه زیادی که به ورزش تخصصی‌اش دارد، هنگام آسیب‌دیدن در مسابقه، علی‌رغم توصیه دکتر به بازی ادامه داد و دچار آسیب جدی‌تری شد.
- (۲) جواد علی‌رغم علاقه به همکاری و تصمیم بر ازدواج با او، به دلیل رعایت رسم و رسومات خانوادگی به ازدواج با دخترعمویش تن داد.
- (۳) سیامک با این‌که می‌داند شریکش به او خیانت می‌کند، ولی محاسبه دقیق دخل و خرج فروشگاه را دائماً به تأخیر می‌اندازد.
- (۴) اشکان هنگام مشاجره با همسرش ناگهان گل‌دان عتیقه یادگار پدر بزرگش را به زمین پرت کرد و آن را شکست.

(درس ۶ - سبک‌های تصمیم‌گیری)

پاسخ گزینه ۱

نکته تصمیم‌گیری یک امر مهم و پایدار است و همه ابعاد زندگی را در بر می‌گیرد، در نتیجه به روش‌های پایدار و ماندنی نیاز دارد. احساسات به دلیل زودگذر بودن نمی‌تواند زیربنای تصمیم‌گیری باشد؛ بنابراین سبک تصمیم‌گیری احساسی با روش‌های پایدار و ماندنی در تضاد است.

پاسخ تشریحی در ۱ شیدا براساس احساسات و علاقه تصمیم گرفته و نمونه‌ای از سبک تصمیم‌گیری احساسی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) تصمیم جواد نشان‌دهنده سبک تصمیم‌گیری وابسته است، چون بدون فکر کردن از رسم و رسوم تبعیت کرده است.
- (۳) بیانگر سبک تصمیم‌گیری اجتنابی است، چون در عملی کردن تصمیم خود اصطلاحاً «دست‌دست می‌کند».
- (۴) نمونه‌ای از سبک تصمیم‌گیری تکانشی است، چون فرد با عجله و بدون محاسبه یک رفتار تکانشی انجام داده است.

تست و پاسخ ۷۱

موقعیت‌های زیر به ترتیب نشان‌دهنده کدام یک از انواع تصمیم‌گیری هستند؟

- «تصمیم‌گیری مدرسه در مورد انتخاب معلم منطق پایه دهم از بین دو نفر»
- «انتخاب صندلی برای نشستن در آزمون آزمایشی»
- «تصمیم‌گیری دانش‌آموز پایه دوازدهم در مورد انتخاب یکی از مؤسسات برگزارکننده آزمون‌های آزمایشی به کمک مشاور»

- (۱) پیچیده فردی - پیچیده معمولی - پیچیده فردی
- (۲) پیچیده گروهی - ساده معمولی - مهم فردی
- (۳) ساده گروهی - پیچیده معمولی - مهم گروهی
- (۴) ساده فردی - ساده معمولی - پیچیده فردی

(درس ۶ - انواع تصمیم‌گیری)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه

- تصمیم‌گیری براساس تعداد اولویت‌ها: (۱) ساده (۲) پیچیده
- تصمیم‌گیری براساس میزان اهمیت: (۱) معمولی (۲) مهم
- تصمیم‌گیری براساس تعداد افراد تصمیم‌گیرنده: (۱) فردی (۲) گروهی

نکته در صورتی که تعداد اولویت‌ها (تعداد گزینه‌ها) کم باشد، ولی موضوع تصمیم‌گیری اهمیت زیادی داشته باشد و لازم باشد که در مورد هر کدام از اولویت‌ها جنبه‌های متعددی را بررسی کنیم، نوع تصمیم‌گیری پیچیده است، نه ساده؛ مانند انتخاب محل سکونت از بین دو شهر اصفهان و شیراز.

پاسخ تشریحی بررسی موارد به ترتیب:

- انتخاب معلم در یک درس اختصاصی از بین دو نفر، در وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان آن پایه تأثیر زیادی دارد؛ پس یک تصمیم مهم است. هر چند دو اولویت (دو گزینه) وجود دارد، ولی این دو فرد باید از جنبه‌های مختلفی مانند سطح تحصیلات، سابقه کاری، روش تدریس، برخورد با دانش‌آموزان و ... با هم مقایسه و بررسی شوند؛ پس تصمیم پیچیده است. چون اشاره شده که تصمیم‌گیری توسط مدرسه اتفاق می‌افتد و یک شخص واحد تصمیم نمی‌گیرد؛ پس گروهی است.
- انتخاب صندلی یک موضوع کم‌اهمیت است و تأثیر چندانی در نتیجه آزمون ندارد؛ پس یک تصمیم معمولی است. هر چند تعداد گزینه‌ها زیاد است، ولی فرد به راحتی می‌تواند یک صندلی را انتخاب کند؛ پس یک تصمیم ساده است.
- شرکت در آزمون‌های آزمایشی موضوعی است که به کل فعالیت‌های تحصیلی جهت می‌دهد؛ پس یک تصمیم مهم است. چون مؤسسات مختلفی وجود دارند و در مورد هر کدام باید جنبه‌های متعددی (حضور یا آنلاین بودن، قیمت، بودجه‌بندی و ...) بررسی شود، پیچیده است. هر چند فرد از مشاور کمک می‌گیرد، ولی خودش تصمیم‌گیرنده است و تصمیم فردی محسوب می‌شود.

تست و پاسخ ۷۲

سمیرا مدتی است به عمل زیبایی بینی فکر می‌کند، ولی به دلیل نگرانی از سختی‌های عمل، آن را به تعویق می‌اندازد تا این‌که بالأخره تصمیم به انجام این کار می‌گیرد. او بعد از تحقیقات فراوان بین دو پزشک ماهر و مشهور مردد می‌ماند. پزشک اول دستمزد بالایی دارد و در بیمارستانی عمل می‌کند که خدمات پرستاری و پزشکی آن بسیار باکیفیت است. پزشک دوم دستمزد مناسب‌تری دارد، ولی در بیمارستانی عمل می‌کند که خدمات ضعیف‌تری ارائه می‌دهد و ضمناً فاصله‌اش از منزل سمیرا بسیار زیاد است. کدام عبارت در مورد وضعیت سمیرا نادرست است؟

- ۱) سمیرا در مورد انجام عمل زیبایی بینی دچار تعارض گرایش - اجتناب شده است.
- ۲) سمیرا در انتخاب بین دو پزشک دچار تعارض گرایش - اجتناب شده است.
- ۳) سمیرا در انتخاب پزشک اول دچار تعارض گرایش - اجتناب شده است.
- ۴) سمیرا در انتخاب پزشک دوم دچار تعارض گرایش - اجتناب شده است.

(درس ۶ - پیامدهای ناتوانی در تصمیم‌گیری)

پاسخ: گزینه ۲

درس‌نامه وقتی در موقعیتی باشیم که باید حتماً تصمیم بگیریم، ولی قادر به تصمیم‌گیری نیستیم حالت عاطفی ناخوشایندی را تجربه می‌کنیم که تعارض نام دارد.

نکته تعارض گرایش - اجتناب با تعارض‌های دیگر یک تفاوت مهم دارد و آن این است که در گرایش - اجتناب، فرد در مورد انتخاب یا عدم انتخاب یک گزینه دچار تردید می‌شود؛ در حالی که در تعارض‌های دیگر فرد در مورد انتخاب بین دو گزینه دچار تردید می‌شود.

پاسخ تشریحی تعارض‌های سمیرا در این مثال عبارت‌اند از:

- تردید در مورد عمل زیبایی: تعارض گرایش - اجتناب است، چون تردید او در مورد انجام یا عدم انجام یک کار است نه دو کار که این یک کار هم جنبه‌های مثبت (زیباشدن) و هم جنبه‌های منفی (سختی عمل) دارد.
- تردید در انتخاب بین دو پزشک: تعارض گرایش - گرایش است، چون تردید او در مورد انتخاب بین دو فرد است که در مجموع هر دو پزشکان ماهر و مشهوری هستند و سمیرا نسبت به هر دو گرایش دارد.
- تردید در انتخاب یا عدم انتخاب پزشک اول: تعارض گرایش - اجتناب است، چون تردید او در مورد انتخاب یک فرد است که این یک فرد هم جنبه‌های مثبت (حضور در بیمارستان باکیفیت) و هم جنبه‌های منفی (دستمزد بالا) دارد.
- تردید در انتخاب یا عدم انتخاب پزشک دوم: تعارض گرایش - اجتناب است، چون تردید او در مورد انتخاب یک فرد است که این یک فرد هم جنبه‌های مثبت (دستمزد مناسب) و هم جنبه‌های منفی (حضور در بیمارستان بی‌کیفیت و دور از منزل) دارد.

تست و پاسخ ۷۳

کدام یک از عوامل نگرشی، در ضرب المثل «عروس بلد نیست برقصه، می‌گه زمین کجه» نقش کم‌رنگ‌تری دارد؟

- (۱) اسناد (۲) درماندگی آموخته‌شده (۳) ادراک کارایی کاذب (۴) ناهماهنگی شناختی

(درس ۷ - عوامل نگرشی)

پاسخ: گزینه ۲

نکته زمانی که افراد دست به توجیحات و رفتارهایی می‌زنند تا به آرامش برسند، معمولاً دچار ناهماهنگی شناختی شده‌اند.

پاسخ تشریحی در شرایط درماندگی آموخته‌شده، فرد در موقعیت ناراحت‌کننده قرار داشته و تلاش او نتوانسته موقعیتش را تغییر دهد. در نتیجه از تلاش بازمانده و به این باور رسیده است که هیچ کاری از من ساخته نیست. چنین فردی اطمینان به خود را از دست می‌دهد و به ناتوانی خود اذعان می‌کند، ولی کسی که مصداق این ضرب المثل است، نه تنها احساس ناتوانی نمی‌کند؛ بلکه هم‌چنان باور دارد که به خوبی می‌تواند برقصد. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در این ضرب المثل نوعی اسناد وجود دارد، زیرا عروس عدم موفقیت خودش در رقصیدن را به عوامل بیرونی و غیرقابل کنترل نسبت می‌دهد (کج بودن زمین از کنترل فرد خارج است).

۲) این فرد بر این باور است که توانایی رقصیدن را دارد و کج بودن زمین مانع رقصیدن او شده است، در حالی که شواهد محیطی این را تأیید نمی‌کند و دیگران معتقدند که او نمی‌تواند به خوبی برقصد؛ پس نوعی ادراک کارایی کاذب در او وجود دارد.

۳) این که عروس می‌گوید «زمین کجه» نوعی توجیه است که برای از بین بردن ناهماهنگی شناختی‌اش بیان کرده است. در واقع این فرد دو شناخت دارد؛ یکی این که «عروس باید خوب برقصد» و دیگری این که «من به عنوان عروس نمی‌توانم خوب برقصم»، این دو شناخت با یکدیگر در تضاد هستند و او را دچار ناهماهنگی شناختی کرده‌اند، پس دست به توجیه می‌زند.

تست و پاسخ ۷۴

علی احساس می‌کند انگیزه او برای موفقیت در کنکور و رسیدن به رتبه مورد نظرش، دچار مشکل شده است و بدین منظور به مشاور مراجعه می‌کند. مشاور سؤالات زیر را از او می‌پرسد:

- اگر به یک مهمانی خیلی مهم دعوت بشوی، مهمانی را انتخاب می‌کنی یا ماندن در خانه و درس خواندن را؟
 - اگر در سال یازدهم روزانه ۳ ساعت مفید درس می‌خواندی، امسال این ۳ ساعت به ۵ = ۶ ساعت رسیده است؟
- این سؤالات به ترتیب به کدام جنبه «انگیزه» مربوط است؟

- (۱) شدت - جهت
(۲) جهت - شدت
(۳) شدت - شدت
(۴) جهت - جهت

(درس ۷ - انگیزه)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ●● انگیزه‌ها از نظر جهت و شدت در افراد مختلف می‌توانند متفاوت باشند.

- **جهت انگیزه:** مربوط به هدفی است که فرد می‌خواهد به آن برسد و مسیری است که می‌خواهد طی کند.
- **شدت انگیزه:** مربوط به میزان انرژی و قدرتی است که انگیزه فرد ایجاد می‌کند.

پاسخ تشریحی بررسی عبارات:

- پاسخ سؤال اول نشان می‌دهد که انتخاب‌های فرد نسبت به گذشته بیشتر در جهت رسیدن به هدف مورد نظرش قرار گرفته یا نه. مثلاً برای فرد کنکوری، این که ماندن در خانه و درس خواندن را به مهمانی رفتن ترجیح می‌دهد، بدین معنی است که جهت انگیزه او به سمت موفقیت در کنکور قرار گرفته است.
- پاسخ سؤال دوم نشان می‌دهد که فرد نسبت به سال‌های گذشته، برای رسیدن به هدفش انرژی و زمان بیشتری می‌گذارد یا نه؛ پس اگر سال‌های قبل، ۳ ساعت و امسال ۵ تا ۶ ساعت برای درس خواندن وقت می‌گذارد، به این معناست که شدت انگیزه فرد بیشتر شده است.

تست و پاسخ ۷۵

توصیف ذکر شده از افراد، به ترتیب با موارد کدام گزینه مطابقت دارد؟

- مربی فوتبالی که پس از شکست، عامل باخت تیم خود را بارش باران می‌داند.
 - مشاوره‌ای که عدم موفقیت خود در درمان یک مراجعه‌کننده افسرده را نداشتن استعداد مراجعه‌کننده در این زمینه می‌داند.
 - فردی که باور دارد حتی اگر هر روز تمرینات سختی را انجام دهد، فوتبالیست موفقی نخواهد شد.
- ۱) توجه به عوامل گذرا و بی‌ثبات - اسناد درونی و پایدار - باورهای غلط به دلیل عوامل بیرونی
 - ۲) عدم هماهنگی با شواهد محیطی - اسناد بیرونی و ناپایدار - نبود ارتباط بین رفتار و باور
 - ۳) عدم ایجاد احساس ارزشمندی و افتخار - اسناد درونی و ناپایدار - وابسته نبودن رفتار و پیامد رفتار
 - ۴) عدم ایجاد انگیزه تلاش - اسناد بیرونی و پایدار - بازماندن از تلاش

پاسخ: گزینه ۴

(درس ۷ - اسناد، درماندگی آموخته شده)

پاسخ تشریحی مورد اول: مربی شکست تیم خود را به بارش باران که یک عامل خارجی و غیرقابل کنترل است نسبت داده است. وقتی

شکست را به چیزی نسبت دهیم که نمی‌توانیم آن را کنترل کنیم، انگیزه بسیار کمی برای جبران وجود خواهد داشت. مورد دوم: مشاور عدم موفقیت در درمان را به خودش نسبت نمی‌دهد، بلکه به مراجعه‌کننده و ویژگی‌های او (یک عامل خارجی) نسبت می‌دهد؛ پس اسناد بیرونی دارد و چون به کم‌استعداد بودن مراجعه‌کننده اشاره کرده که یک ویژگی ذاتی و غیرقابل تغییر است، اسناد او از نوع پایدار است. دقت کنید که اگر مشاور نداشتن استعداد را در خودش مطرح می‌کرد، اسناد او درونی محسوب می‌شد.

مورد سوم: این توصیف با کسی که به حالت درماندگی آموخته شده رسیده است، مطابقت دارد، زیرا درماندگی آموخته شده مربوط به افرادی است که تلاش و کوشش را با پیشرفت مرتبط نمی‌دانند. در حالت درماندگی آموخته شده شخص واقعاً ممکن است در موقعیت ناراحت‌کننده قرار داشته و تلاش او نتوانسته موقعیتش را تغییر دهد؛ در نتیجه از تلاش بازمانده و به این باور رسیده است که هیچ‌کاری از من ساخته نیست. قسمت سوم در همه گزینه‌ها به جز ۲ درست است. عدم ارتباط بین رفتار و باور مربوط به ناهماهنگی شناختی است.

دام تستی ۱ قسمت دوم نادرست است، زیرا استعداد مراجعه‌کننده، یک عامل خارجی است؛ بنابراین اسناد بیرونی دارد، نه درونی.

۲ قسمت اول نامرتب است، زیرا عدم هماهنگی با شواهد محیطی مربوط به ادراک کنترل و کارایی کاذب است که در این مثال مطرح نشده است. هم‌چنین، اسناد در مورد دوم از نوع پایدار است.

۳ قسمت اول نامرتب است، زیرا عدم احساس ارزشمندی در صورتی ایجاد می‌شود که فرد اهداف کوچک و زودگذر را انتخاب کند. قسمت دوم نادرست است، زیرا استعداد یک عامل پایدار است و یک حالت گذرا و موقتی نیست؛ هم‌چنین در این مثال، اسناد، درونی نیست.

تست و پاسخ ۷۶

فردی می‌گوید: «در این دنیا موفقیت‌ها و شکست‌های انسان نتیجه اعمال خودش است.» به همین دلیل «با وجود مشکلات زیادی که در زندگی شخصی‌اش دارد با تمام توان سعی می‌کند آدم نیکوکاری باشد و به دیگران خیر برساند.» در این راستا «می‌خواهد در روز ولادت حضرت علی (ع) به مرکز ایتم رفته و به کودکان زیر ۷ سال هدیه بدهد.» عبارات داخل گیومه به ترتیب نشان‌دهنده وجود کدام عامل نگرشی و یا ایجاد کدام پیامد در فرد است؟

- ۱) باورها و نظام ارزشی - ادراک کارایی و کنترل - هماهنگی با شواهد محیطی
- ۲) باورها و نظام ارزشی - اراده - مصون ماندن از بیراهه رفتن
- ۳) اسناد - اراده - هماهنگی با شواهد محیطی
- ۴) اسناد - ادراک کنترل و کارایی - مصون ماندن از بیراهه رفتن

(درس ۷ - باورها و نظام ارزشی فرد، اراده، هدفمندی)

پاسخ: گزینه ۲

درس نامه ● باور عبارت است از اعتقاد راسخ و واقعی به بودن یا نبودن چیزی، یا انجام پذیر بودن یا انجام ناپذیر بودن کاری.

اراده به قدرت و نیروی درونی و همت و پشتکاری که فرد برای انجام یک کار نشان می دهد، گفته می شود.

هدف هر چیزی است که انسان سعی دارد به آن برسد و فکر می کند برایش مؤثر و مفید است. هدف معین فرد را از بیراهه رفتن و اتلاف منابع انرژی خود مصون می دارد.

پاسخ تشریحی عبارت اول نشان دهنده یکی از باورها و نظام ارزشی فرد است. اگر فرد گوینده، به طور خاص در مورد علت یکی از شکستها

یا موفقیت هایی که برای خودش اتفاق افتاده صحبت می کرد، اسناد پاسخ درست محسوب می شد (رد ۳ و ۴)

عبارت دوم نشان دهنده اراده قوی است؛ چون اشاره شده که فرد با تمام توان و با وجود مشکلات، تلاش می کند. اگر به باور فرد در مورد توانایی خودش اشاره شده بود، ادراک کنترل و کارایی هم پاسخ درست محسوب می شد. (رد ۱ و ۴)

عبارت سوم مربوط به هدفمندی است، چون فرد در مورد کمک به دیگران یک هدف مشخص برای خود تعیین کرده است. هدف معین فرد را از بیراهه رفتن و اتلاف منابع انرژی خود مصون می دارد. هماهنگی با شواهد محیطی مربوط به ادراک کنترل و کارایی سازنده است. (رد ۱ و ۳)

تست و پاسخ

علی وارد جلسه امتحان می شود و با گرفتن برگه امتحان، دچار فشار روانی می شود. کدام گزینه به ترتیب نشان دهنده علائم رفتاری، شناختی، هیجانی و جسمانی او در این موقعیت است؟

۱) سؤالات را مجدد چک می کند، سرزنش های پدر و مادر را در ذهنش مرور می کند، به خاطر کم درس خواندن احساس گناه می کند، بدنش یخ می کند.

۲) شروع به تکان دادن پاهایش می کند، چند بار از روی سؤال می خواند ولی متوجه سؤال نمی شود، صورتش از خشم قرمز می شود، برای چند لحظه نام و نام خانوادگی خودش را هم نمی تواند به یاد بیاورد.

۳) می ترسد از طرف خانواده اش مورد سرزنش قرار بگیرد، تمرکزش را از دست می دهد، ناخن هایش را از استرس می جود، معده اش درد می گیرد.

۴) لب هایش را می گزد، به راه های مختلف تقلب فکر می کند، احساس می کند فشارش افتاده است، احساس ناکامی و بازنده بودن می کند.

(درس ۸ - فشار روانی)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه ● علائم فشار روانی

۱) جسمانی: دل درد، تندشدن ضربان قلب، سرخ شدن صورت و ...

۲) شناختی: حواس پرتی، فراموش کردن، ناتوانی در تصمیم گیری و ...

۳) هیجانی: خشمگین شدن، ناامیدی و ...

۴) رفتاری: دادزدن، فرار کردن، پرخاشگری کردن و ...

پاسخ تشریحی بررسی گزینه ها:

۱) چک کردن مجدد سؤالات (رفتاری) - مرور سرزنش ها در ذهن (شناختی) - احساس گناه (هیجانی) - یخ کردن بدن (جسمانی)

۲) تکان دادن پاها (رفتاری) - خواندن سؤال و نفهمیدن آن (شناختی) - قرمز شدن صورت (جسمانی) - به یاد نیاموردن نام و نام خانوادگی (شناختی)

۳) ترس از مورد سرزنش قرار گرفتن (هیجانی) - از دست دادن تمرکز (شناختی) - جویدن ناخن ها (رفتاری) - درد معده (جسمانی)

۴) گزیدن لب ها (رفتاری) - فکر کردن به راه های تقلب (شناختی) - افت فشار خون (جسمانی) - احساس ناکامی و بازنده بودن (هیجانی)

نکته تکان دادن پاها، جویدن ناخن ها و گزیدن لب ها هر چند مربوط به بدن و جسم هستند، ولی چون فرد خودش به صورت نسبتاً ارادی این

کارها را انجام می دهد جزء علائم رفتاری محسوب می شوند. اگر گفته می شد لرزش پاها و سرخ شدن صورت، علائم جسمانی محسوب می شد.

تست و پاسخ ۷۸

این عبارت که: «فشار روانی از نوع ارتباط شخص با محیط است.» به چه معنا است؟

- (۱) فشار روانی عاملی است که از محیط بر شخص وارد می‌شود و تعادل زندگی او را به هم می‌زند.
- (۲) ارزیابی شخص از منبع فشار، تعیین‌کننده شدت فشار روانی و نوع آن است.
- (۳) اگر عامل محیطی بیش از حد معمول فشار ایجاد کند، فرد احساس ناخوشایند بیشتری را تجربه می‌کند.
- (۴) محیط تعیین‌کننده این است که فرد فشار روانی مثبت داشته باشد یا فشار روانی منفی.

(درس ۸ - فشار روانی)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی: فشار روانی از نوع ارتباط شخص با محیط است. هنگام فشار روانی، شخص یک رویداد یا یک موقعیت را به صورت فشارآور و فراتر از توانایی خود ارزیابی می‌کند و سلامتی خود را در خطر می‌بیند، بنابراین می‌توان گفت ارزیابی فرد از فشار روانی تعیین‌کننده این است که فرد چه قدر احساس توانایی و یا ناتوانی کند و در نتیجه چه مقدار احساس فشار روانی کند (شدت فشار) و همچنین فشار روانی برای او از نوع مثبت باشد یا از نوع منفی باشد (نوع فشار)؛ بنابراین عبارت مطرح‌شده در (۲) با این موضوع مرتبط است.

نکته: عبارت «فشار روانی از نوع ارتباط شخص با محیط است» نشان می‌دهد که فشار روانی صرفاً یک امر بیرونی (محیطی) نیست؛ بلکه یک امر درونی و بیرونی است، یعنی علاوه بر عامل محیطی، به برداشت و ارزیابی فرد از عامل محیطی بستگی دارد.

تست و پاسخ ۷۹

درستی و نادرستی عبارات زیر در کدام گزینه مشخص شده است؟

- به مجموعه الگوهای رفتاری و هیجانی به کار گرفته شده در زندگی روزمره، «سبک زندگی» می‌گویند.
- سبک زندگی یکی از مهم‌ترین عوامل ایجاد بیماری‌های جسمانی است.
- سارا و ستاره، چون دوقلوهای همسان هستند، باید رژیم غذایی مشابهی را دنبال کنند.
- قبولی در کنکور به دلیل ایجاد تغییر در زندگی، می‌تواند فشار روانی ایجاد کند.

(۱) درست - نادرست - درست - نادرست - درست

(۲) نادرست - درست - درست - نادرست - درست

(۳) درست - نادرست - نادرست - نادرست

(۴) نادرست - درست - درست - نادرست

(درس ۸ - سبک زندگی و بیماری، ابعاد مهم سبک زندگی)

پاسخ: گزینه ۲

نکته: فشار روانی فقط ناشی از تغییرات منفی در زندگی نیست؛ بلکه تغییرات مثبت مانند بچه‌دار شدن، قبولی در کنکور، تغییر مکان زندگی و ... نیز می‌توانند عامل فشارآور باشند.

پاسخ تشریحی: بررسی عبارات:

- سبک زندگی مجموعه الگوهای رفتاری و شناختی است که افراد معمولاً در زندگی روزمره از آن‌ها استفاده می‌کنند.
- سبک زندگی یکی از مهم‌ترین عوامل ایجاد بیماری است که روان‌شناسان سلامت آن را بررسی می‌کنند.
- همه افراد رژیم غذایی متناسب با سن، جنسیت و سطح رشد خود را دارند، به همین دلیل سارا و ستاره با وجود هم‌سن و هم‌سال بودن، لزوماً نمی‌توانند از رژیم غذایی واحدی استفاده کنند.
- فشار روانی، روبه‌رو شدن با تغییر در زندگی است. مواردی مانند بیماری، مرگ یکی از عزیزان، فشار کار سنگین و قبولی یا شکست در کنکور، یک ویژگی مشترک دارند و آن ایجاد تغییر در زندگی است.

تست و پاسخ ۸۰

با توجه به ویژگی‌های انواع مقابله، کدام مورد با بقیه متفاوت است؟

(۱) سنجش موقعیت

(۲) ترک موقعیت

(۳) اجتناب از موقعیت

(۴) تحمل کردن موقعیت

(درس ۸ - انواع مقابله با فشارهای روانی)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

افرادی که از مقابله‌های ناسازگارانه استفاده می‌کنند، معمولاً از موقعیت اجتناب کرده یا آن را انکار می‌کنند، خود و دیگران را به خاطر مشکل سرزنش می‌کنند، عصبانی، پرخاشگر و یا افسرده و منفعل می‌شوند؛ بنابراین اجتناب از موقعیت در مقابله ناسازگارانه وجود دارد. سایر گزینه‌ها می‌تواند در مقابله‌های سازگارانه هم وجود داشته باشد.

۱) افراد در مقابله‌های سازگارانه، موقعیت را به خوبی می‌سنجند، از راهنمایی و حمایت دیگران استفاده می‌کنند و به روش‌های انتخاب‌شده حل مسئله فکر می‌کنند.

۲) ترک موقعیت یکی از مقابله‌های سازگارانه است که در کوتاه‌مدت برای مقابله با استرس می‌تواند مفید باشد.

۴) در مواردی که امکان برطرف کردن فشار روانی وجود ندارد، فرد باید به طور سازگارانه‌ای شرایط پیش‌آمده را بپذیرد و فشار روانی را تحمل کند، به‌گونه‌ای که اندوه پیش‌آمده اثرات منفی کم‌تری داشته باشد.

عربی، زبان قرآن: عربی، زبان قرآن (۳): صفحه‌های ۵۳ تا ۸۳، عربی، زبان قرآن (۱): صفحه‌های ۷۵ و ۷۶، عربی، زبان قرآن (۲): صفحه‌های ۳۵، ۳۶، ۶۵ و ۶۶

عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۸۸ - ۸۱):

تست و پاسخ ۸۱

﴿هذا خلق الله فأروني ماذا خلق الذين من دونه...﴾:

- ۱) این خلقت خداست، پس ببینید کسانی که غیر از او هستند چه چیزی را خلق کرده‌اند؟! (۱)
- ۲) این آفرینش از آن خداست و به من بنمایانید که هر چه غیر از او، چه را آفریده‌اند؟! (۲)
- ۳) این آفرینش خداست، پس به من نشان دهید کسانی که غیر از او هستند چه آفریده‌اند؟! (۳)
- ۴) این آفرینش خداوند است، پس مرا نشان دهید که غیر از او چه چیزی را می‌آفرینند؟! (۴)

(عربی دوازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره در آزمون‌ها غالباً سؤال اول عربی یکی از آیات قرآن داخل کتاب هست، پس حتماً از قبل معنای آیات رو با دقت یاد بگیرید، چون گاهی ممکنه نکاتی داشته باشن که نیاز به بررسی شدن قبل از آزمون دارن!

خودت حل کنی بهتره «أروني» یعنی چی؟ «الذين» چه طور؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «هذا خلق الله»: این آفرینش خداست. / «فأروني»: پس به من نشان دهید. / «ماذا»: چه، چه چیزی / «خلق»: آفریده‌اند / «الذين من دونه»: کسانی که غیر از او هستند.

خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) ببینید («أروني») فعل امر از «أرى، یرى» و به معنای «نشان دادن» است، نه «دیدن»!
- ۲) این آفرینش (معادل «هذا الخلق» است، نه «هذا خلق»!)، از آن (اضافی است!) / هر چه (معادل «الذين: کسانی که» نیست!)
- ۴) غیر از او («الذين» ترجمه نشده است!) / می‌آفرینند («خلق» ماضی است، نه مضارع!)

تذکر به تفاوت دو فعل زیر توجه کنید:

رأى: دید / یرى: می‌بیند («أرى: می‌بینم»)

أرى: نشان داد / یرى: نشان می‌دهد / أروا: نشان دهید

تست و پاسخ ۸۲

«لَمَّا لَمْ يَقْبَلِ الْأَبُ بَنْتَهُ وَ لَمْ يَجْلِسْهَا عِنْدَهُ انْزِعِ النَّبِيَّ وَ نَصَحْهُ عَلَى عَدَمِ التَّفْرِيقِ بَيْنِ الْأَوْلَادِ!»:

- ۱) هنوز پدر دختر خود را نبوسیده و او را نزد خویش ننشاند بود که پیامبر اندوهگین شد و به او نصیحت کرد که میان فرزندان تفاوتی قائل نباشد!
- ۲) وقتی که پدر دخترش را نمی‌بوسد و وی را نزد خودش نمی‌نشاند، پیامبر ناراحت شد و به او دربارهٔ فرق گذاشتن بین فرزندان نصیحتی کرد!
- ۳) زمانی که پدر دخترش را نبوسید و او را نزد خود ننشاند، پیامبر آزرده خاطر شد و او را به فرق نگذاشتن میان فرزندان پند داد!
- ۴) چون پدر دخترش را نبوسید و او را نزد خود ننشاند، پیامبر به خاطر فرق گذاشتن میان فرزندان آزرده خاطر گردید و او را نصیحت کرد!

(عربی دوازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره به حروف تأثیرگذار بر ترجمه فعل‌های مضارع مثل «لم»، «لن» و ... حتماً توجه ویژه‌ای داشته باشید!

خودت حل کنی بهتره «لَمَّا» معنی‌ش چی می‌شه؟ «لَمْ يَقْبَلِ» چه طور؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «لَمَّا»: زمانی که / «لَم يُقْبَلِ الأب بنته»: پدر دخترش را نپسید / «لَم يُجْلِسها»: او را نشاناند / «انزعج»: ناراحت شد، آزرده خاطر شد / «نصحه»: او را پند داد / «علی عدم التفریق بین الأولاد»: به فرق نگذاشتن میان فرزندان. خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) هنوز (معادل «لَمَّا»: هنگامی که) در ساختار «لَمَّا + ماضی» نیست! / نشانده بود («لَم يُجْلِس» معادل ماضی ساده یا نقلی منفی است، نه ماضی بعید!) / که (اضافی است!) - تفاوتی قائل نباشد («عدم التفریق»: فرق نگذاشتن» فعل نیست!)
- ۲) نمی‌بوسد («لَم يُقْبَل» معادل ماضی ساده یا نقلی منفی است، نه مضارع!) / نمی‌نشاناند («لَم يُجْلِس» معادل ماضی ساده یا نقلی منفی است، نه مضارع!) / فرق گذاشتن («عدم التفریق» منفی است نه مثبت!)
- ۴) چون (لَمَّا - زمانی که) / به خاطر فرق گذاشتن میان فرزندان («علی عدم التفریق بین الأولاد» مربوط به بخش آخر جمله است و جابه‌جا ترجمه شده است. ضمناً «عدم التفریق» منفی است، نه مثبت!)

تست و پاسخ ۸۳

«إِنَّ الخبير أوصى المزارع بأن يسمح للبومات المهاجمة بدخول مزرعته لكي تحفظ أفرأخ الطيور التي كان يرئبها هناك!»:

- ۱) سفارش کارشناس به کشاورز این بود که به جغدهای مهاجم اجازه ورود به مزرعه را بدهد تا جوجه‌های پرندگانی که آن‌جا پرورششان می‌دهد حفظ شوند!
- ۲) کارشناس به کشاورز سفارش کرد که به جغدهای مهاجم اجازه ورود به مزرعه خود را بدهد تا جوجه‌های پرندگانی که آن‌جا پرورششان می‌داد حفظ شوند!
- ۳) کارشناس توصیه کرد که کشاورز به جغدها اجازه دهد پس از هجوم، به مزرعه‌اش وارد شوند تا جوجه‌های پرندگانی که آن‌جا پرورش می‌یافتند، حفظ شوند!
- ۴) کارشناس به کشاورز سفارش کرد که به جغدهای مهاجم اجازه دهد وارد مزرعه او شوند تا جوجه‌های پرندگانی که آن‌ها را آن‌جا پرورش می‌داد حفظ کند!

(عربی دوازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره اولاً از تست‌های ترجمه طولانی‌ترترسید. در این تست‌ها معمولاً موارد بیشتری برای رد گزینه پیدا می‌کنیم و حل تست ساده‌تر می‌شود. ثانیاً اگر در تست ترجمه، طراح علامت انتهایی اسم بعد از فعل را داده باشد (مثلاً «أفرأخ» در این سؤال) بهتر است از آن حرکت برای تشخیص این‌که آن اسم، مفعول است یا نه استفاده کنیم!

درس نامه •• به اعراب اسمی که بعد از فعل می‌آید دقت کنید:

- ۱) اگر مرفوع باشد ← قطعاً مفعول نیست و نباید متناسب با «چه چیزی را» ترجمه شود!
 - ۲) اگر منصوب باشد ← مفعول است (به شرطی که قید نباشد) و در نتیجه باید متناسب با «چه چیزی را» ترجمه شود!
- مثال: ملأ الوعاء: ظرف پر شد. * ظرف را پر کرد. ✓

خودت حل کنی بهتره «الخبير أوصى المزارع» رو بررسی کن! بعدش هم برو سراغ «تحفظ أفرأخ»!

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «الخبير أوصى المزارع»: کارشناس به کشاورز سفارش کرد / «بأن يسمح بدخول مزرعته»: که اجازه ورود به مزرعه خود را بدهد / «لكي تحفظ»: تا حفظ شوند / «أفرأخ الطيور التي»: جوجه‌های پرندگانی که / «كان يرئبها هناك»: آن‌جا پرورششان می‌داد. خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) سفارش («أوصى» فعل ماضی است، نه اسم!) / مزرعه (ضمیر «ه» در «مزرعته» ترجمه نشده است!) / پرورششان می‌دهد («كان يرئب» معادل ماضی استمراری است، نه مضارع اخباری!)
- ۳) که کشاورز («المزارع» مفعول «أوصى» است و «به کشاورز توصیه کرد» صحیح است!) / پس از (اضافی است!) / هجوم («المهاجمة: مهاجم» اسم فاعل است، نه مصدر!) / پرورش می‌یافتند. («كان يرئبها» معلوم است، نه مجهول و ضمیر «ها» مفعول آن است!)
- ۴) حفظ کند («تحفظ» مفعول ندارد و نباید متناسب با «چه چیزی را» ترجمه شود! زیرا «أفرأخ» مرفوع است، نه منصوب.)

تست و پاسخ ۸۴

«رَبِّ أُنْرِ عَقْلِي وَ اجْعَلْنِي قَادراً لِيَنْتَفِعَ الْآخِرُونَ بِي وَ أَرِي الْبَسْمَاتِ عَلِي وَ جَوْهَم!»:

- ۱) پروردگارا عقل مرا روشن گردان و مرا توانمند قرار ده تا به دیگران سود برسانم و لبخند را روی چهره‌هایشان ببینم!
- ۲) پروردگارا عقلم را روشن گردان و مرا توانمند قرار ده تا دیگران از من بهره ببرند و لبخندها را روی چهره‌هایشان ببینم!
- ۳) پروردگارم عقل من را روشن کرد و مرا قادر ساخت تا دیگران از من سود ببرند و لبخندها را بر چهره‌های آنان ببینم!
- ۴) پروردگارا عقلم را روشن کن و مرا قادر قرار ده تا دیگران از من سود ببرند و لبخند را بر چهره‌ایشان ببینم!

پاسخ: گزینه ۲

(عربی دوازدهم - درس ۵)

مشاوره فعل «أُنْرِ» یکی از فعل‌های مهم کتاب درسی است! هم‌چنین تفاوت «نَفَعُ، يَنْفَعُ: سود رساند» و «انْتَفَعُ، يَنْتَفَعُ: سود برد» مهم هست!

خودت حل کنی بهتره «أُنْرِ»، «لِيَنْتَفِعَ» و «الْبَسْمَاتِ» رو دریاب!

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «رَبِّ»: پروردگارا / «أُنْرِ عَقْلِي»: عقلم را روشن گردان / «اجْعَلْنِي قَادراً»: مرا توانمند قرار ده / «لِيَنْتَفِعَ الْآخِرُونَ بِي»: تا دیگران از من بهره ببرند / «أَرِي الْبَسْمَاتِ»: لبخندها را ببینم / «عَلِي وَ جَوْهَم»: روی چهره‌هایشان

خطاهای سایر گزینه‌ها:

۱) به دیگران سود برسانم («الْآخِرُونَ» فاعل است، نه مفعول ضمناً فعل «لِيَنْتَفِعَ» به معنای «تا سود ببرند» است!) / لبخند («الْبَسْمَاتِ» جمع است، نه مفرد!)

۲) روشن کرد («أُنْرِ» فعل امر است، نه ماضی!) / قادر ساخت («اجْعَلْ»: قرار بده» فعل امر است، نه ماضی!)

۳) لبخند (مانند ۱) / چهره («وَجَوْه» جمع است، نه مفرد!)

تست و پاسخ ۸۵

«إِنْ لَمْ يَتَحَقَّقِ التَّوْازُنُ وَ الْاِسْتِقْرَارُ فِي الطَّبِيعَةِ فَسَيُخَرَّبُ نِظَامُهَا وَ يُوَدِّي إِلَى مَوْتِ الْكائنَاتِ!»:

- ۱) اگر تعادل و آرامش در طبیعت تحقق نیابد، ساختار آن تخریب خواهد شد و به مرگ موجودات منجر می‌گردد!
- ۲) چنان‌چه ثبات و تعادل در طبیعت حکم‌فرما نشود، نظام آن به خرابی خواهد کشید و به مرگ موجودات منجر می‌شود!
- ۳) اگر آرامش و ثبات در طبیعت تأمین نگردد، ساختارش را تخریب خواهد کرد و به نابودی موجودات کشیده می‌شود!
- ۴) در صورت عدم تحقق تعادل و ثبات در طبیعت، نظام طبیعت تخریب خواهد شد و منتهی به مرگ موجودات می‌گردد!

پاسخ: گزینه ۱

(عربی دوازدهم - درس ۴)

مشاوره خیلی مواظب باشید که در جملات شرطی مجازیم فعل‌های ماضی رو به شکل مضارع هم ترجمه کنیم؛ پس «إِنْ» می‌تونه تأثیر «لَمْ» رو خنثی کنه!!! ضمناً فعل‌های مستقبل معمولاً مورد مناسبی برای رد گزینه هستن!

خودت حل کنی بهتره «سَيُخَرَّبُ» معلومه یا مجهول؟ «لَمْ يَتَحَقَّقِ» فعله یا اسم؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: «إِنْ لَمْ يَتَحَقَّقِ»: اگر تحقق نیابد / «التَّوْازُنُ وَ الْاِسْتِقْرَارُ»: تعادل و آرامش / «سَيُخَرَّبُ»: تخریب خواهد شد /

«نِظَامُهَا»: ساختار آن (طبیعت) / «يُوَدِّي إِلَى مَوْتِ الْكائنَاتِ»: به مرگ موجودات منجر می‌گردد.

خطاهای سایر گزینه‌ها:

۲) حکم‌فرما نشود (معادل «لَمْ يَتَحَقَّقِ» نیست!) - به خرابی خواهد کشید (معادل «سَيُخَرَّبُ» نیست!)

۳) تخریب خواهد کرد («سَيُخَرَّبُ» مجهول است، نه معلوم!)

۴) عدم تحقق («لَمْ يَتَحَقَّقِ» فعل است، نه اسم!) / نظام طبیعت (نظام آن؛ دقیق‌تر آن است که «ها» را به شکل ضمیر ترجمه کنیم).

تست و پاسخ ۸۶

عین الصّحیح:

- ۱) لن يستسلم أمام الصّعوبات إلّا من ليس دووباً في الحياة: کسی که با پشتکار نباشد در مقابل سختی‌ها در زندگی تسلیم نخواهد شد؟! (۱)
- ۲) أرّبي أولادي تربيةً حسنةً حتّى يكونوا نافعین للمجتمع: فرزندانم را به خوبی تربیت می‌کنم تا برای جامعه سودمند باشند! (۲)
- ۳) ربّنا يُنقذ عبداً لا يعيشون متكبّرين إنقاذاً: پروردگارمان بندگان را نجات می‌دهد که قطعاً با تکبر زندگی نمی‌کنند! (۳)
- ۴) لا یغتنم عمره إلّا إنسانٌ يفهم قيمته الغالية: عمرش را غنیمت نمی‌شمارد جز انسانی که ارزش آن را که گران است می‌فهمد! (۴)

(عربی دوازدهم - درس ۳ و ۴)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برای حل کردن این نوع تست‌ها به تمرین و تکرار زیادی نیاز دارید، پس حتماً قبل از آزمون‌ها برای تمرین کردن این مدل تست‌ها وقت کافی بگذارید!

خودت حل کنی بهتره سریعاً ترجمه تمام کلمات رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) تسلیم نخواهد شد (اگر «إلّا» را به شکل «فقط» ترجمه کنیم، آن وقت فعل جمله قبل «إلّا» را هم به شکل مثبت ترجمه می‌کنیم، بنابراین «تسلیم خواهد شد» صحیح است!؛ ضمناً «در زندگی» در جای مناسب خود ترجمه نشده است. (۱)
- ۲) قطعاً با تکبر زندگی نمی‌کنند. («إنقاذاً» مفعول مطلق تأکیدی است و برای تأکید روی فعل «يُنقذ» به کار رفته است؛ بنابراین باید قید تأکید «قطعاً» را قبل از آن و به شکل «قطعاً نجات می‌دهد» به کار ببریم.) (۲)
- ۳) ارزش آن را که گران است. (معادل «قیمته الغالية: ارزش گران آن» نیست!) (۳)

تست و پاسخ ۸۷

عین الصّحیح:

- ۱) تَعَجَّبْتُ تَعْجَباً كَثِيراً لَمَّا رَأَيْتُ فِي الْمَرْعَةِ عَجُوزاً يَغْرِسُ فَسِيلَةَ جَوْزٍ: بسیار تعجب کردم وقتی پیرمردی را در مزرعه دیدم در حالی که نهال گردویی را می‌کاشت! (۱)
- ۲) هذا هو العالم الَّذِي اِخْتَرَعَ مَادَّةَ تُسَاعِدُ النَّاسَ فِي تَسْهِيلِ أَعْمَالِهِمُ الصَّعْبَةَ: این همان دانشمندی است که ماده‌ای را اختراع کرد که مردم را در آسان کردن کارهای دشوارشان یاری می‌کند! (۲)
- ۳) إن تُسَافِرِي يَوْمَ الْجُمُعَةِ تُوَجَّهِي مَشَاكِلَ عَظِيمَةً جَدّاً فِي الطَّرِيقِ: اگر روز جمعه سفر می‌کردی با مشکلات بسیار بزرگی در مسیر روبه‌رو می‌شدی! (۳)
- ۴) مَنْ يَنْصَحُ الْآخَرِينَ وَهُوَ صَادِقٌ فَسَوْفَ يُصْبِحُ بَيْنَ النَّاسِ مَحْبُوباً: هر کس با صداقت، دیگران را نصیحت کند در میان مردم محبوب خواهد بود! (۴)

(عربی دوازدهم - درس ۳ و ۴)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره برای حل کردن این نوع تست‌ها به تمرین و تکرار زیادی نیاز دارید، پس حتماً قبل از آزمون‌ها برای تمرین کردن این مدل تست‌ها وقت کافی بگذارید!

خودت حل کنی بهتره سریعاً ترجمه تمام کلمات رو بررسی کن!

پاسخ تشریحی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) در حالی که («یغرس...» جمله وصفیه است، نه جمله حالیه؛ زیرا اسم نکره «عجوزاً» را توصیف می‌کند، بنابراین به جای «در حالی که» باید از «که» استفاده شود!) (۱)
- ۲) اگر سفر می‌کردی (معادل «إن تُسَافِرِي: اگر سفر کنی» نیست، زیرا «تسافری» معادل مضارع است، نه ماضی استمراری!) / روبه‌رو می‌شدی (معادل «تُواجهي: روبه‌رو می‌شوی» نیست، زیرا معادل مضارع است، نه ماضی استمراری!) (۲)
- ۳) با صداقت («هو صادق» جمله حالیه است، نه حال از نوع اسم! در نتیجه معادل «در حالی که صادق است» می‌باشد!) / خواهد بود (معادل «سوف يُصْبِحُ: خواهد شد» نیست!) (۳)

تست و پاسخ ۸۸

«ای مسلمانان، بدون شک خداوند کسانی را که به دیگران کمک کنند، یاری می‌کند»:

- (۱) یا مسلمون، إِنَّ اللَّهَ يُسَاعِدُ مَنْ يُعِينُونَ الْآخِرِينَ!
 (۲) أَيُّهَا الْمُسْلِمُونَ، يَعِينُ اللَّهُ الَّذِي سَاعَدَ الْآخِرِينَ!
 (۳) یا المسلمون، إِنَّ اللَّهَ سَيُسَاعِدُ الَّذِينَ يُسَاعِدُونَ الْآخِرِينَ!
 (۴) یا أَيُّهَا الْمُسْلِمُونَ، يُسَاعِدُ اللَّهُ مَنْ يُعِينُ الْآخِرِينَ إِعَانَةً!

(عربی دوازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در این مدل سوالات به تفاوت گزینه‌ها خیلی دقت کن!

خودت حل کنی بهتره «کمک کنند» زمانش چیه؟ جمع یا مفرد؟ زمان «یاری می‌کند» چه طور؟

پاسخ تشریحی کلمات مهم: ای مسلمانان: «یا مسلمون، أَيُّهَا الْمُسْلِمُونَ، یا أَيُّهَا الْمُسْلِمُونَ» / بدون شک: «إِنَّ» / کسانی را که به دیگران کمک کنند: «مَنْ يُعِينُونَ الْآخِرِينَ» / یاری می‌کند: «يُسَاعِدُ»
 خطاهای سایر گزینه‌ها:

۲) الَّذِي (معادل «کسی که» است، نه «کسانی که»!) / سَاعَدَ («کمک کنند» هم جمع است هم مضارع، اما «سَاعَدَ» هم مفرد است هم ماضی!) / معادلی برای «بدون شک» به کار نرفته است!

۳) یا المسلمون («یا» بر سر اسم «ال» دار نمی‌آید!) / سَيُسَاعِدُ («یاری می‌کند» معادل مضارع است، نه مستقبل!)

۴) يُعِينُ («کمک کنند» جمع است، نه مفرد!) / إِعَانَةً («بدون شک» در ابتدای جمله آمده و بر کل جمله تأکید می‌کند، نه فقط بر فعل جمله! بنابراین باید از «إِنَّ» استفاده کنیم، نه مفعول مطلق تأکیدی!)

اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (۹۱-۸۹) بما يناسب النص:

يُمْكِنُ لِلأَصْوَاتِ الَّتِي نَسْمَعُهَا مِنَ البَيْتَةِ أَنْ تُؤَثِّرَ عَلَى أعصابنا و أرواحنا و حتَّى أجسادنا تأثيراً شديداً. بعضُ الأصوات تجلب الهدوء و تُبعِدنا عن اللَّقِّق (مضاد لـ «الهدوء») و الاضطراب. صوتُ تلاوة القرآن و بعض أنواع الموسيقى و خاصةً موسيقى تختص بشعوب العالم الشرقي و صوتُ مياه البحار و الأنهار من نفس النوع. بعض الأصوات الأخرى تزيد النشاط فينا و عند الاستماع إليها نشعر بطاقة أكثر للقيام بأعمالنا و خاصةً عند الممارسات الرياضية؛ منها صوتُ السَّلالات و بعض أنواع الموسيقى الأخرى. ولكن هناك أصواتٌ تجعل الناس قلقين و تُثير غضبهم عندما يسمعونها و قد تجعلهم يُظهرون سلوكاً يُؤدِّي إلى حوادث مُرّة. الأصواتُ الَّتِي نسمعها في المدينة كلَّ يوم، مثلُ أصوات السَّيَّارات و المعامل و مواقف تصليح السَّيَّارات في هذه المجموعة، فنُسَمِّي هذه بالتلوث الصوتي. يجب أن نُحاول لتقليل التلوثات الصوتية في بيئتنا أو الابتعاد عن هذه التلوثات قدر الإمكان و لو كان لمدّة قصيرة.

ترجمه متن

«صداهایی که از محیط می‌شنویم ممکن است بر اعصاب و روح‌ها و حتّی بدن‌هایمان تأثیر شدیدی بگذارد. برخی از صداها آرامش می‌آورد و ما را از نگرانی و اضطراب دور می‌کند. صدای تلاوت قرآن و برخی انواع موسیقی به‌خصوص موسیقی‌ای که به جهان شرق اختصاص دارد و صدای آب‌های دریاها و رودها از یک نوع هستند. بعضی از صداها دیگر نشاط را در ما زیاد می‌کنند و هنگام گوش‌دادن به آن‌ها به‌خصوص هنگام تمرینات ورزشی نیروی بیشتری برای پرداختن به کارهایمان احساس می‌کنیم. از جمله آن‌ها صدای آبشارها و برخی انواع موسیقی دیگر می‌باشد؛ اما صداهایی وجود دارند که مردم را نگران می‌کنند و زمانی که آن‌ها را می‌شنوند خشمشان را برمی‌انگیزند و گاهی آن‌ها را وادار می‌کنند رفتاری را نشان دهند که منجر به حوادث تلخی می‌شوند. صداهایی مانند صداها خودروها، کارگاه‌ها و تعمیرگاه‌ها که هر روز در شهر می‌شنویم در این مجموعه قرار دارند. ما این‌ها را آلودگی صوتی می‌نامیم. ما برای کاهش دادن آلودگی‌های صوتی در محیطمان یا دور شدن از این آلودگی‌ها باید تا حد ممکن تلاش کنیم حتی اگر برای مدت کوتاهی باشند.»

تست و پاسخ ۸۹

عین الصحیح:

- ۱) لا یتنشر صوتٌ فی المدین إلا ما یؤدی إلى حادثات مُرة!
- ۲) الذین یسکنون فی مناطق العالم الشرقیة یسعون بالهدوء أكثر من الغربیین!
- ۳) لمیاه الأنهار أصواتٌ تزيد السکینة فی من یعیشون بقربها!
- ۴) القیام بالممارسات الریاضیة فی الشواطئ، أسهلٌ من مناطق أُخری!

پاسخ: گزینه ۳

(عربی دوازدهم - درس ۴)

مشاوره در سؤالات درک مطلب بر ای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها رو بخوانید، سپس بهترین گزینه رو انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی

- ۱) صدایی در شهرها پخش نمی‌شود مگر چیزی که منجر به حوادثی تلخ می‌شود! (واضح که غلطه دیگه؟)
- ۲) کسانی که در مناطق جهان شرق ساکن هستند بیشتر از غربی‌ها احساس آرامش می‌کنند! (نه واقعاً)
- ۳) آب‌های رودها صداهایی دارند که آرامش را در کسانی که نزدیکشان زندگی می‌کنند، زیاد می‌کند! (بله دقیقاً)
- ۴) پرداختن به تمرینات ورزشی در ساحل‌ها از مناطق دیگر ساده‌تر می‌باشد! (صدای آب تنها چیزی نیست که باعث ساده‌شدن تمرین می‌شه.)

تست و پاسخ ۹۰

«من الأفضل للذي يشعر بالقلق أن...!» عین الخطأ:

- ۱) یبعد مکان عیشه عن المعامل و المصانع!
- ۲) یسافر إلى مناطق بعيدة عن التلوثات الصوتیة!
- ۳) یستمع إلى أصواتٍ مُهدئة منها صوت القرآن!
- ۴) لا یستمع إلى أي موسیقی حین یقوم بالممارسة الریاضیة!

پاسخ: گزینه ۴

(عربی دوازدهم - درس ۴)

مشاوره در سؤالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها رو بخوانید، سپس بهترین گزینه رو انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی

- برای کسی که احساس نگرانی می‌کند بهتر است که...
- ۱) مکان زندگی‌اش را از کارگاه‌ها و کارخانه‌ها دور کند! (این کار تقریباً برای همه مفیده!)
 - ۲) به مناطقی دور از آلودگی‌های صوتی سفر کند!
 - ۳) به صداهایی آرامش‌بخش از جمله صدای قرآن گوش کند!
 - ۴) هنگامی که به تمرین ورزشی می‌پردازد به هیچ موسیقی‌ای گوش نکند!

تست و پاسخ ۹۱

عین الخطأ حسب النص:

- ۱) للأصوات دور مهم فی کیفیتة حياة الإنسان!
- ۲) التلوثات الصوتیة لن تزول و لكن یمكن تقلیلها!
- ۳) هناك أصواتٌ فی الطبیعة تدعونا إلى حياة أطیب!
- ۴) الأصوات الرفیعة تجعلنا قلقین منها أصوات السلالات!

پاسخ: گزینه ۴

(عربی دوازدهم - درس ۴)

مشاوره در سؤالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنید و حتماً همه گزینه‌ها رو بخوانید، سپس بهترین گزینه رو انتخاب کنید!

پاسخ تشریحی

- ۱) صداها نقش مهمی در چگونگی زندگی انسان دارند! (تمام متن به همین مطلب اشاره می‌کنه!)
- ۲) آلودگی‌های صوتی از بین نخوانند رفت، ولی کاهش دادن آن‌ها ممکن است! (دقیقاً)
- ۳) صداهایی در طبیعت وجود دارند که ما را به زندگی بهتری فرامی‌خوانند! (صداهایی مثل صدای قرآن، رودها، دریاها و...)
- ۴) صداهای بلند از جمله صداهای آبخارها ما را نگران می‌کنند! (صدای آبخار برای ما آرامش‌بخش است نه نگران‌کننده!)

• عین الصّحیح فی الإعراب و التّحلیل الصّرفی (۹۲-۹۳):

تست و پاسخ ۹۲

«یُمکن - تأثیر - تُبعِد - أكثر»:

- ۱) یُمکن: فعل مضارع - للمفرد المذکر - مزید ثلاثی (اسم فاعله: مُمکن) - معلوم/ فعل و فاعل و الجملة فعلیة
- ۲) تأثیر: مفرد مذکر - مصدر مزید ثلاثی (ماضیه: تأثّر) - معرب - نكرة/ مفعول مطلق للتّوَع و منصوب
- ۳) تُبعِد: مضارع - للمفرد المؤنث - مزید ثلاثی من باب إفعال - مجهول/ فعل و نائب فاعله «نا»
- ۴) أكثر: مفرد مذکر - اسم تفضیل (من مصدر «تکثیر») - معرب - نكرة/ مضاف إلیه و مجرور

(عربی دوازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره در این مدل تست‌ها که از کنکور دی ۱۴۰۱ مُد شده، سعی کنید ابتدا بخش سمت راست گزینه‌ها رو بررسی کنید؛ چون معمولاً به مراجعه به متن احتیاجی نداره و بعد اگر حل نشد بخش سمت چپ رو بررسی کنید. ضمناً حتماً دقت کنید که صحیح رو می‌خواد یا خطا رو!!!

خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۲) ماضیه: تأثّر («تأثیر» مصدر از باب تفعیل است، بنابراین ماضی آن «أثّر» می‌باشد!)
- ۳) مجهول و نائب فاعله «نا» («تُبعِد: دور می‌کند» معلوم و «نا» مفعول آن است!)
- ۴) من مصدر «تکثیر» (تمام اسم‌های تفضیل که ما با آن‌ها سر و کار داریم از یک فعل ثلاثی مجرّد ساخته شده‌اند؛ بنابراین «أكثر» نمی‌تواند از مصدر مزید «تکثیر» (باب تفعیل) ساخته شده باشد! / مضاف إلیه «طاقة أكثر: نیروی بیشتری» ترکیب وصفی است و «أكثر» صفت می‌باشد!)

تست و پاسخ ۹۳

«الممارسات - یُظهِرون - السّیارات - تُحاول»:

- ۱) الممارسات: جمع سالم للمؤنث - مصدر مزید ثلاثی علی وزن مفاعلة - معرّف بأل/ مجرور بحرف الجرّ
- ۲) یُظهِرون: مضارع - للجمع الغائب - مزید ثلاثی (له حرف زائد واحد) - معلوم - متعدّد/ مفعوله «سلوکاً»
- ۳) السّیارات: جمع سالم (مفردة: «سیارة» و هی مؤنث) - اسم مبالغة للدلالة علی آلة - مبنی/ مضاف إلیه و مجرور
- ۴) تُحاول: فعل مضارع - للمتکلم وحده - ماضیه: حاولنا - معلوم/ فعل مع «أن» یعادل المضارع الاتّزامی الفارسی

(عربی دوازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره در این مدل تست‌ها که از کنکور دی ۱۴۰۱ مُد شده، سعی کنید ابتدا بخش سمت راست گزینه‌ها رو بررسی کنید؛ چون معمولاً به مراجعه به متن احتیاجی نداره و بعد اگر حل نشد بخش سمت چپ رو بررسی کنید. ضمناً حتماً دقت کنید که صحیح رو می‌خواد یا خطا رو!!!

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیالی سبز

پاسخ تشریحی: خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) مجرور بحرف الجرّ «عند» اسم است نه حرف جز؛ بنابراین «الممارسات» مضاف‌الیه می‌باشد!
- ۲) مبنی («السَّيَّارات» معرب است؛ زیرا جزء گروه مبنی‌ها نمی‌باشد!)
- ۴) للمتکلم وحده («نُحَاوِل» للمتکلم مع الغير می‌باشد!)

تست و پاسخ ۹۴

عَيْنِ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- ۱) طَلَبُ الْحَاجَةِ مِنْ غَيْرِ أَهْلِهَا أَشَدُّ مِنَ الْمَوْتِ!
- ۲) رَوَابِطُ مُتَدَاخِلَةً بَيْنَ الْكَائِنَاتِ الْحَيَّةِ تُكْمِلُ التَّوَاژُنَ!
- ۳) لَمْ إِزْدَادَ عَدَدُ الْفِرَّانِ فِي الْحَقْلِ إِزْدِياداً كَبِيراً!
- ۴) شَاهِدَ الْمَزَارِعَ أَنَّ مَحَاصِيلَهُ تَتَعَرَّضُ لِلْأَكْلِ وَ التَّلْفِ!

(عربی دوازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در این تست‌ها لازم نیست همه حرکات‌ها بررسی بشن!!! حتماً ابتدا برید سراغ وزن فعل‌ها و مصدرهای مزید و حرکت نون در آخر جمع‌های مذکر سالم و مثنی! بعد به اسم فاعل‌ها و اسم مفعول‌ها و سپس به فعل‌های مجهول دقت کنید!

پاسخ تشریحی: خطاهای این گزینه:

المزارع (با توجه به معنای عبارت، «المزارع: کشاورز» صحیح است، نه «المزارع: مزرعه‌ها!») / تتعرض (مضارع باب تفعل است؛ بنابراین باید بر وزن «يتفعل» باشد، در نتیجه «تتعرض» صحیح است!)

تست و پاسخ ۹۵

عَيْنِ الْخَطَأِ فِي الْمَفَاهِيمِ:

- ۱) لا يترك الصديق سبب زلة أو عيب فيه: من طلب أخاً بلا عيب بقي بلا أخ!
- ۲) ولا تقل ما لا تحب أن يقال لك: نخست اندیشه کن، آن‌گاه گفتار!
- ۳) كل شيء هالك إلا وجهه: كل نفس ذائقة الموت!
- ۴) وما الحياة الدنيا إلا لعب و لهو: دنیا همه هیج و اهل دنیا همه هیج!

(عربی دوازدهم - ترکیبی)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره سؤالات مفهوم غالباً بدون تغییر از جملات کتاب درسی طرح می‌شوند، پس باید از قبل بررسی شده باشند!

پاسخ تشریحی: ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) دوست به دلیل یک لغزش یا یک عیب در او رها نمی‌شود: هر کس دوستی بدون عیب بخواهد بدون دوست باقی می‌ماند! (مفهوم: هیچ دوستی بی‌نقص نیست!)
- ۲) نگو آن‌چه را که دوست نداری به تو گفته شود! (مفهوم این عبارت هیچ ارتباطی به جمله مقابلش ندارد. مفهوم جمله فارسی دعوت به تفکر قبل از سخن گفتن است!)
- ۳) هر چیزی از بین می‌رود مگر ذات او: هر نفسی چشنده مرگ است! (مفهوم: همه در نهایت می‌میرند!)
- ۴) زندگی دنیا فقط بازیچه و سرگرمی است! (مفهوم: دنیا ارزشی ندارد!)

تست و پاسخ ۹۶

عَيْنِ جَوَابِ الشَّرْطِ يَدُلُّ عَلَى الطَّلَبِ:

- ۱) من علمني علماً يرفع درجتي عند الآخرين!
- ۲) إذا طلب المعلم منكم أمراً فأطيعوه بسرعة!
- ۳) ما جاء به رسول الله لكم فهو يفيدكم في الدارين!
- ۴) إن لا يشتغل لسانك بذكر الله فسيموت قلبك!

(عربی یازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره یکی از انواع تست‌های جملات شرطی، سؤال درباره نوع جواب شرط یا فعل شرط می‌باشد. در این تست‌ها قرار نیست به دنبال جمله شرطی بگردیم و غالباً تمام گزینه‌ها شرطی هستند و فقط باید به سراغ جواب شرط یا فعل شرط برویم.

خودت حل کنی بهتره فعل طلبی یعنی فعل امر یا نهی! منظور سؤال اینه که جواب شرط فعل امر یا نهی باشد!

پاسخ تشریحی ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- ۱) هر کس دانشی را به من یاد بدهد جایگاه مرا نزد دیگران بالا می‌برد! («یرفع» فعل مضارع و جواب شرط است!)
- ۲) (در این عبارت «أطیعوه: از او پیروی کنید» جواب شرط و یک فعل امر است، بنابراین بر طلب دلالت می‌کند!)
- ۳) هر چه رسول خدا برایتان می‌آورد در هر دو خانه به شما سود می‌رساند! («هو یفیدکم...» جواب شرط از نوع جمله اسمیه است!)
- ۴) اگر زبانت به یاد خدا مشغول نشود قلبت خواهد مرد! («سیموت» جواب شرط و یک فعل مستقبل است!)

تذکر تنها گزینه‌ای که در آن فعل امر یا نهی به کار رفته بود ۲ بود و اگر خواسته سؤال را می‌فهمیدیم به سرعت می‌توانستیم به جواب برسیم!

تست و پاسخ ۹۷

عیّن ما فيه جملة توضّح النكرة:

- ۱) أرى منصوراً يشتغل في المعمل مع والدي!
- ۲) قد نُقلت إلى العربية ألفاظ ترتبط ببعض البضائع!
- ۳) عصفت رياح شديدة فخربت بيوتاً كثيرةً جنب الشاطئ!
- ۴) رأيت الكثير من المسافرين يُسافرون بالطائرة!

(عربی یازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره صورت‌های مختلف تست‌ها برای بیان جمله و صغیر را حتماً خوب بررسی کنید! «جملة توضّح النكرة» یکی از آن‌هاست!

خودت حل کنی بهتره باید دنبال ساختار «نکره + فعل» بگردی که در اون، اسم نکره و فعل در یک جمله قرار داشته باشن!

پاسخ تشریحی در این عبارت «ألفاظ» اسم نکره و «ترتبط» فعلی است که آن را توصیف می‌کند: «لفظهایی به زبان عربی منتقل شده‌اند که به برخی کالاها ارتباط دارند!»
بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) در این عبارت هیچ اسم نکره‌ای وجود ندارد! دقت کنید «منصوراً» اسم علم است، بنابراین معرفه می‌باشد!
- ۲) فعل «خربت» بعد از اسم نکره «ریاح» به کار رفته است، اما قبلش حرف «فَ» به کار رفته است. قبل از جمله و صغیر در عربی هیچ حرف ربطی به کار نمی‌رود!
- ۳) در این عبارت هیچ اسم نکره‌ای وجود ندارد!

تست و پاسخ ۹۸

عیّن «الا» تختلف في القراءة و المعنى:

- ۱) لن تنقطع شجرة في هذا الفصل الا الأشجار الجافة!
- ۲) ما من رجل يغرس غرساً الا كتب الله له أجراً عظيماً!
- ۳) يَمْتَنى الفلاح الارتفاع درجة حرارة الجو أكثر من هذا!
- ۴) لا شعب بين شعوب العالم الا وله دين و طريقة للعبادة!

(عربی دوازدهم - درس ۳)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره تفاوت بین «إلا»، و «ألّا»، از تست‌های مهم درس ۳ دوازدهم است!

خودت حل کنی بهتره به کلمه‌هایی که بلافاصله بعد از «ألّا» به کار رفته‌اند، دقت کن!

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی خیالی سبز

پاسخ تشریحی باید بدانیم که وقتی «آلا» قبل از یک فعل مضارع به کار می‌رود در واقع «آلا: أن + لا» بوده و با «إلا: مگر» متفاوت است! در «آلا» قبل از فعل مضارع «ترتفع» به کار رفته است، بنابراین «آلا ترتفع: که بالا نرود» می‌باشد. در سایر گزینه‌ها «إلا: مگر» به کار رفته است! ترجمه سایر گزینه‌ها:

- ۱) در این فصل درختی قطع نخواهد شد، مگر درخت‌های خشک!
- ۲) هیچ مردی نیست که نهالی بکارد مگر این که خداوند برایش پاداش بزرگی نوشته باشد!
- ۴) هیچ ملتی میان ملت‌های جهان نیست، مگر این که دین و روشی برای عبادت داشته باشد!

تست و پاسخ ۹۹

عین ما لا يوجد فيه معنى التشبيه:

- ۱) تنزل الأسماء من السماء نزول الأمطار!
- ۲) رَبُّ سَكُوتٌ يَكُونُ أَفْصَحَ وَأَبْلَغَ مِنَ الْكَلَامِ!
- ۳) قد نسي أن الكلام كالحسام و تحدث دون التفكر!
- ۴) جنود الإسلام يدافعون عن الحق بشجاعة كأنهم بيان مرصوص!

(عربی دوازدهم - درس ۴)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره کلماتی که باعث ایجاد تشبیه در جملات می‌شوند را خوب فرا بگیرید که سوالات ترکیبی قشنگی از آن‌ها طرح می‌شود!

خودت حل کنی بهتره در کدام جمله ترجمه «مثل، مانند» پیدا نمی‌شود؟

پاسخ تشریحی معنای تشبیه یا به وسیله کلماتی مانند «گ: مانند»، «كأن: مانند»، «مثل: مانند» و ... ایجاد می‌شود یا به وسیله ساختار «مفعول مطلق + مضاف‌إلیه!» در «نزول» مفعول مطلق و «الأمطار» مضاف‌إلیه است! در حرف «گ» در «كالحسام» و در «كأن» در «كأنهم» تشبیه ایجاد کرده‌اند!

تست و پاسخ ۱۰۰

عین ما لا يوجد فيه المنادى:

- ۱) أصحابي ساعدوني لأني أكاد أغرق!
- ۲) رَبِّ أَعْتِي فِي أَدَاءِ وَاجِبَاتِي فِي كُلِّ حَالٍ!
- ۳) إلهي ساعدني في الحصول على أهدافي العظيمة!
- ۴) ساسانُ عليك الإحسان إلى الوالدين في جميع الأحوال!

(عربی دوازدهم - درس ۵)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره خیلی وقت‌ها از ما می‌خواهند منادایی رو پیدا کنیم که قبلش «یا، به کار نرفته باشه!» در این مدل سوالات سعی کنید ابتدا به دنبال فعل‌ها و ضمیرهای مخاطب باشید و بعد فعل‌ها و ضمیرهای متکلم (من و ما)؛ در مجموع باید از ترجمه جمله کمک بگیریم!

خودت حل کنی بهتره در کدام گزینه فعل یا ضمیر مخاطب داریم؟

پاسخ تشریحی ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) [ای] یاران من، به من کمک کنید، زیرا نزدیک است که غرق بشوم! «أصحاب» منادا است! فعل امر «ساعدوني» می‌توانست به تشخیص منادا کمک کند!
- ۲) پروردگارا، مرا در هر حال در انجام تکالیفم یاری کن! «رَبِّ» منادا است! فعل امر «أعْتِي» می‌توانست به تشخیص منادا کمک کند!
- ۳) خدای من مرا در دست‌یافتن به اهداف بزرگم کمک کرد! (منادایی نداریم! دقت کنید که فعل «ساعد: کمک کرد» ماضی است و با فعل امر «ساعد: کمک کن» اشتباه نشود!)
- ۴) [ای] ساسان، تو باید در همه حالت‌ها به والدین نیکی کنی! «ساسان» منادا است! عبارت «عليك: بر تو واجب است» می‌توانست به تشخیص منادا کمک کند!

تاریخ: تاریخ (۳): صفحه‌های ۹۲ تا ۱۶۲، تاریخ (۲): صفحه‌های ۱ تا ۱۸۶

تست و پاسخ (۱۰۱)

به کدام علت، پیمان عقبه دوم بیانگر نفوذ و گسترش چشمگیر اسلام در یثرب بود؟

- ۱) زمینه‌سازی برای مهاجرت تدریجی مسلمانان از مکه به یثرب
- ۲) اسلام آوردن ۷۳ زن و مرد یثربی و اعلام حمایت ایشان از پیامبر (ص)
- ۳) فراهم آمدن پایگاهی امن و مطمئن برای اسلام در یثرب در نتیجه این پیمان
- ۴) حضور شمار قابل توجهی از اعضای قبایل مختلف به‌ویژه اوس و خزرج در این پیمان

پاسخ: گزینه ۴

(تاریخ یازدهم - درس ۴ - ارتباط مردم یثرب با رسول خدا)

درس نامه

پیامبر، شش نفر از مردم یثرب را که برای انجام مراسم حج به مکه آمده بودند، به اسلام دعوت کرد. آنان مسلمان شدند و پس از بازگشت به شهر خود به تبلیغ اسلام پرداختند.	سال ۱۱ بعثت	ارتباط مردم یثرب با پیامبر
۱۲ مرد یثربی، هنگام مراسم حج در مکانی موسوم به عقبه در منا با پیامبر بیعت کردند.	سال ۱۲ بعثت	
۷۳ مرد و دو زن از اهالی یثرب در عقبه با رسول خدا پیمان بستند.	سال ۱۳ بعثت	

نکته در نتیجه پیمان عقبه دوم، پایگاه امن و مطمئنی برای مسلمانان در یثرب به وجود آمد. به دنبال این پیمان، رسول خدا به مسلمانان مکه فرمان داد که به یثرب هجرت کنند.

پاسخ تشریحی پیمان عقبه دوم بیانگر نفوذ و گسترش چشمگیر اسلام در یثرب بود؛ زیرا شمار قابل توجهی از اعضای قبیله‌های مختلف، به‌ویژه اوس و خزرج، در آن حضور داشتند.

دام تستی آگه در دام (۱) یا (۲) افتادی، به این نکته توجه نکردی که این موارد، از نتایج و پیامدهای پیمان عقبه دوم بودن، نه نشانه نفوذ و گسترش اسلام در یثرب و اگر هم در دام (۲) افتادی، در تعداد یثربی‌هایی که به موجب پیمان عقبه دوم مسلمان شدن، اشتباه کردی؛ ۷۳ مرد و ۲ زن درسته.

تست و پاسخ (۱۰۲)

کدام گزینه درباره انتساب رویدادهای تاریخی به خلفای عباسی، نادرست است؟

- ۱) سفاح، ابومسلم خراسانی را با وجود خدمات بزرگی که به عباسیان کرده بود، ناجوانمردانه کشت.
- ۲) منصور، قیام‌هایی را که در اعتراض به قتل ابومسلم در ایران صورت گرفته بود، سرکوب کرد.
- ۳) هارون الرشید، اداره امور خلافت را به یحیی پسر خالد برمکی، دبیر و مربی خویش، سپرد.
- ۴) مأمون، تحت تأثیر وزیر خود، فضل بن سهل، مرکز خلافت را از بغداد به مرو منتقل نمود.

پاسخ: گزینه ۱

(تاریخ یازدهم - درس ۷ - استقرار و تثبیت خلافت عباسیان / دوره‌های خلافت عباسیان)

مشاوره بارها و بارها گفتیم و باز هم می‌گوییم که اقدامات منسوب به خلفا و فرمانروایان از مباحث مهم درس تاریخه که برای به‌خاطر سپردنشون می‌تونن از درس نامه‌ها و جدول‌هایی که در آزمون‌های مختلف برات تهیه کردیم، استفاده کنی؛ مثل جدول درس نامه این سؤال.

درس نامه ابومسلم و سپاهیان پس از شکست سپاه اموی و ورود به کوفه، با ابوالعباس سفاح از خاندان عباسیان به عنوان خلیفه مسلمانان بیعت کردند. سفاح در ابتدای خلافتش مدعی شد که جانشینی پیامبر، حق خاندان او بوده، ولی امویان آن را به زور غصب کرده‌اند و اکنون حق به حق دار رسیده است.

مهم‌ترین خلفای عباسی و اقدامات آن‌ها به شرح زیر است:

سفاح	<ul style="list-style-type: none"> پایه‌گذاری خلافت عباسیان به کمک ابومسلم خراسانی
منصور	<ul style="list-style-type: none"> خلع عموهایش که مدعی جانشینی سفاح بودند از مناصب مهم حکومتی قتل ابن مقفع (روزبه ایرانی)، متفکر شجاع و مترجم کتاب از زبان پهلوی به عربی قتل ابومسلم خراسانی و سرکوب قیام دو تن از علویان و قیام‌های مربوط به خون‌خواهی ابومسلم در ایران ساخت شهر بغداد (پایتخت عباسیان) در نزدیکی تیسفون (پایتخت ساسانیان) براساس معماری ایران باستان
هارون	<ul style="list-style-type: none"> واگذاری اداره امور خلافت به خاندان ایرانی برمکی تأسیس بیت‌الحکمه در بغداد (البته، این مرکز علمی در زمان مأمون به اوج خود رسید).
مأمون	<ul style="list-style-type: none"> انتصاب فضل بن سهل به مقام وزارت و حسن بن سهل به عنوان حاکم عراق انتقال مرکز خلافت از بغداد به مرو، درآوردن لباس و پرچم عباسیان به رنگ سبز نکته: سه سال بعد، مأمون دوباره جامه سیاه به تن کرد و بغداد را مرکز خلافت قرار داد.

پاسخ تشریحی منصور عباسی (نه ابوالعباس سفاح)، ابومسلم خراسانی را با وجود خدمات بزرگی که به عباسیان کرده بود، ناجوانمردانه کشت؛ زیرا نگران نفوذ و قدرت فراوان فرمانده سیاه‌جامگان بود.

تست و پاسخ ۱۰۳

کدام گزینه درباره خلافت فاطمیان درست است؟

- در زمان عبیدالله مهدی، خلافت فاطمی به اوج قدرت سیاسی، شکوفایی فرهنگی و رونق اقتصادی رسید.
- فاطمیان پس از تثبیت حاکمیت خود در شام، مصر را تصرف کردند و قاهره را به عنوان پایتخت خود برگزیدند.
- به علت اهتمام خلافت فاطمی به ترویج مذهب تشیع اسماعیلی، اهل تسنن مجبور به مهاجرت از قلمرو آنان شدند.
- فاطمیان با فرستادن عده زیادی از مبلغان مذهب اسماعیلیه به ایران، عراق و یمن، خشم خلفای عباسی را برانگیختند.

پاسخ: گزینه ۴ (تاریخ یازدهم - درس ۷ - خلافت فاطمیان)

درس نامه در شرایطی که خلافت عباسی در سراسری ضعف و انحطاط افتاده بود، یکی از نوادگان اسماعیل، پسر امام جعفر صادق (ع) به نام عبیدالله مهدی، حکومتی را در شمال آفریقا (تونس و مراکش) بنیاد نهاد که به خلافت فاطمیان معروف شد. روابط فاطمیان و عباسیان همواره خصومت‌آمیز بود. فاطمیان خلافت را حق خود می‌دانستند و حکومت عباسیان را به رسمیت نمی‌شناختند. علاوه بر این، خلفای فاطمی با تسلط بر مناطق شام و حجاز، حکومت عباسیان را به شدت مورد تهدید قرار داده بودند.

پاسخ تشریحی فاطمیان با فرستادن عده زیادی از داعیان (مبلغان مذهب اسماعیلیه) به سرزمین‌های دور و نزدیک از جمله عراق، ایران و یمن و گسترش دعوت اسماعیلی، خشم و وحشت خلفای عباسی را برانگیخته بودند. علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

- «مستنصر» به جای عبیدالله مهدی درست است.
- فاطمیان ابتدا مصر و سپس شام را تصرف کردند.
- اگرچه معدودی از خلفای فاطمی، محدودیت‌هایی را برای پیروان سایر مذاهب از جمله اهل تسنن ایجاد کردند، اما در بیشتر دوران حکومت فاطمیان، اهل تسنن آزادانه به زندگی و فعالیت دینی و اجتماعی خود مشغول بودند.

دام تستی ۲ و ۳ خیلی شسته و زفته هستن و در ظاهر خیلی درست به نظر میان و دقیقاً همین جاست که باید بهشون شک کنی!

تست و پاسخ ۱۰۴

با توجه به دوره‌ای که ابوالفضل بیهقی در آن می‌زیسته و نوع تاریخ‌نگاری او، شرح کدام واقعه یا وقایع را می‌توان در کتاب «تاریخ بیهقی» جست‌وجو کرد؟

- (الف) زمانی که طغرل به شهرهای خراسان هجوم آورد، مردم دروازه شهرها را به روی مهاجمان گشودند.
 (ب) پس از جنگ نهاوند، مسلمانان از هر سو به ایران تاختند و شهرها را یکی پس از دیگری تصرف کردند.
 (ج) موج اول حمله قبایل مغول به ایران که با فرمان چنگیزخان آغاز شد، شش سال به طول انجامید.
 (د) الب ارسلان، در نبرد ملازگرد، روم شرقی را شکست داد و آسیای صغیر را به متصرفات خود افزود.
- (۱) فقط الف (۲) الف - ب (۳) الف - ب - ج (۴) ب - ج - د

پاسخ: گزینه ۱

(تاریخ یازدهم - ترکیبی؛ درس ۱ (تاریخ‌نگاری سلسله‌ای) و درس ۱۰ (غزنویان))

مشاوره برای پاسخ به این سؤال، باید به دوتا مبحث از دو درس مختلف توجه داشته باشی: یکی، انواع تاریخ‌نگاری از درس اول که بتونی تشخیص بدی ابوالفضل بیهقی در دوره فرمانروایی کدوم حکومت می‌زیسته و تاریخ‌نگاریش از کدوم نوع بوده و دیگری، وقایع دوران حکومت غزنویان از درس دهم، یعنی همون دوره‌ای که بیهقی توش زندگی می‌کرده و البته، توی هیچ‌کدوم از عبارت‌ها حتی عبارت درست هم، رد و نشونی از اسم غزنوی یا غزنویان نیست. می‌دونم یه‌کم سخت شد، اما خب تو مرد یا زن روزهای سختی؛ مگه نه؟!

درس‌نامه •• یکی از گونه‌های تاریخ‌نگاری که در دوره اسلامی در ایران رواج یافت، تاریخ‌های سلسله‌ای بود. فرمانروایان بزرگ و کوچک، به منظور ثبت و ضبط رویدادهای دوران خود، ادیبان و دانشمندان را تشویق و مأمور به تدوین این رویدادها می‌کردند. بعدها با گسترش تاریخ‌نویسی سلسله‌ای در میان سلسله‌های محلی، این نوع تاریخ‌نویسی با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافت.

نکته کتاب «تاریخ بیهقی» اثر ابوالفضل بیهقی در تاریخ غزنویان از مشهورترین تاریخ‌های سلسله‌ای است.

پاسخ تشریحی از میان عبارت‌های سؤال، تنها عبارت «الف» که بیانگر شکست سلطان مسعود غزنوی در برابر طغرل سلجوقی در نبرد «دندانقان» است، مربوط به دوره فرمانروایی غزنویان می‌باشد و کتاب تاریخ بیهقی می‌تواند دربردارنده شرح آن باشد.
 «د» مربوط به دوره سلجوقیان، «ج» مربوط به اواخر دوره خوارزمشاهیان و اوایل دوره مغولان و «ب» مربوط به اواخر دوره ساسانیان است.

دام‌تستی اگه توی دام ۲ افتادی، یعنی فکر کردی کتاب تاریخ بیهقی، یه تاریخ عمومیه و شرح وقایع اواخر فرمانروایی ساسانیان رو هم شامل می‌شه، سخت اشتباه کردی؛ چون تاریخ بیهقی، یه تاریخ سلسله‌ایه، نه عمومی.

تست و پاسخ ۱۰۵

عامل اصلی دشمنی و درگیری حاکمان قراقویونلو و آق‌قویونلو با رهبران طریقت صفوی چه بود؟

- (۱) نزدیکی رهبران طریقت صفوی به حکومت‌های آل مظفر و سرداران
 (۲) روی آوردن رهبران طریقت صفوی به فعالیت‌های سیاسی و نظامی
 (۳) افزایش نفوذ اجتماعی و محبوبیت شیعیان صفوی در میان قبایل ترک
 (۴) گسترش دامنه تبلیغات شیعیان صفوی به قلمرو حاکمان ترک در آسیای صغیر

پاسخ: گزینه ۲

(تاریخ یازدهم - درس ۱۳ - زمینه‌های تشکیل حکومت صفویان)

درس‌نامه •• یکی از طریقت‌های صوفیانه که در دوره ایلخانان شکل گرفت، طریقت صفوی بود. بنیان‌گذار و رهبر معنوی این طریقت که صفویان نام خود را از او گرفته‌اند، شیخ صفی‌الدین اردبیلی، شاگرد و مرید شیخ زاهد گیلانی بود. طریقت صفوی در زمان جانشینان شیخ صفی در سرتاسر ایران و آسیای صغیر گسترش یافت و میدان بسیاری را به‌ویژه از میان قبایل ترک جذب کرد. مشایخ صفوی به واسطه مقام معنوی و نفوذ اجتماعی، مورد احترام و تکریم فرمانروایان بودند. البته در مواردی نیز مورد غضب و حسادت آنان قرار می‌گرفتند.

پاسخ تشریحی با این که در تصوف، عزلت جویی و دوری از امور دنیوی ترویج می‌شود، اما رهبران طریقت صفوی به فعالیت‌های سیاسی و نظامی روی آوردند. این فعالیت‌ها، مشایخ طریقت صفوی را درگیر رقابت سیاسی و دشمنی با حاکمان سلسله‌های قراقویونلو و آق‌قویونلو کرد. در نتیجه این درگیری و رقابت‌ها، اگرچه چند تن از رهبران طریقت کشته شدند، اما تجربه مفید و مناسبی برای صفویان در راه کسب قدرت سیاسی به دست آمد.

دام تستی درسته که ۳ و ۴ به خودی خود بیانگر مفهوم غلطی نیستن، اما علت اصلی رقابت و دشمنی قبایل آق‌قویونلو و قراقویونلوها با رهبران طریقت صفوی نبودن.

تست و پاسخ ۱۰۶

کدام گزینه بیانگر وقایع دوران تثبیت و تحکیم پایه‌های حکومت صفوی است؟

(الف) درگیری با ازبکان در شرق و نبرد با عثمانی در غرب قلمرو صفوی

(ب) نوسازی تشکیلات و تجهیزات سپاه و ایجاد سپاه دائمی و حرفه‌ای

(ج) اتخاذ سیاست‌های داخلی و خارجی مناسب توسط پادشاه صفوی

(د) انتقال پایتخت از قزوین به اصفهان و انجام کارهای عمرانی بزرگ

(۲) ب - ج

(۱) الف - د

(۴) د - ب

(۳) ج - الف

دوران حکومت شاه تهماسب

پاسخ: گزینه ۳

(تاریخ یازدهم - درس ۱۳ - دوران تثبیت و تکمیل حکومت صفوی)

مشاوره اگه جدولی رو که در درس نامه سؤال ۱۱۲ آزمون ۷ در خصوص دوره‌های مختلف حکومت صفویان برات تهیه کرده بودیم، خوب خونده باشی، به راحتی متوجه میشی که سؤال درباره‌ی دوران پادشاهی شاه تهماسب (پسر شاه اسماعیل یکم) هست.

درس نامه پس از مرگ شاه اسماعیل اول، پسرش تهماسب، در ده سالگی به تخت شاهی نشست. در سال‌های آغازین پادشاهی او، اوضاع حکومت صفوی بسیار آشفته و نابسامان بود؛ از یک سو، سران ایلات قزلباش به خودسری و نافرمانی پرداختند و با یکدیگر به نزاع برخاستند و از سوی دیگر، ازبکان از شرق و عثمانی‌ها از غرب به مرزهای ایران هجوم آوردند.

پاسخ تشریحی شاه تهماسب به تدریج زمام امور را به دست گرفت و به سرکشی سران قزلباش پایان داد. او سپس ازبکان را شکست داد و آنان را از خراسان عقب راند. وی همچنین با اتخاذ تدابیر مناسب، تهاجمات پیاپی ارتش عثمانی به خاک ایران را دفع کرد. بدین‌گونه شاه تهماسب در طول دوران ۴۵ ساله پادشاهی خود، با اتخاذ تدابیر و سیاست‌های مناسب داخلی و خارجی، توانست پایه‌های حکومت صفوی را تثبیت و تحکیم نماید.

نکته عبارت‌های «الف» و «ج» درباره‌ی دوره تثبیت و تحکیم حکومت صفوی (دوران فرمانروایی شاه تهماسب) و عبارت‌های «ب» و «د» درباره‌ی عصر اقتدار و شکوفایی حکومت صفوی (دوران فرمانروایی شاه عباس یکم) درست است.

دام تستی اگه توی دام ۴ افتادی، یعنی کلاً رفتی توی باقالی‌ها و به اشتباه فکر کردی که دوران تثبیت و تحکیم حکومت صفوی همون دوره پادشاهی شاه عباس بزرگ بوده.

تست و پاسخ ۱۰۷

کدام گزینه به محور اصلی دو نقاشی معروف شام آخر و لبخند زکوند اثر داوینچی اشاره دارد؟

(۱) گرایش‌های انسان‌گرایانه و توجه به انسان و طبیعت

(۲) بیان عقاید پروتستانتیسم و اعتراض به عملکرد کلیسا

(۳) هموارساختن راه سعادت انسان و سرکوب تمایلات نفسانی

(۴) تأکید بر خصلت‌های درونی انسان و ضرورت پرهیز از دنیاگرایی

(تاریخ یازدهم - درس ۱۶ - گسترش اندیشه انسان‌گرایی (اومانیزم) در عصر رنسانس)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره برای پاسخ به این سؤال، اول باید فکر کنی ببینی که داوینچی از نظر تاریخی توی کدوم دوره زندگی می‌کرده (رنسانس) و بعد بری سراغ این که توی اون دوره، چه نوع طرز تفکری رایج بوده (اومانیزم).

درس نامه •• یکی از وجوه مهم تفکر رنسانس که ریشه در فرهنگ یونان باستان داشت، حرمت نهادن به اعتبار و ارزش انسان و تصدیق استعداد و توانایی‌های او بود. «گرایش‌های انسان‌گرایانه» (اومانیزم)، بیش از هر جای دیگر در قلمرو ادبیات، هنر و معماری و تعلیم و تربیت انعکاس یافت و به نهضت ادبی و شکوفایی هنر و معماری در ایتالیا منجر شد. رنسانس در عرصه هنر، خصوصاً نقاشی، پیکرتراشی (مجسمه‌سازی) و معماری هم دگرگونی عظیمی ایجاد کرد. هنرمندان این دوره با «محور قراردادن انسان و طبیعت»، آثاری بی‌نظیر به وجود آوردند.

نکته هنر رنسانس با ظهور سه هنرمند مشهور ایتالیایی یعنی لئوناردو داوینچی، رافائل و میکل آنژ به اوج پیشرفت و شکوفایی رسید.

پاسخ تشریحی داوینچی از هنرمندان بزرگ عصر رنسانس به شمار می‌رود که در آثار او، اندیشه‌های عصر رنسانس مانند انسان‌گرایی (اومانیزم) و محور قرار دادن انسان و طبیعت جلوه‌گر است.

تست و پاسخ ۱۰۸

کدام گزینه دربارهٔ وقایع تاریخ ایران در فاصلهٔ سال‌های ۱۳۰۴ تا ۱۳۲۰ شمسی نادرست است؟

دوران حکومت رضاشاه پهلوی

- ۱) در جریان اعتراض مردم مسلمان ایران به کشف حجاب در مسجد گوهرشاد مشهد، عده‌ای شهید و مجروح شدند.
- ۲) به دنبال اجباری شدن خدمت سربازی، بخش عمده‌ای از مالیات‌ها صرف خرید تجهیزات و سلاح جنگی شد.
- ۳) متفقین، کنترل راه‌های خلیج فارس به مرزهای شوروی و تأسیسات نفت جنوب را به دست گرفتند.
- ۴) ایران امتیازنامهٔ داری را لغو کرد و به جای آن، قرارداد نفتی دیگری با انگلستان منعقد نمود.

پاسخ: گزینه ۳ (تاریخ دوازدهم، ترکیبی؛ درس ۷ ماهیت اصلاحات و اقدامات رضاشاه)، درس ۸ (ایران در پنگ پهلوی دو) و درس ۹ (تاریخ کشف و استفراف نفت ایران و اوضاع سیاسی و اجتماعی ایران پس از شهریور ۱۳۲۰)

مشاوره اول باید تشخیص بدی که منظور از سال‌های ۱۳۰۴ تا ۱۳۲۰، دورهٔ سلطنت رضاشاه پهلوی و بعد از میون گزینه‌ها، اونی رو که مربوط به دورهٔ رضاشاه نیست، انتخاب کنی. به همین سادگی.

درس نامه •• در آذر سال ۱۳۰۴، مجلس مؤسسان با نطق رضاخان افتتاح شد و پس از شش روز بحث و گفت‌وگو، رضاخان را به پادشاهی ایران انتخاب و سلطنت را در خانوادهٔ او موروثی اعلام کرد. رضاشاه در دوران سلطنت خود، دست به انجام اقدامات و اصلاحاتی زد که چون به اون‌ها توی درس‌نامهٔ سؤال ۱۱۵ آزمون ۶ اشاره کردیم، دیگه تکرار شون نمی‌کنیم. به بهانهٔ حضور نیروهای آلمانی در ایران، نیروهای شوروی و انگلستان در شهریور ۱۳۲۰ از شمال و جنوب به ایران هجوم آوردند. ارتش ایران مقاومت چندانی نکرد و تنها درگیری مختصری به‌ویژه میان یگان‌های نیروی دریایی ایران با قوای متفقین رخ داد. پس از اشغال ایران توسط نیروهای متفقین، رضاشاه به فرمان انگلیسی‌ها و به سرعت، استعفایش از سلطنت را نوشت و به جزیرهٔ موریس در جنوب غربی اقیانوس هند تبعید گردید.

پاسخ تشریحی نیروهای متفقین (شوروی، انگلستان و سپس آمریکا) پس از اشغال ایران در شهریور ۱۳۲۰ و برکناری و تبعید رضاشاه از کشور، کنترل مستقیم راه‌های اصلی خلیج فارس به مرزهای شوروی و حفاظت از چاه‌ها و تأسیسات نفت جنوب را به دست گرفتند. سایر گزینه‌ها همگی به وقایع دوران سلطنت رضاشاه اشاره دارند.

تست و پاسخ ۱۰۹

نخستین اولویت‌های ژاپن پس از انقلاب میجی، چه بود؟

- ۱) تلاش برای رشد صنعت و تجارت - جبران عقب‌ماندگی‌های نظام قبلی
- ۲) انجام اصلاحات در بخش فرهنگی و آموزش و پرورش - تلاش برای رشد صنعت و تجارت
- ۳) جبران عقب‌ماندگی‌های نظام قبلی - تغییر وضع ناتوان ژاپن در رویارویی با خطر جهانگشایی غرب
- ۴) تغییر وضع ناتوان ژاپن در رویارویی با خطر جهانگشایی غرب - انجام اصلاحات در بخش فرهنگی و آموزش و پرورش

پاسخ: گزینه ۳

(تاریخ دوازدهم - درس ۸ - توسعه‌طلبی نظامی ژاپن)

درس‌نامه در نیمه دوم قرن نوزدهم، در پی اصلاحات موسوم به «انقلاب میجی»، حکومتی کاملاً مرکزی در ژاپن برپا شد. ژاپنی‌ها برای جبران عقب‌ماندگی‌های نظام قبلی و تغییر وضع ناتوان خود در برابر غرب، کشورهای غربی را سرمشق قرار دادند و گمان می‌کردند که هیچ ملت آسیایی نمی‌تواند از ریشه‌های اصیل خود دژی بسازد که بتواند برابر طغیان و تهاجم غرب مقاومت کرده یا با آن‌ها رقابت کند. بدین ترتیب، ژاپن اولین گام‌ها را در راه صنعتی‌شدن برداشت و هم‌زمان شروع به استعمار سرزمین‌های پیرامون خود کرد. متناسب با این تحولات، تغییرات اساسی در بخش نظامی، آموزش و پرورش، مالیات و قانون اساسی نیز ایجاد شد.

پاسخ تشریحی نخستین اولویت‌های ژاپن پس از انقلاب میجی، «تغییر وضع ناتوان ژاپن در رویارویی با خطر جهانگشایی غربی» و «جبران عقب‌ماندگی‌های نظام قبلی» بود.

دام‌تستی آگه توی دام سایر گزینه‌ها افتادی، به این نکته توجه نداشتی که «تلاش برای صنعتی‌شدن» و «اصلاحات فرهنگی و آموزشی»، از جمله راهکارها و برنامه‌های ژاپن برای محقق‌ساختن اولویت‌هاش بوده.

تست و پاسخ ۱۱۰

کدام گزینه، وقایع پیرامون قیام «۳۰ تیر» را به درستی روایت می‌کند؟

- الف) نخست‌وزیری مجدد دکتر مصدق و منع محمدرضا شاه از شرکت در جلسات مجلس شورای ملی
- ب) اعتراض نمایندگان طرفدار نهضت ملی در مجلس شورای ملی و موافقت شاه با استعفای قوام
- ج) استعفای دکتر مصدق در پی عدم موافقت محمدرضا شاه برای سپردن وزارت جنگ به او
- د) فتوای جهاد آیت‌الله کاشانی در پی کارشکنی‌های دربار در حوزه اختیارات قوام‌السلطنه

- ۱) الف - د
۲) ب - ج
۳) د - ب
۴) ج - الف

پاسخ: گزینه ۲

(تاریخ دوازدهم - درس ۹ - قیام ۳۰ تیر)

درس‌نامه در تیر ۱۳۳۱، دکتر مصدق برای کاستن از نفوذ و قدرت دربار و مقابله با کارشکنی‌هایی که در اداره امور کشور صورت می‌گرفت، از محمدرضا شاه خواست که اختیار وزارت جنگ و فرماندهی ارتش را به او بسپارد و چون شاه با این تقاضا مخالفت کرد، از مقام خود استعفا نمود. شاه نیز احمد قوام را مأمور تشکیل دولت کرد. در پی این رویداد، آیت‌الله کاشانی ضمن مخالفت با نخست‌وزیری قوام، مردم را به مبارزه فراخواند. در روز ۳۰ تیر ۱۳۳۱، مردم به خیابان‌ها ریختند. نیروهای نظامی و انتظامی تظاهرکنندگان را سرکوب کردند، اما با ادامه تظاهرات و اعتراض نمایندگان طرفدار نهضت ملی در مجلس شورای ملی، شاه ناگزیر به استعفای قوام و بازگشت مجدد دکتر مصدق رضایت داد. دکتر مصدق دوباره نخست‌وزیر شد و وزارت جنگ و فرماندهی نیروهای مسلح را در اختیار گرفت؛ هم‌چنین، شاه را از برقراری ارتباط مستقیم با سفرای خارجی منع کرد.

پاسخ تشریحی همه پاسخ توی بخش درس‌نامه هست؛ پس برگرد و دوباره با دقت بخونش.

تست و پاسخ ۱۱۱

- حکومت پهلوی برای تقویت و تحکیم پایه‌های اقتدار فرهنگی خود، دست به چه اقدامی زد و کدام عامل، زمینه این اقدام را فراهم آورد؟
- (۱) جشن تاج‌گذاری را برگزار نمود. - آرام‌ترشدن اوضاع سیاسی
 - (۲) تاریخ شاهنشاهی را جایگزین تقویم هجری شمسی کرد. - تبعید امام خمینی
 - (۳) جشن‌های دو هزار و پانصد ساله شاهنشاهی را برگزار نمود. - افزایش درآمدهای نفتی
 - (۴) با انحلال احزاب موجود، حزبی واحد به نام حزب رستاخیز را ایجاد کرد. - سرکوب مخالفان

پاسخ: گزینه ۲

(تاریخ دوازدهم - درس ۱۰ - وضعیت رژیم پهلوی پس از تبعید امام خمینی)

مشاوره اگه به کلیدواژه «فرهنگی» در صورت سؤال توجه کنی، پاسخ رو راحت‌تر پیدا می‌کنی. همیشه و در همه سؤالات، حواست به کلیدواژه‌ها باشه.

درس‌نامه پس از تبعید امام خمینی و سرکوب شدید مخالفان، اوضاع سیاسی آرام‌تر شد. هم‌چنین، با افزایش چشمگیر درآمدهای نفتی ایران در دوران طولانی نخست‌وزیری امیرعباس هویدا، حکومت پهلوی برای تقویت و تحکیم پایه‌های اقتدار خود به اقداماتی نمایشی دست زد. برگزاری جشن تاج‌گذاری و جشن‌های دو هزار و پانصد ساله شاهنشاهی، منحل کردن احزاب موجود و ایجاد حزبی واحد به نام حزب رستاخیز از جمله این اقدامات بود.

پاسخ تشریحی پس از تبعید امام خمینی، در زمینه «فرهنگی» نیز رژیم پهلوی کوشید میان فرهنگ ایرانی و فرهنگ اسلامی تقابلی مصنوعی ایجاد کند. پیرو همین سیاست و به بهانه ناهمخوانی تاریخ هجری شمسی با فرهنگ ایرانی، «تاریخ شاهنشاهی را جایگزین تقویم هجری شمسی کرد.»

تست و پاسخ ۱۱۲

- در رابطه با تقدم و تأخر وقایع نخستین سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی، کدام گزینه درست است؟
- (الف) نخستین نماز جمعه به امامت آیت‌الله طالقانی در تهران برگزار شد.
 - (ب) آمریکا با طراحی عملیات نظامی، نیروهای خود را در صحرای طبس پیاده کرد.
 - (ج) با تشکیل مجلس خبرگان رهبری، نظام سیاسی جمهوری اسلامی به طور کامل استقرار یافت.
 - (د) سران حزب توده که به نفع حکومت شوروی در ایران جاسوسی می‌کردند و قصد کودتا داشتند، دستگیر شدند.
- (۱) «ج» مقدم بر وقایع «الف»، «ب» و «د» رخ داده است.
 - (۲) «الف» و «د» مقدم بر «ب» و «ج» به وقوع پیوسته‌اند.
 - (۳) «ب» مقدم بر «د» و «ج» مؤخر بر «الف» رخ داده است.
 - (۴) «د» و «ب» مؤخر بر «الف» و «ج» به وقوع پیوسته‌اند.

پاسخ: گزینه ۳

(تاریخ دوازدهم - درس ۱۱ - استقرار نظام جمهوری اسلامی / توطئه‌ها و تلاش‌های دشمنان داخلی و خارجی)

مشاوره برای پاسخ به این سؤال و سؤالات مشابه اون، توصیه می‌کنیم در وهله اول بدون این‌که به گزینه‌ها نگاه کنی، محدوده زمانی هر عبارت رو با توجه به محفوظات خودت کنارش بنویسی و بعد به سراغ گزینه‌ها بری؛ این‌جوری کم‌تر حواست پرت گزینه‌ها می‌شه و احتمال بیشتری هست که پاسخ درست رو پیدا کنی. راستی اگه درس‌نامه‌های آزمون قبل و جدول‌هاش رو دقیق‌تر بخونی، پاسخ دادن به این سؤال نباید برات سخت بوده باشه.

درس‌نامه

- مراحل استقرار نظام جمهوری اسلامی:
- (۱) برگزاری همه‌پرسی تعیین نظام سیاسی جدید (برگزاری: ۱۰ و ۱۱ فروردین ۱۳۵۸ / اعلام نتایج: ۱۲ فروردین ۱۳۵۸)
 - (۲) تدوین قانون اساسی جدید (آغاز تدوین: مرداد ۱۳۵۸ توسط ۷۲ نماینده مجلس خبرگان قانون اساسی / همه‌پرسی و تصویب قانون اساسی: آذر ۱۳۵۸)
 - (۳) شکل‌گیری هیئت دولت براساس قانون اساسی جدید (برگزاری اولین دوره انتخابات ریاست جمهوری: بهمن ۱۳۵۸ / برگزاری اولین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی: اسفند ۱۳۵۸)

پاسخ تشریحی

ترتیب وقوع رویدادهای مذکور در عبارتهای صورت سؤال:

- الف) اولین نماز جمعه به امامت آیت‌الله طالقانی (۵ مرداد ۱۳۵۸) در تهران برگزار شد.
 ب) پس از تسخیر سفارت آمریکا در تهران، آمریکا با طراحی یک عملیات پیچیده نظامی، نیروهای ویژه خود را در صحرای طبس پیاده کرد.
 (۵ اردیبهشت ۱۳۵۹)
 د) حزب توده که به نفع حکومت شوروی در ایران جاسوسی می‌کرد، (در سال ۱۳۶۰) قصد کودتا داشت که این توطئه کشف و سران آن دستگیر شدند.
 ج) با برگزاری اولین دوره مجلس خبرگان رهبری (آذر ۱۳۶۱) و تشکیل مجلس خبرگان رهبری، تمامی ارکان سیاسی کشور مطابق قانون اساسی شکل گرفتند و نظام سیاسی جمهوری اسلامی به طور کامل استقرار یافت.

تست و پاسخ ۱۱۳

پس از آزادسازی خرمشهر، تحت تأثیر کدام عوامل، جنگ تحمیلی وارد مرحله تازه‌ای شد؟

- الف) تداوم موفقیت‌های نظامی رزمندگان ایرانی
 ب) صدور فرمان شکستن محاصره آبادان از سوی امام
 ج) افزایش کمک‌ها و حمایت‌های نظامی حامیان خارجی صدام
 د) مطرح شدن شروطی از سوی ایران برای رسیدن به حقوق خود
- ۱) ب - الف ۲) ج - د ۳) د - ب ۴) الف - ج

پاسخ: گزینه ۴

(تاریخ دوازدهم - درس ۱۲ - آزادسازی مناطق اشغالی)

مشاوره در درس‌نامه سؤال ۱۱۸ آزمون ۹، یه جدول هست که توی اون، مهم‌ترین وقایع دوران جنگ تحمیلی یا همون دفاع مقدس رو، به ترتیب زمان وقوع اون‌ها ذکر کردیم. توصیه می‌کنیم برگردی و یه بار دیگه مرورش کنی.

درس‌نامه پس از آن که بنی‌صدر از مقام فرماندهی کل قوا و ریاست‌جمهوری عزل شد و اوضاع سیاسی کشور ثبات و آرامش یافت، امام خمینی فرمان شکستن محاصره آبادان را صادر کرد. آبادان در نتیجه عملیات ثامن‌الائمه (۴ مهر ۱۳۶۰) آزاد شد؛ اما اوج حماسه دفاع مقدس ملت ایران در عملیات بیت‌المقدس (سوم خرداد ۱۳۶۱) و با آزادسازی خرمشهر از اسارت دشمن رقم خورد.

نکته به دنبال بازپس‌گیری خرمشهر، جمهوری اسلامی ایران برای پایان‌دادن به جنگ و خونریزی و رسیدن به حقوق خود، شروطی را مطرح کرد که مورد بی‌اعتنایی مجامع بین‌المللی و دیکتاتور عراق (صدام) واقع شد.

پاسخ تشریحی پس از آزادسازی خرمشهر، جنگ وارد مرحله تازه‌ای شد؛ از یک سو «موفقیت‌های نظامی رزمندگان ایرانی ادامه یافت» و از سوی دیگر، «حامیان خارجی صدام برای جلوگیری از سقوط رژیم بعثی عراق، انواع تجهیزات نظامی پیشرفته را در اختیار این رژیم گذاشتند.»

دام‌تستی شکستن محاصره آبادان قبل از آزادسازی خرمشهر بوده، پس ۱ و ۳ که به عبارت «ب» اشاره دارن، نمی‌تونن پاسخ درست باشه و باید ردشون می‌کردی.

جغرافیا: جغرافیا (۳): صفحه‌های ۵۹ تا ۱۱۵، جغرافیا (۲): صفحه‌های ۱ تا ۱۵۸

تست و پاسخ ۱۱۴

به کدام علت، ناحیه‌ای طبیعی که حدود ۳۳٪ سطح زمین را پوشانده است، منبع خوبی برای تأمین انرژی به شمار می‌رود؟

- (۱) ساعت‌های آفتابی زیاد و شدت تابش خورشید
- (۲) برخورداری از قدرت زیاد امواج و جزر و مد
- (۳) داشتن درختان تنومند برای تهیه الوار
- (۴) وجود معادن بزرگ نفت و گاز

منظور «ناحیه بیابانی» هـ.

پاسخ: گزینه ۱

(جغرافیای یازدهم - درس ۵ - حفاظت از نواحی زیستی (بیابان‌ها))

مشاوره حواستون حسابی به سؤال‌های این شکلی باشه؛ چه‌طور؟ چون بدون اشاره مستقیم به یک موضوع، از شما ویژگی‌ها و قابلیت‌هاش رو می‌خواد. چاره کار کجاست؟ برید سراغ کلیدواژه‌هایی مثل «۳۳ درصد سطح زمین» و «منبع خوب برای تأمین انرژی».

درس‌نامه بیابان‌ها، بخش‌هایی از مناطق خشک هستند که دو ویژگی مهم دارند: کمبود بارش و تبخیر زیاد. بارندگی سالانه بیابان‌ها کم‌تر از ۵۰ میلی‌متر است و حتی ممکن است در آن‌ها چندین سال باران نبارد. هم‌چنین در بیابان‌ها میزان تبخیر شدید و پوشش گیاهی ضعیف است. بیابان‌ها حدود ۳۳ درصد سطح زمین را پوشانده‌اند.

پاسخ تشریحی قابلیت‌های بیابان‌ها عبارت‌اند از: (۱) گردشگری (طبیعت‌گردی) (۲) وجود معادن (بوکسیت، فسفات، الماس، مس و نفت) (۳) انرژی (ساعت‌های آفتابی زیاد و شدت تابش انرژی خورشیدی) (۴) مناسب برای تحقیقات نجومی و صنایع هوافضا (آسمان صاف و بدون ابر) بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) مربوط به قابلیت «نواحی ساحلی» است.
- ۳) عبارتی نادرست درباره بیابان‌هاست.
- ۴) به برخورداری بیابان‌ها از «معادن» اشاره دارد.

دام‌تستی ممکنه بین ۱ و ۴ به شک بیفتید و دستتون بره سمت ۴، ولی حواستون به کلیدواژه «منبع انرژی» باشه!!!

تست و پاسخ ۱۱۵

کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند.

«چاله بادی، یکی از اشکال فرسایش در بیابان است که در ایجاد می‌شود.»

- (۱) تراکمی - نواحی دارای ماسه‌های ریز و برخوردار از موانعی مثل بوته‌های خار یا قطعات سنگ
- (۲) کاوشی - مناطق فاقد پوشش گیاهی، پوشیده از ماسه‌های ریز و دارای منابع آب زیرزمینی
- (۳) بادی - رسوبات سخت باقی‌مانده از دریاچه‌های قدیم و پوشیده از شن‌ها و سنگ‌های ریز و درشت
- (۴) بادی، آبی - رسوبات نرم به جامانده از دریاچه‌های قدیم و دارای منابع اندک آب سطحی

(جغرافیای یازدهم - درس ۴ - فرسایش طبیعی در بیابان)

پاسخ: گزینه ۲

مشاوره عبارت «چاله بادی» ممکنه در نگاه اول باعث بشه گزینه‌هایی رو که به منابع آبی اشاره دارن، کنار بذاری؛ اما حواست باشه قرار نیست پاسخ سؤالات به این راحتی به دست بیان؛ پس شش دونگ حواست رو جمع کن.

درس‌نامه اشکال کاوشی بیشتر حاصل کنده‌شدن ذرات از یک مکان و انتقال آن‌ها به مکان‌های دیگر هستند. دشت ریگی، چاله‌های بادی، کلوت (باردانگ) و گرز دیو و ستون‌های سنگی از جمله اشکال فرسایش کاوشی در بیابان‌ها هستند.

پاسخ تشریحی در نواحی دارای ماسه‌های ریز، به‌ویژه فاقد پوشش گیاهی، باد ذرات را از محل خود جابه‌جا می‌کند و به تدریج حفره‌ها یا چاله‌هایی وسیع پدید می‌آورد. اگر در اثر برخورد با آب‌های زیرزمینی، رطوبت و چسبندگی در دانه‌ها به وجود بیاید، فرسایش بادی کند و سپس متوقف می‌شود. چاله‌های بادی که عمق بعضی از آن‌ها به ۴۰ متر نیز می‌رسد، در دشت لوت ایران وجود دارد.

تست و پاسخ ۱۱۶

با توجه به تصویر زیر، کدام گزینه بیان درست‌تری درباره «زبان» ارائه می‌کند؟

- (۱) به عنوان مهم‌ترین شاخصه فرهنگ، نواحی فرهنگی را ایجاد می‌کند.
- (۲) برای افرادی که به آن تکلم می‌کنند، فرهنگ مشترکی را به وجود می‌آورد.
- (۳) خانواده‌ی زبانی به گروه بزرگی از زبان‌ها گفته می‌شود که یک ریشه اصلی مشترک دارند.
- (۴) نظامی از ارتباطات است که در آن، معنی الفاظ را فقط افرادی که در آن مشترک‌اند، درک می‌کنند.

پاسخ: گزینه ۴

(په‌رافیای یازدهم - درس ۶ - زبان)

مشاوره وقتی نوی صورت‌ی‌ه سؤال گفته می‌شه «با توجه به تصویر»، دیگه کاری نداریم که گزینه‌ها به خودی خود حرف درستی می‌زنن یا نه؟ باید ببینیم با توجه به تصویر، کدام گزینه درست‌تره. مثلاً در این سؤال، ممکنه عبارت مذکور در همه گزینه‌ها به تنهایی درست باشن، اما با توجه به تصویر که واژه «سلام» رو به زبان‌های مختلف نشون میده، فقط ۴ می‌تونه کاملاً درست باشه.

درس‌نامه •• یک ناحیه فرهنگی بخشی از سطح زمین است که در آن فرهنگ ویژه‌ای (نوع خاص زبان، دین، هنر و معماری، عقاید، نوع بهره‌برداری از محیط طبیعی و ...) غالب است و به سبب همان فرهنگ ویژه از سایر نواحی جدا می‌شود.

پاسخ تشریحی زبان از مهم‌ترین شاخص‌های فرهنگی است و برای افرادی که به آن تکلم می‌کنند، هویت مشترکی به وجود می‌آورد. به عبارت دیگر، زبان، نظامی از ارتباطات است که در آن، معنی الفاظ را فقط گروه خاصی که در آن مشترک‌اند، درک می‌کنند و می‌فهمند و برای گروه دیگر معنایی ندارد. مثلاً با دیدن واژه «سلام»، فقط ما فارسی‌زبان‌ها معنی اون رو درک می‌کنیم و برای یه کانادایی مفهومی نداره؛ همون‌طور که ما قبل از یادگرفتن زبان انگلیسی، به Hello بیشتر به شکل یه نقاشی نگاه می‌کردیم تا به واژه که معنای خاصی داشته باشه.

تست و پاسخ ۱۱۷

موارد «الف» و «ب» در متن زیر، با کدام گزینه مطابقت دارد؟

الف: دریای خزر و منطقه قفقاز یکی از مهم‌ترین نواحی ژئوپلیتیکی جهان است.

ب: نابرابری‌های اقتصادی در فضاهای جغرافیایی جلوه‌گر می‌شوند.

- (۱) الف: در مناطق ژئوپلیتیکی دو عامل سیاست و جغرافیا بر هم اثر می‌گذارند. - ب: انسان‌ها نواحی اقتصادی را تغییر می‌دهند.
- (۲) الف: ژئوپلیتیک شاخه‌ای از جغرافیای سیاسی است. - ب: نواحی اقتصادی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های دولت‌ها قرار دارند.
- (۳) الف: ارزش‌های جغرافیایی، سیاست‌های جهانی را تحت تأثیر قرار می‌دهند. - ب: نواحی با یکدیگر کنش متقابل دارند.
- (۴) الف: فضاهای جغرافیایی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی قرار دارند. - ب: انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.

پاسخ: گزینه ۴ (په‌رافیای یازدهم، درس ۲ (رابطه انسان‌ها با نواحی)، درس ۸ (نابرابری اقتصادی، نابرابری فضایی)، درس ۹ (په‌رافیای سیاسی) و درس ۱۱ (منطقه ژئوپلیتیکی))

مشاوره تست‌های تحلیلی و ترکیبی یکی از سبک‌های جدید سؤالات جغرافیا در کنکور ه. توی این تست‌ها حواست باید هم‌زمان هم به صورت سؤال باشه و هم به گزینه‌ها؛ یعنی نباید بی‌گدار به آب بزنی و باید تک‌تک گزینه‌ها رو با عبارات صورت سؤال مطابقت بدی.

درس نامه در درس دوم جغرافیای یازدهم دربارهٔ رابطهٔ انسان با نواحی، خواندید که حکومت‌ها با تصمیم‌گیری‌های سیاسی خود بر نواحی طبیعی (فضاهای جغرافیایی) تأثیر می‌گذارند. مثالی هم که کتاب آورده است، ساخت جزایر مصنوعی در آب‌های خلیج فارس توسط دولت امارات متحدهٔ عربی و پیامدهای آن است. هم‌چنین در همین درس می‌خوانید که انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند. از سوی دیگر در درس ۸ یازدهم نیز خوانده‌اید که همهٔ نواحی و کشورها در اقتصاد جهانی موقعیت یکسانی ندارند و جایگاه آن‌ها متفاوت است. این جایگاه تأثیرات زیادی در زندگی مردم کشورهای مختلف می‌گذارد؛ به‌گونه‌ای که نابرابری اقتصادی در فضاهای جغرافیایی جلوه‌گر می‌شود و مناطق مرفه‌نشین و فقیرنشین را پدید می‌آورد. به علاوه باید «تعریف جغرافیای سیاسی» و «معنا و مفهوم ژئوپلیتیک» را هم به ترتیب از درس‌های ۹ و ۱۱ یازدهم به خاطر داشته باشید. ژئوپلیتیک شاخه‌ای از دانش جغرافیای سیاسی است که با موضوع قدرت و ارتباط آن با جغرافیا و سیاست سروکار دارد و روابط متقابل این سه عنصر را مطالعه می‌کند.

پاسخ تشریحی الف: دریای خزر و منطقهٔ قفقاز یکی از مهم‌ترین نواحی ژئوپلیتیکی جهان است و این موضوع که کشورها بر سر تسلط بر این منطقه با یکدیگر رقابت و کشمکش دارند، نشان می‌دهد که فضاهای جغرافیایی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی قرار دارند. ب: نابرابری‌های اقتصادی در فضاهای جغرافیایی جلوه‌گر می‌شوند و در نتیجهٔ این امر، مناطق فقیرنشین و مرفه‌نشین در شهرهای بزرگ پدید می‌آید و این موضوع نشان می‌دهد که انسان‌ها نواحی را ایجاد می‌کنند.

دام تستی اگه رفتی سراغ ۱، به این نکته توجه نکردی که در نواحی ژئوپلیتیکی سه عامل سیاست، جغرافیا و قدرت برهم تأثیر می‌گذارند. ۲ هم نمی‌تونه درست باشه؛ چون عبارت «ب» به کنش متقابل نواحی با هم اشاره‌ای نداره.

تست و پاسخ ۱۱۸

در رابطه با انواع مرزها، کدام گزینه درست است؟

- الف) معمولاً مشکلی ایجاد نمی‌کنند.
ب) با لحاظ شرایط فرهنگی تعیین شده‌اند.
ج) با استفاده از مختصات جغرافیایی تعیین شده‌اند.
د) از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده‌اند.
- ۱) «الف» دربارهٔ مرز آمریکا و مکزیک و «ب» دربارهٔ مرز هند و پاکستان درست است.
۲) «الف» و «د» دربارهٔ مرز کانادا و آلاسکا و «ب» دربارهٔ مرز ایران و افغانستان درست است.
۳) «ب» دربارهٔ مرز هند و پاکستان و «ج» دربارهٔ مرز کانادا و آمریکا و مرز میان دو کره درست است.
۴) «ب» و «الف» دربارهٔ مرز میان دو کره و «ج» دربارهٔ مرز کانادا و آلاسکا و مرز کشورهای مستعمره درست است.

(پهناهای یازدهم - درس ۱۰ - انواع مرزها)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره یکی از انواع سؤال‌هایی که می‌تونه شمار و به‌چالش بکشه، همین سوالات چندبخشی هست. برای حل این سوالات اول برید سراغ عبارت‌ها و سعی کنید خودتون پاسخ رو پیدا کنید و بعد برید سراغ گزینه‌ها. این جور ی گزینه‌ها کم‌تر می‌تونن شمار و به اشتباه بندازن.

درس نامه مرز، خطی اعتباری و قراردادی است که برای تعیین حدود یک ناحیهٔ سیاسی، از جمله کشور، بر روی زمین مشخص می‌شود. مرزهای سیاسی مهم‌ترین عامل تشخیص و جدایی کشورها از یکدیگرند. مرزها از این نظر اهمیت دارند که قلمرو رسمی اعمال مدیریت سیاسی هر کشورند و حدود حاکمیت و ادارهٔ یک حکومت را تعیین می‌کنند. مرز، آخرین حد قلمرو زمینی، دریایی و هوایی هر کشور است. به طور کلی مرزها بر دو نوعند: طبیعی و مصنوعی. از نظر پیدایش نیز مرزها انواع مختلفی دارند: مرزهای پیشتاز (قبل از سکونت)، تطبیقی و تحمیلی.

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

الف و د) مرزهای پیشتاز و قبل از سکونت (مرز کانادا و آلاسکا)

ب) مرزهای تطبیقی (مرز هند و پاکستان)

ج) نوعی از مرزهای مصنوعی (مرز کانادا و آمریکا روی مدار ۴۹ درجهٔ شمالی و مرز میان دو کره روی مدار ۳۸ درجهٔ شمالی)

دام تستی ۱) اگه توی دام ۱ افتادی، توجهت رو به یک نکته از درس (۲) جغرافیای یازدهم جلب می‌کنم؛ اگه یادت باشه توی اون درس خوندی که یه ناحیه مشترک زبانی در مرز آمریکا و مکزیک وجود دارد که توی اون، مردم هم به زبان انگلیسی و هم به زبان اسپانیایی صحبت می‌کنند و این منطقه مدت‌ها مورد مناقشه آمریکا و مکزیک بوده. اگر هم توی دام ۲ افتادی، به این نکته توجه نکردی که به لحاظ فرهنگی، ایران و افغانستان فارسی‌زبان و مسلمان هستن و مرز این دو کشور با توجه به شرایط فرهنگی ترسیم نشده.

تست و پاسخ ۱۱۹

در رابطه با نظریه ژئوپلیتیکی «مکیندر»، کدام گزینه درست است؟

الف: این منطقه منبع بزرگ قدرت در جهان است.

ب: منطقه‌ای است که هلال خارجی را تشکیل می‌دهد.

ج: این منطقه برای قدرت‌های دریایی، غیرقابل دسترس است.

۱) الف: شرق اروپا - ب: قاره آمریکا، اقیانوسیه و جنوب آفریقا - ج: از رود ولگا در غرب تا سبیری در شرق

۲) الف: قلب خشکی جهان یا هارتلند - ب: استرالیا و جنوب قاره‌های آمریکا و آفریقا - ج: منطقه اوراسیا

۳) الف: منطقه خشکی اوراسیا - ب: آمریکای جنوبی، جنوب آفریقا و استرالیا - ج: هلال داخلی

۴) الف: جزیره جهانی - ب: قاره‌های آمریکا، آفریقا و اقیانوسیه - ج: قلعه یا دژ جهان

پاسخ: گزینه ۱

(مغرافیای یازدهم - درس ۱۱ - نظریه‌های ژئوپلیتیکی)

مشاوره برای پاسخ به این سؤال، اول باید اصل قضیه (نظریه مکیندر) رو خوب خوب بلد باشی تا بتونی به عبارت‌ها و گزینه‌ها بپردازی. این، سؤال، یکی از اون سوالات خیلی سخته که فقط بایه حواس جمع و یه دقت زیاد می‌تونی از پشش بریایی.

درس نامه ●● رابطه عوامل جغرافیایی با سیاست و قدرت، از گذشته‌های دور مورد توجه اندیشمندان بوده و باعث پیدایش نظریه‌های مختلف ژئوپولیتیکی شده است. معروف‌ترین این نظریه‌ها توسط راتزل، مکیندر و ماهان ارائه شده است و صورت سؤال مربوط به نظریه مکیندر است. مکیندر (جغرافی‌دان انگلیسی) در مقاله‌ای با موضوع تولید قدرت، به «خشکی‌ها» توجه کرد. او معتقد بود که بخش عمده خشکی‌های جهان، سه قاره به هم چسبیده آسیا و اروپا و آفریقا است و «جزیره جهانی» نام دارد. مکیندر در این جزیره جهانی، منطقه خشکی اوراسیا (از رود ولگا در غرب تا سبیری در شرق) را قلعه (دژ) جهان می‌دانست و می‌گفت این منطقه برای قدرت‌های دریایی، غیرقابل دسترس است. مکیندر بخش مرکزی این منطقه را محور یا قلب خشکی جهان (هارتلند) نامید. او معتقد بود که این منطقه، یعنی شرق اروپا، منبع بزرگ قدرت است و هر کس بر منابع آن مسلط شود، می‌تواند بر کل جزیره جهانی و جهان فرمان براند. مکیندر هم چنین عقیده داشت که بعد از منطقه قلب زمین (هارتلند)، یک هلال داخلی وجود دارد که قدرت دریایی به آن دسترسی دارد و یک هلال خارجی که شامل قاره آمریکا، اقیانوسیه و جنوب آفریقا است.

خلاصه نظریه مکیندر:

۱) جزیره جهانی؛ بخش عمده خشکی‌های جهان؛ سه قاره به هم چسبیده آسیا، اروپا و آفریقا

۲) قلعه (دژ) جهان؛ منطقه خشکی اوراسیا (از رود ولگا در غرب تا سبیری در شرق)؛ برای قدرت‌های دریایی غیر قابل دسترسی است.

۳) محور یا قلب خشکی جهان (هارتلند) = شرق اروپا؛ بخش مرکزی قلعه (دژ) جهان؛ منبع بزرگ قدرت است و هر کس بر منابع آن مسلط شود می‌تواند بر کل جهان فرمان براند.

۴) قدرت دریایی به هلال داخلی دسترسی دارد و هلال خارجی شامل قاره آمریکا، اقیانوسیه و جنوب آفریقا است.

نکته برخی معتقدند نظریه هارتلند یا قدرت خشکی در سیاست‌های جنگ طلبانه آلمان، هجوم این کشور به کشورهای مجاور و بروز جنگ‌های جهانی اول و دوم بی‌تأثیر نبوده است.

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

الف) «شرق اروپا» منبع بزرگ قدرت است و هر کس بر منابع آن مسلط شود، می‌تواند بر کل جزیره جهانی فرمان براند.

ب) هلال خارجی شامل «قاره آمریکا، اقیانوسیه و جنوب آفریقا» است.

ج) منطقه خشکی اوراسیا (از رود ولگا در غرب تا سبیری در شرق) قلعه یا دژ جهان است و این منطقه برای قدرت‌های دریایی، غیرقابل دسترس است.

تست و پاسخ ۱۲۰

هدف از تحلیل مسیرها و گره‌ها درون یک شبکه جغرافیایی، چیست؟

- (۱) ارزیابی پیچ‌وخم‌ها و محاسبه شاخص انحراف
- (۲) بررسی قابلیت دسترسی و کارایی یک شبکه
- (۳) احداث کوتاه‌ترین و کم‌هزینه‌ترین راه‌ها درون شبکه راه‌ها
- (۴) تعیین ویژگی‌های طبیعی برای انتخاب مناسب‌ترین نوع حمل‌ونقل

پاسخ: گزینه ۲

(جغرافیای دوازدهم - درس ۴ - دسترسی (مسیرها و شبکه‌ها))

مشاوره برای پاسخ به این سؤال باید مفهوم «شبکه» رو بلد باشی و اجزای اون یعنی گره‌ها و مسیرها رو بشناسی تا بتونی هدف تحلیلشون رو درک کنی.

درس‌نامه هرچه میزان انحراف یا پیچ‌وخم‌ها کم‌تر باشد، احداث راه آسان‌تر و کم‌هزینه‌تر است. میزان انحراف از مسیر مستقیم را می‌توان محاسبه کرد و درصد آن را به دست آورد. به این میزان شاخص انحراف گفته می‌شود. از سوی دیگر، شبکه هم عبارت است از تعدادی مکان‌های جغرافیایی که به صورت یک سامانه (سیستم) به وسیله مسیرهایی به یکدیگر پیوند داده شده‌اند. هر شبکه از دو بخش اصلی تشکیل می‌شود: (۱) گره‌ها یا نقاطی که به وسیله مسیرها به هم مربوط می‌شوند. (۲) مسیرها یا خطوطی که بین مکان‌ها قرار گرفته‌اند.

پاسخ تشریحی با تحلیل مسیرها و گره‌ها می‌توان قابلیت دسترسی و کارایی یک شبکه را بررسی کرد.

تست و پاسخ ۱۲۱

عبارت زیر، مصداقی برای کدام مفهوم است؟

«در کشورهای اسکانندیناوی با توجه به زمستان‌های سخت، بارش برف و یخبندان، از تجهیزات خاصی برای پاک‌سازی جاده‌ها یا احداث فرودگاه‌ها استفاده می‌شود.»

- (۱) انسان‌ها در شکل‌گیری و ایجاد نواحی نقش مهمی دارند.
- (۲) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری دولت‌ها دستخوش تغییر می‌شوند.
- (۳) ویژگی‌های طبیعی نواحی، بر مدیریت سامانه‌های حمل‌ونقل تأثیر می‌گذارند.
- (۴) به موازات گسترش حمل‌ونقل، توجه به تأمین ایمنی مسافران نیز افزایش یافته است.

پاسخ: گزینه ۳

(جغرافیای دوازدهم - درس ۴ - تأثیر ویژگی‌های طبیعی بر سامانه‌های حمل‌ونقل)

درس‌نامه «مدیریت حمل‌ونقل» عبارت است از کلیه فعالیت‌های برنامه‌ریزی و اجرایی با هدف بهینه‌کردن سامانه‌های حمل‌ونقل. به طور کلی در مدیریت و برنامه‌ریزی حمل‌ونقل به عواملی چون دسترسی، نوع و حجم محموله، سرعت و زمان انتقال، هزینه، تقاضا، ویژگی‌های طبیعی نواحی، محیط‌زیست و ایمنی توجه می‌شود.

پاسخ تشریحی ویژگی‌های طبیعی نواحی بر مدیریت سامانه‌های حمل‌ونقل تأثیر می‌گذارند. آب‌وهوا بر حمل‌ونقل تأثیر مستقیم دارد. برای مثال، در کشورهای اسکانندیناوی، با توجه به زمستان‌های سخت، بارش برف و یخبندان، تجهیزات خاصی در پاک‌سازی جاده‌ها یا احداث فرودگاه‌ها به کار می‌رود.

نکته این سؤال به پاسخ درست دیگه هم از درس (۲) جغرافیای یازدهم می‌تونه داشته باشه که خب البته توی گزینه‌ها نیست؛ ولی ما می‌گیم که حواست بهش باشه؛ «نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.»

تست و پاسخ ۱۲۲

عبارت زیر، با کدام یک از عوامل مؤثر در وقوع سیل مرتبط است؟

«معمولاً رودهایی که از دشت‌های وسیع عبور می‌کنند، بر اثر وقوع سیل به سرعت سرریز می‌شوند.»

- (۱) حجم و مدت بارش، نقش مهمی در افزایش دبی رود و وقوع سیل دارد.
- (۲) نوع ناهمواری حوضه رود و جنس خاک بر احتمال وقوع سیل تأثیر می‌گذارد.
- (۳) شکل حوضه، شیب و تعداد انشعابات آن، رابطه مستقیمی با سیل‌خیزی رود دارند.
- (۴) تخریب پوشش گیاهی با کاستن از سرعت نفوذپذیری، احتمال سیل را افزایش می‌دهد.

پاسخ: گزینه ۲

(پغرافیای دوازدهم - درس ۵ - عوامل مؤثر در وقوع سیل)

مشاوره در این سبک سوالات، حواستون حسابی به کلیدواژه‌های به‌کار رفته در عبارت‌ها باشد. در این سؤال، «دشت‌های وسیع»، به کلیدواژه مهمه که بهت نشون میده باید بری سراغ گزینه‌ای درباره «ناهمواری» ها.

درس‌نامه به طور معمول به سرریز شدن ناگهانی و خسارت‌بار جریان آب از بستر یک رود یا دریاچه و سرآزیر شدن آن به خشکی‌های پیرامون رودخانه، سیل گفته می‌شود. سیل جاری شده به سکونتگاه‌ها و زمین‌های کشاورزی اطراف رودخانه آسیب می‌رساند و آن‌ها را تخریب می‌کند یا در زیر گل‌ولای مدفون می‌سازد.

عوامل طبیعی مؤثر در وقوع سیل	عوامل انسانی مؤثر در وقوع سیل
(۱) شدت و مدت بارش (بارش شدید و سریع؛ احتمال بیشتر وقوع سیل) (۲) شکسته شدن سدها (۳) ویژگی‌های طبیعی حوضه رود: (۱) شکل حوضه، شیب و تعداد انشعابات آن؛ (۲) نوع ناهمواری‌ها	(۱) احداث سازه‌های نامناسب در مسیر رودها (۲) ریختن زباله‌های شهری یا نخاله‌های ساختمانی در رودها (۳) از بین بردن پوشش گیاهی، بوته‌کشی یا چرای بی‌رویه دام‌ها در حوضه آبخیز

پاسخ تشریحی نوع ناهمواری‌های حوضه رود و جنس و نفوذپذیری خاک در احتمال وقوع سیل مؤثر است. معمولاً رودهایی که از دشت‌های وسیع عبور می‌کنند، بر اثر وقوع سیل به سرعت سرریز می‌شوند. این رودها سکونتگاه‌های شهری و روستایی را که در دشت‌های هموار استقرار دارند، در معرض خطر آبرفتگی قرار می‌دهند.

دام‌تستی اگر رفتی سراغ ۳، به این نکته توجه نکردی که اگرچه این گزینه هم به ویژگی‌های طبیعی حوضه رود اشاره دارد. اما مقصود سؤال نیست؛ چون سؤال درباره یکی دیگه از عوامل طبیعی، یعنی نوع (ناهمواری) حوضه رود.

تست و پاسخ ۱۲۳

موارد کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«در ایران، دریاچه‌های سدی متعددی در وجود دارد که در اثر ایجاد شده‌اند.»

- (۱) دره‌های کوهستانی - احداث سازه‌های نامناسب در مسیر رودها
- (۲) دامنه‌ها و نواحی پایکوهی - خاک‌برداری و زیربری دامنه‌های پرشیب
- (۳) دره‌های کوهستانی - انباشت مواد حاصل از زمین‌لغزش در مسیر رودخانه‌ها
- (۴) دامنه‌ها و نواحی پایکوهی - فرسایش کنار آبراهه‌ها و از بین رفتن تکیه‌گاه دامنه‌ها

پاسخ: گزینه ۳

(پغرافیای دوازدهم - درس ۵ - زمین‌لغزش در ایران)

درس نامه ۶۶ در دامنه‌ها و نواحی پایکوهی، سنگ‌ها و موادی که بر اثر فرسایش تخریب شده‌اند، تحت تأثیر نیروی جاذبه زمین به سمت پایین دست حرکت می‌کنند که به آن «حرکت دامنه‌ای» گفته می‌شود. حرکات دامنه‌ای انواع مختلفی دارد. ریزش، خزش، جریان گلی و زمین لغزش چهار گروه اصلی حرکت‌های دامنه‌ای را تشکیل می‌دهند. مهم‌ترین و خسارت‌بارترین حرکات دامنه‌ای، زمین لغزش است. بارش سنگین، ذوب برف و زمین لرزه، فوران‌های آتش‌فشان‌ی و فعالیت‌های انسانی و زیربری رودخانه‌ها روی دامنه‌ها از عوامل مؤثر در ایجاد زمین لغزش به شمار می‌روند.

پاسخ تشریحی ایران کشوری کوهستانی است و دامنه‌های مستعد زمین لغزش در آن بسیار زیادند. به همین علت، وقوع زمین لغزش همه‌ساله خسارت‌های زیادی به مزارع و سکونتگاه‌های استقرار یافته در مناطق پایکوهی وارد می‌کند. در ایران دریاچه‌های سدی متعددی در «دره‌های کوهستانی» وجود دارد. این دریاچه‌ها در اثر «انباشت مواد لغزش یافته در مسیر رودخانه‌ها» ایجاد شده‌اند. دریاچه ولشت در منطقه مرزن‌آباد، یکی از دریاچه‌های سدی ایجاد شده توسط یک زمین لغزش است.

دام‌تستی درسته که ۱ قسمت اولش درسته، اما قسمت دومش نادرسته؛ چون دریاچه‌های سدی حاصل یه عامل طبیعی (انباشت مواد لغزش یافته) هستن، نه دستکاری‌های انسان.

تست و پاسخ ۱۲۴

پیش از وقوع زمین لرزه:

- ۱) ممکن است ترکیب شیمیایی آب موجود در چاه‌ها و قنات‌ها تغییر کند.
- ۲) لرزش‌های کوچک زمین در راستای گسل‌ها در نتیجه تجمع انرژی افزایش می‌یابد.
- ۳) سطح آب‌های زیرزمینی مناطق نزدیک به کانون اصلی زمین لرزه به طور ناگهانی بالا می‌آید.
- ۴) گسل‌های پنهان که در زیر پوشش رسوبی لایه‌های سطحی زمین مدفون شده‌اند، رؤیت پذیر می‌شوند.

(مغرافیای دوازدهم - درس ۶ - نشانه‌های وقوع زمین لرزه)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره عبارت پیش از ... یه کلید واژه مهمه که می‌تونه بهت نشون بده منظور سوال، علائم و نشانه‌های وقوع زمین لرزه است.

درس نامه ۶۶ زمین لرزه‌ها غیرقابل پیش‌بینی هستند، اما انسان تلاش می‌کند بتواند این حادثه ناگوار را پیش‌بینی کند. در برخی مطالعات، این موارد به عنوان نشانه‌های وقوع زمین لرزه مطرح شده‌اند: ۱) کاهش لرزش‌های کوچک زمین در راستای گسل‌ها ۲) تغییر در آب‌های زیرزمینی ۳) بررسی تغییر اندازه فاصله بین شکستگی‌های پوسته زمین به وسیله دستگاه‌های دقیق و عکس‌های هوایی و تصاویر ماهواره‌ای.

پاسخ تشریحی پیش از وقوع زمین لرزه ممکن است در اثر فشار بر لایه‌های پوسته زمین، سطح آب زیرزمینی (در چاه‌ها، چشمه‌ها و قنات‌ها) بالا یا پایین برود یا ترکیب شیمیایی آن‌ها تغییر یابد.

دام‌تستی ممکنه ۳، رو به عنوان پاسخ درست انتخاب کرده باشی؛ اما حواست باشه که موقع وقوع زمین لرزه، سطح آب‌های زیرزمینی تغییر می‌کنه، ولی این تغییر لزوماً به معنای بالا آمدن سطح آب نیست، بلکه در مواردی هم ممکنه سطح آب پایین‌تر بره.

تست و پاسخ ۱۲۵

کدام یک از روش‌های مدیریت پیش از وقوع سیل، در درازمدت کم‌هزینه‌تر و مفیدترند؟

منظور «روش‌های غیرسازه‌ای» هست.

- الف) احداث سدهای ذخیره‌ای و سدهای تنظیمی
- ب) ایجاد پایگاه‌های نجات و امداد در مناطق سیل‌خیز
- ج) اصلاح بستر رودخانه‌ها و ایجاد کانال‌های انحرافی
- د) اجرای روش‌های آبخیزداری و تقویت پوشش گیاهی

۴ «ب» و «د»

۳ «الف» و «ج»

۲ «د» و «الف»

۱ «ج» و «ب»

(مغرافیای دوازدهم - درس ۶ - مدیریت پیش از وقوع سیل)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره در مواردی که صورت سؤال غیر مستقیم چیزی رو از شما پرسیده، مثلاً در این سؤال که به جای اشاره مستقیم به روش‌های غیرسازه‌ای، گفته شده «روش‌های کم‌هزینه‌تر و مفیدتر»، اول باید برای خودت شفاف‌سازی انجام بدی و مفهوم غیر مستقیم رو به مفهوم مستقیم تبدیل کنی و بعد بری سراغ گزینه‌ها. اگه یادت باشه سؤال اول جغرافیای این آزمون هم همین‌حالته.

درس‌نامه در چند دهه اخیر، خسارت‌های ناشی از سیلاب‌هایی که در کشور ما به وقوع پیوسته، همواره رو به افزایش بوده است. علت اصلی آن نیز توسعه سکونتگاه‌ها و تغییر کاربری اراضی و ساخت‌وسازها در حریم سیل‌گیر رودخانه‌ها و فعالیت‌های نابخردانه انسانی مانند از بین بردن پوشش گیاهی بوده است. مدیریت پیش از وقوع سیل شامل روش‌های سازه‌ای و غیرسازه‌ای می‌شود:

روش‌های غیرسازه‌ای	روش‌های سازه‌ای
(۱) اجرای روش‌های آبخیزداری و تقویت پوشش گیاهی (۲) تعیین حریم توسعه برای رودخانه‌ها و پرهیز از ساخت‌وساز در محدوده سیل‌گیر (۳) ایجاد پایگاه‌های امداد و نجات در مناطق سیل‌خیز (۴) نصب دستگاه‌های هشداردهنده سیل در مناطق سیل‌خیز	(۱) اصلاح بسترهای رودخانه‌ها (۲) ایجاد کانال‌های انحرافی (۳) ایجاد دیواره‌های مهارکننده و پایدارکننده (۴) احداث سدهای ذخیره‌ای و سدهای تنظیمی (هدایت و اصلاح شیب آبراهه‌ها)

پاسخ تشریحی روش‌های غیرسازه‌ای مدیریت پیش از وقوع سیل، علاوه بر این‌که تأثیرات نامطلوب کم‌تری بر محیط زیست دارد، در درازمدت مفیدتر و بسیار کم‌هزینه‌ترند. موارد «الف» و «ج» از روش‌های سازه‌ای و «ب» و «د» از روش‌های غیرسازه‌ای مدیریت پیش از وقوع سیل هستند.

دام‌تستی اگه رفتی سراغ ۳، یعنی روش‌های سازه‌ای و غیر سازه‌ای رو با هم اشتباه گرفتی.

فلسفه و منطق: فلسفه (۲): صفحه‌های ۵۲ تا ۱۱۱، فلسفه (۱): صفحه‌های ۱ تا ۹۳

تست و پاسخ ۱۲۶

کدام گزینه در مورد تفکر درست است؟

- (۱) آن چه انسان را از سایر حیوانات جدا می‌کند، مرتبهٔ برتر تفکر است.
- (۲) مراحل تفکر فلسفی و غیرفلسفی، تفاوت اساسی با یکدیگر ندارند.
- (۳) آن چه فیلسوف را از سایر مردم جدا می‌کند، وارد شدن به مرحلهٔ دوم تفکر است.
- (۴) برای تفکر اساسی، باید بخش بزرگی از وقت را به آن اختصاص داد و در آن زمان از امور روزمره فاصله گرفت.

پاسخ: گزینه ۲

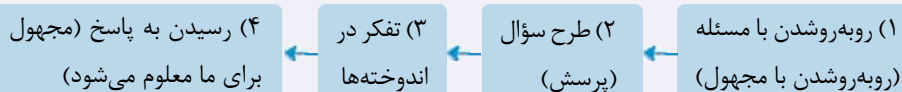
(فلسفه یازدهم - درس ۱)

پاسخ تشریحی: هم تفکر فلسفی و هم تفکر غیرفلسفی، چهار مرحلهٔ مشابه دارند و تفاوتشان، فقط در موضوع تفکر است.

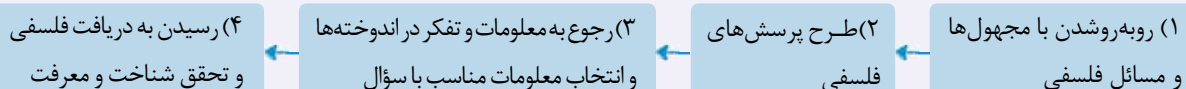
بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) آن چه انسان را از سایر حیوانات جدا می‌کند، تفکر است، نه لزوماً مرتبهٔ برتر تفکر.
- ۳) همه می‌توانند به مرحلهٔ دوم تفکر وارد شوند و این مرتبه از تفکر مخصوص فیلسوفان نیست.
- ۴) مسائل بنیادین می‌توانند زمان زیادی انسان را به خود درگیر کنند، نه این که حتماً این گونه باشند؛ ضمن این که برای ورود به مرتبهٔ دو تفکر لزومی ندارد که انسان از زندگی روزمره فاصله بگیرد.

نکته: مراحل تفکر غیرفلسفی (تفکر دربارهٔ مسائل عادی و روزمره):

مراحل تفکر فلسفی (تفکر دربارهٔ مسائل بنیادین و فلسفی):

تست و پاسخ ۱۲۷

کدام یک از سؤالات زیر در یکی از شاخه‌های فلسفه مورد بررسی قرار می‌گیرد؟

- (۱) آیا انسان جز احساس، ابزاری برای شناخت در اختیار دارد؟
- (۲) آیا انسان می‌تواند گذشتهٔ خود را فراموش کند؟
- (۳) اگر انسان وجود نداشت، آیا خوب و بد اخلاقی معنا داشت؟
- (۴) آیا قاعدهٔ علیت، جایی برای اختیار موجودات، از جمله انسان باقی می‌گذارد؟

پاسخ: گزینه ۳

(فلسفه یازدهم - درس ۲)

پاسخ تشریحی: این سؤال در حقیقت، از ذاتی بودن یا ذاتی نبودن خوب و بد اخلاقی سؤال می‌پرسد، پس این گزینه مربوط به فلسفهٔ اخلاق است،

که یکی از شاخه‌های فلسفه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مربوط به معرفت‌شناسی است که جزء بخش اصلی فلسفه محسوب می‌شود. ۲) این سؤال لزوماً فلسفی نیست و ممکن است در روان‌شناسی بررسی گردد. ۴) مربوط به بخش اصلی فلسفه یعنی وجودشناسی است.

مشاوره: وقتی می‌گوییم یک سؤال مربوط به شاخهٔ فلسفه نیست، امکان دارد:

- ۱) مربوط به ریشهٔ فلسفه باشد.
- ۲) امکان دارد مربوط به خود آن علم خاص باشد ← مثلاً وقتی می‌گوییم «روان‌چيست؟» ارتباطی با فلسفهٔ روان‌شناسی ندارد؛ بلکه مربوط به روان‌شناسی است.

نکته

فلسفه ریشه (۱) هستی‌شناسی = وجودشناسی
 (۲) معرفت‌شناسی
 شاخه ← رابط میان ریشه فلسفه با
 دانش‌های خاص هستند.
 برخی از آن‌ها فلسفه مضاف هستند: کلمه فلسفه به کلمه‌ای که نام دانش یا موضوع خاص است، اضافه شده ← مثل: فلسفه علم، فلسفه هنر و ...
 برخی از آن‌ها فلسفه مضاف نیستند؛ چون از نظر ساختار ادبیاتی کلمه «فلسفه» به چیزی اضافه نشده است. ← مثل انسان‌شناسی

تست و پاسخ ۱۲۸

نتیجه‌رهای ناگهانی از عادات غیرمنطقی با توجه به نظرات افلاطون چیست؟

- (۱) بیشتر از قبل گرفتار بند خرافات می‌شویم.
- (۲) حقایق را دفعاتاً درک می‌کنیم و در شناخت مسائل مختلف، سریع به نتیجه می‌رسیم.
- (۳) از آن‌جا که ناگهان با حقیقت روبه‌رو شده‌ایم، نمی‌توانیم آن را به کسی منتقل کنیم.
- (۴) قطعاً در شناخت حقایق دچار مشکل می‌شویم، اما حداقل به درست‌نبودن سایه‌ها پی می‌بریم.

پاسخ: گزینه ۱

(فلسفه یازدهم - درس ۳)

پاسخ تشریحی در تمثیل غار افلاطون اگر زنجیر یکی از زندانیان برحسب اتفاق پاره شود به بیرون غار برود و به صورت ناگهانی با حقایق آشنا شود، علاوه بر درد طاقت‌فرسا که به آن مبتلا خواهد شد باور او نسبت به سایه‌ها و حقایق خرافی بیشتر از قبل خواهد شد. هیچ‌گاه نمی‌توان به صورت دفعاتاً و ناگهانی با حقایق روبه‌رو شد و این رویارویی ناگهانی به شناخت حقایق منجر نمی‌شود. اما اگر فرد به صورت تدریجی حقایق را کشف کند، می‌خواهد بقیه را هم از بند خرافات نجات دهد، اما اولین باری که از روشنایی برای مردم می‌گوید مردم به او می‌خندند و گمان می‌کنند چشم‌هایش را از دست داده است.

درس‌نامه

تمثیل غار افلاطون

مثالی برای استقلال اندیشه و رهایی از عادات‌های غیرمنطقی

هدف: می‌خواهد نشان دهد که چگونه فلسفه، انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند.

اجزاء تمثیل

- غاری تاریک در زیرزمین ← منظور همان عالم ماده است.
- زندانیان درون غار که روبه‌رویشان دیوار است و پشت آن‌ها دهانه غار می‌باشد و هرگز بیرون را ندیده‌اند ← منظور کسانی هستند که فقط به مباحث مادی اهمیت می‌دهند.
- آتشی که در فاصله‌ای دور و پشت سر زندانیان روشن است ← منظور نوری است که موجب شناخت حقیقت می‌شود.
- انسان‌ها، حیوانات و اشیاء میان زندانیان و آتش که سایه آن‌ها بر دیوار جلوی زندانیان می‌افتد ← منظور از انسان، حیوانات و اشیاء که پشت زندانیان هستند، حقایق است و منظور از سایه، واقعیت‌های مادی جهان است.
- زندانی که زنجیرهایش پاره شود و بخواهد روشنایی را ببیند چشم‌هایش خیره شده و دچار درد می‌شود ← یعنی بدون آمادگی و بدون رهایی از عقاید غیرمنطقی نمی‌توان به حقیقت رسید.
- نتایج نشان دادن حقیقت به زندانی که آمادگی ندارد: ← از روشنایی می‌گریزد ← از حقیقت فرار می‌کند.
- به سایه پناه می‌برد ← به همان عقاید خرافی برمی‌گردد.
- اگر زندانی به تدریج با نور آشنا شود ← با حقیقت آشنا می‌شود. ← عقیده‌اش نسبت به سایه‌ها، استوار می‌شود (چون براساس عادت آن را قبول کرده).

تست و پاسخ ۱۲۹

کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) پارمنیدس در معرفت‌شناسی، به مغالطه تعمیم شتاب‌زده مبتلا شد.
- (۲) مبنای فیثاغورس برای بنیان‌گذاری دستگاه فلسفی عمیقش، ریاضیات بوده است.
- (۳) عبارت «در یک رودخانه نمی‌توان دوبار شنا کرد»، یکی از اصول تفکر هراکلیتوس را بیان می‌کند.
- (۴) آثار تالس نشان می‌دهد که وی پنج سال قبل از یک خورشیدگرفتگی، وقوع آن را به درستی پیش‌بینی کرده بود.

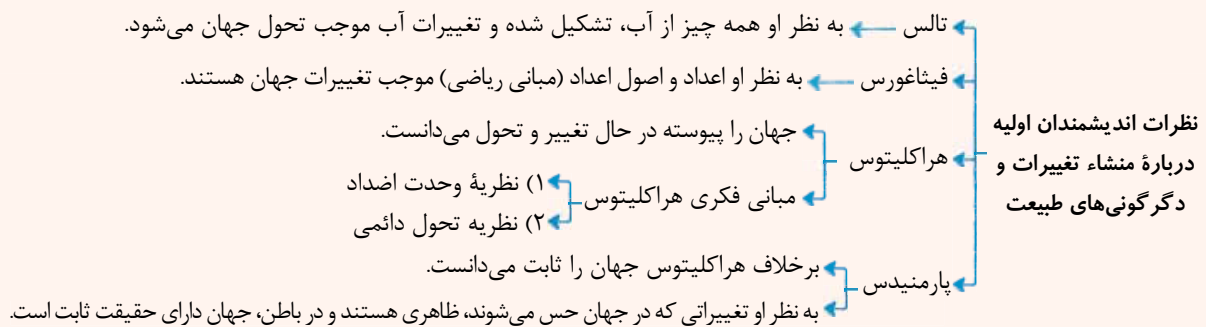
پاسخ: گزینه ۴

(فلسفه یازدهم - درس ۴ و ۸)

- پاسخ تشریحی از تالس هیچ نوشته‌ای باقی نمانده است. دقت کنید، این که او توانسته بود در سال ۵۸۵ پیش از میلاد یک خورشیدگرفتگی را در سال ۵۸۰ پیش از میلاد پیش‌بینی کند، درست است، اما این مطلب از دقت در آثار دیگران برداشت شده است نه آثار تالس چون اثری از خود تالس نمانده است.
- بررسی سایر گزینه‌ها: ۱) وی از این که حواس، گاهی خطا می‌کنند، به طور کلی بی‌اعتباری حس را نتیجه گرفت که نتیجه‌گیری او شرایط استقرار تعمیم قوی را ندارد.
- ۲) فیثاغورس ریاضیات را با فلسفه و عرفان درهم آمیخت و یک دستگاه عمیق فلسفی بنا کرد. پس مبنای او ریاضیات بوده است.
- ۳) این مطلب به بحث «تغییر و تحول دائمی جهان» اشاره دارد که از اصول فکری هراکلیتوس است.

درس نامه

تست و پاسخ ۱۳۰

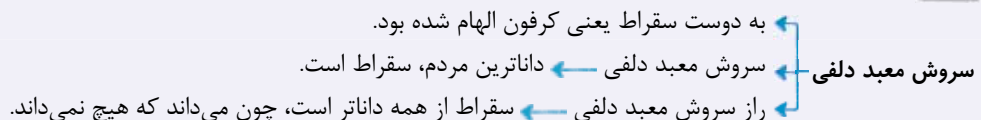
کدام گزینه را نمی‌توانیم از دادگاه سقراط نتیجه بگیریم؟

- پیام سروش معبد دلفی که به کرفون گفته بود این بود، که داناترین مردم کسی است که مثل سقراط به جهل خود آگاه باشد.
- سرعت بیشتر «بدی» نسبت به «مرگ»، عامل گرفتارشدن متهم‌کنندگان سقراط به بدی بود.
- بالاترین نعمت برای آدمی، رهاشدن از مدعیان داوری و روبه‌روشدن با داوران جهان دیگر است.
- اشتباه مردم درباره پاسخ سؤالاتی که سقراط از سوفیست‌ها می‌پرسید دلیل دانادانستن او بود.

پاسخ: گزینه ۱ (فلسفه یازدهم - درس ۵)

پاسخ تشریحی راز پیام سروش معبد دلفی این بود که داناترین مردم کسی است که مثل سقراط بداند که چیزی نمی‌داند، اما سروش معبد دلفی این بود که: «داناترین مردم سقراط است.»

نکته سروش (پیام) معبد دلفی با راز سروش معبد دلفی متفاوت است.

تست و پاسخ ۱۳۱

درست و غلط بودن هریک از موارد زیر در کدام گزینه آمده است؟

- یکی از ویژگی‌های انسان توانایی شناختن است و انسان با اشیاء و پدیده‌های پیرامون خود، ارتباط برقرار کرده و بر این اساس از آن‌ها استفاده کرده و به شناخت می‌رسد.
- شناخت ما به تدریج افزایش می‌یابد. ما در آغاز تولد چیزی نمی‌دانیم، گام به گام با پدیده‌های جهان آشنا می‌شویم؛ یعنی با عمل شناختن در مسیر آموختن و یادگیری بیشتر پیش می‌رویم.
- علی‌رغم گستردگی شناخت و فهم ما از جهان و خود، باز هم شناخت ما بسیار محدود است.
- ما آگاه هستیم که در کنار دانسته‌ها و آموخته‌ها، حقایق فراوان دیگری هم در عالم هست که آن‌ها را نمی‌دانیم و نمی‌شناسیم.

۱) غ - ص - غ - ص ۲) ص - ص - غ - غ ۳) ص - غ - ص - غ ۴) غ - غ - ص - ص

پاسخ: گزینه ۴ (فلسفه یازدهم - درس ۶)

پاسخ تشریحی بررسی موارد: مورد اول: یکی از ویژگی‌های انسان، توانایی شناختن است. ما اشیاء و پدیده‌های پیرامون خود را شناسایی می‌کنیم و از طریق این شناخت با آن‌ها ارتباط برقرار کرده و از آن‌ها استفاده می‌نماییم. ما اشیاء و افراد را می‌بینیم، صدای آنها را می‌شنویم و بسیاری از ویژگی‌های دیگر آن‌ها را درک می‌کنیم. این که ما با دیگری سخن می‌گوییم، این که به سمت چیزی می‌رویم یا از چیزی دور می‌شویم و این که می‌کوشیم از خطرها فاصله بگیریم همه اینها نشانه‌ی توانایی ما در دانستن است.

مورد دوم: می‌دانیم که شناخت ما به تدریج افزایش می‌یابد. ما در آغاز تولد چیزی نمی‌دانیم، بلکه گام‌به‌گام با پدیده‌های جهان آشنا می‌شویم؛ یعنی با عمل آموختن و یادگیری، در مسیر شناخت بیشتر پیش می‌رویم.

موارد سوم و چهارم کاملاً صحیح می‌باشد.

تست و پاسخ ۱۳۲

کدام یک از گزینه‌های زیر درباره‌ی معرفت درست است؟

- (۱) شناخت محسوسات و عالم طبیعت صرفاً بیانگر «قلمرو شناخت حسی» است.
- (۲) مبانی شناخت تجربی، تجربی نیستند، بلکه از طریق عقل اثبات می‌شوند.
- (۳) از نشانه‌های اعتبار شناخت حسی این است که از طریق آن، از اشیای مادی استفاده می‌کنیم.
- (۴) یافته‌های سودمند درباره‌ی کل هستی از طریق تجربه‌ی عقلی و فلسفی حاصل می‌گردد.

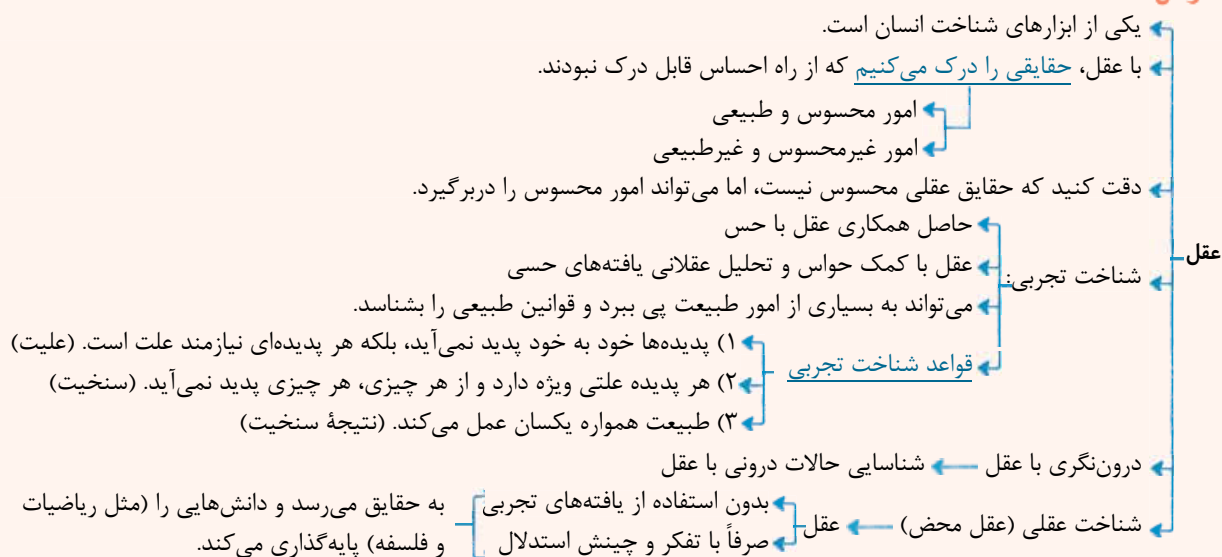
(فلسفه یازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی مبانی شناخت تجربی از طریق عقل اثبات می‌شوند، یعنی شناخت تجربی یک سری قوانین عقلی دارد، از جمله: (۱) قانون علیت، (۲) اصل سنخیت (۳) یکسان عمل کردن طبیعت (نتیجه سنخیت) بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) عقل می‌تواند هم امور محسوس را بشناسد هم امور غیر محسوس را؛ پس به جز حس، عقل هم محسوسات عالم طبیعت را درک می‌کند.
- ۳) از نشانه‌های اعتبار شناخت حسی شناسایی تمایز اشیاء است، اما استفاده از آنان به کمک عقل انجام می‌گیرد.
- ۴) یافته‌های ما درباره‌ی کل هستی، نتیجه‌ی عقل محض است.

درس نامه

تست و پاسخ ۱۳۳

آن چه موجب تمایز مشی دکارت با تجربه‌گرایان شد، چه بود؟

- (۱) قبول گزاره‌ها و استدلال ریاضیاتی
- (۲) قبول توانمندیهای فارغ از حس برای عقل
- (۳) مردود دانستن تجربه و حس در شناخت جهان به خاطر عقل‌گرایی
- (۴) تکیه صرف بر استدلال عقلی در شناخت جهان هستی و موجودات آن

(فلسفه یازدهم - درس ۸)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی آن چه دکارت را از تجربه‌گرایان جدا کرد قبول گزاره‌ها و قواعد عقلانی بود که از طریق تجربه قابل دستیابی نبودند و فقط متکی بر استدلال عقلی بودند.

درس نامه

- دکارت**
- ← فیلسوف و ریاضی‌دان بزرگ فرانسوی
 - ← به تفکر عقلی اهمیت بسیار می‌داد
 - ← برعکس بیکن، معتقد بود عقل انسان به طور ذاتی معرفت‌هایی دارد که از تجربه به دست نیامده‌اند.
 - ← **مثل: معرفت به** وجود نفس مجرد و وجود خدا
 - ← مخالف با تجربه و علم تجربی نبود و خودش نقش مؤثری در پیشرفت علم در اروپا داشت.
 - ← عامل جدایی او از تجربه‌گرایان: قبول گزاره‌ها و قواعد عقلانی که از طریق تجربه قابل دستیابی نبودند و فقط متکی بر استدلال عقلی بودند.

تست و پاسخ ۱۳۴

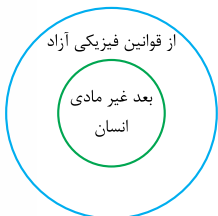
باتوجه به دیدگاه دکارت درباره حقیقت وجود انسان، چه نسبتی از نسب اربع میان دو مفهوم «آزاد از قوانین فیزیکی» و «بعد غیرمادی انسان» برقرار است؟

- (۱) عموم و خصوص من وجه (۲) تباین (۳) تساوی (۴) عموم و خصوص مطلق

(فلسفه یازدهم - درس ۹)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی از نظر دکارت روح یکی از چیزهایی است که از قوانین فیزیکی آزاد است اما هر چیزی که از قوانین فیزیکی آزاد است روح نیست، بلکه خدا و موجودات دیگری مثل فرشتگان نیز هستند که از قوانین فیزیکی آزادند یا به عبارتی مجرد و غیرمادی هستند. پس رابطه روح با آزاد از قوانین فیزیکی عموم و خصوص مطلق است.

درس نامه

- دکارت**
- ← هم درباره بدن و هم درباره نفس تحقیق کرده است.
 - ← او بدن را (نه انسان را) ماشینی پیچیده می‌داند که به طور خودکار (غیرارادی) فعالیت می‌داند.
 - ← به عقیده او، بدن حقیقت انسان را تشکیل نمی‌دهد.
 - ← از نظر او «من»، همان «روح» یا «نفس» است که مرکز اندیشه‌های ماست.
 - ← **روح و بدن کاملاً از یکدیگر مجزا هستند.**
 - ← **رابطه روح و جسم** از نظر دکارت علی‌رغم مجزای بودن، روح و بدن با یکدیگر هستند و روح از بدن استفاده می‌کند ← مثل عینک و چشم
 - ← روح و بدن تأثیر متقابل دارند، اما بدن ابزار روح است.
 - ← **ویژگی‌های روح** ← استدلال می‌کند.
 - ← استدلال‌ها را می‌پذیرد یا رد می‌کند.
 - ← روح از قوانین فیزیکی آزاد است \neq بدن

تست و پاسخ ۱۳۵

کدام گزینه وجه اشتراک و افتراق ملاصدرا و دکارت را در مورد روح و بدن، به صورت توأمان نشان می‌دهد؟

- (۱) روح که چیز مجزایی از بدن است خود را به جسم متصل می‌کند.
 (۲) ظرفیت بی‌پایان روح موجب قرارگرفتن آن به عنوان مرکز اندیشه‌های آدمی است.
 (۳) روح و بدن علی‌رغم تأثیرگذاری متقابل روی یکدیگر، دو چیز مجزا نیستند.
 (۴) جسم و روح که دو روی یک سکه هستند، بیانگر مراحل اول و آخر تکامل موجودات زنده هستند.

(فلسفه یازدهم - درس ۹ و ۱۰)

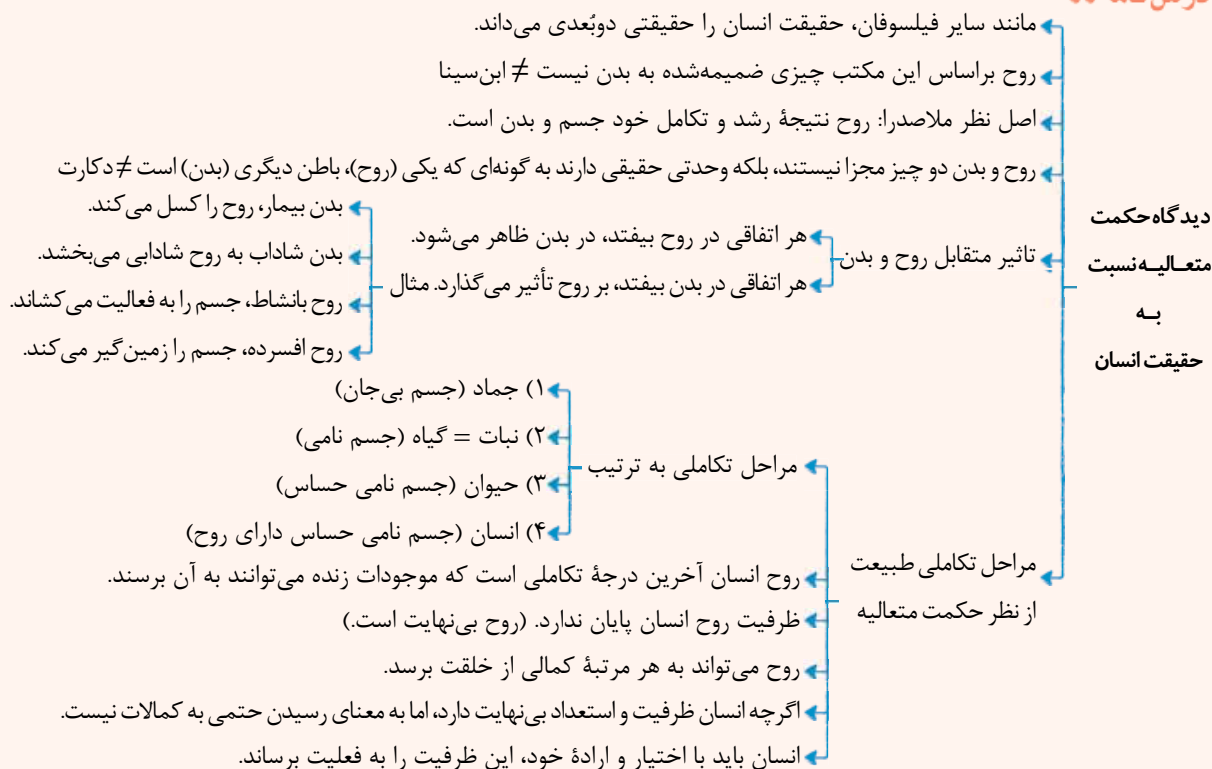
پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی از نظر دکارت روح و بدن کاملاً از یکدیگر مجزا هستند و خاصیت‌های متفاوت دارند، گرچه با یکدیگر هستند و روح از بدن استفاده می‌کند، اما از نظر ملاصدرا، روح و بدن دو چیز مجزا نیستند که کنار هم قرار گرفته باشند، بلکه این‌ها وحدتی حقیقی دارند به گونه‌ای که یکی (روح) باطن دیگری (بدن) است. هم ملاصدرا و البته به نحوی دکارت اثرگذاری متقابل روح و جسم را مطرح می‌کنند. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مجزای بودن روح جسم نظر دکارت و اتصال روح به جسم نظر ابن سینا است.
- ۲) ظرفیت بی‌پایان روح نظر اختصاصی ملاصدرا است و این که روح مرکز اندیشه‌های انسان است، نظر اختصاصی دکارت است.
- ۴) تمام این عبارت بیانگر نظر اختصاصی ملاصدرا است.

درس نامه

تست و پاسخ ۱۳۶

کدام گزینه با دیدگاه اخلاقی کانت، قرابت و نزدیکی بیشتری دارد؟

- ۱) من فرد ظلم‌ستیزی هستم، زیرا می‌خواهم تأثیر آن را به دیگران نشان دهم.
- ۲) به کسی ظلم نمی‌کنم، زیرا نمی‌خواهم اعتماد دیگران از من سلب شود.
- ۳) به کسی ظلم نمی‌کنم، زیرا ظلم با فضیلت در تناقض است.
- ۴) ظلم نخواهم کرد، زیرا دوست ندارم دیگران هم به من ظلم کنند.

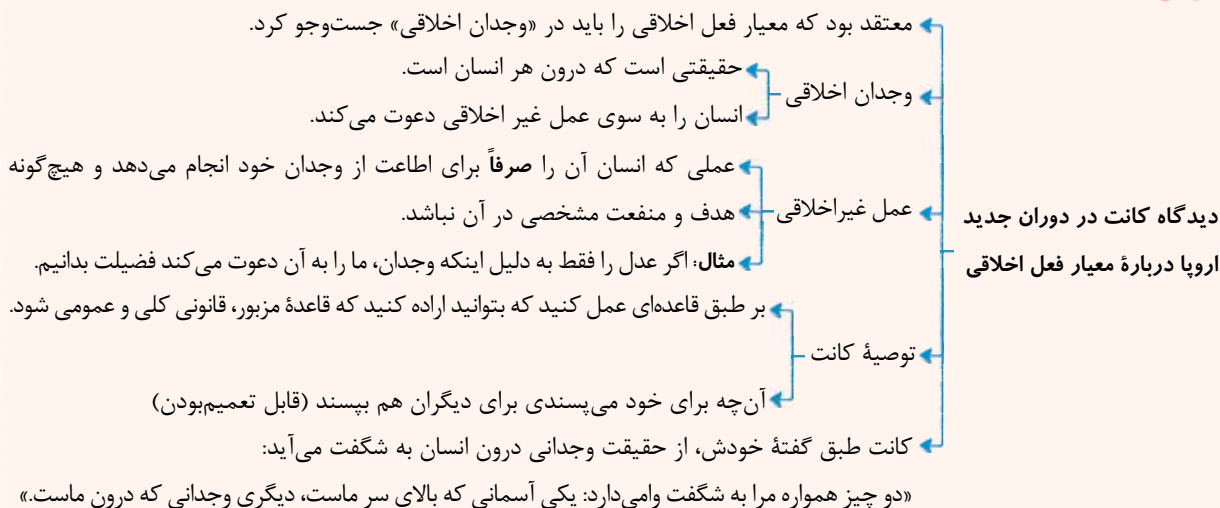
پاسخ: گزینه ۴

(فلسفه یازدهم - درس ۱۱)

پاسخ تشریحی قاعده اخلاقی کانت می‌گوید: «بر طبق قاعده‌ای عمل کنید که بتوانید اراده کنید که قاعده مزبور قانونی کلی و عمومی شود» یعنی عملی را انجام دهید که اگر دیگران آن را انجام دادند تحسینشان کنید یا به عبارتی «آن چه برای خود می‌پسندی برای دیگران هم بپسند» بر همین اساس: «به کسی ظلم نخواهم کرد، زیرا دوست ندارم دیگران هم به من ظلم کنند».

درس نامه ●●

تست و پاسخ ۱۳۷

کدام عبارت درست است؟

- تقسیمی که ارسطو برای عقل ذکر می‌کند، تنها در صورتی قابل قبول است که انسان را دارای اراده آزاد بدانیم.
- از آنجا که انسان، هم بُعد مادی دارد و هم بعد مجرد، می‌توان گفت که ترکیبی از عالم طبیعت و عالم عقول است.
- عبور کامل از ابزار استدلال و رسیدن به معرفت شهودی برای انسان، در گرو کامل شدن تجرد روح او از ماده است.
- دقت در کاربرد تعبیر «لوگوس» توسط هراکلیتوس نشان می‌دهد که وی آن را برای هر دو معنای عقل به کار برده است.

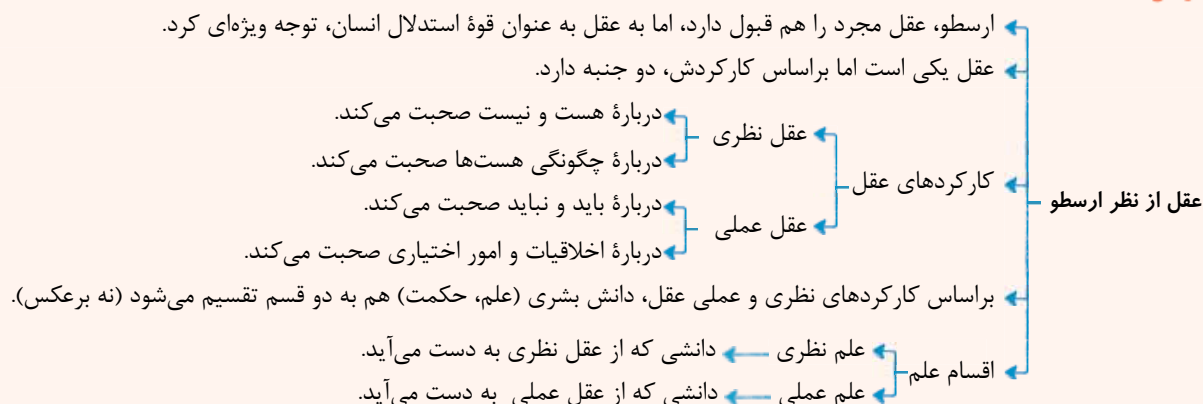
(فلسفه دوازدهم - درس ۷)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی در تقسیم‌بندی ارسطو، عقل از آن جهت که درباره رفتارهای اختیاری انسان و باید و نبایدهای او بحث می‌کند، عقل عملی نام دارد. لذا اگر انسان اختیار نداشته باشد، عقل عملی هم مطرح نخواهد بود و در نتیجه تقسیم‌بندی عقل هم از اعتبار ساقط می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

- موجودات عالم عقول، هم از نظر وجود و هم در افعال خود، مجرد از ماده‌اند؛ اما بعد معنوی و غیرمادی انسان، یعنی روح، تجرد کامل ندارد و در افعال خود نیازمند ابزار مادی است.
- روح انسان، برخلاف عقول مجرد، حتی اگر به مرحله شهود حقایق هم برسد، استدلال را نیز دارد و به طور کامل از آن عبور نمی‌کند.
- لوگوس نشان می‌دهد که هراکلیتوس به هر دو معنای عقل، توجه داشته باشد، اما در کاربرد، لوگوس به معنای قوه تفکر به کار نرفته است.

درس نامه ●●

تست و پاسخ ۱۳۸

کدام گزینه، گزاره درستی را درباره عالم عقول بیان می‌کند؟

- ۱) نسبت میان عالم عقول و عالم طبیعت تباین است که هیچ مصداق مشترکی ندارند.
- ۲) جسم عقول مانند جسم انسان نیست که در قید زمان و مکان باشد.
- ۳) قوه تعقل تمامی انسان‌ها شایستگی رسیدن به مجرد از عالم ماده و طبیعت را دارد.
- ۴) عقل می‌تواند از طریق شناخت غیراستدلالی به عقول، علم پیدا کند.

پاسخ: گزینه ۱

(فلسفه دوازدهم - درس ۷ و ۸)

پاسخ تشریحی عالم عقول از عوالم غیرمادی است و عوالم مادی و غیرمادی با هم نسبت تباین دارند؛ بنابراین نمی‌توانند مصداق مشترکی داشته باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) عقول در قید زمان و مکان نیستند و فاقد جسم‌اند.
- ۳) آنچه در انسان شایستگی رسیدن به مجرد را دارد، روح انسان است نه ذهن او، آن هم از طریق تهذیب نفس.
- ۴) راه دستیابی عقول به علم، شهود است اما راه علم انسان به عالم عقول، استدلال است.

نکته

تجرد کامل = در قید زمان و مکان نبودن + عدم استفاده از ابزار مادی ← عقول، فرشتگان و ...
تجرد نسبی = در قید زمان و مکان نیست، اما از ابزارهای مادی استفاده می‌کند. ← اگر خود را تهذیب کند می‌تواند به مجرد کامل برسد.

تست و پاسخ ۱۳۹

کدام عبارت، مورد تأیید فیلسوفان مسلمان است؟

- ۱) اگر از عقل، شهود و وحی به درستی بهره گرفته شود، این سه ابزار، همواره ما را به نتیجه یکسانی می‌رسانند.
- ۲) با این‌که روش فلسفه فقط عقل و استدلالی عقلی محض است، اما استدلال تجربی و حتی تمثیل نیز بی اعتبار نیستند.
- ۳) فقط عقول هستند که اتصال پیوسته به عالم بالا دارند و واسطه موجودات با عالم بالا هستند.
- ۴) در صورتی که بین استدلال عقلی و معارف وحیانی، ناسازگاری‌هایی به نظر برسد، باید کوشید تا با تلاش بیشتر، این ناسازگاری‌های واقعی را کم‌تر کرد.

پاسخ: گزینه ۲

(فلسفه دوازدهم - درس ۸)

پاسخ تشریحی فلاسفه مسلمان، هریک از انواع استدلال را (عقلی، تجربی، تمثیلی و ...) در محدوده و جایگاه خود معتبر می‌دانند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) عقل، شهود، حس و وحی ما را به حقیقت واحدی می‌رسانند، اما لزوماً نتیجه یکسان ندارند. آن حقیقت واحد همان موضوع عقل، شهود، حس و وحی است، نه نتیجه آن‌ها.
- ۳) از نظر فلاسفه، فقط عقل اول است که فیض را مستقیماً از خداوند دریافت می‌کند، نه همه عقول. و از طرفی اتصال به عالم بالا اختصاص به عقول ندارد و برای پیامبر و ائمه هم هست.
- ۴) باید تلاش کرد تا تعارض ظاهری را از بین برد، نه اینکه فقط آن را کم‌تر کرد. ضمن این‌که هیچ‌کدام از ناسازگاری‌ها واقعی نیست، بلکه فقط گمان انسان از روی ظاهر، ناسازگار است.

نکته

- فلاسفه مسلمان همه ابزارهای معرفت و تمام انواع استدلال را می‌پذیرند و هرکدام را در جای خود معتبر می‌دانند.
- دقت کنید که به نظر فلاسفه مسلمان، ابزارهای معرفت ما را به حقیقت واحد می‌رسانند که این حقیقت واحد، موضوع این ابزارها هستند، نه نتیجه آن‌ها و نه روش آن‌ها.

تست و پاسخ ۱۴۰

- اصلی ترین ویژگی زعیم مدینه فاضله که موجب قرار گرفتن او در مقام هادی مردم به سمت سعادت می شود، کدام است؟
- (۱) اتصال مداوم به ملک وحی یا عقل فعال
(۲) غرق شدن در تاله و مدبر بودن فرد
(۳) پیامبر بودن یا نبی بودن آن فرد
(۴) داشتن روحی بزرگ با عالی ترین درجه تعقل

پاسخ: گزینه ۱

(فلسفه دوازدهم - درس ۹)

پاسخ تشریحی: اتصال به ملک وحی یا همان اتصال دائمی به عالم بالا موجب می شود تا پیامبر به عنوان رئیس مدینه فاضله بتواند به درستی مسیر سعادت را تشخیص دهد و شرط اصلی ریاست مدینه فاضله اتصال پیوسته به عالم بالا است، نه پیامبر بودن.

درس نامه

- فراابی هرگز مشاغل سیاسی را نپذیرفت و با اهل سیاست معاشرت نداشت، اما در سیاست بسیار اندیشید و آثاری را در این زمینه نوشت.
- دقت کنید که فیلسوف سیاسی، ضرورتی ندارد که سیاستمدار باشد.
- انسان موجودی مدنی بالطبع است که بر حسب فطرت و طبع خود به جامعه و زندگی با هم نوعان گرایش دارد.
- انسان از نظر فراابی دقت کنید که مدنی بالطبع در نظر گرفتن انسان، اولین مبنای فراابی برای ورود به مباحث اجتماعی و فلسفه سیاسی است.
- علت: مسیر سعادت و کمال انسان از زندگی اجتماعی گذر می کند. ← معلول: باید هدف اصلی جامعه و مدینه نیز سعادت انسان در دنیا و آخرت باشد.
- بهترین مدینه ها، مدینه فاضله است.
- در مدینه فاضله مردم به فضایل آراسته اند و به سوی سعادت می روند.
- مدینه فاضله مانند یک بدن سالم است.
- مردم مانند اعضای بدن هستند که هر کدام متناسب با ویژگی های خود، وظیفه خود را به نحو احسن انجام می دهند.
- به نظر او باید در مدینه برخی بر برخی دیگر تقدم داشته باشند و سلسله مراتب وجود داشته باشد، همان طور که در بدن قلب بر همه اعضا ریاست دارد.
- در مدینه فاضله باید کسی که ویژگی های ممتازی دارد بر سایرین ریاست کند.
- در تقابل با مدینه فاضله، مدینه جاهله وجود دارد.
- مهم ترین تفاوت مدینه جاهله و فاضله در هدف است.
- هدف مدینه جاهله: فقط سلامت جسم و فراوانی لذات دنیایی
- در مدینه جاهله، رسیدن به سعادت را در گرو رسیدن به لذات دنیایی می دانند.
- در مدینه جاهله هم برای سعادت معنایی قائلند اما آن را رسیدن به لذات دنیایی می دانند.
- رئیس مدینه جاهله کسی است که فراوانی لذات دنیایی را فراهم کند.
- (۱) روحی بزرگ و سرشتی عالی دارد.
- ویژگی ها (۲) به عالی ترین درجات تعقل رسیده.
- (۳) می تواند احکام و قوانین الهی را دریافت کند.
- رئیس مدینه فاضله رهبر جامعه کسی جز پیامبر خدا نیست البته نبوت شرط ریاست نیست و ائمه هم می توانند این مقام را داشته باشند.
- علت: از آنجا که پیامبران و امامان اتصال پیوسته به عالم بالا دارند ← معلول: جامعه را به درستی و در جهت نیل به سعادت حقیقی رهبری می کنند.

تست و پاسخ (۱۴۱)

در کدام گزینه به وجه مشترک طبیعت‌شناسی ابن سینا با علوم طبیعی نوین اشاره شده است؟

- (۱) بررسی ارتباط موجودات طبیعی با مبدأ نهایی آن‌ها
 (۲) مطالعه و تحقیق روی ارتباط میان طبیعت با ماوراءطبیعت
 (۳) کشف روابط موجود میان پدیده‌های طبیعی
 (۴) توجیه شروط ظاهری موجود در طبیعت

پاسخ: گزینه ۲

(فلسفه دوازدهم - درس ۱۰)

در مقایسه طبیعت‌شناسی ابن سینا با علوم طبیعی (علوم تجربی) نوین باید گفت، شباهت آن‌ها در کشف روابط میان پدیده‌ها است، اما تفاوت آن‌ها در این است که ابن سینا روی مطالعه روابط میان طبیعت با خدا و ماوراءطبیعت هم تمرکز دارد؛ در حالی که علوم تجربی این‌گونه نیستند.

درس نامه

تست و پاسخ ۱۴۲

کدام گزینه بیانگر مقایسه کامل تری از حکمت اشراق با حکمت مشاء می باشد؟

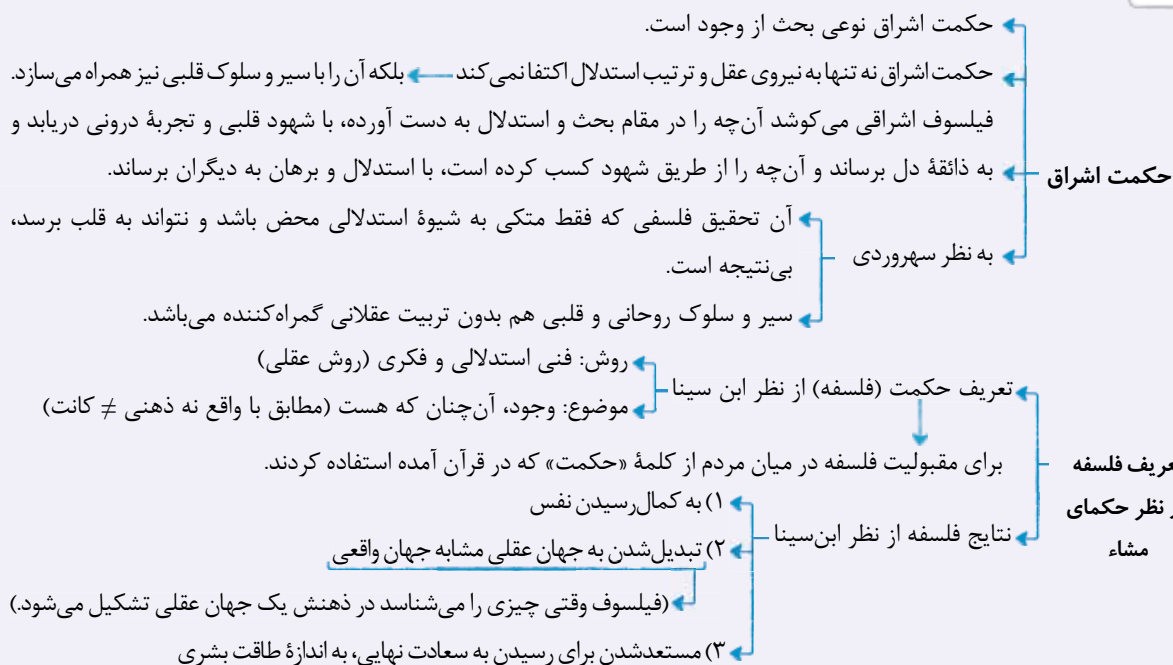
- (۱) هر دو حکمت از وجود بحث می کنند، اما حکمت اشراق فقط از روش کشفی و شهودی استفاده می کند.
- (۲) حکمت مشاء با فنی استدلالی، فکری و شهودی به بررسی مسئله وجود می پردازد، اما حکمت اشراق به بررسی نورافشانی خداوند می پردازد.
- (۳) موضوع مورد بحث هر دو وجود است که حکمت اشراق علاوه بر استفاده از روش استدلالی و عقلی، از کشف و شهود هم استفاده می کند.
- (۴) علی رغم اشتراک این دو حکمت در روش، موضوع مورد بررسی آن ها متفاوت است از آن جهت که حکمت مشاء موضوع فلسفی و حکمت اشراق موضوع عرفانی دارد.

پاسخ: گزینه ۳

(فلسفه دوازدهم - درس ۹ و ۱۰)

پاسخ تشریحی: حکمت مشاء و حکمت اشراق هر دو مکتبی فلسفی محسوب می شوند (رد ۴) که موضوع هر دو نیز بحث از «وجود» است (رد ۲) اما روش حکمت مشاء صرفاً استدلالی و فکری است و روش حکمت اشراق علاوه بر استدلال و فکر از کشف و شهود نیز استفاده می کند. (رد ۱)

نکته

تست و پاسخ ۱۴۳

کدام گزینه بیان درست تری از معنای اصل «وحدت حقیقت وجود» بیان می کند؟

- (۱) همه موجودات برخوردار از مفهوم وجود هستند.
- (۲) آن چیزی که مفهوم مشترک بین اشیاء است، وجود می باشد.
- (۳) کثرت در خود مفهوم وحدت بخش اشیاء قرار دارد.
- (۴) همه موجودات خارجی پرتو چیزی یکسان هستند.

پاسخ: گزینه ۴

(فلسفه دوازدهم - درس ۱۱)

پاسخ تشریحی: وحدت حقیقت وجود به این معنا نیست که همه موجودات از وجود برخوردارند، بلکه بیانگر این است که این وجود مشترک میان موجودات، امری واحد و یکتاست. در واقع با ترکیب دو اصل اشتراک مفهوم وجود و اصل اصالت وجود است که وحدت حقیقی وجود نتیجه گرفته می شود. بررسی سایر گزینه ها:

- (۱) و (۲): بیانگر اشتراک مفهوم وجود در موجودات هستند و باید توجه کنید که اشتراک مفهوم وجود یکی از مقدمات رسیدن به اصل وحدت حقیقی وجود است نه خود آن.
- (۳): بیانگر اصل مراتب داشتن وجود است و در وحدت حقیقت وجود به کثرت های جهان کاری نداریم.

درس نامه

تست و پاسخ ۱۴۴

باتوجه به مفهوم اصالت وجود و مقدمات درک آن، کدام بیان درست است؟

- ۱) ذهن انسان به صورت طبیعی حقیقت را وارونه نشان می‌دهد.
- ۲) انتزاعی بودن ماهیت به معنای این است که ماهیت هیچ‌گونه واقعییتی ندارد.
- ۳) امکان دارد وجود و ماهیت هر دو اعتباری و براساس ذهنیات انسان‌ها باشد.
- ۴) چیستی، مفهومی ساخته و پرداخته ذهن آدمی است.

پاسخ: گزینه ۱

(فلسفه دوازدهم - درس ۱۱)

پاسخ تشریحی حقیقت با «اصالت وجود» است، اما ذهن انسان به صورت عادی و طبیعی «اصالت ماهیت» را می‌پذیرد؛ پس به عبارتی دارد حقیقت را وارونه نشان می‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲ منشأ ماهیت، «وجود» است و وجود واقعی است، پس منشأ ماهیت واقعی است لذا نمی‌توان گفت ماهیت هیچ‌گونه واقعییتی ندارد.
- ۳ وجود و ماهیت هر دو نمی‌توانند اعتباری باشند چون در این صورت هیچ راهی برای شناخت واقعیت نداریم.
- ۴ چیستی یا همان ماهیت منشأ واقعی دارد، پس نمی‌تواند ساخته و پرداخته ذهن انسان باشد.

درس نامه

بنیادی‌ترین اصل فلسفی ملاصدرا است که بر سایر مباحث او اثر عمیقی گذاشته است.
گاهی به فلسفه صدرایی، «فلسفه اصالت وجودی» می‌گویند.

به معنای واقعی بودن (دارای مصداق خارجی بودن) است.

(۱) «اصالت» در تقابل با «اعتباری» و «ذهنی» می‌باشد.

مقصود ملاصدرا از وجود اصیل، یک امر واقعی و بیرون از ذهن است.

(۲) طبق نظر ابن سینا در حدود ۶ قرن پیش از ملاصدرا، از هر شیء خارجی (واقعیت)، دو مفهوم «هستی» و «چیستی» یا وجود، ماهیت را به دست می‌آوریم.

(۳) مفاهیم «هستی» و «چیستی» غیریکدیگرند یعنی دو مفهوم متفاوت و متغایر هستند.

(۴) یک واقعیت نمی‌تواند مابازای دو مفهوم باشد (هم هستی و هم چیستی) و باید برای یکی باشد ← نمی‌تواند برای هر دو باشد چون این دو مفهوم با هم متغایر هستند.

نمی‌تواند برای هیچ‌کدام نباشد چون واقعیت دارد ← پس مربوط به کدام است؟

قدم‌هایی برای
درک اصالت وجود

برخی فلاسفه از جمله میرداماد، گفتند که آن امر واقعی و خارجی،

مصداق ماهیت است ← اصالت ماهیت

اصالت ماهیت: وجود صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی و اعتباری است.

اذهان عادی مردم، اصالت ماهیت را بهتر می‌پذیرند.

به نظر ملاصدرا، از میان دو مفهوم ماهیت و وجود، وجود اصیل و واقعی است.

(۵) اصالت با وجود
است یا ماهیت؟

البته وجودهای متفاوت با نقص و کمالات متفاوت
وقتی به وجودهای متفاوت نگاه می‌کنیم، متناسب با تفاوت‌ها و
خصوصیات هر کدام از آنها، تصورات و مفاهیمی را انتزاع می‌نماییم.

(ماهیت‌ها انتزاعی‌اند)

آن‌چه در خارج است، وجود می‌باشد و هرچه جز آن اعتباری است.

وجود اندر کمال خویش جاری است (اصالت وجود)

تعیین‌ها (ماهیت) اموری اعتباری است

اصالت ماهیت برای اکثر مردم قابل فهم‌تر از اصالت وجود است.

ذهن عادی و طبیعی انسان حقیقت را وارونه نشان می‌دهد ← چون حقیقت اصالت وجود
است اما ذهن، ابتدا اصالت ماهیت را می‌پذیرد.

دقت کنید که اگر وجود و ماهیت هر دو اعتباری باشند، آن‌گاه هیچ راهی برای شناخت
واقعیت نداریم.

منشأ ماهیت، وجود است، پس منشأ ماهیت، واقعی است و نمی‌توان گفت ماهیت ساخته و
پرداخته ذهن افراد است.

چند نکته مهم
درباره اصالت وجود

تست و پاسخ ۱۴۵

- کدام گزینه با کسانی که گاهی براساس افکار خود تصمیم می‌گیرند و گاهی بیرون از آن، انطباق بیشتری دارد؟
- (۱) در انتخاب پایه نظام فکری خود دچار خطا و اشتباه شده‌اند.
 - (۲) می‌توانند بین افکار فلسفی مختلف ارتباط برقرار کنند.
 - (۳) به هر حال می‌توان گفت دارای افکار فلسفی هستند.
 - (۴) کم‌تر اهل اندیشه‌ورزی هستند و یک نظام فکری مشخص برای خود ندارند.

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی

(فلسفه دوازدهم - درس ۱۲)

کسانی هستند که وارد عرصه تفکر شده و دارای افکار فلسفی هستند، اما هنوز آن افکار فلسفی به خوبی در آن‌ها شکل نگرفته و هنوز نمی‌توانند میان آن افکار و مسائل زندگی ارتباط برقرار کنند. اینان، گاهی براساس افکار خود تصمیم می‌گیرند و گاهی بیرون از آن، اینان در حال رشد و پیشرفت هستند.

اقتصاد: صفحه‌های ۸۱ تا ۱۲۷

تست و پاسخ ۱۴۶

در کشور A جمعیت بالای ۱۵ سال ۴۰ درصد بیشتر از جمعیت زیر ۱۵ سال است و آمار جمعیت فعال و غیرفعال نیز برابر گزارش شده است. چنانچه جمعیت شاغل برابر با ۵ میلیون نفر و جمعیت کل ۲۴ میلیون نفر باشد، آن‌گاه:

(الف) جمعیت افراد زیر ۱۵ سال در این کشور کدام است؟

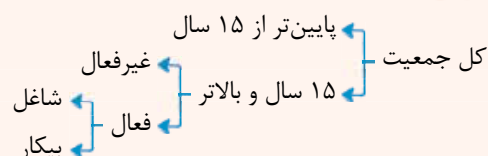
(ب) نرخ بیکاری این جامعه چند درصد است؟

- (۱) ۱۰ میلیون نفر - ۲۸/۵ درصد
 (۲) ۱۲ میلیون نفر - ۲۶/۵ درصد
 (۳) ۱۰ میلیون نفر - ۲۶/۵ درصد
 (۴) ۱۲ میلیون نفر - ۲۸/۵ درصد

(درس ۸، اشتغال و بیکاری)

پاسخ: گزینه ۱

درس نامه

جمعیت زیر ۱۵ سال + جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت کل کشور
 جمعیت فعال + جمعیت غیرفعال = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر
 جمعیت شاغل + جمعیت بیکار = جمعیت فعال

پاسخ تشریحی فرض‌های مسئله:

$$\left(\frac{40}{100} \times \text{جمعیت زیر ۱۵ سال}\right) + \text{جمعیت زیر ۱۵ سال} = \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر}$$

$$\text{جمعیت غیرفعال} = \text{جمعیت فعال}$$

$$\text{میلیون نفر } 5 = \text{جمعیت شاغل}$$

$$\text{میلیون نفر } 24 = \text{جمعیت کل کشور}$$

حال به حل مسئله می‌پردازیم:

$$\text{جمعیت زیر ۱۵ سال} + \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر} = \text{جمعیت کل کشور} \quad (\text{الف})$$

$$\text{جمعیت زیر ۱۵ سال} + \left(\frac{40}{100} \times \text{جمعیت زیر ۱۵ سال}\right) + \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر} = \text{جمعیت کل کشور}$$

$$\Rightarrow \text{جمعیت زیر ۱۵ سال} = \frac{2}{4} \times \text{جمعیت کل کشور}$$

$$\text{میلیون نفر } 10 = \text{جمعیت زیر ۱۵ سال} \Rightarrow \text{جمعیت زیر ۱۵ سال} = \frac{24}{4} = 6$$

$$\text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر} = \text{جمعیت کل کشور} - \text{جمعیت زیر ۱۵ سال} = 24 - 6 = 18 \quad (\text{ب})$$

$$\text{جمعیت غیرفعال} + \text{جمعیت فعال} = \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر}$$

$$\text{جمعیت فعال} = 2 \times \text{جمعیت غیرفعال} \Rightarrow \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر} = 3 \times \text{جمعیت غیرفعال}$$

$$\text{میلیون نفر } 7 = \text{جمعیت فعال} \Rightarrow \text{جمعیت فعال} = \frac{18}{3} = 6$$

$$\text{میلیون نفر } 2 = 7 - 5 = \text{جمعیت بیکار} \Rightarrow \text{جمعیت بیکار} = 2$$

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 = \frac{2}{6} \times 100 = 33.33\% \approx 33\%$$

تست و پاسخ ۱۴۷

کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح دو سؤال زیر است؟

(الف) موارد زیر در کدام دسته‌بندی از انواع بیکاری قرار می‌گیرند؟

– پس از به فروش نرسیدن بسیاری از محصولات کارگاه، با آقای احمدی و ده کارگر دیگر قطع همکاری صورت گرفت.

– آقای فلاح پس از ارسال مدارک خود برای بسیاری از شرکت‌ها، سرانجام به جای فعالیت در بخش مهندسی از روی اجبار در واحد حسابداری مشغول به کار شده است.

(ب) کدام‌یک از موارد بیان‌شده در محاسبه نرخ بیکاری، بیکار محسوب نمی‌شوند؟

(۱) الف) دوره‌ای – بیکاری محسوب نمی‌شود، (ب) احمدرضا به خاطر اشتغال به تحصیل به دنبال یک شغل پاره‌وقت است، اما هنوز شغل مورد نظر خود را پیدا نکرده است.

(۲) الف) دوره‌ای – بیکاری محسوب نمی‌شود، (ب) مجید به دلیل خارج شدن از کار قبلی خود، اکنون مدیر یک صفحه مجازی فروش لباس است.

(۳) الف) ساختاری – اصطکاک، (ب) علیرضا سه ماه است که به دلیل اختلاف نظر از واحد حقوقی یک شرکت استعفا داده است و در جست‌وجوی یک شغل دلخواه است.

(۴) الف) ساختاری – اصطکاک، (ب) امیرعباس در زمینه مورد علاقه خود که موسیقی است به آموزش و تربیت هنرجویان می‌پردازد.

(درس ۸ - اشتغال و بیکاری، انواع بیکاری)

پاسخ: گزینه ۲

(الف) به دلیل وجود رکود و زیان‌ده بودن کارخانه، برخی از کارگران بیکار شده‌اند: بیکاری دوره‌ای

هرچند مهارت‌ها تطبیق ندارند، اما به دلیل اشتغال، آقای فلاح بیکار محسوب نمی‌شوند. (افرادی که در زمینه غیر تخصصی‌شان مشغول به کارند را شاغل محسوب می‌کنیم).

(ب) در ۱) فرد هنوز کاری ندارد و در ۳) نیز از شغلش کنار کشیده و استعفا داده است؛ پس این دو نفر بیکار محسوب می‌شوند.

در ۲) فرد در بخش غیررسمی اشتغال دارد و در ۴) هم به کار آموزش مشغول است و بیکار محسوب نمی‌شود.

تست و پاسخ ۱۴۸

صحیح یا غلط بودن عبارات زیر در خصوص «بازار نیروی کار» در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

• نیروی کار نیز در اقتصاد دارای بازار است. در بازار کار قیمت نیروی کار که نام آن دستمزد است، با میزان تقاضا یا عرضه نیروی کار ارتباط دارد.

• تقاضای نیروی کار از جانب کارگران است که نیروی بدنی و یا فکری خود را صرف می‌کنند و در قبال آن قیمت یا همان دستمزد را دریافت می‌کنند.

• عرضه نیروی کار از جانب صاحبان شرکت‌ها و کارخانه‌ها یا سرمایه‌گذارانی هستند که نیروی کار را استخدام می‌کنند که گاهی در اقتصاد به آن‌ها کارفرما نیز گفته می‌شود.

• مازاد عرضه زمانی اتفاق می‌افتد که دستمزد بالاتر از دستمزد تعادلی است و کارگران برای کار مشتاق‌اند؛ در همین زمان صاحبان شرکت‌ها به

دلیل بالابودن دستمزد، حاضر به استخدام آن‌ها نیستند. برای حل چنین مشکلی کارگران باید دستمزد خود را تا حد دستمزد تعادلی پایین بیاورند.

(۱) ص - غ - غ - ص

(۲) ص - ص - غ - ص

(۳) غ - غ - ص - غ

(۴) غ - ص - ص - غ

(درس ۸، بازار نیروی کار)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

- صحیح است.
- غلط است. تقاضاکنندگان نیروی کار، صاحبان شرکت‌ها و کارخانه‌ها یا سرمایه‌گذارانی هستند که نیروی کار را استخدام می‌کنند که گاهی در اقتصاد به آن‌ها کارفرما هم می‌گویند.
- غلط است. عرضه‌کننده نیروی کار، همان کارگرانی هستند که با نیروی بدنی و یا فکری خود، محصول یا خدمتی را تولید می‌کنند و حاضرند کار خود را در اختیار تقاضاکنندگان کار قرار دهند.
- صحیح است.

تست و پاسخ ۱۴۹

با توجه به جدول توزیع درآمد زیر که مربوط به یک کشور فرضی در طول یک سال گذشته است؛ کدام گزینه دربردارنده پاسخ درست سؤال‌های زیر است؟

سهام دهک اول	۳ درصد
سهام دهک دوم	۴/۵ درصد
سهام دهک سوم	۵ درصد
سهام دهک چهارم	۶/۵ درصد
سهام دهک پنجم	۸ درصد
سهام دهک ششم	۱۲/۵ درصد
سهام دهک هفتم	۱۳ درصد
سهام دهک هشتم	؟
سهام دهک نهم	۱۵/۵ درصد
سهام دهک دهم	؟

الف) شاخص دهک‌ها چه قدر است؟

ب) اگر اختلاف بین دهک پنجم و دهک هشتم، ۷ درصد باشد، به ترتیب سهم دهک هشتم و دهم چه قدر است؟

ج) اگر جمعیت کل کشور ۲۵ میلیون نفر و درآمد ملی ۴۵۰ میلیون ریال باشد، سهم هریک از افراد دهک هشتم از درآمد ملی کدام خواهد بود؟

۱) الف) ۵/۶ / ب) ۹ درصد - ۲۳ درصد / ج) ۲۵ ریال

۲) الف) ۴/۳ / ب) ۹ درصد - ۲۳ درصد / ج) ۲۷ ریال

۳) الف) ۵/۶ / ب) ۱۵ درصد - ۱۷ درصد / ج) ۲۷ ریال

۴) الف) ۴/۳ / ب) ۱۵ درصد - ۱۷ درصد / ج) ۲۵ ریال

پاسخ: گزینه ۳

(درس ۱۱، شافص دهک‌ها)

الف) برای به دست آوردن شاخص دهک‌ها باید سهم دهک دهم را بر سهم دهک اول تقسیم کنیم، برای به دست آوردن سهم دهک دهم ابتدا باید قسمت «ب» را حل کنیم:

ب) درصد ۱۵ = سهم دهک هشتم $\Rightarrow ۷ = ۸ -$ سهم دهک هشتم $\Rightarrow ۷ =$ سهم دهک پنجم - سهم دهک هشتم می‌دانیم مجموع سهم همه دهک‌ها برابر با ۱۰۰ درصد است؛ بنابراین خواهیم داشت:

(مجموع سهم تمامی دهک‌ها به جز سهم دهک دهم) - ۱۰۰ = سهم دهک دهم

درصد ۱۷ = $۱۰۰ - (۳ + ۴/۵ + ۵ + ۶/۵ + ۸ + ۱۲/۵ + ۱۳ + ۱۵ + ۱۵/۵) = ۱۰۰ - ۸۳ = ۱۷$ حال می‌توان به قسمت «الف» پاسخ داد: $\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{۱۷}{۳} \approx ۵/۶$ ج) دهک هشتم ۱۵ درصد از کل درآمد ملی را در اختیار دارد، می‌دانیم جمعیت هر دهک نیز برابر با $\frac{۱}{۱۰}$ جمعیت کل کشور است؛ در نتیجه خواهیم داشت:میلیون ریال $۶۷/۵ = ۴۵۰ \times \frac{۱۵}{۱۰۰} =$ سهم دهک هشتم از درآمد ملیمیلیون نفر $۲/۵ = \frac{۱}{۱۰} \times ۲۵ =$ جمعیت دهک هشتمریال ۲۷ = $\frac{۶۷/۵}{۲/۵} =$ سهم هریک از افراد دهک هشتم از درآمد ملی

تست و پاسخ ۱۵۰

کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) به ترتیب پشتوانه «پول‌های فلزی» و «پول‌های الکترونیکی» و کاغذی که امروزه مورد استفاده قرار می‌گیرند» کدام است؟

(ب) روند پیدایش و تکمیل پول در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(ج) کدام وظیفه پول در عبارت مقابل آن به درستی ذکر نشده است؟

(۱) الف) طلا و نقره موجود در خود پول - قدرت اقتصادی کشور / ب) پول کلایی ← پول فلزی ← پول کاغذی ← پول الکترونیکی / ج) دیگران هنگام فروش کالاها یا خدمات خود آن را از شما می‌پذیرند: وسیله پرداخت در مبادلات

(۲) الف) طلا و نقره موجود در خود پول - قدرت اقتصادی کشور / ب) پول کلایی ← پول فلزی ← پول کاغذی ← پول الکترونیکی / ج) خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی: وسیله حفظ ارزش

(۳) الف) شمش‌های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود - طلا و نقره موجود در خود پول / ب) پول کلایی ← طلا و نقره ← چک ← اسکناس ← کارت‌های اعتباری / ج) برخی هزینه‌های غیرقابل پیش‌بینی در موقعیت‌های خاص پیش می‌آید: وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش

(۴) الف) شمش‌های طلا و جواهراتی که نزد صراف یا بانک بود - طلا و نقره موجود در خود پول / ب) پول کلایی ← طلا و نقره ← چک ← اسکناس ← کارت‌های اعتباری / ج) واحد پول در ایران، ریال است: وسیله سنجش ارزش

(در س ۹، پول چیست؟ / وظایف پول)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی (الف)

پشتوانه پول	نوع پول
همان طلا و نقره موجود در خود پول بود.	زمانی که پول فلزی (طلا و نقره) رایج بود.
پول‌های فلزی و شمش‌های طلا و جواهراتی بود که نزد صراف یا بانک بود.	زمانی که پول کاغذی (رسیدها) رایج بود.
قدرت اقتصادی کشورها	پول‌های فلزی، کاغذی، تحریری و الکترونیکی که امروزه در دست افراد یا در حساب آن‌هاست.

(ب) روند پیدایش و تکمیل پول:

مبادلات کالا با کالا (تهاتر) ← پول کلایی (کالاهای پرترفدار در هر منطقه) ← پول‌های فلزی (طلا و نقره) ← رسیده‌های کاغذی ← اسکناس ← چک (پول تحریری یا ثبتی) ← پول‌های الکترونیکی و کارت‌های اعتباری ← پول‌های دیجیتال مانند بیت کوین

(ج) وظایف و نقش‌های پول:

<ul style="list-style-type: none"> در هنگام خرید و فروش هر کلایی، پول پرداخت می‌شود. افراد در مبادلات پول را می‌پذیرند، زیرا می‌دانند دیگران نیز هنگام فروش کالا یا خدمت خود، آن را خواهند پذیرفت. نقش اصلی پول در مبادلات = آسان‌سازی مبادله 	۱) وسیله پرداخت در مبادلات
<ul style="list-style-type: none"> می‌توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آن‌ها را با هم سنجید. عملاً پول، کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت‌ها را به یکدیگر آسان می‌کند. هر کشور دارای واحد ارزش خاص خود است، مانند یورو در اتحادیه اروپا، دلار در آمریکا و ریال (تومان) در ایران 	۲) وسیله سنجش ارزش
<ul style="list-style-type: none"> علاوه بر مخارج روزمره، برخی مخارج غیرقابل پیش‌بینی وجود دارد. افراد پول‌هایی را که نزد خود پس‌انداز کرده‌اند، به‌عنوان وسیله حفظ ارزش در زمان لازم مورد استفاده قرار می‌دهند. 	۳) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش
<ul style="list-style-type: none"> در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند ← وسیله مناسبی برای پرداخت‌های آینده نیز می‌باشد. اکثر معاملات تجاری در مقابل پرداخت‌های آینده صورت می‌گیرد. همانند: خریدهای اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی 	۴) وسیله پرداخت‌های آینده

تست و پاسخ ۱۵۱

موارد کدام گزینه در بردارنده پاسخ درست و کامل جاهای خالی زیر است؟

- (الف) افزایش قدرت تولید کشور در گرو افزایش قدرت تولید شرکت‌های تولیدی و سازوکارهای مناسب است.
 (ب) کشورهای پیشرفته معمولاً درآمد و تولید بالایی دارند، درآمد در آن‌ها به صورت توزیع شده است و تعداد بیکاران این کشورها است.
 (ج) کشورها معمولاً با بیشتر یا به کارگیری روش‌های بهتر و ، ظرفیت تولیدی خود را افزایش می‌دهند و این امر به بیشتر می‌انجامد.
 (د) هر کشور برای این‌که از مواهب رشد اقتصادی در آینده لذت ببرد، باید منابعی را که می‌توانست برای ساختن کالاهای در زمان حال استفاده شود، برای برای آینده صرف کند.

- (۱) الف: مالیاتی و حقوقی / ب: عادلانه‌تر - کم / ج: صرفه‌جویی - کم‌هزینه - صادرات / د: مصرفی - انواع سرمایه‌ها و توسعه روش‌های تولید بهتر
 (۲) الف: برای ایجاد کسب و کار و دادوستدهای مناسب / ب: ناعادلانه - زیاد / ج: سرمایه‌گذاری - فناوری مناسب‌تر - درآمد / د: سرمایه‌ای - افزایش ظرفیت تولید کالاهای ضروری و مصرفی
 (۳) الف: مالیاتی و حقوقی / ب: ناعادلانه - زیاد / ج: صرفه‌جویی - کم‌هزینه - صادرات / د: سرمایه‌ای - افزایش ظرفیت تولید کالاهای ضروری و مصرفی
 (۴) الف: برای ایجاد کسب و کار و دادوستدهای مناسب / ب: عادلانه‌تر - کم / ج: سرمایه‌گذاری - فناوری مناسب‌تر - درآمد / د: مصرفی - انواع سرمایه‌ها و توسعه روش‌های تولید بهتر

(درس ۱۱، طرح مسئله / رشد اقتصادی / بررسی رشد با الگوی مرز امکانات تولید)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی

- (الف) افزایش قدرت تولید کشور در گرو افزایش قدرت تولید شرکت‌های تولیدی و سازوکارهای مناسب برای ایجاد کسب و کار و دادوستدهای مناسب است.
 (ب) کشورهای پیشرفته معمولاً درآمد و تولید بالایی دارند و درآمدها به صورت عادلانه‌تری توزیع شده است و تعداد بیکاران این کشورها نیز کم است.
 (ج) کشورها معمولاً با سرمایه‌گذاری بیشتر یا به کارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر، ظرفیت تولیدی خود را افزایش می‌دهند و این امر به درآمد بیش‌تر می‌انجامد.

- (د) هر کشور برای این‌که از مواهب رشد اقتصادی در آینده لذت ببرد، باید چیزهایی را در زمان حال در اقتصاد فدا کند؛ باید منابعی را که می‌توانست برای ساختن کالاهای مصرفی در زمان حال استفاده شود، برای ساختن انواع سرمایه‌ها و توسعه روش‌های تولید بهتر برای آینده صرف کند. (تولید کالاهای سرمایه‌ای باعث افزایش ظرفیت تولید کشور و در نتیجه رشد کشور می‌شود و نه این‌که مانعی برای او باشد.)

تست و پاسخ ۱۵۲

باتوجه به اطلاعات جدول زیر، میزان تولید ناخالص داخلی سرانه در این جامعه چند تومان است؟

۱	ارزش خدمات ارائه‌شده	۲۸۰ میلیارد تومان
۲	ارزش پوشاک تولیدشده	$\frac{1}{4}$ ارزش ردیف ۱
۳	جمعیت کل کشور	۶۰ میلیون نفر
۴	تولید ۳۵۰۰ دستگاه ماشین‌آلات (به ارزش هر دستگاه)	۱۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان
۵	ارزش مواد غذایی تولیدشده	۷۰٪ مجموع ارزش بخش خدمات و صنعت
۶	ارزش کالاهای واسطه‌ای استفاده‌شده در بخش صنعت	۳۲ میلیارد تومان

(۴) ۱۰۳۶۰ تومان

(۳) ۱۰۸۲۳ تومان

(۲) ۱۰۲۵۰ تومان

(۱) ۱۰۲۹۰ تومان

(درس ۱۱، پگونه رشد اقتصادی را اندازه‌گیری کنیم؟ تولید (درآمد) ناقص داخلی)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی

میلیارد تومان $70 = \frac{1}{4} \times 280 =$ ارزش پوشاک

میلیارد تومان $42 = 42,000,000,000 = 3500 \times 12,000,000 =$ ارزش تولید ماشین آلات (بخش صنعت)

میلیارد تومان $\frac{225}{4} = \frac{70}{100} \times (280 + 42) =$ ارزش مواد غذایی

برای به دست آوردن تولید ناخالص داخلی، لازم است ارزش تولیدات بخش صنعت (تولید ماشین آلات)، خدمات، پوشاک و مواد غذایی را با هم جمع بزنیم: (ارزش کالاهای واسطه‌ای استفاده شده در بخش صنعت رو مناسبه نمی‌کنیم، چون که ارزش اون‌ها تو کالاهای نهایی حساب شده.)

میلیون تومان $617400 = 617 / 4 \times 1000 =$ میلیارد تومان $617 / 4 = 617 / 4 + 70 + 280 =$ تولید ناخالص داخلی

تومان $10,290 = \frac{617400}{60} =$ تولید ناخالص داخلی = جمعیت کشور

تست و پاسخ ۱۵۳

اطلاعات زیر مربوط به تولیدات کشوری فرضی طی سه سال متوالی است، با توجه به اطلاعات جدول:

سال	کالای B		کالای A	
	مقدار	قیمت	مقدار	قیمت
سال ۱۳۹۵	۱۲۰	۲۵	۶۵	۲,۷۵۰
سال ۱۳۹۶	۱۲۲	۳۰	۸۰	۲,۹۰۰
سال ۱۳۹۷	۱۳۰	۴۸	۹۵	۳,۵۰۰

الف) نرخ رشد تولید اسمی در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال پایه، چند درصد است؟

ب) نرخ رشد تولید واقعی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶، چند درصد است؟
(سال پایه: سال ۱۳۹۵ است.)

۱) الف: $20/35$ درصد / ب: $19/5$ درصد

۲) الف: $29/66$ درصد / ب: $18/58$ درصد

۳) الف: $20/35$ درصد / ب: $18/58$ درصد

۴) الف: $29/66$ درصد / ب: $19/5$ درصد

پاسخ: گزینه ۲

(درس ۱۱، تولید ناخالص داخلی اسمی و واقعی)

درس نامه

برای آن که بدانیم تولیدات سال جاری نسبت به سال قبل، چه میزان رشد داشته است، از فرمول زیر استفاده می‌کنیم:

$$\times 100 = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی سال قبل} - \text{تولید ناخالص داخلی سال جاری}}{\text{تولید ناخالص داخلی سال قبل}} \times 100 = \text{نرخ رشد تولید}$$

$$\times 100 = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال قبل} - \text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال جاری}}{\text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال قبل}} \times 100 = \text{نرخ رشد تولید اسمی}$$

$$\times 100 = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی واقعی سال قبل} - \text{تولید ناخالص داخلی واقعی سال جاری}}{\text{تولید ناخالص داخلی واقعی سال قبل}} \times 100 = \text{نرخ رشد تولید واقعی}$$

تومان $181,750 = 3,000 + 178,750 = (25 \times 120) + (2750 \times 65) =$ GDP اسمی سال ۱۳۹۵

(الف) پاسخ تشریحی

تومان $235,660 = 3,660 + 232,000 = (30 \times 122) + (2,900 \times 80) =$ GDP اسمی سال ۱۳۹۶

درصد $29/66 \approx \frac{235,660 - 181,750}{181,750} \times 100 =$ نرخ رشد تولید اسمی در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵

تومان $223,050 = 3,050 + 220,000 = (25 \times 122) + (2,750 \times 80) =$ GDP واقعی سال ۱۳۹۶

(ب)

تومان $264,500 = 3,250 + 261,250 = (25 \times 130) + (2,750 \times 95) =$ GDP واقعی سال ۱۳۹۷

درصد $18/58 \approx \frac{264,500 - 223,050}{223,050} \times 100 =$ نرخ رشد تولید واقعی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶

تست و پاسخ ۱۵۴

هر دو مورد کدام گزینه در رابطه با پیشرفت اقتصادی، نادرست است؟

- (۱) در گزارش توسعه انسانی سال ۲۰۱۹، سوئیس در رتبه اول قرار دارد - الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی، آغاز حرکتی مستمر و بلندمدت برای دستیابی به یک الگوی پیشرفت بومی است که با فرهنگ ما سازگاری داشته باشد.
- (۲) در گزارش توسعه انسانی، ایران در رتبه ۶۵ و جزء کشورهای با توسعه یافتگی بالا به شمار می‌رود - در طول سده‌های گذشته برخی از کشورها و سازمان‌های بین‌المللی از شاخص‌های توسعه برای تحمیل الگوها و سبک زندگی غربی استفاده کرده‌اند.
- (۳) شاخص‌های توسعه انسانی تصویر کامل و صحیحی از پیشرفت یک کشور نشان می‌دهد - کشورهایی مثل ژاپن، ایران و یا سایر کشورها با وجود تفاوت‌ها، اهداف و ارزش‌های اجتماعی و اقتصادی یکسانی برای پیشرفت اقتصادی دارند.
- (۴) رشد و توسعه بخشی از پیشرفت کشور ماست، اما همه آن نیست - در کشور ما تلاش‌های مجریان و اندیشمندان اقتصادی در برابر نهادهای انباشت ثروت و سرمایه‌داری به نتیجه رسیده است.

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی بررسی گزینه‌ها:

۱ در گزارش توسعه انسانی سال ۲۰۱۹، نروژ در رتبه اول قرار دارد - صحیح است.

۲ صحیح است. - صحیح است.

۳ شاخص‌های توسعه انسانی در کنار شاخص‌های رشد تولید، تصویر مناسبی از پیشرفت یک کشور نشان می‌دهند، اما این تصویر به دلایلی از جمله عدم توجه به ویژگی‌های فرهنگی، تفاوت‌های بومی، تاریخی، محلی و ... یک تصویر کامل محسوب نمی‌شود. ارزش‌های اجتماعی - اقتصادی جامعه ما با جوامع اروپایی، آمریکایی یا چینی یکسان نیست؛ در نتیجه تنوع ارزش‌ها، آداب و رسوم در شاخص‌های پیشرفت یک کشور خود را نشان نمی‌دهد. اهمیت عدالت اقتصادی و اجتماعی برای کشورهای مختلف (مثلاً کشور ما با کشورهای سرمایه‌داری غربی) یکسان نیست. نگاه ما به زندگی با نگاه مثلاً ژاپنی‌ها به زندگی انسان‌ها تفاوت دارد.

۴ صحیح است. - در کشور ما هرچند تلاش‌هایی در جهت استقرار نظام اقتصادی اسلام صورت گرفته است، اما متأسفانه هم‌چنان نهادهای سرمایه‌داری، در جهت انباشت ثروت در دست عده‌ای محدود و توزیع ناعادلانه آن فعالیت دارند.

تست و پاسخ ۱۵۵

به ترتیب، هر یک از موارد زیر، مربوط به کدام بخش از تاریخ معاصر ایران است؟

• عهدنامه‌های ننگین و مبالغ جریمه‌های گزاف آن‌ها

• اعطای امتیازها به شرکت‌ها و کشورهای استعماری

• تکیه اقتصاد ایران به بیرون از مرزها و قدرت‌های بزرگ

• برچیده شدن بساط حاکمان وابسته به بیگانه

• حاکم شدن ملت ایران بر سر نوشت خود

• نوسازی ایران با صنایع مونتاز

• پدید آمدن نظام نوین در مالیات‌گیری و بودجه‌بندی کشور

(۱) دوران حکومت پهلوی - دوران قاجار - دوران حکومت پهلوی - دوران حکومت پهلوی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی

(۲) دوران حکومت پهلوی - دوران قاجار - دوران حکومت پهلوی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - دوران حکومت پهلوی - دوران حکومت پهلوی - دوران قاجار

(۳) دوران قاجار - دوران حکومت پهلوی - دوران قاجار - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - دوران حکومت پهلوی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی

(۴) دوران قاجار - دوران قاجار - دوران حکومت پهلوی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - بعد از پیروزی انقلاب اسلامی - دوران حکومت پهلوی - دوران حکومت پهلوی

پاسخ: گزینه ۴

(درس ۱۰، مسیر تاریخی اقتصاد ایران)

پاسخ تشریحی بررسی موارد:

عهدنامه‌های ننگین و مبالغ جریمه‌های گزاف آن‌ها: دوران قاجار
اعطای امتیازها به شرکت‌ها و کشورهای استعماری: دوران قاجار
تکیه اقتصاد ایران به بیرون از مرزها و قدرت‌های بزرگ: دوران حکومت پهلوی
برچیده شدن بساط حاکمان وابسته به بیگانه: بعد از پیروزی انقلاب اسلامی
حاکم شدن ملت ایران بر سرنوشت خود: بعد از پیروزی انقلاب اسلامی
نوسازی ایران با صنایع مونتاز: دوران حکومت پهلوی
پدید آمدن نظام نوین در مالیات‌گیری و بودجه‌بندی کشور: دوران حکومت پهلوی

تست و پاسخ ۱۵۶

باتوجه به اطلاعات جدول زیر که وضعیت توزیع درآمد در دو کشور فرضی اول و دوم را نشان می‌دهد؛ وضعیت توزیع درآمد در کدام کشور عادلانه‌تر است؟ و شاخص توزیع درآمد در آن نامناسب است، برابر با چه عددی است؟

کشور اول	سهم دهک‌ها	کشور دوم	سهم دهک‌ها
دهک اول	۴ درصد	دهک اول	۳ درصد
دهک دوم	۶ درصد	دهک دوم	۵ درصد
دهک نهم	۱۹ درصد	دهک نهم	۲۰ درصد
دهک دهم	۲۴ درصد	دهک دهم	۲۱ درصد

۱) کشور اول - ۶

۲) کشور دوم - ۷

۳) کشور دوم - ۶

۴) کشور اول - ۷

(درس ۱۱، وضعیت توزیع درآمد)

پاسخ: گزینه ۴
پاسخ تشریحی برای این که بدانیم توزیع درآمد در کدام کشور مناسب‌تر است، ابتدا باید شاخص دهک‌ها را در هر دو کشور محاسبه کنیم: می‌دانیم شاخص دهک‌ها برابر است با نسبت سهم دهک دهم بر سهم دهک اول:

$$\frac{21}{3} = 7 \quad \text{شاخص دهک‌ها در کشور دوم}$$

$$\frac{24}{4} = 6 \quad \text{شاخص دهک‌ها در کشور اول}$$

وضعیت توزیع درآمد در کشور اول عادلانه‌تر است؛ چراکه میزان شاخص دهک‌ها در این کشور، کم‌تر از کشور دوم است. شاخص دهک‌ها در کشور دوم بیشتر است و هرچه قدر این شاخص بالاتر باشد؛ یعنی وضعیت توزیع درآمد در آن کشور ناعادلانه‌تر است. شاخص توزیع درآمد در کشور دوم که وضعیت توزیع درآمد در آن نامناسب‌تر است، برابر با عدد ۷ است.

تست و پاسخ ۱۵۷

با توجه به مفهوم و آثار فقر و بیکاری هر یک از موارد زیر به کدام موضوع اشاره دارند؟
الف) محاسبه ارزش دلار در شاخص فقر مطلق

ب) در این شرایط دولت مجبور است پول بیشتری صرف برنامه‌های اجتماعی مانند بیمه بیکاری کند؛ در حالی که درآمد مالیاتی دولت کاهش یافته است.
ج) در ایام دهه ۱۳۶۰ خرید تلویزیون در روستاها نشانه ثروتمند بودن یک خانواده بود.

۱) محاسبه میانگین نرخ‌های موجود در بازار ارز - وجود تورم در کشور - در فقر نسبی همیشه تعریف فقر نسبت به وضعیتی که ما در آن هستیم، صورت می‌گیرد.

۲) محاسبه میانگین نرخ‌های موجود در بازار ارز - وجود تورم در کشور - پیچیده و سخت بودن محاسبه تعداد افراد فقیر

۳) محاسبه از طریق روش برابری قدرت خرید - تأثیر منفی بیکاری بر بودجه دولت - معیار فقر نسبی در نواحی و زمان‌های مختلف متفاوت است.

۴) محاسبه از طریق روش برابری قدرت خرید - تأثیر منفی بیکاری بر بودجه دولت - استفاده از مفهوم فقر مطلق در سنجش میزان فقر

مردم یک جامعه

(درس ۸، بیکاری و رکود چه پیامدهایی دارد؟)

پاسخ: گزینه ۳

پاسخ تشریحی بررسی موارد:

- (الف) در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار، از طریق روش برابری قدرت خرید (PPP) محاسبه می‌شود.
- (ب) بیکاری تأثیری منفی بر بودجه دولت دارد. میزان بالای بیکاری، دولت را مجبور می‌کند تا پول بیشتری را صرف برنامه‌های اجتماعی مانند بیمه بیکاری و کمک به تغذیه خانواده‌های نیازمند کند؛ در حالی که درآمد مالیاتی دولت به دلیل بیکاربودن کارگران و کاهش تولید شرکت‌ها کاهش یافته است.
- (ج) مثال مورد «ج» به مفهوم فقر نسبی اشاره دارد. در فقر نسبی همیشه تعریف فقر نسبت به وضعیتی که ما در آن هستیم صورت می‌گیرد. معیار فقر نسبی در نواحی و زمان‌های مختلف متفاوت است.

تست و پاسخ ۱۵۸

چند مورد از عبارات زیر صحیح است؟

- (الف) یکی از دلایل ایجاد تورم، نابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد است، این فزونی عرضه بر تقاضا، به صورت افزایش قیمت‌ها بروز می‌کند.
- (ب) در شرایط تورمی، دولت به دو روش می‌تواند عرضه را افزایش دهد، روش اول کاهش موانع قانونی است و روش دوم افزایش صادرات است.
- (ج) مجمع عمومی بانک‌ها با اعمال سیاست پولی انبساطی می‌تواند با فروش «اوراق مشارکت» از مقدار پول در دست مردم بکاهد.
- (د) در حالت رکود اقتصادی که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش می‌یابد، بانک مرکزی سیاست افزایش نقدینگی در گردش را به کار می‌گیرد.
- بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت در دست مردم به‌طور مستقیم نقدینگی بیشتری را به جامعه تزریق کند.
- (ه) به سیاست‌هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای «مدیریت حجم نقدینگی» و «حفظ ارزش پول» اعمال می‌کند، «سیاست‌های پولی» می‌گویند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

(درس ۹، علل تورم و نقش دولت)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

- (الف) نادرست است؛ یکی از دلایل ایجاد تورم، نابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد است، این فزونی تقاضا بر عرضه، به صورت افزایش قیمت‌ها بروز می‌کند.
- (ب) نادرست است؛ در شرایط تورمی، دولت به دو روش می‌تواند عرضه را افزایش دهد، روش اول افزایش ظرفیت‌های تولیدی است و روش دوم افزایش واردات است.
- (ج) نادرست است؛ زمانی که اقتصاد کشور گرفتار تورم می‌شود، برای پیشگیری از افزایش قیمت‌ها یا کاهش سرعت آن، بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی یا همان کاهش حجم پول در گردش را (سیاست پولی انقباضی) از طریق فروش اوراق مشارکت به مردم به کار می‌گیرد.
- یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش به کار می‌گیرد، سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت) است. در این روش بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به‌طور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم بکاهد.
- (د) صحیح است.
- (ه) صحیح است.

تست و پاسخ ۱۵۹

چند مورد از عبارات زیر، نادرست است؟

- (الف) برای عبور از مشکلات اقتصادی و آسیب‌هایی که اقتصاد ملی را در دوران کنونی تهدید می‌کند، مقاوم‌سازی اقتصاد و مصونیت‌بخشی به آن در برابر فشارها و تکانه‌های خارجی ضروری است.
- (ب) اقتصاد مقاوم، محصول خودباوری، تلاش و مجاهدت همه‌جانبه و فراگیر مردمان سخت‌کوشی است که حاضر نیستند زیر سایه بیگانگان زندگی کنند و به آنان وابسته باشند.
- (ج) اقتصاد مقاومتی تنها با اتکای به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی بدون نیاز به فرصت‌های بیرونی نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می‌کند و با تحریم‌ها و تهدیدات دشمنان به زانو در نمی‌آید.
- (د) هر کشوری برای پیشرفت و رسیدن به استقلال اقتصادی، به تعامل با کشورهای دیگر نیاز ندارد و باید بتواند تمامی نیازهای اساسی و حیاتی‌شان را خودشان تولید و تأمین کنند و وابسته به دیگران نباشند.
- (ه) وابسته‌نبودن اقتصاد ملی به اقتصادهای بیگانه را می‌توان معادل استقلال اقتصادی دانست.
- (و) استقلال اقتصادی به معنای قطع ارتباط با کشورهای دیگر نیست.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

(درس ۱۰، اقتصاد مقاومتی و استقلال اقتصادی)

پاسخ: گزینه ۲

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

الف) صحیح است.

ب) صحیح است.

ج) نادرست است؛ اقتصاد مقاومتی با اتکای به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های داخلی و استفاده از فرصت‌های بیرونی نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می‌کند و با تحریم‌ها و تهدیدات دشمنان به زانو در نمی‌آید.

د) نادرست است؛ هر کشوری برای پیشرفت، به تعامل منطقی با کشورهای دیگر نیاز دارد. مهم آن است که این تعامل مقتدرانه و از روی تدبیر باشد.

ه) صحیح است.

و) صحیح است.

تست و پاسخ ۱۶۰

جدول زیر مفروض است:

نام کشور / هزینه سبد بازار	سال ۲۰۲۰ (یورو)	سال ۲۰۲۱ (یورو)
الف	؟	۷,۶۰۰
ب	۸,۶۰۰	؟
ج	۱۶,۰۰۰	۱۷,۶۰۰

اگر درصد تغییرات cpi در کشورهای «الف»، «ب» و «ج» با هم برابر باشد، به ترتیب نرخ تورم، هزینه سبد بازار در سال ۲۰۲۰ برای کشور «الف»، و هزینه سبد بازار در سال ۲۰۲۱ برای کشور «ب» چه قدر است؟

$$(۲) \quad ۲۰ - ۶۵۰۵ - ۸۶۴۰$$

$$(۱) \quad ۱۰ - ۶۹۰۹ - ۹۴۶۰$$

$$(۴) \quad ۲۰ - ۶۹۰۹ - ۹۴۶۰$$

$$(۳) \quad ۱۰ - ۶۵۰۵ - ۸۶۴۰$$

(درس ۹، چگونه نرخ تورم را مناسبه می‌کنند؟)

پاسخ: گزینه ۱

پاسخ تشریحی بررسی عبارت‌ها:

$$100 \times \frac{cpi \text{ در ماه (سال) قبل} - cpi \text{ در ماه (سال) معین}}{cpi \text{ در ماه (سال) قبل}} = \text{درصد تغییر } cpi \text{ برای یک ماه (یا یک سال) معین}$$

$$\text{درصد } 10 = \frac{17,600 - 16,000}{16,000} \times 100 = \frac{1,600}{16,000} \times 100 = 10$$

$$\Rightarrow \text{درصد } 10 = \text{درصد تغییرات } cpi \text{ در کشور «ج»} = \text{درصد تغییرات } cpi \text{ در کشور «ب»} = \text{درصد تغییرات } cpi \text{ در کشور «الف»}$$

$$\text{درصد تغییرات } cpi \text{ در کشور «الف»} = \frac{10}{100} = \frac{7,600 - x}{x} \Rightarrow 0/1x = 7,600 - x \Rightarrow 1/1x = 7,600 \Rightarrow x = \frac{7,600}{1/1} = 6,909$$

$$\text{درصد تغییرات } cpi \text{ در کشور «ب»} = \frac{10}{100} = \frac{y - 8,600}{8,600} \Rightarrow 860 = y - 8,600 \Rightarrow y = 9,460$$

راه حل میانبر: اول باید عدد تورم را به صورت اعشاری بنویسیم و بعد آن را با عدد ۱ جمع کنیم:

نرخ تورم برابر با ۱۰ درصد است که می‌شود: ۰/۱ و سپس با یک جمع کنیم می‌شود: ۱/۱

حال دوتا حالت پیش می‌آید:

حالت اول: قیمت سال جدید را داریم و باید قیمت سال قبل را به دست بیاوریم؛ پس باید قیمت سال جدید را بر عدد به دست آمده (۱/۱) تقسیم کنیم.

$$\text{یورو } 6,909 = \frac{7,600}{1/1} = \text{هزینه سبد بازار کشور «الف» در سال } 2020$$

حالت دوم: قیمت سال قبل را داریم و باید قیمت سال جدید را به دست بیاوریم؛ در نتیجه باید عدد به دست آمده (۱/۱) را در قیمت سال قبل ضرب کنیم.

$$\text{یورو } 9,460 = 1/1 \times 8,600 = \text{هزینه سبد بازار کشور «ب» در سال } 2021$$